

ZRC SAZU

Poročilo o delu 2001

Uprava

Infrastrukturna
skupina

Inštitut za
arheologijo

Geografski inštitut
Antona Melnika

Paleontološki
inštitut Ivana
Rakovca

← Inštitut za
medicinske vede

← Inštitut za biogeografiko
in bibliografiko

← Prostorsko informacijska
enota

Inštitut za
raziskovanje kraša →

© ZRC SAZU, 2002

Uredniški odbor

*Marjetka Golež-Kaučič, Vojislav Likar, Lela B. Njatin,
Drago Perko, Tinka Selič, Peter Weiss, Milojka Žalik Huzjan*

Uredili

*Vojislav Likar
Tinka Selič
Milojka Žalik Huzjan*

Urednica za bibliografijo

Alenka Porenta

Za vsebino poročil odgovarjajo vodje inštitutov in enot ZRC SAZU.

Oblikovanje

Milojka Žalik Huzjan

Fotografije

*Igor Lapajne
Marko Zaplatil*

Založil

*Znanstvenoraziskovalni center SAZU
Za založnika
Oto Luthar*

Tisk

Tiskarna Littera picta, Ljubljana

ISSN 1408-6360

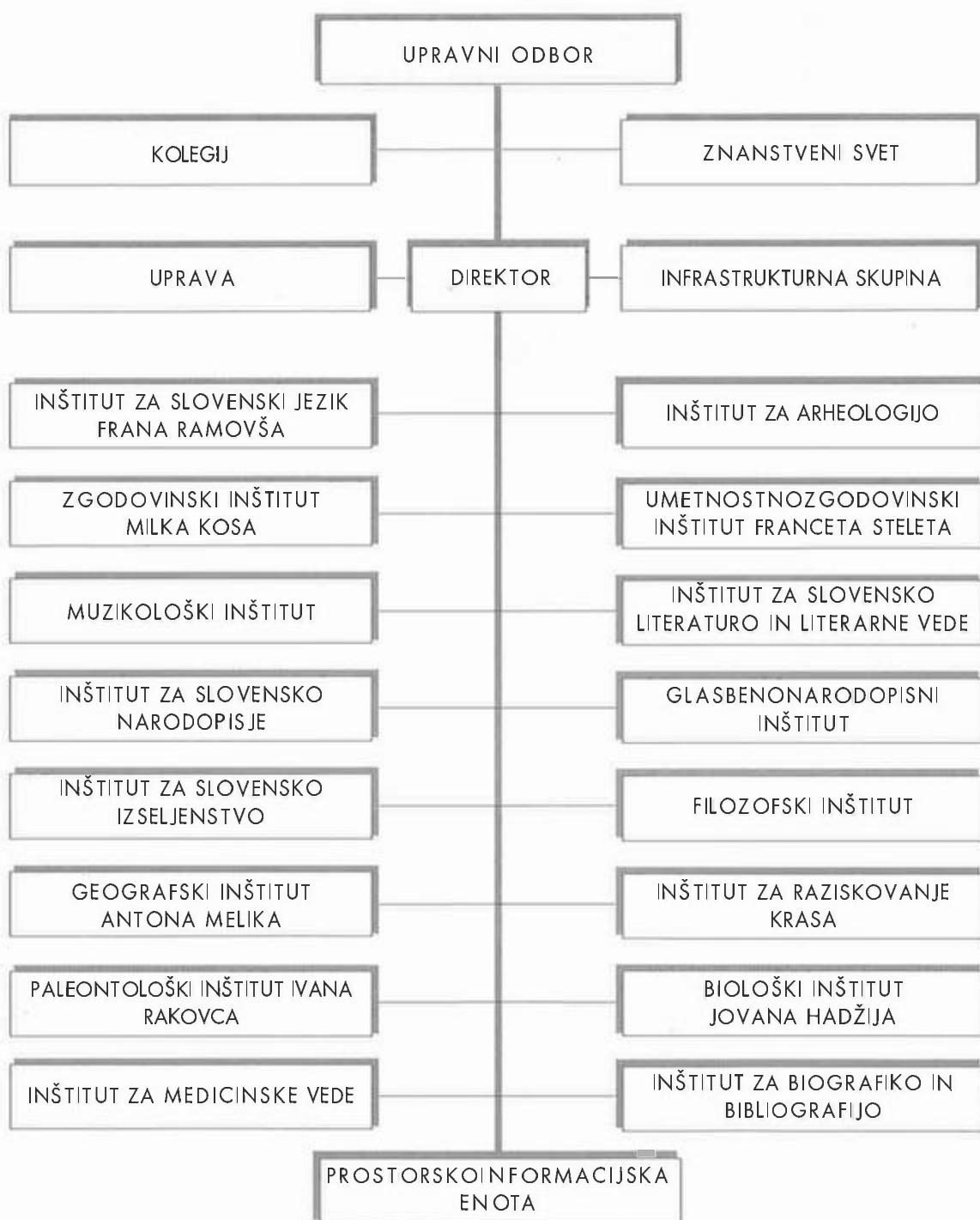
ZRC SAZU

Poročilo o delu 2001

LJUBLJANA 2002

ORGANIZACIJSKA SHEMA ZRC SAZU

ZRC SAZU TRDNO NA POTI PREOBRAZBE

V letu 2001 si ZRC SAZU kljub težavnima predhodnima letoma ni nič manj prizadeval za razvoj lastne konkurenčnosti in uspešnosti, kar se je pokazalo tudi v večjem tržnem deležu. V razmerju z Ministrstvom za šolstvo, znanost in šport Republike Slovenije smo v večji meri izražali iniciativnost, kot pa odgovarjali na impulze. Brez knjižne subvencije, a kot plod 10 let trajajočega raziskovalnega dela Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša in Pravopisne komisije SAZU je novembra izšel Slovenski pravopis 2001. Postal je tržna uspešnica in kot tak dokazal, da znanstvene izdaje lahko dosega širok krog bralcev. Slovenski pravopis je pomembno zaokrožil tudi 20. obletnico ZRC-ja.

V času od 19. 11. 1981 je ZRC SAZU postal druga največja raziskovalna ustanova v Sloveniji in eno pomembnih raziskovalnih središč v srednjeevropskem prostoru. Raziskovalke in raziskovalci ZRC SAZU so spletli mrežo stikov z drugimi raziskovalnimi in izobraževalnimi naslovi, si prizadevali za odmevnost svojih raziskovalnih dosežkov ter se trudili za ustrezne pogoje za raziskovalno delo. Ostale kolegice in kolegi so dopolnjevali in lajšali ta prizadevanja, vsi skupaj pa smo dosegli veliko mero usklajenosti, za kar sta bila potrebna medsebojno razumevanje in spoštovanje. V ZRC SAZU je veliko različnega in prav ubrano vzajemno učinkovanje različnosti je tisto, po čemer se odlikujemo.

V letu 2001 je 50. obletnico ustanovitve praznoval Inštitut za slovensko narodopisje.

Štipendiji za znanstvenoraziskovalno delo v tujini sta v letu 2001 prejela dr. Barbara Murovec iz Umetnostnozgodovinskega inštituta Franceta Steleta in mag. Adrijan Košir iz Paleontološkega inštituta Ivana Rakovca.

Dr. Oto Luthar, direktor
višji znanstveni sodelavec ZRC SAZU

UPRAVNI ODBOR

Sestava: akad. dr. Lidija Andolšek - Jeras, dr. Slavko Ciglencečki, dr. Metka Culiberg, dr. Darko Dolinar (podpredsednik), akad. dr. Andrej Kranjc (predsednik), dr. Monika Krobej, dr. Darja Mihelič, dr. Stojan Sorčan, izr. članica SAZU dr. Alenka Šelih, Sinja Zemljič Golob, akad. dr. Mitja Zupančič.

Upravni odbor ZRC SAZU sprejema oziroma daje soglasje k splošnim aktom ZRC SAZU, obravnava in sprejema letne programe dela, poročila o delu, finančni načrt in zaključni račun ter imenuje direktorja ZRC SAZU. Delovanje upravnega odbora ureja Poslovnik o delu upravnega odbora. Upravni odbor sestavlja enajst članov, med katerimi so štirje predstavniki ustanoviteljice SAZU, predstavnik Mi-

nistrstva za šolstvo, znanost in šport, predstavnik kolektiva zaposlenih v ZRC SAZU in pet odgovornih nosilcev raziskovalnega programa ZRC SAZU. V letu 2001 je imel Upravni odbor pet sej, od tega dve pisni. Potrdil je finančno poročilo in poročilo inventurne komisije za leto 2000 in program poslovanja za leto 2001. Sprejel je spremembe in dopolnitve ter razširitev dejavnosti, Pravilnik o varstvu pri delu, Pravilnik o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest in Pravilnik o delovnih razmerjih. Za obdobje dveh let je imenoval disciplinsko komisijo in komisijo za pritožbe. V manjši meri se je ukvarjal tudi s kadrovskimi zadevami.

KOLEGIJ

Člani kolegija, ki ga sestavljajo predstojnice in predstojniki inštitutov ZRC SAZU in vodje enot, so posvetovalno telo direktorja. Sestali so se na enajstih sejah in obravnavali tekočo problematiko raziskovalnega dela. 14. junija so se člani Upravnega

odbora, Znanstvenega sveta in kolegija predstojnikov na skupnem sestanku sestali z ministrico za šolstvo, znanost in šport dr. Lucijo Čok. Tema sestanka so bile novosti v znanstveni politiki.

ZNANSTVENI SVET

Sestava: dr. Marjan Dolgan, dr. Matej Gabrovec (predsednik), akad. prof. dr. Matija Gogala, izr. član SAZU prof. dr. Matjaž Kmecl, akad. prof. dr. Jože Krašovec, izr. član SAZU prof. dr. Ivan Kreft, dr. Anica Lavrič, dr. Majda Merše, dr. Tadej Slabe, dr. Marjeta Šašel Kos, dr. Marko Terseglav (podpredsednik), dr. Janja Žitnik.

Znanstveni svet oblikuje raziskovalni program in obravnava druge strokovne zadeve ZRC SAZU. Šteje 13 članov, od tega jih 8 izvolijo raziskovalci ZRC SAZU iz vrst odgovornih nosilcev raziskovalnih projektov, štiri imenuje predsedstvo SAZU, direktor ZRC SAZU pa je član po položaju. V letu 2001 je imel znanstveni svet 4 seje. Na svojih sejah je obravnaval Pravilnik o pogojih in postopku za napredovanje delavcev na ZRC SAZU, Pravilnik o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest ZRC SAZU, imenoval je člane znanstvenih svetov inštitutov, dajal soglasja k izbiri predstojnikov inštitutov, sklepal o predlogih za nagrajence in štipendiste ter opravil izvolitve v raziskovalne nazive. Na proslavi ob 20. obletnici ustanovitve ZRC SAZU je predsednik znanstvenega sveta izkazal priznanje raziskovalcem, ki so letu 2001 magistrirali in doktorirali.

V letu 2001 so doktorirali:

1. **Anton Velušček, Inštitut za arheologijo**
24. 5. 2001 na Filozofski fakulteti v Ljubljani
2. **Matija Ogrin, Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede**
8. 6. 2001 na Filozofski fakulteti v Ljubljani
3. **Mihael Kosi, Zgodovinski inštitut Milka Kosa**
15. 6. 2001 na Filozofski fakulteti v Ljubljani

4. **Tomaž Podobnikar, Prostorskoinformacijska enota**
28. 9. 2001 na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo v Ljubljani
5. **Nataša Cigoj Krstulović, Muzikološki inštitut**
14. 11. 2001 na Akademiji za glasbo v Ljubljani

V letu 2001 so magistrirali:

1. **Drago Kunej, Glasbenonarodopisni inštitut**
10. 1. 2001 na Akademiji za glasbo v Ljubljani
2. **Andrej Kveder, Inštitut za medicinske vede**
16. 5. 2001 na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani
3. **Apolonija Gantar, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša**
17. 5. 2001 na Filozofski fakulteti v Ljubljani
4. **Aljoša Pirnat, Biološki inštitut Jovana Hadžija**
14. 6. 2001 na Biotehniški fakulteti v Ljubljani
5. **Tjaša Jakop, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša**
27. 6. 2001 na Filozofski fakulteti v Ljubljani
6. **Helena Majcenovič, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša**
25. 7. 2001 na Filozofski fakulteti v Ljubljani
7. **Vesna Moličnik, Inštitut za slovensko narodopisje**
10. 9. 2001 na Filozofski fakulteti v Ljubljani
8. **Miha Preinfalk, Zgodovinski inštitut Milka Kosa**
23. 10. 2001 na Filozofski fakulteti v Ljubljani
9. **Primož Pavlin, Inštitut za arheologijo**
24. 10. 2001 na Filozofski fakulteti v Ljubljani
10. **Bostjan Surina, Biološki inštitut Jovana Hadžija**
7. 12. 2001 na Biotehniški fakulteti v Ljubljani
11. **Franci Petek, Geografski inštitut Antona Melika**
13. 12. 2001 na Filozofski fakulteti v Ljubljani

UPRAVA

PERSONALNA SESTAVA

Znanstvena sodelavka v DDR: dr. Irena Šumi
Višja referentka: Tanja Valte
Strokovna sodelavka: Barbara Šterbenc Svetina
Svetovalka direktorja za odnose z javnostmi: Lela B. Njatin

TAJNIŠTVO

Vodja: Alenka Koren
Tajnica: Marija Maja Stipar

RAČUNOVODSTVO

Vodja računovodstva: Ana Kejžar
Sam. referentka za fin. knjigovodstvo: Marjeta Hegler
Blagajničarka-likvidatorka: Tanja Pavčič
Strokovna sodelavka - pripravnica: Ana Frankovič (od 1.12.)

KADROVSKA SLUŽBA

Vodja: Vislava Lovše

TEHNIČNO VZDRŽEVANJE

Samostojni tehnik: Miha Vozelj
Samostojni referent za tehnično vzdrževanje: Marko Jevnikar
Cistilke: Smilja Cukajne, Anica Luin, Mirjana Marinković, Sinka Mohorič, Štefka Perpar, Katica Softič, Amra Šabotić

POSLOVNO POROČILO

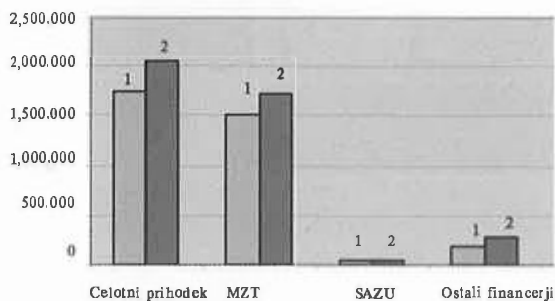
Znanstvenoraziskovalni center SAZU se je v letu 2001 financiral s programi in projekti, ki jih je pridobil na razpisih Ministrstva za solstvo, znanost in šport. Za Raziskave Naravne in kulturne dediščine nam Ministrstvo za finance del sredstev posreduje preko proračuna SAZU. Del sredstev pa nam je uspelo pridobiti od ostalih ministrstev in na trgu.

Poslovni uspeh (v 000 sit)

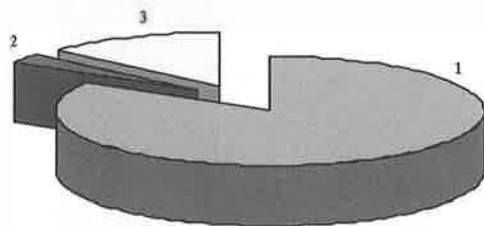
Skupaj stroški	2.049.073
Skupaj prihodki	2.062.400
Neporabljena sredstva	40.399

PRIHODKI

Prihodki (v 000 sit)	Leto 2000	Leto 2001
Celotni prihodek	1.754.845	2.062.400
Delež MSZŠ	1.516.832	1.723.065
Delež SAZU	53.675	57.113

Primerjava med leti 2000 in 2001

1 – 2000 (v 000), 2 – 2001 (v 000)

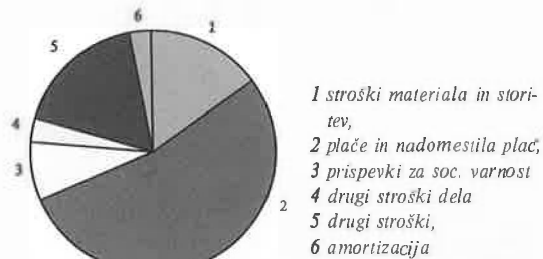

1 MSZŠ, 2 SAZU, 3 ostali financerji

STROŠKI

stroški materiala in storitev	313.696
plače in nadomestila plač	1.077.970
prispevki za soc.varnost	169.085
drugi stroški dela	58.599
drugi stroški	364.299
amortizacija	65.424
skupaj	2.049.073

Struktura stroškov je prikazana v grafikonu.

Znanstvenoraziskovalni center SAZU je v letu 2001 porabljal sredstva v skladu s sklepi Vlade Republike Slovenije o normativih in standardih za določanje sredstev za izvajanje nacionalnega raziskovalnega programa in pravilnika o metodologiji za določitev stroškov, ki se financirajo kot ustanoviteljske obveznosti.

KADROVSKA ANALIZA

Na dan 31. 12. 2001 je bilo na ZRC SAZU zaposlenih 247 sodelavcev. Med letom je odšlo 11 sodelavcev, od tega se je 1 upokojil, 18 pa se jih je zaposlilo na novo.

Na ZRC SAZU je bilo redno zaposlenih 36 mladih raziskovalcev. V letu 2001 je magistriralo osem in doktoriralo pet mladih raziskovalcev. Magistrirala sta tudi dva naša sodelavca.

Natančnejši prikaz zaposlenih na dan 31. 12. 2001 je prikazan v preglednici na str. 10.

Sodelavci ZRC SAZU na dan 31.12. 2001

Inštitut	Število zaposl. skupaj	Znanst. svetnik	Višji znanstveni sodelav.	Znanst. sodelavec	Asistent z dr.	Asistent z mag.	Asistenti	Razisk. razvojni sodelavci	Strokov. sodel. v humanistični razisk.	Število strdel. s šifro	Število ostalih delavcev	Od tega štev. MR
Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša	45	4	1	4	2	3	4		15	6	6	3
Inštitut za arheologijo	20	4	3	1			1			6	5	1
Zgodovinski inštitut Milka Kosa	10	5		3		2						2
Umetnostnozgodovinski inštitut F. Steleta	7	1	1		1	2			1		1	2
Muzikološki inštitut	6	1	1	1			1			2		1
Inštitut za slov. liter. in liter. vede	9	2	1		1		1		3		1	1
Inštitut za slov. narodopisje	15	1		6	1		2	1		3	1	2
Glasbenonarodopisni inštitut	10		2	1			3		1	2	1	
Inštitut za slovensko izseljenstvo	10	3	1	2	1		2					1
Filozofski inštitut	10	3	1	4		1	1					1
Geografski inštitut Antona Melika	14		2	2	2	3	4		1		2	2
Inštitut za raziskovanje kraša	18	2	2	3		2	1		1		7	2
Paleontološki inštitut Ivana Rakovca	4			1		1	1				1	1
Biološki inštitut Jovana Hadžija	23	2	2	2		5	3	1		3	5	7
Inštitut za medicinske vede	5			2	1	1	1					1
Inštitut za biografiko in bibliografijo	4	1		2						1		
Prostorskoinformacijska enota	7		3	2	1		1					1
Infrastrukturna enota	9			1					1		7	
Uprava	21		1	1							19	
S k u p a j	247	29	21	38	8	20	26	2	23	23	57	28

KOLEDAR PRIREDITEV ZA ZUNANJE JAVNOSTI V LETU 2001

JANUAR

5. Novinarska konferenca: Jerneja Gros, *Samodejno tvorjenje govora iz besedil* (zbirka *Linguistica et philologica*) in *Jezikoslovni zapiski* 6 (Založba ZRC in Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša).
11. Predavanje: mag. Adrijan Košir in Bojan Otoničar, *Sedimentologija in tafonomija paleokraških sedimentov z ostanki dinozavrov pri Kozini*, Prešernova dvorana SAZU (Paleontološki inštitut Ivana Rakovca in Inštitut za raziskovanje krasa).
15. Novinarska konferenca: Irena Šumi, *Kultura, etničnost, mejnost* (Založba ZRC; soizdajatelj: Inštitut za narodnostna vprašanja, Ljubljana).
23. Novinarska konferenca pred Generacijami znanosti VII (ZRC SAZU).
23. Predavanje: dr. Ivan Šprajc, *Arheološka odkritja v deželi Majeve*, Cankarjev dom, Ljubljana.
25. Novinarska konferenca: Andrej Mihevc, *Speleogeneza Divaškega krasa* (zbirka ZRC 27) in *Acta carsologica* XXIX, 2000, št. 1 in 2 (Založba ZRC in Inštitut za raziskovanje krasa).
26. Generacije znanosti VII, Cankarjev dom, Ljubljana (ZRC SAZU).

FEBRUAR

7. Novinarska konferenca: *Vita artis perennis. Ob osemdesetletnici akademika Emilijana Cevca*, Dvorana SAZU (Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta in Založba ZRC).
20. Novinarska konferenca: *Dve domovini / Two Homelands* 11–12, 2000 (Inštitut za slovensko izseljenstvo in Založba ZRC).

MAREC

15. Novinarska konferenca: Marina Lukšič-Hacin, *Zgodbe in pričevanja. Slovenci na Švedskem* (Založba ZRC).
28. Predavanje: dr. Karin Leitner, *Die Kupferstecherfamilie Kauperz in Graz* (Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta).
29. Novinarska konferenca: *Slovar jezika slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja, poskusni snopci in Poskusna gesla za novi Slovenski biografski leksikon* (Založba ZRC).

APRIL

3. Predavanje: Janez Balazic, *Poslikava prezbitarija*

župnijske cerkve v Šmartnem na Pohorju (Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta).

10. Novinarska konferenca: Monika Kropelj, *Karel Štrekelj – iz vrelcev besedne ustvarjalnosti*, in Marija Stanonik, *Teoretični oris slovstvene folklore* (Založba ZRC).
18. Predavanje: dr. Peter Štih, *Solkan in Gorica ob prvi omembi pred tisoč leti*, Prešernova dvorana SAZU (SAZU in Zgodovinski inštitut Milka Kosa).
25. Predstavitev zbornika *Jako stara vas na Goriškem je Solkan. Zbornik ob tisočletnici prve omembe kraja*, Krajevna skupnost Solkan (Zgodovinski inštitut Milka Kosa).
26. Predavanje: mag. Adrijan Košir, *Prvi slovenski dinozavri*, OŠ Stražišče pri Kranju – zaključeno za učence (Paleontološki inštitut I. Rakovca).
- 17.–21. Slovenski dnevi knjige 2001, Kongresni trg (Založba ZRC).

MAJ

18. Novinarska konferenca: Nikolai Mikhailov, *Jeziškovni spomeniki zgodnje slovensščine. Rokopisna podoba slovenskega jezika od XIV. stol. do leta 1550* (Založba Mladika iz Trsta in Založba ZRC).
24. Novinarska konferenca: Jakob Rigler, *Zbrani spisi I*, Prešernova dvorana SAZU (Založba ZRC in Dialektološka sekcija Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša).

JUNIJ

3. Predstavitev glasbene kasete iz arhiva GNI *Dober večer, ljubca moja*, Prosvetni dom Artiče (Glasbenonarodopisni inštitut).
8. Novinarska konferenca: *Melikov zbornik. Slovenci v zgodovini in njihovi srednjeevropski sosedje*, Prešernova dvorana SAZU (Zgodovinski inštitut Milka Kosa in Založba ZRC).
15. Pogovor z dr. Lomayumtewom C. Ishiiom o zgodovini ljudstva Hopi iz ZDA, direktorjeva soba, Inštitut za narodnostna vprašanja (ZRC SAZU).
15. S knjigo na dopust (knjižni sejem), Nova Gorica (Založba ZRC).
20. Novinarska konferenca: Zvone Žigon, *Iz spomina v prihodnost. Slovenska politična emigracija v Argentini*, Prešernova dvorana SAZU (Založba ZRC).
22. Predstavitev knjige: Monika Kropelj, *Karel Štrekelj – iz vrelcev besedne ustvarjalnosti*, Gorijsko – domacija Karla Štreklja (Kulturno društvo "Karel Štrekelj" Komen, JSKD OI Sezana, Založba ZRC).

- 26.–29. Mednarodna krasslovna šola "Klasični kras":
Kontaktiraj kras (Inštitut za raziskovanje krasa).

AVGUST

- 22.–31. *Poletna šola vizualnega*, Dijaški dom Nova Gorica (Audiovizualni laboratorij Inštituta za slovensko narodopisje, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Območna izpostava Nova Gorica in Mestna občina Nova Gorica).

SEPTEMBER

7. Zajuckaj in zapoj – Srečanje z ljudskimi pevci in godci, koncert (Glasbenonarodopisni inštitut).
18.–21. Mednarodna konferenca "Kulturno-umetniška dejavnost izseljencev in njeno mesto v sodobni kulturi – s posebnim poudarkom na slovenskem izseljenstvu", Gozd – Martuljek (Inštitut za slovensko izseljenstvo).
27. Predstavitev knjige: Zvone Žigon, *Iz spomina v prihodnost. Slovenska politična emigracija v Argentini*, Knjižnica Bena Zupančiča, Postojna (Založba ZRC).

OKTOBER

4. Novinarska konferenca: Mihael Kuzmič, *Slovenski izseljenci iz Prekmurja v Bethlehemu v ZDA 1893–1924* (Inštitut za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU in Založba ZRC).
4. Prodajna razstava Založbe ZRC na Slovenskem slavističnem kongresu, Nova Gorica (Založba ZRC).
8. Predstavitev ZRC SAZU (ZRC SAZU; Slovenski znanstveni inštitut, Dunaj).
12. Novinarska konferenca: Jacobus Gallus, *V rokopisu ohranjene skladbe / Composition preserved in manuscript* (Monumenta artis musicae Sloveniae, ur. I. Klemenčič, zv. 28); Edo Škulj, *Clare Vir* (Družina, ZRC SAZU); Jacobus Gallus, *Moralia; Harmoniae morales*, tri zgoščenke in knjiga, ur. T. Faganel (Založba ZRC, Freiburger Music Forum – Ars Musici), Prešernova dvorana SAZU (Muzikološki inštitut).
24. Novinarska konferenca: Vlasta Pacheiner-Klander, *Staroindijske verzne oblike* (Literarni leksikon, 46) (Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU).
24. Predstavitev knjige: Mihael Kuzmič, *Slovenski izseljenci iz Prekmurja v Bethlehemu v ZDA 1893–1924*, Murska Sobota (Pokrajinski muzej Murska Sobota, Inštitut za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU in Založba ZRC).

- 25., 26. Mednarodni simpozij posvečen 300-letnici
Academie Philharmonicorum Labacensium
(Muzikološki inštitut).

NOVEMBER

8. Predstavitev knjige: Igor Grdina, *Ipavci. Zgodovina slovenske meščanske dinastije*, Šentjur (Založba ZRC).
14., 15. Dneva odprtih vrat (Inštitut za slovensko narodopisje).
15. Novinarska konferenca: *Slovenski pravopis 2001*, dvorana SAZU (SAZU in ZRC SAZU).
19. Počastitev novih doktorjev in magistrov iz vrst zaposlenih v ZRC SAZU (Znanstveni svet ZRC SAZU).
22. Praznovanje petdesetletnice Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU.
22.–24. Simpozij "Vegetacija Slovenije in sosednjih območij 2001", posvečen 80-letnici akad. dr. L. Šerclja in 70-letnicama dr. L. Marinčeka in dr. M. Zupančiča, izred. člana SAZU (Botanično društvo Slovenije in Biološki inštitut Jovana Hadžija).
23. Novinarska konferenca: Igor Grdina, *Ipavci. Zgodovina slovenske meščanske dinastije* (Založba ZRC).
27. Predavanje: mag. Drago Kunej, *Vpliv svetlobe in drugih dejavnikov okolja na življenjsko dobo CD-R* (Glasbenonarodopisni inštitut).
28. 11. – 2. 12. Prodajna razstava Založbe ZRC na 17. slovenskem knjižnem sejmu, Cankarjev dom, Ljubljana (Založba ZRC).
28. Predstavitev *Družinskega atlasa sveta* na 17. slovenskem knjižnem sejmu, Cankarjev dom, klub Lili Novy, Ljubljana (Geografski inštitut Antona Melika).
29. Novinarska konferenca: *Slovenski pravopis 2001*, Cankarjev dom, sejna soba E7, Ljubljana (ZRC SAZU in Založba ZRC).
30. Novinarska konferenca: *Slovenija na vojaškem zemljevidu 1763–1787*, 7. zvezek, Državni svet Republike Slovenije, Ljubljana (Zgodovinski inštitut Milka Kosa).

DECEMBER

7. Novinarska konferenca: George A. Kennedy, *Klasična retorika* in René Descartes, *Kompendij o glasbi*, Prešernova dvorana SAZU (Založba ZRC).

Vse prireditve, pri katerih ni omenjen kraj dogajanja, so bile v Mali dvorani ZRC SAZU.

GENERACIJEZNANOSTIVI

NAGRADE IN PRIZNANJA ZRC SAZU

AKADEMIK EMILIJAN CEVC
Častni član ZRC SAZU za leto 2001

Akad. Emilijan Cevc se je v svojem dolgoletnem znanstvenem delu posvečal pionirskim raziskavam srednjeveške umetnosti na Slovenskem, še posebej kiparstva. Svoj interes je širil tudi nanovejša stilna obdobja in posegal na področja etnologije in arheologije. Kot izvrsten poznavalec gotskega kiparstva je načrtoval njegovo temeljno razvojno linijo v knjigah *Srednjeveška plastika na Slovenskem*, *Poznogotska plastika na Slovenskem* in

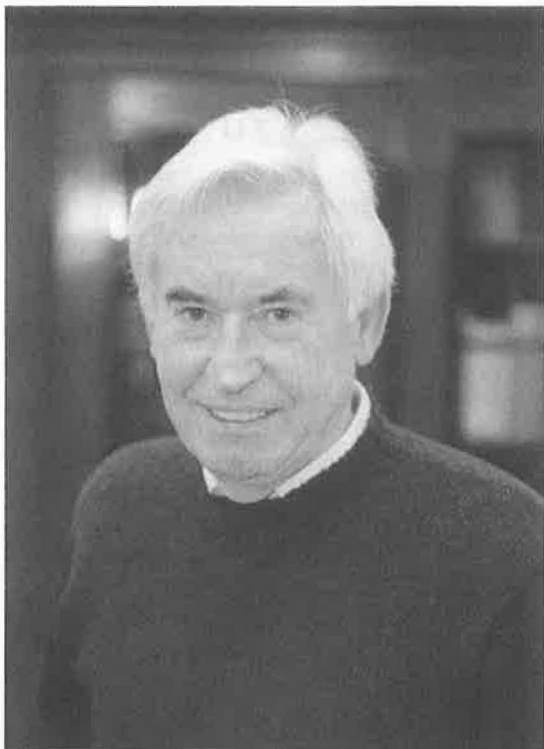

Gotsko kiparstvo ter v katalogu, s katerim je pospremil razstavo gotške plastike v Narodni galeriji. Iz srednjega veka je stopil s knjigo *Kiparstvo na Slovenskem med gotiko in barokom*. Srednjemu veku je posvetil tudi več specialnih studij o arhitekturi, slikarstvu in ikonografiji. Znanstveno prodoren, zgoščen pregled umetnostnega razvoja na Slovenskem od naselitve do impresionizma je podal v knjigi *Slovenska umetnost*. Moderno umetnost je spremljal z esei in kritikami ter z uvodi v razstavne kataloge. Domači in tuji strokovni javnosti je v leksikalnih edicijah posredoval izsledke svojih znanstvenih dognanj. V priznanje za znanstveno delo je prejel številne nagrade in častna članstva. Z izjemno bogatim znanstvenim opusom se akad. Emilijan Cevc razkri-

va kot vsestranski raziskovalec z evropsko razgledanostjo. Literarna ustvarjalnost mu je omogočala, da je uspešno sooblikoval umetnostnozgodovinsko strokovno terminologijo, v svojem pisanju pa vseskozi posvečal izredno pozornost lepoti in jasnosti sloga.

MIRKO RAMOVŠ
Dobitnik Zlatega znaka ZRC za leto 2001

Po svojem teoretičnem in praktičnem poznavanju slovenskega ljudskega plesa, po dejavnosti in rezultatih dela je Mirko Ramovš prvi med slovenskimi etnokoreologi, saj je vso delovno dobo – 35 let – v Glasbenonarodopisnem inštitutu ZRC SAZU posve-

til izključno raziskovanju slovenskega plesnega izročila. Ukvarjal se je z zapisovanjem ljudskih plesov v vseh slovenskih pokrajinah, zbiranjem podatkov o njih in ugotavljanjem mesta ljudskega plesa v življenju ljudi, upoštevajoč s plesom povezane šege in vse druge okoliščine, ter za inštitutski arhiv prispeval okrog 500 zapisov ljudskih plesov. Svoja dognanja je predstavil leta 1980 v monografskem pregledu plesnega izročila na Slovenskem – *Plesat me pelji*. Temu je sledila serija sedmih knjig prikazov ljudskih plesov po posameznih pokrajinah – *Polka je ukazana* (1992, 1995–2000), pripravil je 75 radijskih in 28 televizijskih oddaj ter bil umetniški vodja Akademске folklorne skupine France Marolt. Na mednarodnih posvetovanjih in komisijah je sodeloval tudi kot izvrsten poznavalec ljudskih plesov drugih narodov. Vrsto let je o ljudskih plesih predaval na Srednji baletni soli v Ljubljani in na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Cetudi brez akademskega naslova je s svojimi objavami – ki so zaradi uporabe kinetografije mednarodno dostopne – bistveno pripomogel k poznavanju slovenske kulturne dediščine in k ugledu slovenske znanosti. Rezultati Ramovševega znanstvenega dela pomenijo v evropskem merilu vrhunski, doslej nedoseženi prispevek na področju raziskovanja ljudskega plesa – mednarodne etnokoreologije.

DR. TOMAŽ MASTNAK**Dobitnik Zlatega znaka ZRC za leto 2001**

Za do sedaj prehojeno znanstveno pot dr. Tomaža Mastnaka, znanstvenega svetnika na Filozofskem inštitutu ZRC SAZU, lahko rečemo, da predstavlja sistematično in poglobljeno znanstveno delo, ki v svojih rezultatih, objavljenih v številnih publikacijah in samostojnih delih doma in v tujini, priča o izjemni inovativnosti in samostojnosti.

Svoje raziskovalno delo je dr. Tomaž Mastnak vse od svoje diplomske naloge dalje, v kateri se je ukvarjal s političnimi pogledi slovenskih teologov 19. in 20. stoletja, posvetil zgodovini politične misli in politični filozofiji. Svoje raziskovalno delo je nadaljeval z raziskavo socialističnih idej in gibanj in jo zaključil z odmevno kritično analizo stalinizma. V 80. letih se je ukvarjal z raziskavo postmarksizma in demokratičnih opozicijskih gibanj in idej v vzhodni Evropi. V teh letih se je s svojim teoretičnim, publicističnim in političnim delovanjem v okviru civilnodružbenih pobud in gibanj izoblikoval v enega najvidnejših predstavnikov boja za demokracijo v Sloveniji. Po doktoratu, v katerem je obdelal angleško kontroverzo o francoski revoluciji, se je posvetil projektu ponovnega razmisleka nekaterih temeljnih idej evropske politične tradicije, predvsem premisleku

invencije države in nacionalne suverenosti v povezavi z vprašanji vojne in miru, odnosu Evrope do neevropskega sveta in podrobni rekonstrukciji oblikovanja Evrope kot politične skupnosti.

DR. ANDREJ RAHTEN

Dobitnik Zlatega znaka ZRC za leto 2001

Dr. Andrej Rahten je diplomiral leta 1996 z nalogo o slovenskih poslancih v dunajskem parlamentu. Eno leto je kot štipendist ustanove Österreichischer Akademischer Austauschdienst študiral tudi na Univerzi v Celovcu. V okviru podiplomskega študija je več mesecev raziskoval v dunajskih in zagrebskih arhivih, kot štipendist Deutscher Akademischer Austauschdienst pa tudi na Südost Institut v Münchnu. Leta 1998 je napisal magistrsko nalogo *Federalistični koncepti v politiki habsburške monarhije na Balkanu*. Po vpisu na doktorski študij je v letih 1999–2001 kot mladi raziskovalec znanstveno deloval na ZRC SAZU. Za zgodovino habsburške monarhije se je navdušil že na začetku študija, še zlasti pa ga zanimata slovenska in hrvaška politična zgodovina 19. in 20. stoletja. Rezultate svojih raziskav redno publicira v avstrijskih, hrvaških in slovenskih znanstvenih revijah. Septembra 2001 je izšla njegova monografija o slovenskih parlamentarcih v habsburški monarhiji. V pripravi za tisk pa je njegova monografija o dr. Janku Brejcu, enem vodilnih slovenskih politikov na prehodu iz avstro-ogrskega v jugoslovanski državni okvir. Zaposlen je na Ministrstvu za zu-

nanje zadeve RS, poleg tega pa kot raziskovalec sodeluje tudi z Znanstvenoraziskovalnim središčem v Kopru, kjer se ukvarja s preučevanjem slovensko-hrvaških političnih odnosov v 19. in 20. stoletju. Zlati znak ZRC je prejel za doktorsko disertacijo o Janku Brejcu.

ČLANI KLUBA PRIJATELJEV ZRC SAZU
so v letu 2001 postali naslednji donatorji in sponzorji:

TIM d.o.o., Maribor
SCT Stanovanjski inženiring
Slovenska zadružna kmetijska banka d.d., Ljubljana
Elea d.o.o., Ljubljana
ZIL inženiring d.d., Ljubljana
Betecom d.o.o., Ljubljana
Micro+Polo d.o.o., Ljubljana
Littera Picta d.o.o., Ljubljana
Golfturist, Ljubljana
Občina Cerkno
Avtobiša Real d.d., Ljubljana

SUMMARY

In 2001 the Scientific Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts (ZRC SAZU) successfully continued on its path of transformation. It has turned into a competitive and successful player, which has resulted in an increase in its market share. In cooperation with the Slovenian Academy of Sciences and Arts, it published the *Slovenski pravopis 2001* (Slovene usage and grammar book), which turned into a bestseller (a total of 10,000 copies were sold through pre-orders and during the first two weeks of regular sales). From 19 November 2001 to 19 November 2002, ZRC SAZU will be celebrating its 20th birthday. Since its founding, 59 researchers, specialists and other workers have contributed to the success of ZRC SAZU and, through their dedication, have expressed their faith in their joint efforts. The activities of ZRC SAZU are extremely varied, and the harmonious functioning of different components is a distinctive feature of the Centre. The Management Board, under the leadership of its chairman and academician Andrej Kranjc, has focused mostly on the adoption of new regulations, which were approved by the Scientific Council under the leadership of its chairman, Dr Matej Gabrovce. The Scientific Council also organised a special event in honour of all employees who have been faithful to ZRC SAZU over the last 20 years. ZRC SAZU showed a profit in 2001, the final balance

being SIT 40.399,000. It employed 247 individuals, including 36 junior researchers and 29 senior research fellows (the highest ranking title in ZRC SAZU).

The Institute of Slovenian Ethnology celebrated its 50th anniversary. Five ZRC SAZU researchers received PhDs, and 11 received Master's degrees. The academician Emilijan Cevc received the title of honorary member of ZRC SAZU for his life work, while the Golden Decorations ZRC for special scientific achievements were given to Mirko Ramovš of the Institute of Ethnomusicology, Dr Tomaž Mastnak of the Institute of Philosophy and Dr Andrej Rahten of the Ministry of Foreign Affairs of Republic Slovenia. ZRC SAZU also grants internal scholarships for research abroad; this time they were granted to Dr Barbara Murovec and Adrijan Košir.

ZRC Publishing presented its programme at the Slovenian Book Fair. Additionally to this, it organised twenty-five press conferences on the publication of books from its programme. In 2001 the France Stele Institute of Art History initiated lectures for the general public. In addition, the doors of the Institute of Slovene Ethnology were open to the general public for two days. The Historical Seminar ZRC continued with its lecture programme, and ZRC SAZU held a presentation of its activities at the Slovenian Scientific Institute in Vienna.

HISTORIČNI SEMINAR ZRC V LETU 2001

UREDNIŠKI ODBOR

Koordinatorica

dr. Metoda Kokole

Člani

dr. Maja Godina - Golija

dr. Marina Lukšič - Hacin

dr. Vojislav Likar

izr. prof. dr. Oto Luthar

dr. Peter Weiss

V letu 2001 je bilo v okviru Historičnega seminarja izvedenih šestnajst samostojnih predavanj, od tega je nastopilo dvanaest vabljenih gostov iz tujine in štirje domači predavatelji, ter ena okrogla miza:

- **Irena Šumi**, *Kanalska dolina, Italija: k problemu identitetnih politik med Slovenci* (11. 1.)
- **Jean Bessière**, *Kako reformirati paradigmo primerjalne književnosti v dobi globalizacije* (v sodelovanju s Slovenskim društvom za primerjalno književnost; 16. 2.)
- **Šaćir Filandra**, *Bosna - zloraba zgodovine* (28. 2.)
- **Stanley Boorman**, *Ob petstoletnici prvih glasbenih tiskov: zgodovina mecenstva in glasbenega okusa v začetku 16. stoletja* (v sodelovanju z Oddelkom za muzikologijo, FF Univerze v Ljubljani; 8. 3.)
- **Martina Repine**, *Prikaz etnološkega dela na Tržaškem* (22. 3.)
- **Marjut Antonnen**, *Finci na Švedskem* (19. 4.)
- **Eva Zöllner**, *Angleški oratorij po Händlu v letih 1760-1784* (24. 4.)
- **Igor Grdina**, *Kulturna zgodovina na Slovenskem* (8. 5.)
- **Lars-Olof Åhlberg**, *Od Leibniza do Kanta: začetki moderne estetike* (14. 5.)
- **Sara F. Matthews - Grieco**, *Zapisano s telesom: evropske knjige emblemov, moralizirano telo in kodifikacija vizualnega jezika v 16. in 17. stoletju* (28. 5.)
- **Allen J. Grieco**, *Socialne razlike in hrana v renesansi: Paolo Santonino in njegov Potopis iz let 1485-1487* (28. 5.)
- **Jean-Marc Chouvel**, *Iannis Xenakis in francoska glasba: nerazumljena povezanost?* (v sodelovanju s Francoskim inštitutom Charles Nodier v Ljubljani; 8. 10.)
- **Gao Jianping**, *Usoda estetike na Kitajskem v zadnjih dveh desetletjih* (29. 10.)
- **Meng Fanhua**, *Dve razsežnosti sedanje kitajske množične kulture* (29. 10.)
- **Vera Kržišnik - Bukič**, *Iljas Hadžibegović in Svetlana Bajić, okrogla miza Slovenci v Bosni in Hercegovini* (15. 11.)
- **Josip Lisac**, *Proučevanje kajkavščine in Jakob Rigler* (26. 11.)
- **Karin Kneissl**, *"Vzhod je Vzhod. Zahod je Zahod": od nesporazuma do odkritega spora* (7. 12.)
- **Primož Simoniti**, *Latinska lirika srednjega veka* (v sodelovanju z Društvom za antične in humanistične študije Slovenije; 18. 12.)

SUMMARY

In the year 2001 twelve invited scholars and four Slovenian lecturers performed sixteen individual lectures. Organised was also one round table. The sub-

jects ranged from a general to specific historical themes to literary, linguistic, ethnological, sociological, and musicological discussions.

INFRASTRUKTURNA SKUPINA

PERSONALNA SESTAVA

ZALOŽBAZRC

Vodja in glavni urednik: dr. Vojslav Likar, *znanstveni sodelavec*

Likovno-grafična urednica in oblikovalka: Milojka Žalik Huzjan, *sam. strok. sodelavka, specialistka v humanistiki* (od 30.6.)

Samostojni tehnični sodelavec: Branko Vidmar

Referentka za prodajo: Barbara Godnjavec

Tajnica: Tinka Selič

RAČUNALNIŠKI CENTER

Vodja: Uroš Parazajda

Informatik: Tomaž Herček

AVDIOVIZUALNI IN FOTOGRAFSKI LABORATORIJ

Samostojni tehnični delavec: Sašo Kuharič

Fotograf: Igor Lapajne, Marko Zaplatil

ZALOŽBA ZRC

Založniški svet:

dr. Janez Dular, dr. Peter Klepec, dr. Martin Knez, dr. Naško Križnar, dr. Milan Orožen Adamič, dr. Jurij Snoj, dr. Petra Svoljsak, prof. Milojka Žalik Huzjan, dr. Andreja Žele, dr. Janja Žitnik.

V okviru založniškega programa ZRC SAZU je v letu 2001 izšlo 23 naslovov knjižnih publikacij, od tega v sozaložništvu 7 naslovov, in 10 letnikov znanstvenih periodičnih publikacij, od tega 4 v sozaložništvu, ter 16 enot drobnih tiskov (katalogi, vodniki, brošure, vabila, poročila ipd.). V letu 2001 je izšla tudi izdaja Jacobus Gallus: *Moralia - Harmoniae morales* (komplet treh CD-plošč s spremno knjigo, z letnico 2000) ter štirje zvezki iz zbirke Monumenta artis musicae Sloveniae (tudi s starejšimi letnicami). Večina publikacij je izšla v Založbi ZRC, nekaj pa tudi kot izdaje posameznih institutov. Največji podvig založbe je bila izdaja novega *Slovenske-*

ga pravopisa 2001 v nakladi 17.000 izvodov. Izhajati so začele tri nove zbirke: *Historia scientiae*, *Agora* in *Migracije*. Založniški program so finančno podprli Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport RS, Ministrstvo za kulturo RS, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Znanstveni inštitut Filozofske fakultete v Ljubljani in drugi zunanji sofinancerji ter Raziskovalni sklad ZRC SAZU.

Letni program založbe je obravnaval in sprejel založniški svet, ki se je v letu 2001 sestel na eni redni seji. Založba je samostojno in v sodelovanju z izdajatelji, soizdajatelji in sozaložniki organizirala 24 novinarskih konferenc in javnih predstavitev v Ljubljani in drugih krajih po Sloveniji. Svoje izdaje je predstavila tudi na štirih knjižnih sejnih oz. prodajnih razstavah.

KNJIŽNE IZDAJE IN PERIODIKA

ZBIRKE

Zbirka ZRC

- Andrej Mihevc: *Speleogeneza Divaškega krasa*
- Linguistica et philologica*
- Andreja Žele: *Vezljivost v slovenskem jeziku (s poudarkom na glagolu)*

Philosophica / Series classica

- Platon: *Parmenid*

Historia scientiae

- René Descartes: *Kompendij o glasbi (Compendium musicae)*

Agora

- George A. Kennedy: *Klasična retorika ter njena krščanska in posvetna tradicija od antike do sodobnosti*

Slovenija na vojaškem zemljevidu

- V. Rajšp, A. Serše, *Slovenija na vojaškem zemljevidu 1763–1787, 7. zvezek (sozaložnik: Arhiv Slovenije)*

Migracije

- Mihael Kuzmič: *Slovenski izseljenci iz Prekmurja v Bethlehemu v ZDA 1893–1924*
- Zvone Žigon: *Iz spomina v prihodnost. Slovenska politična emigracija v Argentini*

Monumenta artis musicae Sloveniae

- Gabrijel Plavec: *Flosculus vernalis (1621) (z letnico 1997)*
- Isaac Posch: *Harmonia concertans (1623) (z letnico 1998)*
- Venceslav Wratny: *Missa in A (z letnico 2000)*
- Venceslav Wratny: *Missa in B (z letnico 2000)*

SAMOSTOJNE IZDAJE

- Jurij Dobravec, Andrej Seliškar, Staša Tome, Branko Vreš: *Biopli Slovenije CORINE*
- Darko Dolinar: *Pisma Franceta Kidriča Franu Ramovšu (sozaložnik: SAZU)*
- Igor Grdina: *I pavci. Zgodovina slovenske meščanske dinastije*
- Marija Kacin: *Žiga Zois in italijanska kultura*
- Monika Kropelj: *Karel Štrekelj: iz vrelcev besedne ustvarjalnosti*
- Marina Lukšič - Hacin: *Zgodbe in pričevanja. Slovenci na Švedskem*
- Majda Merše, France Novak, Francka Premk: *Slovar jezika slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja. Poskusni snopič*
- Vlasta Pacheiner - Klander: *Staroindijske verzne oblike. Literarni leksikon 46*
- Slovenski pravopis 2001
- Marija Stanonik: *Teoretični oris slovstvene folklore*
- Jacobus Gallus: *Moralla - Harmoniae morales (3 CD-plošče in knjiga; z letnico 2000 - v sodelovanju z založbo Freiburger Musik Forum - Ars Musici)*
- Jakob Rigler: *Zbrani spisi I. Jezikovnozgodovinske in dialektološke razprave*

ZBORNICI

- Marjan Dolgan (ur.): *Kriza revije "Dom in svet" leta 1937*
- Alenka Klemenc (ur.): *»Hodil po zemlji sem naši ...«. Marijani Zadnikarju ob osemdesetletnici*
- Svanibor Pettan, Adelaida Reyes, Maša Komavec (ur.): *Glasba in manjšine / Music and Minorities*
- Vincenc Rajšp et al. (ur.): *Melikov zbornik. Slovenci v zgodovini in njihovi srednjeevropski sosedje*

PERIODIKA

- *Acta historiae artis Slovenica* 6
- *Dve domovini / Two Homelands* 12, št. 13, 14
- *Filozofski vestnik* 22, št. 1, 2, 3
- *Geografski zbornik / Acta geographica* 41
- *Jezikoslovni zapiski* 7, št. 1–2
- *Slovenski jezik / Slovene linguistic studies* 3 (sozaložnik: University of Kansas, Lawrence, ZDA)
- *Studia mythologica Slavica* 4
- *Acta carsologica / Krasoslovni zbornik* 30, št. 1, 2 (sozaložnik: SAZU)
- *Arheološki vestnik* 52 (sozaložnik: SAZU)
- *Keria. Studia Latina et Graeca* 3, št. 1, 2 (izdajatelj: Društvo za antične in humanistične študije Slovenije)

INŠTITUTI IN RAZISKOVALNE ENOTE

INŠTITUT ZA SLOVENSKI JEZIK FRANA RAMOVŠA

ZNANSTVENI SVET

Znanstvena svetnica prof. dr. Varja Cvetko Orešnik, znanstvena svetnica izr. prof. dr. Metka Furlan, akad. prof. dr. Franc Jakopin, akad. prof. dr. Tine Logar, znanstvena svetnica izr. prof. dr. Majda Merše, akad. prof. dr. Janez Orešnik (predsednik), znanstvena sodelavka izr. prof. dr. Vera Smole.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: prof. dr. Varja Cvetko Orešnik, znanstvena svetnica (d. d. r.).

Samostojna strokovna delavka: Alenka Porenta.

Tajnica: Alenka Lap.

Leksikološka sekcija

Vodja: Milena Hajšek - Holz, strokovna sodelavka s specializacijo, specialistka leksikologinja (zunanja

sodelavka) (do 30. 4.); dr. Andreja Žele, asistentka z doktoratom (od 1. 5.).

Znanstveni sodelavec: doc. dr. Primož Jakopin (d. d. r. do 31. 10.).

Asistentka z magisterijem: mag. Helena Majcenovič (od 27. 9.).

Asistentka: Nataša Jakop, mlada raziskovalka.

Strokovni sodelavec s specializacijo: doc. dr. Vladimir Nartnik (do 14. 8. delno angažiran).

Samostojni strokovni sodelavci specialisti v humanistiki: Martin Ahlin, Ljudmila Bokal, mag. Alenka Glozancev, Jakob Müller (do 11. 4. v sekciji), Janez Keber, Polona Kostanjevec, Branka Lazar, Zvonka Praznik, Jerica Snoj, Nastja Vojnovič.

Samostojna strokovna sodelavka: mag. Aleksandra Bizjak.

Strokovna sodelavka: Nanika Holz.

Strokovni delavki: Nevenka Jerman, Rožamarija Lučka Ursič.

Etimološko-onomastična sekcija

Znanstvena svetnika: izr. prof. dr. Metka Furlan, izr. prof. dr. Marko Snoj.

Asistentka: Simona Klemenčič, mlada raziskovalka.

Strokovna sodelavka: Helena Jazbec.

Sekcija za zgodovino slovenskega jezika

Vodja: doc. dr. France Novak, samostojni strokovni sodelavec specialist v humanistiki.

Znanstvena svetnica: izr. prof. dr. Majda Merše.

Višja znanstvena sodelavka: dr. Francka Premk.

Asistentka z doktoratom: dr. Jožica Narat.

Asistentka z magisterijem: mag. Andreja Legan Ravnikar, mlada raziskovalka (do 30. 9.).

Strokovna delavka: Marjeta Kambič (od 1. 12. zunanja sodelavka).

Dialektološka sekcija

Vodja: izr. prof. dr. Vera Smole, znanstvena sodelavka (d. d. r.).

Znanstvena sodelavca: dr. Jožica Škofic, dr. Peter Weiss.

Asistentka z magisterijem: mag. Tjaša Jakop (od 27. 9.).

Asistentki: Karmen Kenda - Jež, Danila Zuljan Kumar, mlada raziskovalka (od 13. 6.).

Samostojna strokovna sodelavka specialistka v humanistiki: Ivanka Šircelj - Žnidaršič.

Strokovna sodelavca s specializacijo: mag. Sonja Marija Horvat, doc. dr. Vladimir Nartnik.

Sekcija za terminološke slovarje

Vodja: Marjeta Humar, samostojna strokovna sodelavka specialistka v humanistiki.

Asistentka z magisterijem: mag. Apolonija Gantar, mlada raziskovalka (od 28. 6.).

Samostojni strokovni sodelavci specialisti v humanistiki: Borislava Košmrlj - Levčič, Jakob Müller (od 12. 4. v sekciji), Cvetana Tavzes.

Strokovni sodelavec: Silvo Torkar (do februarja v sekciji).

Samostojna tehnica: Marija Djurovič.

Višja tehnica: Karmen Nemec.

Laboratorij za korpus slovenskega jezika (od 1. 11.)

Vodja: doc. dr. Primož Jakopin, znanstveni sodelavec.

Asistentka z magisterijem: mag. Helena Majcenovič.

TEMELJNE RAZISKAVE***Etimološki slovar slovenskega jezika 4/1***

J6-0541

Vodja projekta: M. Snoj.

Slovenska terminologija s sinhronega in diahronega stališča (3)

T6-1002

Vodja projekta: F. Novak.

Slovar del Janeza Svetokriškega

T6-1059

Vodja projekta: M. Snoj.

Sodobna slovenska leksika

P6-0501

Vodja raziskovalnega programa: V. Cvetko Orešnik.

Etimološki slovar slovenskega jezika

P6-0503

Vodja raziskovalnega programa: M. Furlan.

Dialektologija slovenskega jezika

P6-0504

Vodja raziskovalnega programa: V. Smole.

Slovenska terminologija in zgodovinski slovarji slovenskega jezika

P6-0505

Vodja raziskovalnega programa: M. Merše.

Enojezični slovarji slovenskega jezika

J6-3547

Vodja projekta: A. Žele.

Delo v okviru projektov je teklo v posameznih sekcijah.

Leksikološka sekcija

Slovenski pravopis (Dela so bila končana 14. 8.)

Član uredniškega odbora Komisije za sestavo slovarskega dela SP: akad. prof. dr. Jože Toporišič, predsednik (zunanji sodelavec), dr. Janez Dular (zunanji sodelavec), M. Hajnšek - Holz (zunanja sodelavka).

Redaktorji: M. Ahlin, L. Bokal, A. Gložancev, J. Keber, B. Lazar, Z. Praznik, J. Snoj. *Iztočnica:* N. Vojnovič. *Onaglaševalec:* V. Nartnik. *Strokovne sodelavke:* N. Holz, H. Majcenovič, P. Kostanjevec.

Tehnični sodelavki: N. Jerman, L. Uršič. *Končna priprava slovarskega besedila:* N. Holz. *Korekture:* M. Hajnšek - Holz, P. Kostanjevec, M. Ahlin, L. Bokal, A. Gložančev, J. Keber, B. Lazar, Z. Praznik, J. Snoj, N. Vojnovič.

Uredniški odbor se je sestel na 32 sejah in je spremljal zaključna dela.

M. Ahlin: usklajevanje predponskih in podstavnih glagolov ter zaglavlja glagolov; L. Bokal: sistemsko reševanje samostalniških gesel z oznako *mn., snov., publ.*; pregled gesel pri črkah A-V glede na vezljivost pri samostalniku; A. Gložančev: paberkovalno pregledovanje lastnoimenskih redakcij zaradi usklajevanja; J. Keber: sistemsko pregledovanje števnikov, členkov, prislovnih zvez in povedkovnikov; B. Lazar: pregledovanje samostalniških redakcij pri črkah A, B, C, D; Z. Praznik: pregledovanje izdeležniških pridevnikov na -č in pridevniškega stopnjevanja pri črkah A-L; J. Snoj: spremljanje Uvoda in priprava ustreznega pozornostnega vzorca za korekture; N. Vojnovič: pregledovanje geslovnika in opozorila na popravke; P. Kostanjevec: tehničnouslysklajevalni pregled črk C, K in prvega dela P; N. Holz: vnos popravkov pri črkah A-Ž; iztis celotnega slovarja ter priprava računalniškega zapisa za oddajo Založbi ZRC; H. Majcenovič: vnos popravkov pri črkah A-Ž; izpisovanje redakcij za sistemsko reševanje po slovnicih kategorijah; N. Jerman: vnos (recenzijskih in porecenzijskih) popravkov črke Z; L. Uršič: vnos (recenzijskih in porecenzijskih) popravkov črke P (delno); urejanje opozorilnih listkov; računalniško preverjanje gesel z oznakama *prim.* in *gl.*

Od 19. aprila do 14. avgusta so bile opravljene štiri korekture celotnega slovarskega besedila (M. Hajnšek - Holz, P. Kostanjevec, M. Ahlin, L. Bokal, A. Gložančev, J. Keber, B. Lazar, Z. Praznik, J. Snoj, N. Vojnovič). Vnos korektur je opravila N. Holz in jih po črkah oddajala Založbi ZRC (od 21. maja do 18. junija).

V aprilu, maju in juniju je pod vodstvom H. Majcenovič in ob sodelovanju P. Jakopina potekal tudi prenos pravopisnih pravil iz leta 1997 v elektronsko ohliko. Skeniranje je opravila N. Jerman, pri interpretaciji besedila pa so sodelovale A. Bizjak, N. Jakop, A. Lap, J. Narat, A. Porenta, I. Sircelj - Žnidaršič, L. Uršič in A. Žele.

Celotna pravila so bila ponovno pregledana; dopolnjena pa so bila tudi spremljevalna besedila in kazala (H. Majcenovič, N. Holz). Pravilom so bila dodana Slovaropisna pravila J. Toporišica, ki jih je tehnično uredila N. Holz.

Spremembe, nastale med 5. in 6. izdajo pravopisnih pravil, so od novembra dalje dostopne na spletni strani SP (<http://www.zrc-sazu.si/pravopis>), ki je bila postavljena v avgustu, v jeseni pa večkrat ažurirana (H. Majcenovič, U. Parazajda).

SP je bil predstavljen na novinarskih konferencah 15. 11. na SAZU in 29. 11. v Cankarjevem domu v okviru 17. slovenskega knjižnega sejma.

Priročni slovar slovenskega knjižnega jezika

Vadja projekta: A. Žele. *Redaktorice:* L. Bokal, A. Gložančev, P. Kostanjevec, N. Vojnovič; *(pre)redigiranje frazeoloških gnezd:* J. Keber; *ažuriranje oznak in pojasnil:* A. Gložančev, H. Majcenovič in N. Jakop; *oblikoslovna označitev gesel:* A. Bizjak; *dodane krajshe etimološke razlage:* M. Snoj. *Strokovni delavki:* N. Jerman in L. Uršič (delno).

Predvideni obseg enozvezkovnega slovarja je 70.000 gesel. Izdelani so bili vsebinski koncepti in vzorčna gesla za črki B in T. Koncept za geslovník (pregled še neupoštevanega listkovnega gradiva, zbranega po letu 1990, in gradiva iz besedilnega korpusa Nova heseda ter izbor podčrtanih knjig za računalniški izpis) sta pripravili P. Kostanjevec in N. Vojnovič. Novo besedje iz izbranih podčrtanih knjig v programsko masko je izpisovala N. Jerman. Merila izločanja besed iz SSKJ za enozvezkovnik je pripravila L. Bokal. Predloge za posodobitev slovarskih oznak in pojasnil z vidika sodobnega jezikoslovja so pripravile A. Gložančev, H. Majcenovič in N. Jakop (delno). Načela za redigiranje frazeoloških gnezd v enozvezkovniku je pripravil J. Keber, načela za redakcijo terminoloških pa L. Bokal. Predlog za oblikoslovno označevanje slovarskih gesel sta izdelala P. Jakopin in A. Bizjak.

Slovenski frazeološki slovar

Nosilec projekta je J. Keber. Vsebinski koncept slovarja je bil izdelan 15. 9., pozneje pa so bila dodana še vzorčna gesla. Predvideni obseg slovarja je 12.000 samostojno razloženih frazemov, v celoti pa okrog 30.000 gesel in podgesel.

Slovenski sinonimni slovar

Soavtorji slovarja so M. Ahlin, B. Lazar, Z. Praznik in J. Snoj. Vsebinski koncept slovarja je bil izdelan 15. 9., pozneje pa so bila dodana še vzorčna gesla. Slovar bo predvidoma ohsegal 15.000 geselskih dominant in 35.000 kazalk.

Vezljivostni slovar slovenskih glagolov

Nosilka projekta je A. Žele. Vsebinski koncept slovarja z vzorčnimi gesli je bil izdelan 15. 9. Obseg slovarja oz. geslovnika je 2.000 glagolskih gesel, izbranih na podlagi predhodno oblikovanih glagolskih vezljivostnih pomenskih skupin. Potekala je redakcija po vezljivostnih skupinah.

Lematizacijski slovar

Pri pripravi slovarja so sodelovali P. Jakopin, A. Bizjak in od sredine septembra L. Uršič. Zbirka besednih oblik z oblikoslovnimi oznakami, izhajajoča iz doslej označenih besedil (800.000 besed, 65.000 različnih), je bila dopolnjena z 29.000 novimi različnimi enotami. Za dopolnitev besedilnega korpusa se je nadaljevalo zapisovanje govorjenih besedil, tako da je bilo zbranih enainštirideset besedil. Potekalo je tudi dopolnjevanje in usklajevanje sistema oblikoslovnih oznak.

Slovar stare knjižne prekmurščine

Gesla je vnašala N. Holz. Zaradi del pri dokončanju slovarskega dela SP (prerazporeditev s polnim delovnim časom) je bilo vnašanje gesel 18. julija 2000 prekinjeno in se je nadaljevalo 3. septembra. Do konca leta so bila vnesena gesla črk H–Q, skupaj 8.249 gesel.

Etimološko-onomastična sekcija

Za 4. knjigo *Etimološkega slovarja slovenskega jezika* je bilo izdelanih 315 slovarskih sestavkov in vnesenih več dopolnil v že napisano besedilo. Zbirala so se dopolnila za etimološko obravnavo leksike z vzglasnim A–S (M. Snoj, M. Furlan).

Korigirale in usklajevale so se dopolnilne enote (okrajšave, literatura in viri, popravki, bibliografija Franceta Bezlaja, besedno in imensko kazalo, stvarno kazalo, kazalo osebnih imen), ki so bile izdelane kot pomagala k *Zbranim jezikoslovnim spisom akademika Franceta Bezlaja* (M. Furlan, H. Jazbec).

Nadaljevalo se je delo pri *Slovarju jezika Janeza Svetokriškega*. V digitalno obliko je bilo vnesenih 526 strani pete knjige *Sacrum promptuarium* (H. Jazbec), celotno gradivo je bilo pripravljeno za redigiranje (M. Snoj).

Začele so se priprave za optimalno digitalizacijo *Pleteršnikovega slovarja*. Ker skeniranje pri tem delu še vedno ni uporabno (preverjanje opravila M. Furlan), se je začel ročni vnos (priprava in navodila za vnos M. Snoj, vnos H. Jazbec).

M. Snoj je sodeloval pri nastajanju *Splošnega slovarja tujk*, ki ga pripravlja založba Modrijan.

H. Jazbec je opravila dva izpita magistrskega študija.

Sekcija za zgodovino slovenskega jezika

Za *Poskusni snopič Slovarja jezika slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja*, ki je izšel konec februarja pri Založbi ZRC in bil predstavljen na tiskovni konferenci 27. 3., so bile opravljene prve korekture zadnjih 72 strani preloma ter druge in tretje korekture celotnega besedila (M. Merše, F. Novak).

V okviru priprav na popis Besedišča jezika slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja je T. Seliškar po dogovorih z M. Merše izdelal računalniški program (aplikacija Microsoft Accessa), poimenovan Historik, ki naj bi zlasti z avtomatičnim združevanjem abecednih besednih seznamov posameznih del olajšal in pospešil pripravo popisa celotnega protestantskega besedišča. Program je M. Merše z vnosom več vzorčnih seznamov uspešno preizkusila in pripravila več predlogov za reševanje posameznih problemov (glede tipov iztočnic, besednovrstnega označevanja citatno prevzetih besed, označevanja nesklonljivosti in glede enakozvočnic).

Sredi leta se je za Besedišče jezika slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja začelo prirejanje abecednega seznama gesel iz Dalmatinove Biblije, 1584, za vnos v združevalni program: iztočnice so bile opremljene z dogovorjenimi slovničnimi označevalniki, na osnovi gradiva so bile ločene enakozvočnice, posebni tipi iztočnic (glede na pravopisno problematiko in glede na citatno prevzetost) pa opremljeni še z dodatnimi pojasnili. Opremljanje, ki je strokovno zahtevno in je še v teku, so opravljali M. Merše, J. Narat, F. Novak in F. Premk in ga končali do četrtnine. Problematika, povezana s pripravo Besedišča, je bila obravnavana na rednih tedenskih sestankih delavcev sekcije. Med drugim so bila izdelana natančnejša pravila za prikaz števnikov, glagolov in oblik se, besed s težko določljivo izhodiščno obliko in besed, ki jih ni mogoče nedvoumno spolsko opredeliti; izoblikovanje bil predlog o zbiranju vodilk na posebnem seznamu ter dodelana načela o prikazu glasovne variantnosti besed iz Registra Dalmatinove Biblije.

V okviru urejanja in dopolnjevanja kartotek in priprav abecednih seznamov gesel so bila pregledana gesla iz Trubarjeve HISHNE POSTILLE, 1595. Popravki in dopolnila so bili vneseni v kartoteko in abecedni seznam. Težja mesta so bila razrešena primerjalo z Lut-

rovo predlogo. Za uvod v abecedni seznam so bili popisani postopki in dosežki pregleda (vse J. Narat). V računalnik so bili vneseni abecedni seznama iztočnic iz naslednjih del Primoža Trubarja: ENA MOLITOV TIH KERSZhenikou, 1555; TA DRVGI DEIL TIGA NOVIGA TESTAMENTA, 1560; ABECEDARIVM, OLI TABLIZA, 1566; TA CELI CATEHISMVS, 1567; SVETIGA PAVLA LYSTVVI, 1567; TA CELI CATEHISMVS, 1574; HISHNA POSTILLA, 1595; Jurija Dalmatina: TA CELI CATEHISMVS, 1579; PERVE BVQVE MOSESSOVE, 1580; SALOMONOVE PRIPVVISTI, 1580; CATEHISMVS, 1580; Matije Trošta: ENA LEPA INVPRIDNA PREDIGA, 1588; SVETIGA PAVLA TA DVA LISTY, 1561 in seznama iztočnic iz obeh Megiserjevih slovarjev: DICTIONARVM QVATVORLINGVARVM, 1592 in THESAURUS POLYGLOTUS, 1603 (M. Kambič).

Kartoteka izpisov slovenskega besedja in slovenskih imen iz Bohoričeve slovnice je bila dopolnjena z izpisi pojavov, ki so manjši od besed ali imen, ker je Stabejev izpis zajel samo slovenske besede in imena. Za abecedni seznam je bilo pripravljeno tudi poročilo o postopku in rezultatih dopolnitve (F. Premk, F. Novak).

Primerjana je bila popolno izpisana izdaja Dalmatinovega prevoda KARSZANSKIH LEPIH MOLITOV, 1584, z neizpisano izdajo iz leta 1595 (LEPE KARSZHANSKE MOLITVE). V delovnem izvodu so označene vse primerjalno ugotovljene razlike, na robu pa pripisana razlikujoča se mesta iz DM 1584. Razlike glasoslovnega, oblikoslovnega in besedotvornega značaja, ki jih bo treba upoštevati pri redakciji, so zajete z listkovnimi izpisi. Opravljena je bila tudi primerjava slovenskega besedila v Hutterjevi izdaji z naslovom BIBLIA SACRA, 1599, z ustreznimi poglavji v Dalmatinovi Bibliji, 1584. Ugotovljene razlike so po tipih navedene v posebnem popisu (M. Merše).

Pregledan in izpisan je bil Trubarjev *Regifter vnd summarischer Inhalt ...*, 1561, in izdelan abecedni seznam. Predlog abecednega seznama gesel iz Trubarjevega dela ENA MOLITOV TIH KERSZhenikou, 1555, je bil primerjan z besedilom (F. Novak).

V okviru priprav gesel za *Slovar jezika slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja* je F. Premk predelovala gesla *pravičen, pravični, pravično* (prislov in povedkovnik) in besednovrstno ločevala pojavitve besed *saj* in *vsaj*. M. Kambič je ločila slovnične oblike glagola *biti* v 39 delih.

A. Legan Ravnika je v okviru programa za mlade

raziskovalce opravljala dela v zvezi s pripravo disertacije z naslovom *Obredna terminologija v razvoju slovenskega knjižnega jezika (Od Brižinskih spomenikov do ustalitve enotne knjižne norme sredi 19. stoletja)* in jo oktobra tudi oddala.

Dialektološka sekcija

Slovenski lingvistični atlas - SLA

(K. Kenda - Jež, T. Jakop, V. Smole, J. Škofic, P. Weiss)

- računalniška izdelava in objava besednih kart: 182 *semenj*, 210 *žegnanje* in 234 *blagoslov* z legendami in komentarji;
- izdelava poskusnih besednih kart: 348 *pes*, 366 *oven*, 451B *robidnica*;
- vnos gradiva v računalnik (v Wordu): 182 *semenj*, 210 *žegnanje*, 234 *blagoslov*, 348 *pes*, 366 *oven*, 451B *robidnica*;
- izdelava in objava fonoloških opisov govorov Spodnjih Kraš (SLA 314) in Ložnice pri Žalcu (SLA 324);
- zapis leksičnega dela vprašalnice za SLA v t. 378 Jursinci;
- opis glasoslovja govora Kostanjevice na Krki (SLA 278) in določitev meje med njim in sentjernejskim govorom;
- priprava maske v Evi za vnos odgovorov na gramatični del vprašalnice za SLA, začetek vnašanja gradiva (refleksi kratkih o in e) in pretvorba v Wordovo datoteko (zaradi iztisa);
- pregled polovice zvezkoteke SLA in popis vseh oblikoslovnih, besednih in besedilnih dodatkov k izpolnjeni vprašalnici za SLA.

Slovenski lingvistični atlas - OLA

(K. Kenda - Jež, V. Smole)

- izdelava fonetičnih kart za refleksi psl. *o v besedah *noga, nov*;
- vnos gradiva v Evino datoteko za pomenski sklop "človek" (74 indeksov) in refleksi psl. *e (61 indeksov) in pretvorba le-te v Wordovo datoteko;
- izpis vprašanj za fonetični zvezek OLA Refleksi *i, *y, *u, ki naj bi ga izdala naša nacionalna komisija v sodelovanju z makedonsko;
- udeležba na zasedanju MK OLA v Kijevu (Ukrajina) 14.-21. 10.;
- dogovor s člani makedonske nacionalne komisije OLA o sodelovanju med ZRC SAZU in Centrom za arealno lingvistiko MANU.

Evropski lingvistični atlas - ALE

(V. Nartnik)

- udeležba na 34. zasedanju Uredniškega odbora ALE v Uppsali na Švedskem (18.–19. 5.), kjer se je pripravljala 6. zvezek;
- organizacijske priprave majskega zasedanja ALE v Ljubljani (16.–19. 5. 2002);
- teoretične in praktične priprave gesla (karte) Dvojčki (v angleščini) za 8. zvezek ALE.

Priprava monografij

Jakob Rigler: *Zbrani spisi I. Jezikovnozgodovinske in dialektološke razprave*: zaključna uredniška dela (K. Kenda-Jež, V. Smole, J. Škofic, P. Weiss) in predstavitev monografije na tiskovni konferenci 24. 5. (V. Smole).

T. Jakop je dokončala in 27. 6. zagovarjala magistrsko delo *Oblikoslovje govora Ložnice pri Žalcu*.

D. Zuljan Kumar je dokončala magistrsko delo *Narečne interференce v skladnji beneškoslovenskih besedil*. K. Kenda - Jež je napisala pretežni del teoretičnega dela svoje disertacije.

J. Škofic zbira besedila in besedje za monografijo o kroparskem govoru; delni rezultati so bili predstavljeni v njeni strokovno-poljudni monografiji *Govorica jih izdaja. Skica govora kovaške Kroke*, Radovljica 2001, 65 str.

Narečno slovaropisje

P. Weiss nadaljuje delo za *Slovar govorov Zadrecke doline med Gornjim Gradom in Nazarjami*.

Nadaljuje se delo za *Kostelski slovar J. Gregoriča* (S. Horvat – tehnični popravki in dialektološko delo, I. Šircelj - Žnidaršič s sodelovanjem P. Weissa – redaktorsko delo).

Sekcija za terminološke slovarje*Splošni tehniški slovar*

Notranji sodelavci: C. Tavzes, K. Nemec. *Zunanji sodelavci*: prof. dr. Andrej Paulin (vodja), prof. dr. Andrej Cadež, prof. dr. Peter Glavič, Franc Spiller - Muys, univ. dipl. inž., dr. Andrej Šmale, Jože Unk, univ. dipl. inž., prof. dr. Florjan Vodopivec, mag. Anton Stusek, prof. dr. Jože Spanring, prof. dr. Sonja Malej Kveder, Božo Iglič, univ. dipl. inž., Peter Černigoj, univ. dipl. inž.

Na 36 sejah je bilo obravnavanih 2.500 iztočnic črk A in B in z njimi pomensko ali po nosilnih besedah razlag povezanih iztočnic. C. Tavzes je pregledovala

gradivo črke A za natis prvega zvezka, pripravljala gradivo za seje, zapisnike s popravki razlag, urejala gradivo za računalniški iztis, zlasti črke A. K. Nemec je vnesla iztočnice črke A z razlagami v Wordov program (1.300 iztočnic) in 30 v masko za tehniški slovar.

Gledališki terminološki slovar

Vodja skupine: M. Humar. *Zunanji sodelavci*: Miran Herzog (do konca junija), prof., Viktor Molka, univ. dipl. inž., Janko Moder, prof., Slavka Lokar, prof., mag. Katja Podbevšek in mag. Barbara Pušič. *Tehnični sodelavci*: M. Djurovič, K. Nemec. V okviru raziskovalnega usposabljanja je sodelovala tudi A. Gantar.

Na 36 sejah je potekala redakcija po pomenskih sklopih (gledališče, drama, igra ipd.). Dokončno je bilo izdelanih 208 slovarskih člankov, 150 pa pripravljenih za komisijsko obdelavo (skupno je končanih 742). Vse gradivo je vnesla v računalnik M. Humar, K. Nemec pa v slovarsko masko 97 in v Wordovo datoteko 210 slovarskih člankov ter izpisovala tuje ustrezniške iz Gledališkega besednjaka (660). M. Djurovič je vnesla 14 slovarskih člankov in pretvorila geslovnik za gledališki slovar iz programa Eva v Word. A. Gantar je pripravila 10 poskusnih redakcij na podlagi članka I. Orel *Struktura gledališča v gledališču* in izpisala gledališke termine in razlage iz knjige D. Poniza *Kratka zgodovina evropske in ameriške dramatike*.

Gorniški terminološki slovar

Vodja skupine: M. Humar. *Zunanji sodelavci*: Pavle Šegula, univ. dipl. inž., Franci Savenc, Albin Vengust, univ. dipl. um. zgod., Albin Mlač, univ. dipl. inž., prof. dr. Stanko Klinar, mag. Stanislav Bojan Zupet, občasno pri posamezni problematiki tudi Matej Humar, univ. dipl. inž., mag. Miha Pavsek, Bojan Pollak, univ. dipl. inž., dr. Bojan Leskosek. *Tehnični sodelavci*: M. Djurovič, K. Nemec. V okviru raziskovalnega usposabljanja je deloma sodelovala tudi A. Gantar.

Komisija je imela 83 sej. Gradivo so pripravljali M. Humar, A. Mlač in S. B. Zupet, potem ga je obravnavala komisija. Z nekaterimi člani je bila M. Humar samo v pisnih stikih po elektronski pošti (B. Pollak, B. Leskosek, M. Pavsek, M. Humar). Obravnavna iztočnica je potekala po tematskih sklopih. Dokončanih je bilo 973 iztočnic. Vse gradivo je vnesla v računalnik M. Humar, v slovarski program pa K. Nemec (275 člankov) in M. Djurovič (698 člankov). V zadnjih mesecih je bil poudarek na korekturah in

dopolnjevanju s tujejezičnimi ustrezniki, kjer sta sodelovala zlasti S. Klinar in P. Šegula. Gradivo se je vseskozi dopolnjevalo z izpisi iz novih knjig in revij. Hkrati z redakcijo in korekturami je potekala priprava slikovnega gradiva (A. Mlač). M. Djurovič je v slovarsko masko vpisala 10.491 tujejezičnih ustreznikov. Po slovarjih avtorjev P. Šegule, F. Slataperja, S. Giliča ter petjezičnega leksikona *Lexique Multilingue* je primerjala in izpisovala tujejezične ustreznike. Pregledala je 3.249 terminov, določila razmerne izraze in jih vpisala pod oznako GL. Delno je preverjala tudi sinonimijo, nekajkrat pripravila odtis celotnega besedila slovarja ali po tujih ustrezniki (angl., nem., franc. in ital.) za korekturno branje, pripravila računalniški iztis gradiva po ključu "geografija" ipd. K. Nemec je v masko za slovar vpisala 8.804 tujejezičnih ustreznikov, v Wordovo različico pa še 132, pregledala 851 iztočnic, preverjala skladnost Wordove datoteke in besedila v slovarski maski (okoli 4.000 iztočnic). A. Gantar je izpisovala tujejezične ustreznike iz slov.-it. in slov.-fr. slovarja (350 ustreznikov) in opravila korekturni pregled ene četrtine redakcij.

Biološki terminološki slovar – botanika

Terminografski vodja komisije: B. Košmrlj - Levračič. *Zunanji sodelavci:* prof. dr. Franc Batič (*ekspertni vodja komisije*), dr. Aleksa Cimerman, prof. dr. Nada Gogala, prof. dr. Andrej Martinčič, mag. Andrej Seliskar, akad. dr. Alojz Šercelj in mag. Boris Turk.

Komisija je delovala v treh podskupinah, in sicer za citologijo, fiziologijo in mikrobiologijo, biogeografijo, fitocenologijo ter paleobotaniko. Na 29 sejah sta bila obdelana skupaj 702 slovarska članka, v celoti pa 1.063 slovarskih člankov. Obdelane so bile tematske skupine "celica", tj. celične strukture, zgradba, snovna sestava, nadalje fitogeografske enote, florni elementi, rastlinski in vegetacijski pasovi ter strukturiranost pelodov. Za posamezne tematske skupine so bile izdelane shematične preglednice. V slovar so bili zajeti tudi termini, ki se navezujejo na najnovejša znanstvena spoznanja, zato je bilo treba večkrat razreševati probleme neustaljene terminologije in doreči pomenske sestavine posameznih terminov. Slovarski članki so bili dopolnjeni s sopomenkami, nadpomenkami, podpomenkami, raznopomenkami in angleškimi ter nemškimi ustrezniki. Člani podskupin so obravnavali jezikovno-terminološka vprašanja in pripravili odgovore na vprašanja o nekaterih terminih, vključenih v nastajajoči geografski slovar.

Pravnozgodovinski terminološki slovar

Notranja sodelavca: J. Müller, K. Nemec. *Zunanji sodelavci:* prof. dr. Janez Kranjc, doc. dr. Vladimir Simič, mag. Marko Kambič, dr. Katja Škrubej.

J. Müller in K. Nemec sta opravljala temeljna dela za izdelavo slovarja. J. Müller je pregledal slovensko pravnoleksikografsko literaturo in vseh 25 slovenskih pravnih slovarjev, sestavil bibliografijo s 1.000 enotami in izbral 540 za pravnozgodovinsko terminologijo pomembnih iztočnic v *Enciklopediji Slovenije* 1–15. Za izpis slovarskega gradiva je J. Müller obdelal 49 besedil s 7.998 pojavitvami terminov, pripravil 11 besedil za skeniranje, s potrebnim sobesedilom računalniško pripravil pravnozgodovinske termine iz *Pravnega terminološkega slovarja* (1999) in 200 strani *Pravne zgodovine Slovencev* (1961) S. Vilfana in sestavil navodila za računalniško izpisovanje, načela za šifriranje virov, za računalniško zapisovanje bibliografije gradivskih besedil in napisal 10 poskusnih slovarskih sestavkov. K. Nemec je skenirala naslednja dela: *Kelemina, Koledar 1945, Casopis za zgodovino, Slavistična revija, Slovenski etnograf, Velika družina pri Slovencih, Pravna zgodovina Slovencev* in popravila okoli 500 strani skeniranih besedil.

Umetnostnozgodovinski terminološki slovar

Vodja skupine: Gregor Moder, prof. *Tehnična sodelavka:* K. Nemec. *Zunanji sodelavci:* mag. Maja Lozar Štamcar, prof. dr. Špelca Čopič, dr. Vesna Bučič, Hanka Štular, prof., Breda Ilich - Klančnik, prof., mag. Gojko Zupan.

Komisija je imela 44 sej, na katerih je dopolnjevala geslovnik (arhitektura, japonska, kitajska, indijska in ameriška umetnost). Geslovnik vsebuje okoli 13.000 iztočnic. Zaradi preširokega obsega ključev so bila označena še podpodročja (skupaj 51 ključev s 40 podpodročji). V drugi polovici leta se je komisija posvetila zgradbi slovarskega članka in pripravila več tipov razlag za posamezna podpodročja (ikonografija, keramika, ure ipd.). Revidirala in dopolnila je osnovno shemo članka. K. Nemec je s ključi opremila 4.630 iztočnic v slovarski maski, dodala 3.076 novih iztočnic s ključi, M. Djurovič je pripravila besedilo geslovnika za iztis v celoti in po ključih.

Geografski slovar

Notranje sodelavke: M. Humar, B. Košmrlj - Levračič, K. Nemec. *Zunanji sodelavci:* dr. Milan Orožen Adamič, dr. Franc Lovrencak, mag. Drago Kladnik in drugi.

Redakcija slovarja je potekala po tematskih skupi-

nah na podlagi gradiva, ki so ga pripravili geografi. M. Humar je pregledala, slovarsko uredila in uskladila 882 slovarskih člankov (skupaj 1.983), B. Košmrlj - Levačič pa skupaj 1.359. Sproti so bile vnesene tudi korekture, ki so jih predlagali geografi. K. Nemec je sodelovala z M. Humar pri vnosu korektur.

Program za izpisovanje virov in redakcijo slovarjev

Notranje sodelavke: B. Košmrlj - Levačič, M. Djurovič, K. Nemec. *Zunanji sodelavec:* T. Seliskar. B. Košmrlj - Levačič je 1. marca v Mali dvorani ZRC SAZU sodelavcem Inštituta za slovenski jezik F. Ramovša predstavila računalniški program Sekcije za terminološke slovarje, 4. decembra pa tudi študentom 3. letnika Oddelka za prevajanje in tolmačenje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Medicinski terminološki slovar

Notranja sodelavka: C. Tavzes in zunanji člani komisije.

Končan je bil drugi pregled tretje redakcije gesel R-Ž in na sejah prvič usklajevalno pregledano vse gradivo od A do vključno R (približno 1.600 strani računalniškega iztisa). Za vse te črke (vključno do Ž) je C. Tavzes pripravljala redakcijske pripombe.

Veterinarski terminološki slovar

Notranja sodelavka: C. Tavzes in zunanji člani komisije.

C. Tavzes je pregledala popravljene in dopolnjene drugi zvezek, ki obsega iztočnice C-G (približno 120 računalniških strani iztisa). Popravki so bili obravnavani na petih sejah.

Geološki slovar

M. Djurovič in zunanji sodelavci.

M. Djurovič je vnesla v računalnik 1.664 novih slovarskih člankov z večkratnimi korekturami in dodatne korekture gradiva, ki obsega 7.745 slovarskih člankov.

Jezikovno in slovaropisno svetovanje

M. Humar je sodelovala pri zasnovi in izdelavi slovensko-italijanskega in italijansko-slovenskega slovarja elektrotehnike in elektronike Karla Muccija.

B. Košmrlj - Levačič je bila imenovana v delovno skupino za pripravo okoljskega slovarja. Celotno besedilo *Okoljski pojavi in pojmi*, ki ga je pripravil dr. Avgustin Lah v sodelovanju s strokovnjaki za posamezna področja, je v končni fazi pregledala in terminografsko obdelala B. Košmrlj - Levačič.

J. Müller je leksikografsko pregledal anglesko-slovenski slovar tekstilne konfekcije M. Brkan in anglesko-slovenski hidrološki slovar M. Brillyja.

C. Tavzes je za redakcijo SP pripravljala odgovore na vprašanja s področja medicine. Sodelovala je na sejah in pri pregledu razlag terminološkega standarda za področje letalstva, ki se pripravlja v okviru Urada za standardizacijo in meroslovje, pri pripravi člankov za *Enciklopedijo Slovenije*, jezikovno pregledovala strokovno medicinsko revijo *JAMA* in glasilo Zbornice za zdravstveno nego Slovenije *Utrip* ter druge publikacije te zbornice ter glasilo Livarskega društva *Livarski vestnik*.

Laboratorij za korpus slovenskega jezika

Po sklepu 17. seje Znanstvenega sveta Inštituta z dne 18. 10. je 1. 11. začel z delom Laboratorij za korpus slovenskega jezika. Njegova osnovna naloga je gradnja korpusa slovenskega jezika, internetne zbirke elektronskih besedil, ki je namenjena po eni strani delavcem Inštituta pri njihovem slovaropisnem in drugem raziskovalnem delu, po drugi strani pa je tudi referenčni vir za vse, ki se ukvarjajo z raziskovanjem, poučevanjem in učenjem slovenskega jezika. V Laboratoriju delata P. Jakopin (vodja) in H. Majcenovič (delno), ob pomoči še dveh pogodbenih sodelavk. Potekale so priprave na širitev korpusa, izveden je bil dvodnevni Seminar o gradnji besedilnega korpusa, poleg tega pa je bila opravljena tudi konverzija slovarskega dela *Slovenskega pravopisa* iz tiskovne predloge v univerzalen elektronski format.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

V. Cvetko Orešnik je članica senata FF, uredniškega odbora Slavistične revije, mednarodnih društev Indogermanische Gesellschaft in Wiener Sprachgesellschaft, članica Sveta za znanost in tehnologijo Republike Slovenije, članica ZR Sveta Humanistika pri MŠZS Republike Slovenije ter nacionalni koordinator za področje Jezikoslovje.

M. Furlan in A. Gložančev sta članici Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije.

M. Humar je uredila *Paglovčev zbornik*, ki ga je izdala Občina Kamnik, in ga 6. 4. predstavila v galeriji Veronika v Kamniku.

J. Keber je glavni urednik *Jezikoslovnih zapiskov*, člani

uredniškega odbora pa so še M. Furlan, F. Novak, V. Smole.

M. Merše je predstavnica Inštituta v Odboru za ohranjanje spomina in dela Maksa Pleteršnika.

V. Nartnik je član uredniškega odbora zbornika *Studia mythologica Slavica* in član uredniškega odbora *Evropskega lingvističnega atlasa* (ALE) ter predsednik Nacionalnega komiteja za Slovenijo.

F. Premk je članica uredniškega odbora revije *Riječ* (časopis za filologijo), ki izhaja na Reki.

V. Smole in K. Kenda - Jež sta članici *Mednarodne komisije za sestavo Slovanskega lingvističnega atlasa* (OLA) pri Mednarodnem komiteju slavistov.

M. Snoj je glavni urednik revije *Slovenski jezik - Slovene Linguistic Studies*, člani uredniškega odbora pa so še M. Furlan, M. Humar, M. Merše, P. Weiss.

J. Škofic je članica pripravljalnega odbora za simpozij *Prekmurska narečna slovstvena ustvarjalnost*.

P. Weiss je področni urednik za jezikoslovje pri *Enciklopediji Slovenije*; sodeluje v uredniškem odboru *Historičnega seminarja ZRC SAZU* in v *Komisiji za raziskovalno opremo ZRC*.

Raziskovalci Inštituta so pisno in ustno odgovarjali na jezikovna vprašanja pravnih in fizičnih oseb.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Vodja: A. Porenta.

Pridobili smo 157 novih knjig in 236 zvezkov revij. 97 obiskovalcev je knjižnico obiskalo 676-krat in si izposodilo 1.010 knjižnih enot.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- *Jezikoslovni zapiski* 7/2001 (št. 1-2). Urednik Janez Keber. Ljubljana. Založba ZRC, 472 str.
- *Slovenski pravopis 2001*. Uredniški odbor Jože Toporišič ... et al. Ljubljana. Založba ZRC, 1805 str.
- Andreja Žele. *Vezljivost v slovenskem jeziku (s poudarkom na glagolu)*. Zbirka *Linguistica et philologica*. Ljubljana. Založba ZRC, 303 str.
- *Slovenski jezik / Slovene Linguistic Studies* 3/2001. Urednika: Marko Snoj in Marc L. Greenberg. Ljubljana. Založba ZRC in The Joyce and Elizabeth Hall Center for the Humanities, University of Kansas, 201 str.
- Jakob Rigler. *Zbrani spisi I. Jezikovnozgodovinske in dialektološke razprave*. Uredila Vera Smole, zbiranje in računalniški vnos besedil Jožica Škofic. Ljubljana. Založba ZRC, 651 str.

ranje in računalniški vnos besedil Jožica Škofic. Ljubljana. Založba ZRC, 651 str.

- *Slovar jezika slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja. Poskusni snopci*. Sestavila Majda Merše in France Novak s sodelovanjem Francke Premk. Ljubljana. Založba ZRC, 131 str.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- Inštitut sodeluje v mednarodnih projektih: *Slovenski lingvistični atlas - OLA*, *Evropski lingvistični atlas - ALE*, *Vseevropski projekt jezikovnih virov - Copernicus Concerted Action TELRI II*, *The International Federation of Terminological Centers and Banks in International Organization for Unification of terminological Neologismus*.
- Mednarodni projekt *Enciklopedija slovanske onomastike (EOS)* pod vodstvom poljskih slavistov. Z Inštituta za slovenski jezik sodelujejo dr. M. Snoj, dr. M. Furlan, J. Keber, mag. A. Gložančev, S. Torkar.

OBISKI V INŠTITUTU

- Doc. dr. Olga Sergejevna Plotnikova, MGU, Filološka fakulteta, Katedra za slovansko filologijo, Moskva - pregled gradiva za SLA - slovnična vprašanja.
- Karlo Mucci, dipl. inz. elektronike, prvi redni profesor elektronike v zamejstvu, profesor na Državnem poklicnem zavodu za industrijo in obrt Jožef Stefan v Trstu.
- Dr. Hana Gladková, Filozofska fakulteta Karlove univerze, Praga (Sekcija za zgodovino slovenskega jezika).
- Prof. dr. Marc L. Greenberg, Univerza v Kansasu, ZDA.

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA

Apolonija Gantar

Teoretični vidiki zasnove frazeološkega slovarja slovensčine; Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 17. 5. - magistrsko delo.

Tjaša Jakop

Oblikoslovje govora Ložnice pri Žalcu; Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 27. 6. - magistrsko delo.

Helena Majcenovič

Pereča pravopisna vprašanja slovenskega knjižnega jezika od Stanislava Škrabca do danes; Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 25. 7. – magistrsko delo.

**PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI
JAVNI NASTOPI****Aleksandra Bizjak**

Sermons as a Genre. – Mednarodna konferenca Genres and Discourses in Education, Work and Cultural Life: Encounters of Academic Disciplines on Theories and Practices, Oslo, Norveška, 15. 5.

Ljudmila Bokal

Tipologija besed v Slovarju slovenskega knjižnega jezika kot podlaga za specialne slovarje. – Okrogla miza Vprašanja in naloge slovenskega slovaropisja, Slovenski slavistični kongres, Gorica, 5. 10.

Metka Furlan

O imenu škoromati. – Mednarodno posvetovanje Maske in maskiranje v Sloveniji in zamejstvu – II, Cerklje, 18. 4.

Alenka Gložančev

Tujejezičnost tudi v imenih slovenskih podjetij – jezikovno-kulturni problem ali marketinška globalizacijska potreba. – Mednarodni slavistični simpozij Hrvatski filološki skup 7, Opatija, 26. 6.

V čem je izjemnost dvojezičnega slovarja F. Barage A Dictionary of the Ojibway Language. – 3. mednarodno leksikološko-leksikografsko znanstveno srečanje Dvojezička i višejezička leksikografija, Razred za filološke znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Zagreb, 15. 11.

Marjeta Humar

Besedilne in jezikovne značilnosti reklam. – Lingvistični krožek Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 5. 3.

Vprašanja in perspektive slovenskega terminološkega slovaropisja. – Okrogla miza Vprašanja in naloge slovenskega slovaropisja, Slovenski slavistični kongres, Gorica, 5. 10.

Slovene Mountaineering Terminology and the Transfer of scientific & Technical Knowledge. – Tretji kongres Terminology in the Era of Globalization, International Organization for Unification of Terminological Neologisms in International Federation of

Terminology Banks/Centers (IFTB), Varšava, Poljska, 19. 10.

Tipologija žargonskega izrazja v Slovarju slovenskega knjižnega jezika in modernih terminoloških slovarjih. – 3. mednarodno leksikološko-leksikografsko znanstveno srečanje Dvojezička i višejezička leksikografija, Razred za filološke znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Zagreb, 16. 11.

Zvrstna struktura jezika oglaševanja. – 20. simpozij Obdobja, Slovenski knjižni jezik – aktualna vprašanja in zgodovinske izkušnje, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 5. 12.

Primož Jakopin

BESEDA kot korpus besedil. – Lingvistični krožek Filozofske fakultete, Ljubljana, 19. 2.

O nekaterih kvantitativnih kazalcih slovenskega jezika. – 20. simpozij Obdobja, Slovenski knjižni jezik – aktualna vprašanja in zgodovinske izkušnje, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 5. 12.

Janez Keber

Zasnova frazeološkega slovarja slovenskega jezika. – Okrogla miza Vprašanja in naloge slovenskega slovaropisja, Slovenski slavistični kongres, Gorica, 5. 10.

Karmen Kenda - Jež

Osredje v narečjeslovju, obrobje v jezikoslovju. – 37. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, Osredje in obrobje v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi, okrogla miza, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 10. 7.

Narečni slovarji kot gradivo za vseslovenski narečni atlas. – Okrogla miza Vprašanja in naloge slovenskega slovaropisja, Slovenski slavistični kongres, Gorica, 5. 10.

Borislava Košmrlj - Levačič

Prikaz pojmovne strukture v terminološkem slovarju. – 3. mednarodno leksikološko-leksikografsko znanstveno srečanje Dvojezička i višejezička leksikografija, Razred za filološke znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Zagreb, 16. 11.

Helena Majcenovič

Perspektivni pogled na perečo pravopisno problematiko. – Okrogla miza Vprašanja in naloge slovenskega slovaropisja, Slovenski slavistični kongres, Gorica, 5. 10.

Majda Merše

Vprašanja sodobnega slovenskega zgodovinskega slo-

varopisja. – Okrogla miza Vprašanja in naloge slovenskega slovaropisja, Slovenski slavistični kongres, Gorica, 5. 10.

Slovnična obvestilnost načrtovanega Slovarja jezika slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja. – 20. simpozij Obdobja, Slovenski knjižni jezik – aktualna vprašanja in zgodovinske izkušnje, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 6. 12.

Jakob Müller

Slovenski večjezični pravni slovarji. – 3. mednarodno leksikološko-leksikografsko znanstveno srečanje Dvojezička i višejezička leksikografija, Razred za filološke znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Zagreb, 15. 11.

Jožica Narat

Besedne stalnice v 200-letnem razvoju slovenskega knjižnega jezika (Dalmatin in Japelj). – 20. simpozij Obdobja, Slovenski knjižni jezik – aktualna vprašanja in zgodovinske izkušnje, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 6. 12.

Vladimir Nartnik

K imenom adventne svetnice in svetnika na Baščanski plošči. – Mednarodni slavistični simpozij Hrvatski filološki skup 7, Opatija, 25. 6.

Sanskrit in slovenski knjižni jezik. – Slovenski slavistični kongres, Gorica, 5. 10.

France Novak

Možnosti za dvo- in večjezične slovarje, ki jih nudijo enojezični slovarji in druge zbirke podatkov. – 3. mednarodno leksikološko-leksikografsko znanstveno srečanje Dvojezička i višejezička leksikografija, Razred za filološke znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Zagreb, 16. 11.

Besedni pomeni v Slovarju jezika slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja. – 20. simpozij Obdobja, Slovenski knjižni jezik – aktualna vprašanja in zgodovinske izkušnje, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 6. 12.

Francka Premk

Nekaj zanimivosti o besedišču slovnice Adama Bohoriča. Articae horulae succisivae (1584). – Mednarodni slavistični simpozij Hrvatski filološki skup 7, Opatija, 26. 6.

Zgodnje in zadnje slovensko-hebrejske kulturne povezave. – Mednarodni hebraistični kongres, Berlin, 11. 7.

Značilnosti pridevnika v prvi slovenski knjigi. – 20.

simpozij Obdobja, Slovenski knjižni jezik – aktualna vprašanja in zgodovinske izkušnje, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 6. 12.

Vera Smole

Osredje v narečjeslovju, obrobje v jezikoslovju. – 37. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, Osredje in obrobje v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi, vodja okrogle mize, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 10. 7.

Jožica Škofic

Besede imajo svoj življenjski prostor. – Teden avstrijske znanosti, Wolfsberg, Avstrija, 18. 5.

Gorenjsko narečje. – Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 28. 5.

Narečni terminološki slovarji. – Okrogla miza Vprašanja in naloge slovenskega slovaropisja, Slovenski slavistični kongres, Gorica, 5. 10.

Lingvistična geografija. – Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 15. 10.

Peter Weiss

Osredje v narečjeslovju, obrobje v jezikoslovju. – 37. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, Osredje in obrobje v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi, okrogla miza, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 10. 7.

Vprašanja in naloge slovenskega slovaropisja. – Vodja okrogle mize, Slovenski slavistični kongres, Gorica, 5. 10.

O slovenskem narečnem slovaropisju. – Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 22. 10.

Andreja Žele

Glagolska vezljivost v slovenskem knjižnem jeziku. – Lingvistični krožek Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 9. 4.

Murkova leksikologija kot sinteza jezikoslovja in etnologije. – Slovenski slavistični kongres, Gorica, 5. 10.

Vezljivost kot pomenskosljudenski pokazatelj živosti slovenščine. – 20. simpozij Obdobja, Slovenski knjižni jezik – aktualna vprašanja in zgodovinske izkušnje, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 5. 12.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI,
ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Marjeta Humar

Udeležba na kongresu International Federation of

Terminology Banks in International Organization for Unification of terminological Neologismus v Varšavi, kjer je bilo predlagano, da Institut ustanovi in vodi sekretariat za Evropo.

Primož Jakopin

Udeležba na rednem letnem delovnem zasedanju TELRI in 6. TELRI seminarju. Bansko, Bolgarija, 7.-11. 11.

Karmen Kenda - Jež in Vera Smole

Udeležba na rednem letnem delovnem zasedanju Mednarodne komisije za sestavo Slovanskega lingvističnega atlasa OLA v Kijevu, Ukrajina, 14.-20. 10.

Vladimir Nartnik

Udeležba na 34. zasedanju Uredniškega odbora ALE v Uppsali, Švedska, 18.-19. 5.

PEDAGOŠKO DELO

Varja Cvetko Orešnik

Stara indijsčina I, II; Historična fonetika indoevropskih jezikov; Historična morfologija indoevropskih jezikov; Oddelek za primerjalno in splošno jezikoslovje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Metka Furlan

Heitščina; Laringalna teorija; Oddelek za primerjalno in splošno jezikoslovje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Marjeta Humar

Poslovno in uradnovalno komuniciranje; Visoka upravna šola Univerze v Ljubljani.

Primož Jakopin

Računalništvo za filologe; Besedilo in računalnik; Oddelek za primerjalno in splošno jezikoslovje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Majda Merše

Interpretacija starejših slovenskih jezikovnih spomenikov; Izbirne vsebine iz jezikoslovja; Oddelek za slovanske jezike in književnosti Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru.

Vladimir Nartnik

Uvod v slovansko jezikoslovje; Oddelek za slovanske

jezike in književnosti Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru.

France Novak

Poslovno in uradnovalno komuniciranje; Visoka upravna šola Univerze v Ljubljani.

Slovenski knjižni jezik I; Oddelek za slovanske jezike in književnosti Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru.

Vera Smole

Zgodovinska slovnica in dialektologija I (Glasoslovje in naglas) in II (Dialektologija);

Izbirni diplomski seminar iz dialektologije in lingvistične geografije; Oddelek za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Marko Snoj

Indoevropska primerjalna slovnica: akcent in prevoj; Uvod v etimološko metodo in študij virov; Oddelek za primerjalno in splošno jezikoslovje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

MENTORSTVO

Varja Cvetko Orešnik je bila mentorica mladi raziskovalki magistrandki Nataši Jakop.

Metka Furlan je bila somentorica mladi raziskovalki doktorandki mag. Katji Škrubej s Pravne fakultete Univerze v Ljubljani in magistrandki Heleni Jazbec (ZRC SAZU).

Majda Merše je bila mentorica mladi raziskovalki doktorandki mag. Andreji Legan Ravnikar (do 21. 5.).

Vera Smole je bila mentorica mladim raziskovalkam magistrandkam Tjaši Jakop (do 30. 6.), Danili Zuljan Kumar (obe ZRC SAZU) in mag. Meliti Zemljak s Pedagoške fakultete v Mariboru ter somentorica magistrandki Mariji Jež.

Marko Snoj je bil mentor magistrandkam Barbari Iršič, Simoni Javornik in mladi raziskovalki Simoni Klemenčič (ZRC SAZU).

Peter Weiss je bil somentor Dariji Jakše, ki opravlja magistrski študij na Filozofski fakulteti Univerze Komenskega v Bratislavi.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN SESTAVKI

Izvirni znanstveni članek

CVETKO-OREŠNIK, Varja. The o-grade of the Indo-European ablaut in the light of naturalness. *Linguistica (Ljublj.)*, 2001, letn. 41, str. 159-162.

FURLAN, Metka. O imenu škoromāt. *Tradit. - Inšt. slov. narodop.* Ljublj., 2001, 30, 2, str. 65-72.

GANTAR, Polona. Slovenska frazeologija v dosedanjih slovarjih glede na aktualna slovaropisna načela. *Jezikosl. zap.*, 2001, 7, št. 1-2, str. 207-223.

GLOŽANČEV, Alenka. Tujejezičnost v imenih slovenskih podjetij - jezikovnokulturni problem ali marketinška globalizacijska potreba. *Riječ*, 2001, god. 7, sv. 2, str. 21-27.

HAJNŠEK-HOLZ, Milena. Hišna imena pod Donačko goro. V: TOPORIŠIČ, Jože (ur.). *Zbornik s simpozija '99 v Pišecah*. Pišce: Komisija "Maks Pleteršnik"; Novo mesto: Tiskarna Novo mesto, Dolenjska založba, 2001, str. 79-87.

HUMAR, Marjeta. Lastna imena v starejših slovenskih besedilih in slovarjih kot kulturološka prva. V: TOPORIŠIČ, Jože (ur.). *Zbornik s simpozija '99 v Pišecah*. Pišce: Komisija "Maks Pleteršnik"; Novo mesto: Tiskarna Novo mesto, Dolenjska založba, 2001, str. 111-128.

HUMAR, Marjeta. Paglovčeva slovenščina v neslovenskih besedilih. V: HUMAR, Marjeta (ur.). *Paglovčev zbornik [zbornik referatov s Simpozija o Francu Mihaelu Paglovcu (1679-1759)]*. Kamnik: Občina, 2001, str. 79-85.

JAKOP, Nataša. Funkcijska delitev členkov : značilnosti naklonskih členkov. *Jez. slovst.*, jun. 2000/01, letn. 46, št. 7/8, str. 305-316.

JAKOP, Nataša. Pomenska kvalifikatorska pojasnila s pozitivno vlogo v SSKJ: grožnja, svarilo. *Jezikosl. zap.*, 2001, 7, št. 1-2, str. 225-241.

JAKOP, Tjasa. Fonološki opis govora Loznice pri Žalcu (SLA 324). *Jezikosl. zap.*, 2001, 7, št. 1-2, str. 365-380.

JAKOPIN, Primož. Beseda : a Slovenian text corpus. V: FRASER, Michael (ur.), WILLIAMSON, Nigel (ur.), DEEGAN, Marilyn (ur.). *Digital Evidence: selected papers from DRH2000, Digital Resources for the Humanities Conference, University of Sheffield, September 2000*, (Office for Humanities Communication publication, 14). London: Office for Humanities Communication, 2001, str. 229-241.

JAKOPIN, Primož. Distance between languages as measured by the minimal-entropy model; Plato's republic - Slovenian versus 15 other translations. *Int. j. corpus linguist.*, 2001, vol. 6, special issue, str. [43]-53, tabele.

JAZBEČ, Helena. Slovensko fōkselj (m.), gen. -na in sorodne besede. *Jezikosl. zap.*, 2001, 7, št. 1-2, str. 243-250.

KEBER, Janez. O strukturi rojstnih imen v Sloveniji. *Jezikosl. zap.*, 2001, 7, št. 1-2, str. 21-111.

KEBER, Janez. Raziskovanje izvora priimkov v Sloveniji. V: TOPORIŠIČ, Jože (ur.). *Zbornik s simpozija '99 v Pišecah*. Pišce: Komisija "Maks Pleteršnik"; Novo mesto: Tiskarna Novo mesto, Dolenjska založba, 2001, str. 97-110.

KEBER, Janez. Razlaganje izvora slovenskih frazemov. V: KRŽIŠNIK, Erika (ur.). *Zbornik za učitelje slovenščine kot drugega/tujega jezika*, (Skripta, 5). 1. natis. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete, 2001, str. 35-50.

KEBER, Janez. Živali v izrazih s pomenom 'pijan, pijanost (o)piti (se)'. *Tradit. - Inšt. slov. narodop.* Ljublj., 2001, 30, 2, str. 73-88.

KENDA-JEŽ, Karmen. Nadnarečne prvine v narečnem slovarju?. V: TOKARZ, Emil (ur.). *Słowiańszczyzna w kontekście przemian Europy końca XX wieku : język - tradycja - kultura*. Katowice: Śląsk, 2001, str. [271]-281.

MERŠE, Majda. Glagolski vid v povezavi z načinom in naklonom v Trubarjevih in Dalmatinovih biblijskih prevodih. *Jezikosl. zap.*, 2001, 7, št. 1-2, str. 113-128.

MERŠE, Majda. Popolni izpisi del slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja in zamisel slovarske predstavitve besedja. V: KERŠEVAN, Marko (ur.). *450-letnica slovenske knjige in slovenski protestantizem: prispevki s posvetovanja ob 450. obletnici izida Trubarjevega Catechisma in Abecedaria*, Ljubljana, 23. in 24. november 2000. Ljubljana: Slovenski protestantsko društvo Primož Trubar: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete, 2001, str. 128-150.

MOLLER, Jakob. Riglerjeva teza o začetkih slovenskega knjižnega jezika v stvilkah. *Jezikosl. zap.*, 2001, 7, št. 1-2, str. 129-162.

NARAT, Jozica. Kdo je avtor prvega slovenskega prevoda Baragovih Indijancev. *Jezikosl. zap.*, 2001, 7, št. 1-2, str. 251-266.

NARTNIK, Vlado. K imenom adventne svetnice in svetnika na Baščanski plošči. *Riječ*, 2001, god. 7, sv. 2, str. 45-51.

NOVAK, France. Kako so protestantski pisci 16. stoletja poimenovali nove pojme. V: KERŠEVAN, Marko (ur.). *450-letnica slovenske knjige in slovenski protestantizem : prispevki s posvetovanja ob 450. obletnici izida Trubarjevega Catechisma in Abecedaria*, Ljubljana, 23. in 24. november 2000. Ljubljana: Slovensko protestantsko društvo Primož Trubar: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete, 2001, str. 103-120.

PREMK, Francka. Posebni načini izražanja primerniške in presežniške mere pri slovenskih protestantih. *Riječ*, 2000, god. 6, sv. 2, str. 77-91.

PREMK, Francka. Ključna biblicizma srce in oko v prvih slovenskih prevodih Psalterja : Gourite Šušar in Šercem (Ps 4, 5), osrednje načelo Trubarjevega mišljenja, ubesedovanja in prevajanja. V: FACCANI, Remo (ur.). *Studi in memoria di Neva Godini*. Udine: Forum, 2001, str. 301-313.

SMOLE, Vera. Poimenovanja za brisačo v slovenskih narečjih : (po gradivu za SLA). *Zb. Matice srp.filol. lingvist.*, 42, 1999, str. [479]-484.

ŠKOFIC, Jožica. Besede za semenj, žegnanje (farni praznik) in blagoslov v slovenskih narečjih (po gradivu za SLA). *Jezikosl. zap.*, 2001, 7, št. 1-2, str. 267-[298], karte.

ŠKOFIC, Jožica. Hisna imena v Kropi. V: TOPORIŠIČ, Jože (ur.). *Zbornik s simpozija '99 v Pišecah*. Pišec: Komisija "Maks Pleteršnik"; Novo mesto: Tiskarna Novo mesto, Dolenjska založba, 2001, str. 21-40.

ŠKOFIC, Jožica. O ptičjem lovu in ptičarstvu po kroparsko. *Slov. jez.*, 2001, 3, str. [135]-168, fotogr.

ŠKOFIC, Jožica. Od krajevnega govora h knjižnemu jeziku v literarnem delu. V: JAN, Zoltan (ur.). *Sodobna slovenska narečna poezija. Ciril Kosmač in razvoj povojne slovenske proze*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 11). 1. natis. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2001, 2001, 11, str. [115]-130.

TORKAR, Silvo. Nekaj značilnosti rojstnih imen v živem jeziku zgornje Baške doline. V: TOPORIŠIČ, Jože (ur.). *Zbornik s simpozija '99 v Pišecah*. Pišec: Komisija "Maks Pleteršnik"; Novo mesto: Tiskarna Novo mesto, Dolenjska založba, 2001, str. 89-95.

WEISS, Peter. Fonološki opis govora kraja Spodnje Kraše (SLA 314). *Jezikosl. zap.*, 2001, 7, št. 1-2, str. 321-347.

WEISS, Peter. Slovenski šolski slovar. V: JAN, Zoltan

(ur.). *Sodobna slovenska narečna poezija. Ciril Kosmač in razvoj povojne slovenske proze*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 11). 1. natis. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2001, 2001, 11, str. [179]-188.

ŽELE, Andreja. O slovarskem prikazu slovenske vezljivosti. *Jez. slovst.*, april 2000/01, letn. 46, št. 6, str. 239-256.

ŽELE, Andreja. Tipologija pridevniške vezljivosti. *Jezikosl. zap.*, 2001, 7, št. 1-2, str. 163-195.

ŽELE, Andreja. V: *Slav. rev.*, 2001, letn. 49. Vezljivost kot pomensko- in strukturnoskladenski pojav. Št. 3, str. [137]-161. Zgodovinskorazvojni pregled slovenske vezljivosti. Št. 1-2, str. [17]-39.

ŽELE, Andreja. Vezljivostna teorija v slovenskem jezikoslovju. *Slov. jez.*, 2001, 3, str. [68]-90.

Strokovni članek

BOKAL, Ljudmila. Bogastvo besede Selo. V: CANKAR, Mirko (ur.). *Selo pri Žireh : 1291-2001: [Selo - Sela - Sele]*. Selo pri Žireh: Odbor za 5. srečanje Selo - Sela - Sele, 2001, str. 9-11, fotogr.

BOKAL, Ljudmila. Jezikovne zanimivosti imen voda na Žirovskem. *Zirovski občas.*, 2001, letn. 22, št. 31, str. [127]-132.

CVETKO OREŠNIK, Varja. Voščilo akademiku Francu Jakopinu ob osemdesetletnici. *Jezikosl. zap.*, 2001, 7, št. 1-2, str. 11-13.

GLOŽANČEV, Alenka. Kratek pregled slovenskega pravopisa od konca devetnajstega do konca dvajsetega stoletja. *Slava (Ljublj.)*, 1999/2000 [izšlo 2001], letn. 13, št. 1/2, str. 13-33.

GLOŽANČEV, Alenka. Kulturološko-jezikoslovni prispevek Friderika Barage. *Tretji dan*, april 2001, letn. 30, št. 4, str. 81-87, ilustr.

HAJNŠEK-HOLZ, Milena. Sedemdesetletnici Zvonke Leder - Mancini in Marte Silvester. *Jezikosl. zap.*, 2001, 7, št. 1-2, str. 15-18.

HORVAT, Sonja. V: *Celovski zvon*, 2001, 9. Tezavna pot do slovarja : o nastajanju gradiva za narečni slovar kostelskega govora. Št. 4, str. 75-79. Tezavna pot do slovarja. 2 : o nastajanju gradiva za narečni slovar kostelskega govora (nadaljevanje in konec). Št. 5, str. 86-87.

JAKOPIN, Primož. Slovenski nacionalni korpus - idejni osnutek projekta. *Jezikosl. zap.*, 2001, 7, št. 1-2, str. 411-417.

KEBER, Janez. Ime mi je — *Moj malček*, 2001, let. 5, št. 2, 3, 4, 5, 6, 7-8, 9, 10, 11, 12, str. 66.

KEBER, Janez. Imenski koledar. V: SITAR, Sandi (ur.). *Prešernov koledar 2002*, (Koledarska zbirka). Ljubljana: Prešernova družba, 2001, str. 181-203.

KEBER, Janez. Izvor slovenskih priimkov. *Drevesa (Ljubl.)*, nov. 2001, letn. 8, št. 3, str. 52-54.

KEBER, Janez. O izvoru priimka Prešeren. *Albert (Ljubl.)*, feb. 2001, letn. 1, str. 24.

KEBER, Janez. The origin of Slovene surnames. *Slovenija (Ljubl.)*, 2001, let. 15, št. 1, str. 58-60, št. 2, str. 60-62, št. 3, str. 63-64, portret.

MAJCENOVIC, Helena. *Spremembe v pravopisnih pravilih : razlike med 5. in 6. izdajo : (5. izdaja: Slovenski pravopis 1 - Pravila, 1997; 6. izdaja: Slovenski pravopis 2001)*. Ljubljana, 2001. <http://www.zrc-sazu.si/pravopis>.

NARTNIK, Vladimir. K osnovnim mehanizmom glagolsko-imenskega pregibanja v italijanščini in slovenščini. *Jezikosl. zap.*, 2001, 7, št. 1-2, str. 395-401.

NARTNIK, Vladimir. Pregibanje spregalnoosebni zaimkov pogovorne slovenščine med nemščino in italijanščino. *Slava (Ljubl.)*, 1998/99 [izšlo 2001], letn. 12, št. 2, str. 77-82.

NARTNIK, Vladimir. V: *Slava (Ljubl.)*, 1999/2000 [izšlo 2001], letn. 13, št. 1/2. Pripis k besedilnemu razboru Pregljeve novele Runje. Str. 10-12. Tedni in meseci dni starih Slovanov. Str. 6-9.

PREMK, Francka. Vrachanje Trubarjeve besede. V: ŠUŠTARŠIČ, Rajko (ur.). *Bohorichica : zbornik revije SRP*. Ljubljana: Revija SRP, 2001, str. 70-76.

ŠKOFIC, Jozica. V: *Vigenje (Kropa)*, 2001, leto 1. Iz kropske umetnokoške terminologije. Str. 77-88, ilustr. Narečno besedje v Kroparskih zgodbah. Str. 17-29.

TORKAR, Silvo. V: *Jezikosl. zap.*, 2001, 7, št. 1-2. Nekatera aktualna vprašanja poknjževanja in razknjževanja zemljepisnih lastnih imen. Str. 403-409. Vasilj Abajev 1900-2001. Str. 469-471.

TORKAR, Silvo. O Bizjakih in Bizjakiji. *Jadro*, 2001, št. 10, str. 4-9, ilustr.

WEISS, Peter. Slovenski nacionalni korpus Maks na Inštitutu za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU: utemeljitev. *Jezikosl. zap.*, 2001, 7, št. 1-2, str. 419-428.

WEISS, Peter. To, to in to, in to vsako v svoji vrsti. *Slov. soli*, 2001, letn. 6, št. 1-2, str. 26-29.

Objavljeno vabljeno predavanje na znanstveni konferenci

PREMK, Francka. Medsebojni ustvarjalni vplivi Primoža Trubarja in Petra Pavla Vergerija ml. *Acta Histriae*, 1999, letn. 7, št. 2=VIII, str. 61-90.

Objavljeno predavanje na znanstveni konferenci

JAKOPIN, Primož. Words and nonwords as basic units of a newspaper text corpus. V: 6th Conference on Computational Lexicography and Corpus Research "Computational Lexicography and New EU Languages", Birmingham, 28 June-1 July, 2001. *COMPLEX 2001*. Birmingham: Centre for Corpus Linguistics, Department of English, University of Birmingham, 2001, str. 49-65.

Poglavje ali samostojni sestavek v znanstveni knjigi

FURLAN, Metka. Hethitische Direktivendung «a und indoeuropäische Quellen. V: CARRUBA, Onofrio (ur.), MEID, Wolfgang (ur.). *Anatolisch und Indogermanisch : Akten des Kolloquiums der Indogermanischen Gesellschaft, Pavia, 22.-25. September 1998*, (Innsbrucker Beiträge zur Sprachwissenschaft, Bd. 100). Innsbruck: Institut für Sprachen und Literaturen der Universität, 2001, str. [93]-117.

KENDA-JEŽ, Karmen, WEISS, Peter. Literatura in viri, Kazalke, Bibliografski seznam. V: SMOLE, Vera (ur.), RIGLER, Jakob. *Zbrani spisi*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001-, str. 517-579.

ŠKOFIČ, Jozica. V: SMOLE, Vera (ur.), RIGLER, Jakob. *Zbrani spisi*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001-. Besedno kazalo. Str. 623-651. Bibliografija člankov o Jakobu Riglerju : (Riglerjevo življenje in raziskovalno delo, odmevi, presoje in polemike). Str. 511-516. Imensko kazalo. Str. 584-603. Stvarno kazalo. Str. 604-622.

WEISS, Peter. Usklajevalna pravila glede slovenskega pravopisa, Jezikovna določila pri novem prevodu Svetega pisma. V: WEISS, Peter (ur.), KRAŠOVEC, Jože. *Med izvirnikom in prevodi*, (Dela, 57), (Studijska zbirka, 3). Ljubljana: Svetopisemska družba Slovenije, 2001, str. 351-368.

MONOGRAFIJE

Znanstvena monografija

KEBER, Janez. *Leksikon imen : izvor imen na Slovenskem*. 3., dopolnjena izd. Celje: Mohorjeva družba, 2001. 703 str.

MERŠE, Majda, NOVAK, France, PREMK, Francka. *Slovar jezika slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja :*

poskusni snopič. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001. 131 str.

ŽELE, Andreja. *Vezljivost v slovenskem jeziku: (s poudarkom na glagolu)*, (Zbirka *Linguistica et philologica*). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001. 303 str.

Strokovna monografija

ŠKOFIC, Jožica. *Govorica jih izdaja : skica govora kovaške Kroke*. 1. izd. Kropa: Tomco, 2001. 65 str., ilustr.

Priročniki, slovarji, leksikoni

FURLAN, Metka, GLOŽANČEV, Alenka, ŠIVIC-

DULAR, Alenka. *Pravopisno ustrezen zapis zemljepisnih in stvarnih lastnih imen v Registru zemljepisnih imen in Registru prostorskih enot*. Ljubljana: Geodetska uprava Republike Slovenije, 2001. 58 str.

TOPORIŠIČ, Jože, AHLIN, Martin, BOKAL, Ljudmila, GLOŽANČEV, Alenka, KEBER, Janez, LAZAR, Branka, PRAZNIK, Zvonka, SNOJ, Jerica, VOJNOVIČ, Nastja, SUHADOLNIK, Stane, WEISS, Peter, NARTNIK, Vladimir, TOPORIŠIČ, Jože (ur.), DULAR, Janez (ur.), HAJNŠEK-HOLZ, Milena (ur.), JAKOPIN, Franc (ur.), MODER, Janko (ur.). *Slovenski pravopis*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001. XV, 1805 str.

SUMMARY

The Institute has continued its activities in the preparation and publication of basic works regarding the Slovenian language.

The Lexicological Section has published the Slovenian Orthographic Code. The following projects were launched: the Desk Dictionary of the Slovenian Language, the Phraseological Dictionary of the Slovenian Language, the Dictionary of Slovenian Synonyms, the Dictionary of Slovenian Verbal Valency. Work was continued on the Lemmatisation Dictionary and on the Dictionary of the Old Standard Prekmurje Language.

In the Etymological Section the fourth volume of the Etymological Dictionary is being compiled; preparations for the Dictionary of Janez Svetokriški's Language and the electronic version of Pleteršnik's dictionary were started.

The Section for Historical Dictionaries has published the pilot fascicle of the Dictionary of Slovenian Protestant writers of the 16th Century. Alphabetical listing of all words used by Slovenian Protestant writers with morphological data has begun and addi-

tional entries were compiled for the Dictionary of Slovenian Protestant writers of the 16th Century.

The members of the Dialectological Section proceeded with the analysis of the SLA, OLA and ALE corpus materials, participated in OLA and ALE international projects and continued the compilation of two dialectological dictionaries. Jakob Rigler's treatises on historical linguistics and dialectology were published.

The Terminological Section has been preparing the following dictionaries: the General Technical Dictionary, the Dictionary of Theatre Terms, the Dictionary of Mountaineering, the Dictionary of Botany Terms, the Historical Dictionary of Law Terms, the Terminological Dictionary of History of Arts, the Dictionary of Geographical Terms, the Dictionary of Medical Terms, the Dictionary of Veterinary Terms and the Dictionary of Geological Terms.

The Slovenian Corpus Laboratory, established in November, organized a seminar on building of text corpora and prepared a universal electronic version of the Slovenian Orthographic Dictionary.

INŠTITUT ZA ARHEOLOGIJO

ZNANSTVENI SVET

Akademik dr. Stane Gabrovec (predsednik), izredni član SAZU dr. Rajko Bratož, znanstvena svetnika dr. Slavko Ciglencečki in dr. Janez Dular, višja znanstvena sodelavka dr. Jana Horvat.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica dr. Jana Horvat, višja znanstvena sodelavka (od 1. 4.), v. d. predstojnice (od 1. 1. do 31. 3.).

Znanstveni svetniki: dr. Janez Dular, dr. Slavko Ciglencečki, dr. Andrej Pleterski, dr. Marjeta Šašel Kos (od 1. 3.).

Višja znanstvena sodelavca: dr. Dragan Božič, dr. Ivan Turk.

Znanstveni sodelavec: dr. Anton Velušcek (od 1. 10.).

Asistent (mladi raziskovalec): Borut Toškan.

Samostojni strokovni sodelavec: Janez Dirjec.

Višji strokovni sodelavki: Mateja Belak, Andreja Dolene Vičič.

Strokovni sodelavci: Zvezdana Modrijan, Primož Pavlin, Sneža Tecco Hvala.

Višja strokovna delavka: Dragica Knific - Lunder.

Samostojna strokovna delavka: Lucija Lavrenčič.

Tajnica: Breda Pavčič Justin.

Tehnika: Tamara Korošec Lavrič, Drago Valoh.

TEMELJNE RAZISKAVE

Arheološke raziskave

Vodja raziskovalnega programa: S. Ciglencečki.

Sodelavci: M. Belak, D. Božič, J. Dirjec, A. Dolenc Vičič, J. Dular, J. Horvat, Z. Modrijan, P. Pavlin, A. Pleterski, M. Šašel Kos, S. Tecco Hvala, I. Turk.

Paleolitske raziskave

V sodelovanju z Geološkim zavodom Slovenije in Williams College ZDA smo nadaljevali raziskave se-

dimentov Divjih bab I, ki vključujejo tudi datiranje vseh plasti. Objavili smo preliminarne rezultate (glej *Arh. vest.* 52, 2001 in Abstract No. 16493 Annual Meeting American Geological Society, Nov. 2001). Pridobili smo 5 novih ESR datacij za zgodnje glacialne plasti 10 – 12 v Divjih babah I.

Natančno smo pregledali in analizirali usedline vseh ognjišč v Divjih babah I, odkritih v zadnjih letih izkopavanja. Tako smo našli doslej neznane mikroskopske ostanke (prehrane? neandertalcev), kot so fosilizirana semena, ribje luske in deli dermalnega skeleta slepcev.

I. Turk je za tisk pripravil morfometrično študijo zgodnjih koščenih konic v Evropi, ki vključuje tudi vzorec konic iz Divjih bab I. Napisal je tudi prikaz "Ljudje in zveri na ozemlju Slovenije v pleistocenu" za predvideno angleško izdajo zbornika *Clovek in velike zveri*. V Mali Triglavci smo naleteli na zelo bogato nahajališče mikrolitskih orodij, malih sesalcev in polzkov iz mezolitika, ki je bil v Sloveniji do odkritja Podjamce in ponovnega odkritja Male Triglavce slabo zastopan. Do tako bogatih najdb smo prišli s pomočjo spremenjenih terenskih metod dela, ki smo jih prvič preizkusili v Divjih babah I.

Na planini Kuhinja pod Krnom smo izsledili ostanke domnevno mezolitske poselitve.

Utrjena prazgodovinska naselja na Dolenjskem

Priprava publikacije *Halštatske nekropole Dolenjske* je potekala skladno z načrtom. Napisali smo katalog gradiva in zaključili montažo risb na tabele. Pričeli smo z urejanjem slikovnega gradiva (geodetski načrti nekropol). Napisano je bilo poglavje o zgodovini raziskav.

Pripravljali smo študijo o višinskem naselju iz pozne bronaste dobe, mlajše železne dobe in poznorimske dobe Šumenje pri Podturnu.

Napisali smo študijo o neolitskih in eneolitskih višinskih naseljih v osrednji Sloveniji.

V zvezi s pripravo monografije o železnodobnem najdišču Magdalenska gora pri Šmarju je v obdelavi gomila 13, katere gradivo je bilo v celoti izdelano v tušu, poteka pa dokončno oblikovanje tabel in kataloga za tisk. Opravljena je bila tudi revizija risb gradiva gomile 2, ki ga hrani Narodni muzej Slovenije.

Poznolatska kultura osrednje in vzhodne Slovenije

Opisane in narisane so bile vse keramične in steklene najdbe z grobišča na območju Kolodvorske ceste in Okrajnega glavarstva v Novem mestu. Izhajajoč iz črnilnika, najdenega na tem grobišču, smo tipolo-

ško in kronološko opredelili črnilnike vrste Biebrich. Prve rezultate raziskovanja rimskih lopatk za vosek, pisalnih peres, nožičkov za prirezovanje lesenih peres ter koščenih ploščic, ki so se verjetno uporabljale kot ravnila, smo že objavili v tujini.

Izsledke preučevanja bronastih nožic poznorepublikanskih kotlov in bronastih zajemalk s cedilcem na ročaju ter avgustejskih mečev in delov konjske opreme smo predstavili na dveh plakatih na mednarodnih znanstvenih srečanjih v Gradežu in Ogleju ter v švicarskem Bruggu.

V posebnem članku smo objavili in ovrednotili nekaj značilnih poznolatskih bronastih najdb s Semenica nad Gabrom pri Semiču kakor tudi latensko-dobne grobne najdbe iz Podzemlja ob Kolpi. Časovno in tipološko smo opredelili več stotin kovinskih najdb z višinskih naselij na Dolenjskem, Štajerskem in Notranjskem, ki jih je od raznih iskalcev odkupil Narodni muzej Slovenije, in skupaj s Timotejem Knificem in Petrom Turkom iz Narodnega muzeja Slovenije pregledali in popisali predmete, najdene na več najdiščih blizu Cerknega in na Šentviški planoti.

Rimska doba

V tisk je bil oddan članek o zakladu rimskega republikanskega orožja z Gradu pri Šmihelu pod Nanosom. V zakladu se pojavlja zelo redka oblika piluma, ki smo jo lahko identificirali kot najzgodnejše specifično rimsko orožje s konca 3. oziroma iz prve polovice 2. st. pr. n. št. Tudi zaklad sodi v ta čas in predstavlja ostanek enega prvih rimskih vojaških prodorov v jugovzhodnoalpski prostor, s katerim so skušali zagotoviti nadzor nad prometom preko Postojnskih vrat. V članku smo obravnavali tudi problem poznolatske in poznejše poselitve Gradu. Veliko prazgodovinsko naselje je v 2. st. pr. n. št. močno izgubilo na pomenu, rimskodobni sledovi so zgolj sporadični. Posamezne vojaške najdbe in deli noše pa kažejo na povečan strateški pomen točke v pozni antiki.

Delali smo na tipologiji in statistiki keramike iz lončarske četrti v Rabelčji vasi na Ptuj.

Dopolnjevali smo Temeljno podatkovno zbirko arheoloških najdišč Ptuja, predvsem s arhivskimi viri ter natančnimi lokacijami na kartah.

Rimski napisi Slovenije

Kot vsa leta smo dopolnjevali računalniško datoteko napisov Celeje in Emone ter njunih upravnih območij ter še naprej urejali in dopolnjevali fototeko vseh rimskih napisov Slovenije. Deloma je bilo

zbrano gradivo za študijo o rimskodobnih kultih v Emoni in njenem agru.

Zunanji sodelavec M. Lovenjak je nadaljeval z delom na napisih Petovione, predvsem na votivnih napisih. Nadaljuje z zbiranjem latinskih napisov na drobnih predmetih vsakdnje rabe (t. i. *instrumentum domesticum*) in kurzivnih napisov na kovinskih tablicah.

Pripravil je vsakoletno poročilo o novoobjavljenih rimskih napisih Slovenije in Hrvaške za mednarodno epigrafsko revijo *L'Année épigraphique*.

Antična zgodovina

V letu 2001 smo končali komentar k Oktavijanovim ilirskim vojnám, ki jih Apijan obravnava v drugi polovici svojega dela *Illyrike*. Zbirali smo gradivo za komentar k zadnjima dvema poglavjema, ki ga bomo napisali v naslednjem letu. Začeli smo z revidiranjem uvodne študije k Apijanovemu delu, metodah pisanja in virih.

Poznoantične raziskave

Intenzivneje smo zbirali gradivo langobardskega izvora v jugovzhodnem alpskem prostoru in skušali pokazati zanesljivejše strnjene sledove njihove prisotnosti na posameznih strateško pomembnejših mestih. Rezultati dela so bili predstavljeni na pomembnem mednarodnem simpoziju o problematiki Langobardov na Dunaju. Vzporedno s tem je bil pripravljen pregleden članek o problemu t. i. langobardskega limesa na SV robu Italije ter podrobneje rekonstruirane manjše postojanke iz sistema *Tractus Italiae circa Alpes* iz 5. st.

Nadaljevali smo z zbiranjem gradiva za predstavitev poselitvene slike širšega mediteranskega prostora v poznoantičnem obdobju.

Študij antičnega in slovanskega gradiva iz Slivnice pri Mariboru je omogočil pripravo prvega članka o materialni kulturi, odkriti v doslej prvih raziskanih zemljankah. V teku je tudi širša obravnava problematike zgodnjelovanske keramike iz posameznih stratigrafskih enot multiperiodnega najdišča Slivnica.

Skupaj s sodelavci z ZVNKD Maribor smo nadaljevali s sistematičnimi raziskavami poznoantične utrjene naselbine Ančnikovo gradišče pri Jurišni vasi. V nadaljevanju izkopa ob obzidju proti vzhodni strani smo odkrili sledove dveh različnih lesenih stavb iz 3. in 4./5. st. n. št. s pripadajočimi ognjišči, kot tudi skromnejše sledi prisotnosti poznejše poselitve v 9. st. Prav tako smo opravili več analiz starejšega izkopanega gradiva na tem najdišču.

Strukturne raziskave izbranih zgodnjelovanskih najdišč Vzhodnih Alp in obrobja

Dokončali smo z zbiranjem arhivskih podatkov o izkopavanjih leta 1911 na Puščavi nad Starim trgom pri Slovenj Gradcu. Z njihovo pomočjo smo sestavili katalog grobov in predmetov ter ga pripravili za objavo. Prav tako smo za isto najdišče izdelali načrt grobišča. Kot podatkovno podlago strukturnim raziskavam gradimo banko podatkov za Vzhodne Alpe in obrobje. Da bi količinsko in kakovostno povečali vnos podatkov, smo na podlagi zbranih izkušenj izdelali več obrazcev v obliki inteligentnih ACCESS aplikacij (<http://www.zrc-sazu.si/iza/navodila.htm>). Za potrebe mednarodnega projekta "Analiza informacijskega potenciala arheoloških najdišč vzhodnih Alp in Moravske" smo te obrazce prevedli tudi v češčino (<http://www.zrc-sazu.si/iza/navod.html>). Z njimi je sedaj mogoče preprosto, a hkrati že klasificirano vnašati podatke o predmetih, pokojnikih in grobovih. S pomočjo obrazcev smo vnesli podatke o 1200 predmetih in 226 grobovih.

Standardizacija podatkov za nepremično arheološko dediščino

Vodja projekta: J. Dular

Sodelavci: S. Tecco Hvala

V letu 2001 smo preanalizirali ciljno izbrane zbirke iz slovenskega prostora, ki se tako ali drugače nanašajo na arheološka najdišča in jih izgrajujejo različne institucije glede na lastne potrebe, ki so posledica njihove osnovne usmeritve oziroma dejavnosti (raziskovalne, muzejske, spomeniškovarstvene, izobraževalne idr.) Opravili smo tudi primerjavo z angleškim sistemom NMR (National Monuments Records of England) in Archeology Data Service, danškim Det Kulturminderlige Centralregister ter Core Data Standard for archaeological Sites and Monument Komisije za kulturno dediščino pri Evropskem svetu ter izdelali osnutek predloga za standardizacijo podatkov za nepremično arheološko dediščino, ki ga bo potrebno še prediskutirati, dopolniti ali popraviti.

Arheološke in dendrokronološke raziskave na Ljubljanskem barju

Vodja projekta: A. Velušček

Sodelavci: J. Dirjec, A. Dolene Vičič

V okviru permanentnih raziskav na Ljubljanskem

barju smo izvajali arheološki nadzor pri čiščenju glavnih jarkov in odvodnikov, ki ga izvaja podjetje Hidrotehnik iz Ljubljane. Nadzor je bil izveden na območju južno od Bevk in v Ljubljani. V pregledanih jarkih novih arheoloških najdišč nismo odkrili.

V marcu 2001 smo izvedli akcijo dokumentiranja in vzorčenja arheološkega subfosilnega lesa na najdišču Založnica pri Kamniku pod Krimom. Gre za nadaljevanje raziskav na ogroženem arheološkem najdišču iz poznega eneolitika, ki smo jih začeli leta 1995 ter nadaljevali v letu 1999. Pridobili smo preko 700 novih vzorcev kolov in veliko arheoloških najdb. Preliminarni dendrokronološki rezultati kažejo, da je koliščarska naselbina Založnica sočasna naselbini Parte pri Igu.

V okviru projekta *Arheološke in dendrokronološke raziskave na Ljubljanskem barju* (od 1. 7.) je bil za objavo v *Arheološkem vestniku* oddan prispevek, ki govori o stanju dendrokronoloških raziskav na Ljubljanskem barju. V pripravi je monografija, kjer bodo objavljeni rezultati arheoloških raziskav na Hočevarici. Zajeti so tudi rezultati dendrokronoloških, arheozooloških in plaeobotaničnih raziskav.

Uspešno potekajo priprave na arheološke raziskave na dveh koliščarskih naselbinah: Stare gmajne 1 in Resnikov prekop.

Naselbinska podoba planin v Kamniških ali Savinjskih Alpah od prazgodovine do srednjega veka
Vodji projekta: J. Horvat, T. Cevc.

Sondirali smo arheološko najdišče pri Domžalskem domu na Mali planini ter odkrili sledove človekove prisotnosti v prazgodovinskem obdobju, najverjetneje v bronasti dobi. V tisk je bil oddan pregledni članek o arheoloških raziskavah v slovenskem visokogorju.

Potekala je topografija arheoloških najdišč v Karavankah, Kamniških in Julijskih Alpah.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

D. Božić je član uredniških odborov revije *Arheološki vestnik* in zbirke *Situla* ter *Katalogi in monografije*. Uredil je knjigo o bronastodobnem naselju Oloris pri Dolnjem Lakošu, ki so jo pripravili Janez Dular, Irena Šavel in Sneža Tecco Hvala, in tri prispevke Janke Istenić iz Ljubljane in Vladimirja Sokola iz Sesvet pri Zagrebu, objavljene v 13. številki biltena *Instrumentum*. Janki Istenić je pomagal pri pripravi

dveh plakatov o bronastem kipcu in figuralno okrašenih ploščicah iz Ljubljane. Študentkama arheologije Maji Bausovac in Luciji Grahek je svetoval pri pripravi diplomskih nalog. Popravljal in dopolnil je legende, ki jih je za stalno arheološko razstavo Gorenjskega muzeja v Kranju napisala Verena Perko. Popravljal je tudi slovenski prevod besedil za razstavo, ki bo predstavila halštatsko gomilno grobišče na Bregu pri Rožeku na avstrijskem Koroškem. Številnim kolegom v tujini, med njimi Marini Castoldi iz Milana, Maurizio Buori iz Vidma, Annemarie Kaufmann-Heinimann iz Basla in Michelu Feugèrju iz Lattes, je posredoval razne podatke v zvezi z arheološkimi najdbami, pa tudi svoje pripombe na njihove rokopisne članke, ki so mu jih poslali v pre-sojo.

S. Ciglencečki je vodil skupaj z D. Svoljškom in J. Maroltom na dveh ekskurzijah profesorje zgodovine iz osnovnih in srednjih šol po ostalinah utrdb poznorimskega zapornega sistema *Claustra Alpium Iuliarum*. S. Ciglencečki je glavni urednik revije *Arheološki vestnik* in član uredniškega odbora revije *Varstvo spomenikov*.

A. Pleterski je član uredništva mednarodnega zbornika *Studia Mythologica Slavica*.

Pleterski in M. Belak sodelujeta z novomeškim Zavodom za kulturno dediščino pri raziskovanju najdišč Gorenjega Mokronoga.

Od aprila do oktobra 2001 je A. Veluscek vodil arheološko izkopavanje na delu arheološkega najdišča Pobrežje I/B pri Mariboru v okviru avtocestnih raziskav. Raziskoval je naselbinske ostanke iz zarnogrobisčne, latenske in rimske dobe. Na pomembnejši so rezultati za obdobje kulture zarnih grobišč. Tako je odkril tlorise štirih stavb, veliko količino arheoloških najdb in dokazal, da se raziskuje naselbina, ki ji pripada grobišče v gramoznici na Pobrežju (glej S. Pahič, *Pobrežje*, Ljubljana 1972). Pripravil je *Poročilo o izkopavanjih v sektorjih Z-I, Z-II, XIV, XV, XVII, XXX, XXXI in XXXII*, Maribor 2001, 111 str., 59 tabel z gradivom, 20 slik.

Junija 2001 je A. Veluscek sodeloval v organizacijskem odboru mednarodnega znanstvenega simpozija *Eurodendro 2001* v Gozdu - Martuljku. Na simpoziju je bil prisoten tudi s plakatom v soavtorstvu. Na znanstvenem srečanju v Davosu, v Švici, je bil predstavljen plakat, katerega soavtor je tudi A. Veluscek. Na obeh so predstavljeni rezultati arheološko-dendrokronoloških raziskav na Ljubljanskem barju.

Maja 2001 je A. Veluscek na Oddelku za arheologijo Filozofske fakultete v Ljubljani uspešno obranil

doktorsko disertacijo z naslovom *Srednja bakrena doba v osrednji Sloveniji*.

Za objavo v *Recherches sur l'Adriatique antique IV* (1996–2000), *Mélanges de l'École française de Rome* je bila pripravljena antična bibliografija za območje Slovenije v letih 1996–2000.

Dinamika v združbi malih sesalcev (Insectivora, Chiroptera, Rodentia) in vrstni obrati južno od alpske poledenitve v mlajšem pleistocenu in starejšem holocenu
Mladi raziskovalec: B. Toškan; mentor: J. Dular

V okviru magistrske naloge smo proučevali fosilne ostanke malih sesalcev iz paleolitske postaje Divje babe I ter iz holocenskih sedimentov spodmola Podjamca pri Famljah. Delo je potekalo po zaporedju petih stopenj: (1) taksonomska analiza, (2) opis združbe, (3) časovna dinamika eventualnih sprememb, (4) korelacija z relevantnimi okoljskimi spremembami, pridobljenimi na neodvisnih nizih podatkov, in (5) ovrednotenje dinamike v širšem kontekstu. Na osnovi dobljenih rezultatov domnevamo, da je v obdobju zgodnjega in srednjega Würma v zahodni Sloveniji južno od alpske poledenitve prevladoval mozaični tip habitata z mešanimi, pretežno iglastimi gozdovi in travniki s kamenišči. Primerjava med alopatričnimi in alohronimi združbami malih sesalcev je pokazala, da favna malih sesalcev zahodne Slovenije (tj. območja južno od Alp) ob prehodu Würma v holocen ne kaže vrstnega obrata, značilnega za območja severno od alpske poledenitve (npr. Nemčija). Analizirali smo tudi favno (predvsem malih sesalcev) z nekaterih drugih najdišč različnih arheoloških obdobij (npr. Založnica na Ljubljanskem barju, Mala Triglavca, Pobrežje, rimski vodnjak iz Suhadol pri Komendi) ter sestavili načrt za osnivanje primerjalne osteološke zbirke Inštituta za arheologijo.

Magistrsko delo *Dinamika v združbi malih sesalcev (Insectivora, Chiroptera, Rodentia) in vrstni obrati južno od alpske poledenitve v mlajšem pleistocenu in starejšem holocenu* je bilo oddano v oceno komisiji za ocenjevanje magistrskih del.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Dokumentacija arheološkega gradiva in najdišč

Sodelavci: M. Belak, J. Dirjec, A. Dolene Vičič, T. Korošec Lavrič, D. Knific Lunder, L. Lavrenčič, Z. Modričan, P. Pavlin, S. Tecco Hvala, D. Valoh.

Arheološki kataster Slovenije (ARKAS)

Zbiranje podatkov o arheoloških najdiščih Slovenije na Inštitutu za arheologijo ZRC SAZU poteka permanentno in pretežno po literaturi ter arhivih, deloma pa tudi s terenskim delom – topografijo. Podatki se vnašajo v za ta namen pripravljene obrazce (topografske zapisnike), zbira in inventarizira pa se tudi spremljajoče gradivo (fotodokumentacija, geodetski posnetki, načrti, karte, risbe, elaborati) ter vnaša v računalniške baze interne dokumentacije.

V letu 2001 je potekala priprava podatkov za vpis v osnovno podatkovno bazo arheoloških najdišč Slovenije ARKAS za topografsko področje Ljubljana. Sprotno se je dopolnjevala baza s topografsko literaturo in kartografska zbirka Temeljnih topografskih načrtov v merilu 1:5000 in 1:10 000. Poteka tudi skeniranje in digitaliziranje geodetskih načrtov iz arhiva Inštituta za arheologijo. Preuredili smo računalniško bazo topografske literature in opravili revizijo glede na nov spremenjen koncept, ki bo tudi osnova za digitalno povezavo med preostalimi bazami dokumentacije in ARKASom. Na Internetu, kjer teče poskusna verzija ARKAS2000 z možnostjo pregledovanja osnovnih najdiščnih podatkov, topografske literature in gesel iz *Arheoloških najdišč Slovenije* (1975), pa smo dodali še možnost pregledovanja po šifrantu naselij, ki je v rabi pri ARKAS.

Libera. Računalniška zbirka literature o zgodnjem srednjem veku

Redno smo obdelovali novo literaturo. Narejenih je bilo 914 vnosov. Sprotno smo gradili povezovalno tabelo z ZBIVO, ki ji Libera pomeni bibliografsko bazo. Tako je Libera uporabna tudi kot bibliografija za zgodovino raziskav zgodnjega srednjega veka Vzhodnih Alp. Na lestvici največjega evropskega spletnega vhoda k arheološkim spletnim stranem (<http://www.archaeologie-online.de>) je bila Libera večkrat uvrščena med prvih deset.

ZBIVA. Zbirka zgodnjersrednjeveških arheoloških podatkov za Vzhodne Alpe in obrobje

Sprotno smo zbirali novo literaturo. Za spletno uporabo smo pripravili poskusni vmesnik, ki omogoča delo z zbirko ZBIVA (<http://zrcalo.zrc-sazu.si/zbiva>). Vmesnik je trojezičen: slovenski, nemški in angleški. Omogoča iskanje zgodnjersrednjeveških najdišč v Vzhodnih Alpah po različnih kriterijih in sestavlja sezname literature k vsakemu najdišču.

Knjižnica

S šestimi internimi akcesijami se je knjižni fond povečal za 1163 enot. 162 obiskovalcev je knjižnico obiskalo 514-krat. Na dom smo izposodili 762 zvezkov, v čitalnico 104. Vzpostavili smo 3 nove redne zamenjave.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- *Arheološki vestnik* 52, 2001

MEDNARODNO SODELOVANJE

- C.N.R.S., Unité Mixte de Recherche 154, Montagnac, Francija: sodelovanje pri glasilu *Instrumentum. Bulletin du Groupe de travail européen sur l'artisanat et les productions manufacturées dans l'Antiquité*.
- Univerza v Bambergu, Stolica za srednjeveško in novoveško arheologijo: Das frühe bis hohe Mittelalter in der Kontaktzone zwischen Germanen und Slawen von Nordostbayern bis zu den Ostalpen; Strukturanalyse des Gräberfeldes von Altenerding.
- Masarykova univerza, Brno, Katedra za arheologijo Filozofske fakultete: mednarodni slovensko-češki znanstveni projekt *Analiza informacijskega potenciala arheoloških najdišč vzhodnih Alp in Moravske*.
- Sodelovanje pri noriškem delu projekta *Corpus inscriptionum Latinarum*, ki ga za berlinsko akademijo znanosti koordinira prof. dr. Géza Alföldy z univerze v Heidelbergu. Delo na rimskih napisih province Norik vodi prof. dr. E. Weber z dunajske univerze. Projekt je v fazi zbiranja in preverjanja rimskih napisov. M. Šasel Kos revidira celejanske napise.
- Sodelovanje pri projektu Avstrijske akademije znanosti: *FERCAN (Fontes epigraphici religionis Celticae antiquae)*, ki ga vodi prof. dr. H. Friesinger, koordinira pa prof. dr. M. Hainzmann z univerze v Gradcu. M. Šasel Kos je pri projektu udeležena kot eden koordinatorjev. Cilji projekta so zbrati vso epigrafsko evidenco o keltski religiji in kultih.
- M. Šasel Kos kot članica mednarodnega odbora Združenja za grško in rimsko epigrafiko (*Association internationale d'épigraphie grecque et latine*) sodeluje pri vodenju Združenja.
- Forschungsinstitut Senckenberg, Frankfurt, Nemčija – Dr. Gerhard Storch (sodelovanje pri

determinaciji in interpretaciji fosilnih ostankov malih sesalcev).

OBISKI V INŠTITUTU

- Želimir Škoberne, Muzej grada Zagreba, Zagreb, 15. 3.: priložnostni obisk.
- Dr. Martin Luik, Universität Klagenfurt, Abteilung für Alte Geschichte und Altertumskunde, Celovec, 13. 12.: delovni obisk.
- Mag. Šimon Ungerman, Univerza v Brnu, 2. 7.–7. 7.: delovni obisk v okviru projekta *Analiza informacijskega potenciala arheoloških najdišč vzhodnih Alp in Moravske*.
- Dr. Gabor Fusek, Arheološki inštitut SAV, Nitra, 8.–9. 11.: delovni obisk v okviru proučevanja staroslovanske lončenine.
- Dr. Jiří Macháček, Univerza v Brnu, 9. 11.–14. 11.: delovni obisk v okviru projekta *Analiza informacijskega potenciala arheoloških najdišč vzhodnih Alp in Moravske*.
- Doc. dr. Peter Scherrer, Österreichisches Archäologisches Institut Wien, oktober: delovni obisk v okviru projekta *Noriško panonska avtonomna mesta*.
- Prof. dr. Bruna Kuntić - Makvić, Univerza v Zagrebu, Oddelek za zgodovino, junij, oktober: delovna obiska v okviru projekta *Noriško panonska avtonomna mesta*.
- Prof. dr. Slobodan Čače, Filozofska fakulteta v Zadru, Oddelek za zgodovino, december: strokovni razgovori.
- Paolo Biagi, Dipartimento di Scienze dell'Antichità e del Vicino Oriente, Venezia, Italia, november: delovni obisk v okviru proučevanja gradiva iz najdišča Mala Triglavca.

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA**Anton Velušček**

Srednja bakrena doba v osrednji Sloveniji = Middle Eneolithic in the Central Slovenia. Filozofska fakulteta, Oddelek za arheologijo, Ljubljana, 24. 5. – doktorska disertacija.

Primož Pavlin

Bronastodobni srpi na področju Slovenije, Panonije in na zahodnem Balkanu. Filozofska fakulteta, Oddelek za arheologijo, Ljubljana, 24. 10. – magistrska naloga.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Dragan Božič

Il vasellame bronzeo romano tra il Reno e la Ljubljana e tra la Romania e l'Italia: grandi bacili e piccoli mestoli-colini (plakat). XV congresso internazionale sui bronzi antichi "produzione e tecnologia", Gra-dež in Oglej, 22.-25. 5.

Zu einigen augusteischen Militaria aus der Schweiz (plakat). Roman Military Equipment Conference XIII, Windisch, Brugg, 3.-6. 10.

Slavko Ciglenečki

Spätantike Siedlungsstrukturen im SO-Alpengebiet. Institut für klassische Archäologie, Innsbruck, 19. 10. *Langobardische Präsenz im Südostalpenraum*. Med-narodni simpozij "Die Langobarden - Herrschaft und Identität", Dunaj, 2. 11.

Sledovi zgodnje slovanske poselitve. Delovno srečanje, Srednješolski center v Murski Soboti, Murska So-bota, 10. 11.

Štajerske poznoantične utrdbe. Grajska viteška dvora-na v Slovenski Bistrici, 14. 3.

Janez Dular

I izgubljeni boj Deželnega muzeja ali zgodba o razisko-vanju halštatskih gomil. Narodni muzej Slovenije, Lju-bljana, 28. 11.

Marjeta Šašel Kos

Celtic Divinities in the Eastern Alpine Regions. Ko-lokvij "Kelti na severnem Jadranu" (Univerista di Trieste), Trst, 7. 4.

I lapidari romani in Slovenia. Predavanje v Trstu, ki ga je organiziral Oddelek za antične študije Univer-ze v Trstu na sedežu zavarovalnice Generali, Trst, 24. 4.

Borut Toškan

Žvečenje, transport hrane ter požiranje - filogenetski razvoj. Biološko središče, Ljubljana, 4. 9.

The small mammals (Mammalia: Insectivora, Chir-optera, Rodentia) from cave Divje babe I (Slovenia) and the paleoenvironmental changes during the Late Pleistocene. 7th International Cave Bear Symposium, Trieste, 5.-7. 10.

Ivan Turk

Divje babe I - Kratka predstavitev paleolitskega naj-dišča. 3. Škerljevi dnevi, Ljubljana, 28.-29. 9.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Dragan Božič

Gradež in Oglej, 22.-25. 5.: udeležba na mednarod-nem kongresu, večkratni ogled Arheološkega muze-ja v Ogleju.

Windisch, Brugg, 3.-7. 10.: mednarodna konferen-ca, ogled Vindonise, Zurzacha in stražnih stolpov ob Renu.

Sisak, 22. 11.: ogled stalne razstave in drobnih najdb v Mestnem muzeju ter arheoloških najdišč v mestu.

Janez Dular

Brixen, Schluderns, Chur, Zug, Brugg, Zürich, St. Gallen, 20.-26. 8.: studij gradiva v muzejih in ogled najdišč.

Slavko Ciglenečki

Douga, Agbia, Kartagina, Anastasiana, Thuburba Maius, Maktar, Kairouan, Sufetula, Haidra, Tuber-nuc, El Jem, Soussa, Tunis, 10.-17. 2.: ogled najdišč in muzejev.

Beograd, Arheološki institut Filozofske fakultete, 18.-19. 5.: strokovni razgovori.

Kanzianiberg, Avstrija, 23. 6.: ogled najdišča.

Aosta, Martigny, St. Maurice, Sion, Yverdon, Aven-ches, Genève, Gruyere, Italija in Švica, 8.-15. 9.: ogled najdišč in muzejev.

Innsbruck, Zirl, Chur, Castiel Carschling, Schaan, Avstrija in Švica, 18.-21. 10.: predavanje in ogled najdišč.

Dunaj, Avstrija, 2.-4. 11.: udeležba na mednarod-nem simpoziju.

Andrej Pleterski

Videm, Italija, 7. 3.: ogled razstave "Zlato Avarov". Celovec, Koroški deželni muzej, 9. 4.: zbiranje ar-hivskega gradiva.

Split, Muzej hrvatskih arheoloških spomenikov, 3. 5.: ogled razstave "Hrvati in Karolingi". Dunaj, In-stitut za prazgodovino in zgodnjo zgodovino Uni-verze na Dunaju, 7.-9. 5.: delo v habilitacijski komi-siji.

Dunaj, Institut za prazgodovino in zgodnjo zgodo-vino Univerze na Dunaju, 1.-3. 6.: srečanje medna-rodne delovne skupine HEJA.

Gars am Kamp, ogled najdišča; Molzbichl, Lungau, 8. 9.: ogled zadnjih izkopavanj.

Brno, Praga, Pohansko, Mikulčice, 30. 9.-6. 10: de-lovni obisk v okviru projekta "Analiza informacij

skega potenciala arheoloških najdišč vzhodnih Alp in Moravske”.

Marjeta Šašel Kos

Österreichisches Archäologisches Institut Wien, 28. 3.–31. 3.: sestanek z dr. Petrom Scherrerjem, sourednikom publikacije o noriško-panonskih avtonomnih mestih.

Wolfson College, Oxford, 3.–30. 8.: znanstveno izpopolnjevanje.

PEDAGOŠKO DELO

Andrej Pleterski

Arheologija zgodnjega srednjega veka, predavanja na

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN SESTAVKI

Izvirni znanstveni članek

BARTOSIEWICZ, László, DIRJEC, Janez. Camels in antiquity : Roman period finds from Slovenia. *Antiquity*, 2001, vol. 75, str. 279-285, zvd, fotogr., graf. prikazi.

BOŽIČ, Dragan. Les couvercles des encriers en bronze de type Biebrich. *Déc.*, no. 14, str. 33-34, risbe. Décors de harnais romain à bordure ajourée. *Juin*, no. 13, str. 25-26, ilustr., fotogr. Doppelskalpell oder Zirkel?. *Juin*, no. 13, str. 18, ilustr. Note sur les plumes à écrire romaines. *Déc.*, no. 14, str. 27-28, risbe. Un nouveau type d'applique de joug d'époque romaine?. *Juin*, no. 13, str. 20, ilustr. A rare variant of Roman wax-spatulae. *Juin*, no. 13, str. 32-33, ilustr., fotogr. Su un bastoncino appiattito in osso da Aquileia (I). *Déc.*, no. 14, str. [1], 23-24, risba, fotogr. Sur la fonction d'une plaque en bronze de Ljubljana (SI). *Déc.*, no. 14, str. 19, risbi, fotogr. Über den Verwendungszweck einiger römischer Messerchen. *Juin*, no. 13, str. 28-30, ilustr., fotogr. Zum Schreibgerät aus dem Grab einer Ärztin aus Vindonissa (CH). *Déc.*, no. 14, str. [1], 30-32, risbe. *Instrumentum*, 2001.

BOŽIČ, Dragan. Ljudje ob Krki in Kolpi v latenski dobi. *Arheol. vestn.*, 2001, letn. 52, str. 181-198, risbe, zvd., fotogr.

DULAR, Janez. Neolitska in eneolitjska višinska naselja v osrednji Sloveniji. *Arheol. vestn.*, 2001, letn. 52, str. 89-106, fotogr., ilustr. pril.

JERŠEK, Miha, HORVAT, Jana. Okrasni kamni v zakladu iz Ptujja (3. stoletje) = Ornamental Stones in Hoard from Ptuj (3rd Century). *RMZ-mater. geoenviron.*, 2001, letn. 48, št. 3, str. 459-472.

Oddeleku za arheologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

MENTORSTVO

Janez Dular je bil mentor magistrandu Borutu Toškanku.

Andrej Pleterski je bil mentor doktorandu Nikosu Čausidisu.

Marjeta Šašel Kos je bila mentorica doktorandki Alenki Cedilnik.

PLETERSKI, Andrej. Gab es bei den Südslawen Widerstand gegen die Christianisierung?. *Stud. mythol. Slav.*, 2001, letn. 4, str. 35-46, risbe, fotogr.

PLETERSKI, Andrej. *Informacije grobiščnih struktur*. Ljubljana: ZRC SAZU, 2001. <http://www.zrc-sazu.si/izaz/ff/InfGro.html>.

PLETERSKI, Andrej. *Splošno o procesih v arheologiji*. Ljubljana: ZRC SAZU, 2001. <http://www.zrc-sazu.si/izaz/ff/Splosno.html>.

PLETERSKI, Andrej. Why the application of Gaussian curve and seriation programs can be detrimental. V: STANČIČ, Zoran (ur.), VELJANOVSKI, Tatjana (ur.). *Computing archaeology for understanding the past CAA2000 : computer applications and quantitative methods in archaeology: proceedings of the 28th conference, Ljubljana, April 2000*, (BAR international series, 931). Oxford: Archaeopress, 2001, str. 61-62, graf. prikazi.

ŠAŠEL KOS, Marjeta. Belin. *Stud. mythol. Slav.*, 2001, letn. 4, str. 9-16, zvd, fotogr.

TURK, Ivan, DIRJEC, Janez, BASTIANI, Giuliano, PFLAÜM, Miran, LAUKO, Tomaz, CIMERMAN, Franc, KOSEL, Franc, GRÜM, Janez, CEVC, Pavel. Nove analize "piščali" iz Divjih bab I (Slovenija). *Arheol. vestn.*, 2001, letn. 52, str. 25-79, graf. prikazi, fotogr., tabele, ilustr., pril.

TURK, Ivan, SKABERNE, Dragomir, BLACKWELL, Bonnie A.B., DIRJEC, Janez. Morfometrična in kronostratigrafska analiza ter paleoklimatska razlaga jamskih sedimentov v Divjih babah I, Slovenija. *Arheol. vestn.*,

2001, letn. 52, str. 221-247, skica, fotogr., tabele, graf. prikazi.

Pregledni znanstveni članek

PLETERSKE, Andrej. *Arheološke raziskave vzhodno-alpskega ozemlja v staroslovanskem obdobju*. Ljubljana: ZRC SAZU, 2001. <http://www.zrc-sazu.si/liza/fff/ZgodRaz.html>.

ŠAŠEL KOS, Marjeta. Svet bogov Vzhodnih Alp in Jadrana v stiku z rimsko civilizacijo II. *Keria (Ljubl.)*, 2001, letn. 3, št. 2, str. 43-54, zvd.

Strokovni članek

BOŽIČ, Dragan. Bronasta utež. Str. 11, fotogr. Bronasti zvonci iz zaklada. Str. 41-42, fotogr. Zaklad. Str. 42-43, fotogr. Ohranjene najdbe iz zaklada. Str. 43-44, fotogr. V: BITENC, Polona (ur.), KNIFIC, Timotej (ur.). *Od Rimljanov do Slovanov, Predmeti*. Ljubljana: Narodni muzej Slovenije, 2001.

CIGLENEČKI, Slavko. Kristogram. Str. 18, fotogr. Deli kristograma. Str. 18-19, fotogr. Nakit in deli noše. Str. 41, fotogr. Zakladna najdba orodja. Str. 57-58, fotogr. Vrček. Str. 81, fotogr. Okov. Str. 93, fotogr. Jermenski zaključek. Str. 94, fotogr. Deli konjeniške oprave. Str. 103, fotogr. V: BITENC, Polona (ur.), KNIFIC, Timotej (ur.). *Od Rimljanov do Slovanov, Predmeti*. Ljubljana: Narodni muzej Slovenije, 2001.

PLETERSKE, Andrej, BAVEC, Uroš. Gorenji Mokronog. *Vas spomenikov Poroč.*, 2001, št. 38: 1999, str. 31.

Objavljeno vabljeno predavanje na znanstveni konferenci

CIGLENEČKI, Slavko. Pozni sledovi kulta Velike matere bogov (Magna mater) in odmevi v izročilu. V: VOMER GOJKOVIČ, Mojca (ur.), KOLAR, Nataša (ur.). *Ptuj v rimskem cesarstvu. Mitraizem in njegova doba : Pokrajinski muzej Ptuj. Mednarodno znanstveno srečanje / Internationales Symposium / International scientific symposium, Ptuj, 11. - 15. oktober 1999*, (Archaeologia Poetovionensis, 2). Ptuj: Pokrajinski muzej Ptuj: Zgodovinsko društvo Ptuj, 2001, str. 349-353.

CIGLENEČKI, Slavko. Poznoantično Posočje in problemi langobardske obrambe Italije. *Goriš. letn.*, 2001, št. 27: 2000, str. 51-66, zvd., fotogr.

CIGLENEČKI, Slavko. Romani e langobardi in Slovenia nel VI secolo. V: *Paolo Diacono e il Friuli altomedievale (secc. VI-X)*. 1a ed. Spoleto: Centro italiano di studi sull'alto medioevo, 2001, str. 179-200, 9 str. ilustr. pril.

DULAR, Janez. Temeljne prelomnice v prazgodovini slovenskega ozemlja. V: GRANDA, Stane (ur.), ŠATEJ, Barbara (ur.). *Temeljne prelomnice preteklih tisočletij :*

zbornik referatov. Ljubljana: Zveza zgodovinskih društev Slovenije, 2001, str. 13-18.

HORVAT, Jana, TOMANIČ-JEVREMOV, Marjana. Kultne posode iz Petovione. V: VOMER GOJKOVIČ, Mojca (ur.), KOLAR, Nataša (ur.). *Ptuj v rimskem cesarstvu. Mitraizem in njegova doba : Pokrajinski muzej Ptuj. Mednarodno znanstveno srečanje / Internationales Symposium / International scientific symposium, Ptuj, 11. - 15. oktober 1999*, (Archaeologia Poetovionensis, 2). Ptuj: Pokrajinski muzej Ptuj: Zgodovinsko društvo Ptuj, 2001, str. 359-366, risbe, zvd.

ŠAŠEL KOS, Marjeta. The Nutrices of Poetovio - three lost fragments. V: VOMER GOJKOVIČ, Mojca (ur.), KOLAR, Nataša (ur.). *Ptuj v rimskem cesarstvu. Mitraizem in njegova doba : Pokrajinski muzej Ptuj. Mednarodno znanstveno srečanje / Internationales Symposium / International scientific symposium, Ptuj, 11. - 15. oktober 1999*, (Archaeologia Poetovionensis, 2). Ptuj: Pokrajinski muzej Ptuj: Zgodovinsko društvo Ptuj, 2001, str. 343-347, fotogr.

TOŠKAN, Borut. The small mammals (Mammalia: Insectivora, Chiroptera, Rodentia) from cave Divje babe I (Slovenia) and the paleoenvironmental changes during the Late Pleistocene. V: *7th International Cave Bear Symposium, [5-7 October 2001], Trieste*. Trieste: Natural History Museum, [2001], 10 str.

Poglavje ali samostojni sestavek v znanstveni knjigi
BOŽIČ, Dragan. Herman II. Celjski, Jernej Pečnik in pleterska kartuzija. V: KLEMENC, Alenka (ur.). *"Hodil po zemlji sem naši ...": Marijanu Zadnikarju ob osemdesetletnici*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001, str. 207-218, ilustr., fotogr.

HORVAT, Jana, MILIČ, Zoran, TOMANIČ-JEVREMOV, Marjana. Ein Hortfund silberner Fingerringe des 3. Jahrhunderts aus Poetovio. V: *Carinthia Romana und die römische Welt: Festschrift für Gernot Piccottini zum 60. Geburtstag*, (Aus Forschung und Kunst, Bd. 34). Klagenfurt: Verlag des Geschichtsvereines für Kärnten, 2001, str. 317-328, zvd, risbe, fotogr., tabela, graf. prikazi.

ŠAŠEL KOS, Marjeta. The Roman inscriptions of Celeia commemorating emperors. V: ANGELI BERTINELLI, Gabriella (ur.), DONATI, Angela (ur.). *Varia epigraphica: atti del colloquio internazionale di epigrafia, Bertinoro, 8-10 giugno 2000*, (Epigrafia e antichità, 17). Faenza: Fratelli Lega, cop. 2001, str. 383-402, zvd, fotogr.

ŠAŠEL KOS, Marjeta. Between Celeia and Virunum - the Roman inscriptions from southern Carinthia. V: *Carinthia Romana und die römische Welt : Festschrift für Gernot Piccottini zum 60. Geburtstag*, (Aus Forschung und Kunst, Bd. 34). Klagenfurt: Verlag des Geschichtsvereines für Kärnten, 2001, str. 193-205, zvd, fotogr.

MONOGRAFIJE

Znanstvena monografija

DULAR, Janez, ŠAVEL, Irena, TECCO HVALA, Sneža. *Bronastodobno naselje Oloris pri Dolnjem Lakošu = Bronzezeitliche Siedlung Oloris bei Dolnji Lakoš*, (Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 5). Ljubljana: Založba ZRC, 2002. 228 str., [3] zganj. pril., ilustr.

Priročniki

PLETERSKI, Andrej. *Návod na vkládání dat o hrobech, kostrách a předmětech*. Ljubljana: ZRC SAZU, 2001. <http://www.zrc-sazu.si/iza/navod.html>.

PLETERSKI, Andrej. *Priročnik za vnos podatkov o grobovih, pokojnikih, predmetih*. Ljubljana: [A. Pleterski], 2001. <http://www.zrc-sazu.si/iza/navodila.htm>.

SUMMARY

The research work of the Institute is conducted within the scope of a basic program, which combines the following investigations: Paleolithic research, an investigation of fortified Prehistoric settlements in the Dolenjska region, an investigation of the Late La Tène culture in central and eastern Slovenia, researches in Roman provincial archaeology in the southeastern Alpine region, an investigation of settlement throughout the eastern Alpine region during the Late Roman period, a study of Roman inscriptions in Slovenia, a historical-archaeological

commentary of *Appian's Illyrian History* and structural investigations of selected Early Medieval sites in the Eastern Alpine Region and its outskirts.

The chronology of the 4th millennium BC was studied within the context of the project "The Settlement of the Ljubljana Moor".

The project "Data Standards for Archaeological Sites and Monuments" was continued in the year 2001.

The Institute published the journal *Arheološki vestnik* 52, 2001.

ZGODOVINSKI INŠTITUT MILKA KOSA

ZNANSTVENI SVET

Prof. dr. Rajko Bratož, redni član SAZU, doc. dr. Stane Granda, doc. dr. Dušan Kos, dr. Branko Marušič (predsednik), prof. dr. Darja Mihelič (predstojnica), prof. dr. Jože Mlinarič, redni član SAZU.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: prof. dr. Darja Mihelič, znanstvena svetnica.

Znanstveni svetniki: doc. dr. Stane Granda, doc. dr. Eva Holz, doc. dr. Dušan Kos, dr. Branko Marušič, prof. dr. Darja Mihelič.

Znanstveni sodelavci: doc. dr. Boris Golec, dr. Miha Kosi, doc. dr. Petra Svoljšak.

Asistenta z magisterijem (mlada raziskovalca): mag. Matjaž Bizjak, mag. Miha Preinfalk.

Strokovna sodelavka: Barbara Šterbenc Svetina.

TEMELJNE RAZISKAVE

Zgodovinski inštitut Milka Kosa preučuje slovensko zgodovino do konca prve svetovne vojne. Inštitutsko delo zajema štiri tematske sklope, ki so: objava virov za slovensko zgodovino; topografija in kolonizacija slovenskega ozemlja; gospodarska in družbena zgodovina Slovencev; problemi slovenske zgodovine 19. in 20. stoletja. Te raziskave so raziskovalci do konca leta 2001 uresničevali v programsko-projektni obliki.

Slovenska zgodovina od antike do 16. stoletja

Vodja programske skupine: D. Mihelič.

Sodelavec: D. Kos.

Mlada raziskovalca: M. Bizjak, M. Preinfalk.

V sklopu tega programa poteka tudi projekt:

Vzpon in propad srednjeveškega viteštva na Slovenskem
Vodja projekta: D. Kos.

Sodelavca: M. Bizjak, M. Preinfalk.

M. Bizjak, mladi raziskovalec, ki sodeluje pri tej programski skupini, se je prvenstveno ukvarjal z doktorsko raziskavo *Gospodarska struktura uradov in gostovitev v osrednjih slovenskih deželah v poznem srednjem veku*; v zvezi z njo je objavil razpravo in pripravil eno geslo za Enciklopedijo Slovenije.

D. Kos se je ukvarjal z zbiranjem virov in strokovne literature ter z analizami nekaterih srednjeveških plemiških rodbin na Slovenskem in opredeljevanjem sorodstvenih vezi med njimi.

D. Mihelič je za objavo pripravljala piransko notarsko knjigo notarja Sklavona Biloni iz 1289 do 1292. Raziskovala je mikrotopografijo Sečovelj pred srednjo 14. stoletja. Preučevala je zgodovino mest v srednjem in zgodnjem novem veku: gospodarstvo, kulturo, samoopredeljevanje glede pripadnosti, položaj žensk, piranske kazenske procese. Analizirala je interpretacije karantanske zgodovine v historiografiji 15. do 18. stoletja. Izsledke je predstavila na sedmih mednarodnih posvetovanjih. Objavila je tri gesla v *Enciklopediji Slovenije*. Z zunanjim sodelavcem F. Barago je sodelovala pri pripravi *Gradiva za zgodovino Slovencev v srednjem veku VI* po kartoteki srednjeveških listin za Slovenijo, ki jih je zbral, prepisal in komentiral B. Otorepec.

M. Preinfalk, mladi raziskovalec, ki sodeluje v tej programski skupini, je zaključil magistrsko raziskavo *Gospodje Turjaški v srednjem veku* in objavil raziskavo s področja heraldike.

Slovenska zgodovina od 16. do 20. stoletja

Vodja programske skupine: B. Marušič.

Sodelavci: B. Golec, S. Granda, E. Holz, P. Svoljšak.

V ta program so bili v celoti ali delno vključeni projekti:

Slovenija na vojaškem zemljevidu 1763–1787

Vodja projekta: V. Rajšp (zunanji sodelavec).

Objava monografije Zgodovina prometa I

Vodja projekta: E. Holz.

Sodelavca: D. Kos, M. Kosi, P. Svoljšak.

Odnos med mesti in zaledjem na Slovenskem (1500–1918) s posebnim ozirom na Primorsko

Vodja projekta: B. Marušič.

Sodelavki: P. Svoljšak, M. Kacin Wohinz (zunanja sodelavka).

Virji o slovenski samobitnosti in državnosti

Vodja projekta: S. Granda.

Slovinci v primežu avstrijske cenzure med prvo svetovno vojno

Vodja projekta: P. Svoljšak.

Mesta in meščanstvo na Slovenskem v srednjem in zgodnjem novem veku

Vodja projekta: B. Golec

Sodelavca: M. Kosi, B. Šterbenc Svetina

B. Golec se je posvečal evidentiranju arhivskih virov (večinoma v Arhivu Slovenije) in literature. Pripravil je razpravo o etnično-jezikovnih razmerah slovenskoštajerskih in kranjskih mest v zgodnjem novem veku. Raziskoval je nastanek in razvoj slovenskih meščanskih naselij – naslednikov protiturskega tabora ter dolenska mesta in trge v srednjem veku. Objavil je tri znanstvene članke z različno tematiko in dve gesli v *Enciklopediji Slovenije*. Z zunanjim sodelavcem F. Barago je sodeloval pri pripravi *Gradiva za zgodovino Slovencev v srednjem veku VI* po kartoteki srednjeveških listin za Slovenijo, ki jih je zbral, prepisal in komentiral B. Otorepec.

S. Granda je v zvezi z delom na virih za zgodovino Slovencev na podlagi novih spoznanj pripravil razpravo o uporabi proti Francozom leta 1809. Poleg imen poglavitnih sodelavcev uporabe je uspel umestiti uporniško središče v okolico Žužemberka. V zvezi z letom 1848 je na podlagi primarnih virov in s pogledom na ves slovenski etnični prostor obdelal vprašanje protifrankfurtske propagande (žal niso bili objavljeni vsi izvirniki) in versko vprašanje v letu 1848/49. Razmeroma intenzivno se je ukvarjal z iskanjem korenin slovenske državnosti, pri čemer je dajal poudarek izrazu Slovenija. Pri raziskovanju položaja plemstva v letih 1780–1945 je v dunajskih knjižnicah evidentiral precej literature, zlasti neobjavljenih doktoratov. Sodeloval je pri različnih prireditvah ob desetletnici slovenske države, v kulturnozgodovinskem pogledu pa ob 150. letnici rojstva skladatelja p. Hugolina Sattnerja. V *Enciklopediji Slovenije* je objavil devet gesel.

E. Holz je nadaljevala z redakcijskim delom za objavo prvega zvezka *Zgodovina prometa*. Delo napreduje počasi, ker je potrebne posamezne prispevke popolnoma predelati. Vzporedno s tem se je ukvarjala

z lokalnimi študijami o prometu in pripravila za objavo dve razpravi.

M. Kosi je pregledoval in zbiral vire za predzgodovino in nastanek oziroma prve omembe mestnih naselbin na Slovenskem. Napisal je razpravo o nastanku in razvoju mesta Kostanjevice v povezavi z oblikovanjem srednjeveške državne meje na Dolenjskem. V *Enciklopediji Slovenije* je objavil eno geslo. Sodeloval je pri pripravi objave monografije *Zgodovina prometa I*. Zaključil je doktorski študij in bil promoviran za doktorja zgodovinskih znanosti.

B. Marušič je pripravil zbornik *Goriški spomini*, ki prinaša spomine sodobnikov iz časa 1830–1918. Pregled goriske tisočletne zgodovine je objavil v delu *Skozi preteklost Goriške*. Bil je urednik knjige izbranih člankov in razprav Simona Rutarja *Tolminske zgodovinske črtice*, zbornika *Jako stara vas na Goriškem je Solkan* in *Goriškega letnika* štev. 25–26 (1998–1999). Sodeloval je pri pripravi objave *Stockholmske spomenice* (1917) Henrika Tume. Nadaljeval je z raziskavo o odnosu italijanskega parlamenta do vprašanja "italijanskih vzhodnih meja" in vprašanje teh meja v italijanski zunanji politiki 1861–1918. Sodeloval je pri pripravi poročila *Slovensko-italijanski odnosi 1880–1956*.

P. Svolfšak je evidentirala arhivsko gradivo in osnovno literaturo o tematiki avstrijske cenzure med prvo svetovno vojno. Pregledala je fond Armeeoberkommando, Evidenzbüro (G.Z.N.B. Zensurabteilung) v Vojnem arhivu na Dunaju, ki hrani cenzurirano pošto državljanov Avstroogrske, tako civilistov in vojakov. Mesečna poročila urada pri vrhovnem poveljstvu *Gemeinsammeszentralnachweisbüro* prinašajo podatke o gospodarskih, političnih in vojaških temah. Cenzurirani material slika Slovence med vojno, vpliv različnih notranjih in zunanjih dogodkov, uredb in določb na njihovo vsakdanje življenje. V okviru projekta *Odnos med mesti in zaledjem na Slovenskem (1500–1918) s posebnim ozirom na Primorsko*, je pripravljala za tisk delo o italijanski zasedbi slovenskih krajev med prvo svetovno vojno.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Zgodovinski inštitut Milka Kosa ZRC SAZU ima izpostavo oz. raziskovalno enoto v Novi Gorici. Vodi jo sodelavec inštituta B. Marušič. Tudi v letu 2001 je nudila številnim uporabnikom različne informacije. Aktivno se je vključila v strokovno delo pri počastitvi tisočletnice prve omembe Gorice in Solk-

ana, pri izdaji almanaha z izborom gradiva o tisočletni zgodovini *Goriške Gorizia e la sua Contea* in pri pripravi zbornika ob tisočletnici prve omembe Gorice.

Knjižnica se je v letu 2001 obogatila s skoraj 500 krajevnimi publikacijami.

V sodelovanju z Arhivom Republike Slovenije se s sodelovanjem F. Barage pripravlja objava *Gradiva za zgodovino Slovencev v srednjem veku VI* po kartoteki srednjeveških listin za Slovenijo B. Otorepca, po starejših objavah in po izvirnikih. Za cilj ima nadaljevanje *Gradiva* za zgodovino Slovencev v srednjem veku I–V F. in M. Kosa.

Raziskovalci inštituta so sodelovali pri pripravi obsežnega jubilejnega zbornika, posvečenega akad. prof. dr. V. Meliku.

V okviru inštituta poteka spremljanje slovenske zgodovinske literature. Nadaljuje oz. oblikuje se bibliografija slovenske zgodovine za obdobja, ki jih obravnavajo raziskovalci na inštitutu, torej od pozne antike in zgodnjega srednjega veka do konca prve svetovne vojne ter deloma za obdobje med obema svetovnima vojnima. Bibliografija, ki nastaja sproti v delovni obliki, zavzema raznovrstne problematike, od politične, gospodarske, socialne, cerkvene zgodovine, prispevke, ki nastajajo na področju lokalne zgodovine, teorije zgodovine. Prostorsko posega na celoten slovenski etnični prostor ter se ne omejuje s sedanji mejami Republike Slovenije. V bodočnosti se bo raziskava razširjala tudi na dosežke evropskih zgodovinopisij, da bo podoba bibliografije slovenske zgodovine čim širša ter zato tudi bolj podrobna. Delo poteka tako s pomočjo zapisov v COBISS, kot z rednim spremljanjem izhajajočih prispevkov v znanstvenem, strokovnem in poljudnem tisku. S sodelovanjem z oddelkoma za zgodovino na Filozofski fakulteti v Ljubljani ter na Pedagoški fakulteti v Mariboru bo pregled vseboval tudi neobjavljena dela, to je diplomske, magistrske in doktorske naloge. Zbrana bibliografija bo v pomoč ter informacijo raziskovalcem slovenske zgodovine.

Sodelavci inštituta opravljajo strokovne naloge tudi zunaj inštituta.

B. Golec se je udeležil zborovanja arhivistov (Ptuj, 17. 10.).

S. Granda je član uredniškega odbora *Kronike, Veterana*, sourednik za zgodovino pri *Enciklopediji Slovenije*, podpredsednik Zgodovinskega društva za Slovenijo in član sveta Narodnega muzeja. Bil je

predsednik organizacijskega odbora za simpozij Slovenska osamosvojitve 1991, pričevanja in analize (Brežice, 21.–22. 6.), sodeloval je pri okrogli mizi o skladatelju P. Hugolinu Sattnerju (Novo mesto, 19. 9.), pri okrogli mizi "Rastoča knjiga" (Gorica, Italija, 7. 10.), predsedoval je eni od sedmih simpozij ob 60-letnici začetka II. svetovne vojne (Ljubljana 12. 4.), sodeloval je pri pripravi in na simpoziju ob 10-letnici slovenske države (Brežice, 21.–22. 6.), udeležil se je simpozija Slovenci v 20. stoletju (Slovenska Matica, Ljubljana, 4.–5. 12.).

E. Holz je članica uredniškega odbora *Kronike in Glasnika ZRS Koper*. Sodelovala je z Zvezo prijateljev mladine Slovenije in zanje pripravila sestavek *Promet in trgovina na Slovenskem v preteklosti*, ki naj bi pomagal mentorjem osnovnošolcem, ki začnejo z "raziskovanjem".

D. Kos je redni član na Institut für Österreichische Geschichtsforschung, Univerza na Dunaju.

B. Marušič je predsednik Zgodovinskega društva za severno Primorsko, urednik zbornika *Goriški letnik*, bil je glavni urednik *Solkanskega zbornika*, je član sveta revije *Primorska srečanja*. Sodeloval je pri prireditvah in oddajah, posvečenih tisočletnici prve omembe Gorice in Solkana. V svetu Inštituta za novejšo zgodovino zastopa Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport. Je član Istituto di storia sociale e religiosa iz Gorice in član Istituto di Incontri Culturali Mitteleuropei iz Gorice.

D. Mihelič je sourednica za zgodovino pri *Enciklopediji Slovenije*, članica uredniškega odbora revije *Annales*, zastopa Slovenijo v mednarodni komisiji za zgodovino mest in v odboru mednarodnega združenja za zgodovino Alp. Bila je predsednica Znanstveno-raziskovalnega sveta Ministrstva za šolstvo, znanost in šport za področje Narava in civilizacijsko-kulturna podoba Slovenije in Slovencev, članica Nacionalnega znanstvenoraziskovalnega sveta Ministrstva za šolstvo, znanost in šport, članica Komisije Republike Slovenije za nagrade in priznanja, je članica Upravnega odbora ZRC SAZU, upravnega odbora Društva visokošolskih profesorjev in odbora Zgodovinskega društva za Južno Primorsko. Udeležila se je posvetovanja Materialna kultura v alpskih družbah in organizacijske okrogle mize Mednarodnega združenja za zgodovino Alp (Kempten, Nemčija, 25.–29. 9.) ter kolokvija Akademije Breže, Mesto in kultura v srednjem veku, Žene v mestu (Breže, Avstrija, 13. 9.).

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Na inštitutu v Ljubljani in v izpostavi v Novi Gorici je obsežna tematska knjižnica za vprašanja slovenske zgodovine. V Ljubljani se hrani tudi znanstveni del rokopisne in knjižne zapuščine Milka Kosa, v Novi Gorici pa Henrika Tume. V letu 2001 je knjižnica pridobila ali kupila okrog 200 knjižnih enot. Obiskalo jo je okrog 255 obiskovalcev, ki si je izposodilo okrog 241 knjig.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- Vincenc Rajšp, Aleksandra Serše, *Slovenija na vojaškem zemljevidu 1763–1787*, 7. zv., Ljubljana 2001.
- Vincenc Rajšp, Rajko Bratož, Janez Cvirn, Jasna Fischer, Walter Lukan, Branko Marušič (ur.), *Melikov zbornik*, Ljubljana 2001.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- Forschungsinstitut für Historische Grundwissenschaften, Karl-Franzens-Universität, Gradec, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Institut für Österreichische Geschichtsforschung, Universität Wien, Dunaj, Avstrija: raziskovalno in publicistično sodelovanje D. Kosa.
- Slovenski znanstveni inštitut na Dunaju: raziskovalno in organizacijsko sodelovanje.
- Slovenska teološka akademija v Rimu, Italija: sodelovanje S. Grande na vsakoletnih simpozijih.
- Università della Svizzera Italiana, Lugano, Švica: sodelovanje D. Mihelič v okviru Mednarodnega združenja za zgodovino Alp.
- Česká akademie věd – Historický ústav, Praha – Brno: sodelovanje E. Holz v okviru bilateralnega projekta Slovenci in Čehi – trajno prijateljstvo? Nosilec projekta je dr. Ladislav Hladký.

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA

Miha Kosi

Promet kot eden temeljev gospodarskega razvoja na Slovenskem v srednjem veku. Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za zgodovino – doktorsko delo.

Miha Preinfalk

Gospodje Turjaški v srednjem veku (Genealoška podoba turjaške rodbine do 16. stoletja) Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za zgodovino – magistrska naloga.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Matjaž Bizjak

Die geschichtlichen Beziehungen Sloweniens zu Bayern im späten Mittelalter, unter besonderer Berücksichtigung des Bistums Freising, referat na kolokviju Bavarska in Slovenija v zgodnji in pozni gotiki: Povezave, pobude, paralele, Narodna galerija, Ljubljana, 5. 10.

Boris Golec

Nastanek in razvoj slovenskih meščanskih naselij-naslednikov protiturškega tabora, nastopno predavanje za docenturo, Filozofska fakulteta Univerze, Ljubljana, 8. 1.

Was bedeutet "slovenisch" und "deutsch" in den krainischen und untersteirischen Städten in der frühen Neuzeit, referat na mednarodnem simpoziju Deutsche und Slowenen im gemeinsamen Raum, Maribor, 28. 9.

Stane Granda

Slovensko osamozaveščanje, predavanje, Slavina, 23. 1.

Predstavitel knjige Matija Žargi, *Železarna na Dvoru ob Krki 1795 - 1891*, Narodni muzej, Ljubljana, 29. 1., Dvor, 2. 3.

Predstavitel multivizijske predstavitve zgodovine Kolegiatnega kapitlja v Novem mestu, Novo mesto, 11. 6., 18. 6.

Seelenhirte oder Nationalführer? Die Rolle der slowenischen Geistlichkeit im Vormärz, referat na 31. kulturnozgodovinskem simpoziju Modinci, Köszeg (Madžarska), 4. 7.

Ehrlich v povojnem slovenskem zgodovinspisju, referat na Ehrlichovem simpoziju, Rim, 6. 9.

Temeljne značilnosti slovenske zgodovine, referat na konferenci ameriških rodoslovcev Bridging our Worlds, Ljubljana, 9. 9.

Intervju za Radio Robin, Nova Gorica, 7. 10.

Delež Goriške v gibanju za Združeno Slovenijo, predavanje, Nova Gorica, 6. 11.

Slavnostni govornik na akademiji ob 100 letnici bla-

goslovitve temeljnega kamna Škofovih zavodov, Zavod sv. Stanislava, Ljubljana, 13. 11.

Življenje mesta s Krko in ob Krki skozi stoletja, predavanje, Novo mesto, 17. 11.

Slovenska kmečka zveza (SKZ), predavanje na mednarodnem znanstvenem simpoziju Demokratična opozicija Slovenije, Maribor, 22. 11.

Ehrlich in slovensko zgodovinspisje, Radio ARS, Osmi dan, Ljubljana, 25. 11.

Čas Hugolina Sattnerja, referat na simpoziju o skladatelju p. Hugolinu Sattnerju, Novo mesto, 1. 12.

Govor in soodkritje spominske plošče gibanju za Združeno Slovenijo, Celje, 21. 12.

Eva Holz

Krvavi obračuni med prebivalci Pazinske grofije v drugi polovici 18. stoletja, referat na mednarodni znanstveni konferenci Govorica nasilja, Pokrajinski muzej, Koper, 11. 10.

Dušan Kos

Geschichtliche Beziehungen zwischen Slowenien und Bayern im 13.

Jahrhundert: Die Grafen von Andechs-Meranien, referat na kolokviju

Bavarska in Slovenija v zgodnji in pozni gotiki: Povezave, spodbude
paralele, Ljubljana, 4. 10.

Vitez in ugrabljenka: Nasilnik in njegova žrtev?, referat na mednarodni znanstveni konferenci Govorica nasilja, Pokrajinski muzej, Koper, 11. 10.

Miha Kosi

Slovensko ozemlje na prepihu - promet in komunikacije v Leonardovi dobi, predavanje, Narodni muzej, Ljubljana, 11. 1. 2000 (v Poročilu o delu 2000 pomotoma pripisano D. Kosu).

Mobilnost in komunikacije v poznem srednjem veku - obdobje Celjskih grofov na Slovenskem, predavanje, Narodni muzej, Ljubljana, 20. 3.

Sodelovanje v dokumentarnem filmu "Zadnji vitezi", na sporedu TV Slovenija, 22. 12.

Branko Marušič

Stalnica ali novost?, predavanje na simpoziju Goriška pokrajina, Nova Gorica, 25. 1.

Tisoč let Gorice in Goriške, predavanje na Filozofski fakulteti Univerze, Ljubljana, 25. 1.

Predavanje o pomembnih rojaki iz Vrtojbe, Kulturni dom, Vrtojba, 9. 2.

Predstavitev razstave Zapuščina solkanske občinske pisarne, Krajevna skupnost, Solkan, 19. 4.
Predstavitev zbornika *Gorizia e la sua contea*, dvorana Goriške pokrajine, Gorica (Italija), 27. 4.
Predstavitev zbornika *Jako stara vas na Goriškem je Solkan*, Osnovna šola Solkan, Solkan, 6. 9.
Predstavitev knjige Simon Rutar, Tolminske zgodovinske črtice, Tolminski muzej, Tolmin, 10. 10.
Predstavitev življenja in dela Simona Rutarja ob odprtju preurejene rojstne hiše, vas Krn, 12. 10.
Predstavitev 25. in 26. številke Goriškega letnika, Mestna občina, Nova Gorica, 26. 10.
Predavanje o solkanskih mizarjih, Gospodarsko razstavišče, Ljubljana, 5. 11.

Darja Mihelič

Kulturno in gospodarsko življenje primorskih mest od 16. do 18. stoletja, referat na mednarodnem interdisciplinarnem kolokviju Tartini "maestro" narodov in kulturno življenje v slovenskih obalnih mestih med 16. in 18. stoletjem, Tartinijeva hiša, Piran, 7. 4.
Samoopredeljevanje glede pripadnosti skupnosti (srednjeveški Piran), referat na mednarodnem znanstvenem posvetu Identiteti, Istra izmedu srednjega vijeka i suvremenosti, od vremena zajedničkog prava do vremena kodifikacije (XIV-XIX st.), Pučko otvoreno učilište, Buje (Hrvaška), 30. 3.
Sodelovala pri predstavitvi *Melikovega zbornika*, Prešernova dvorana SAZU, Ljubljana, 8. 6.
Die mittelalterlichen Städtiesiedlungen im Alpenraum Sloweniens, vabljeni predavanje na mednarodnem simpoziju Urbane Entwicklung und der Alpenraum, Bad Reichenhall (Nemčija), 3. 7.
Siegel und Wappen der mittelalterlichen Städte, referat na okrogli mizi v okviru mednarodnega kongresa Imago urbis, L'immagine della città nella storia d'Italia, Bologna (Italija), 7. 9.
Krvava rihta v Piranu 14. stoletja, referat na mednarodni znanstveni konferenci Govorica nasilja, Pokrajinski muzej, Koper, 12. 10.
Kpodobi Gorice v srednjem veku, predavanje na mednarodnem strokovnem posvetu Gorica in Goriška v srednjem in novem veku, Mestna občina, Nova Gorica, 18. 10.
Karantanija in njeni prebivalci v "Kraljestvu Slovanov" Mavra Orbinija, referat na mednarodnem znanstvenem kolokviju "Kraljevstvo Slavena" Mavra Orbinija - (re)produkcijski okviru i recepcijski horizonti u četiristoljetnom trajanju, Filozofska fakulteta, Zagreb (Hrvaška), 5. 11.
Univerza in inštituti - skupna ali ločena prihodnost?,

referat na posvetu Razvoj visokega šolstva v Sloveniji, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Ljubljana, 27. 11.

Petra Svoljšak

"The Isonzo Front", predavanje na Mednarodni kraji-narski delavnici Sabotin, Nova Gorica, 9. 10.
Goriška. Mozaik tisočletij, Sodelovanje pri pripravi video kasete. Nova Gorica, november.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Matjaž Bizjak

Delo v Glavnem bavarskem državnem arhivu in v Arhivu nadškofije München in Freising, München, 2.-6. 4.

Boris Golec

Delo v arhivu v Mariboru, 6. 4.
Delo v arhivu na Ptuj, 17. 10.
Delo v arhivu v Škofju Loki, 30. 10.
Delo v arhivu v Kranju, 2. 11.
Delo v arhivu v Celju, 22. 11.
Delo v arhivu v Zagrebu, 11. 12.

Dušan Kos

Delo v deželni arhivu v Salzburgu, 25.-27. 7.
Delo v arhivu dvorne komore na Dunaju, 4.-5. 12.

Miha Kosi

Delo v deželni arhivu v Celovcu, 14. 5.
Delo v knjižnicah na Dunaju, 21.-25. 5.
Delo na terenu na Gorjancih, 29. 11.

Branko Marušič

Redno je obiskoval ustanove Biblioteca Statale Ison-tina, Archivio e Biblioteca provinciale v Gorici ter Archivio dello Stato v Gorici in Trstu (vse Italija).

Darja Mihelič

Delo v mestnem arhivu in arhivu minoritskega sa-mostana Sv. Frančiška v Piranu 17.-18. 1., 22.-23. 1., 13. 2., 16. 3., 23. 3., 13. 7., 18. 7.
Delo v Državni biblioteki v Münchnu 4.-5. 7., 25. 9.
Udeležba na seji upravnega odbora Zgodovinskega društva za južno Primorsko v Kopru 29. 6.
Udeležba na seji uredniškega odbora revije *Annales* 10. 12.

Miha Preinfalk

Delo v deželnem arhivu v Celovcu, 30.–31. 5.

Petra Svoljšak

Zbiranje arhivskega gradiva v Dobrovem, Goriška Brda, 7. 3., 27. 9., 7. 10.

Delo na terenu: Dobrovo – Kobarid – Bovec, 3. 5.

Delo na terenu v Novi Gorici, 21. 6.

Delo v muzeju v Novi Gorici, 8.–13. 8.

PEDAGOŠKO DELO

Boris Golec

Arhivistika I in II; predavanja za 3. in 4. letnik na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Sodelovanje pri podiplomskem študiju treh magistrandov na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Stane Granda

Kulturna zgodovina; predavanja na Oddelku za slavistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Etnologija in zgodovina; predavanja za 1. letnik na Oddelku za etnologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Sodelovanje je pri podiplomskem študiju Oddelka za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Eva Holz

Sodelovanje pri podiplomskem študiju magistranda na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Dušan Kos

Pomožne zgodovinske vede; predavanja za 3. letnik na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Latinska paleografija; predavanja za 3. letnik na Od-

delku za umetnostno zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Sodelovanje pri podiplomskem študiju šestih magistrandov na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Branko Marušič

Sodelovanje pri podiplomskem študiju treh magistrandov na Oddelku za zgodovino in Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Darja Mihelič

Zgodovina srednjega veka; predavanja za 4. letnik na Oddelku za arheologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Vzpon in propad kulturnih in gospodarskih središč Sredozemlja; sodelovanje s predavanji in seminarji za 1. letnik na Fakulteti za humanistične študije v Kopru. Sodelovanje pri podiplomskem študiju šestih magistrandov na Oddelku za zgodovino in Oddelku za arheologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Petra Svoljšak

Sodelovanje pri podiplomskem študiju magistranda na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

MENTORSTVO

Dušan Kos

Mentor doktorandu Matjažu Bizjaku in magistrandu/doktorandu Mihi Preinfalku (v letu 2001 je magistriral).

Darja Mihelič

Mentorstvo doktorandoma Alji Brglez Uranjek in Mihi Kosiju, ki sta 2001 doktorirala.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN SESTAVKI

Izvirni znanstveni članek

BIZJAK, Matjaz. Late Medieval Estate Economics : the Example of Škofja Loka, Slovenia. *Annu. mediev. stud. CEU*, 2001, vol. 7, str. 135-153, graf. prikazi.

GOLEC, Boris. Iz zgodovine pisarniške slovenščine v 1. polovici 18. stoletja. *Arhivi*, 2001, letn. 24, št. 1, str. 87-108.

GOLEC, Boris. Kužne epidemije na Dolenjskem med izročilom in stvarnostjo. *Kronika*, 2001, 49, 1/2, str. 23-64, ilustr.

GOLEC, Boris. Nastanek in razvoj slovenskih meščanskih naselij - naslednikov protiturskega tabora. *Zgodovinski časopis*, 2000, letn. 54, št. 3, str. 369-393.

HOLZ, Eva. Sol kot državni monopol. Od cesarice Marije Terezije do marčne revolucije leta 1848. *Ann, Ser. hist. sociol.*, 2001, letn. 11, št. 1=24, str. 105-120.

KOS, Dušan. Ministeriali grofov Andeških na Kranjskem = Die Ministerialen der Grafen von Andechs in Krain. V: ERŽEN, Andreja (ur.), AIGNER, Toni (ur.). *Groffe Andeško-Meranski : prispevki k zgodovini Evrope v visokem srednjem veku : zbornik razprav z mednarodnega znanstvenega simpozija, Kamnik, 22-23. september 2000 : Beiträge zur Geschichte Europas im Hochmittelalter : Ergebnisse des internationalen Symposiums, Kamnik, 22-23. September 2000*. Kamnik: Zveza kulturnih organizacij, 2001, str. 185-255.

KOSI, Miha. The age of the crusades in the South-East of the Empire : between the Alps and the Adriatic. V: HUNYADI, Zsolt (ur.). *The Crusades and the Military Orders: expanding the frontiers of medieval latin christianity*. Budapest: CEU Department of Medieval Studies, 2001, str. 123-165, ilustr.

MARUŠIČ, Branko. Kralj Julijskih Alp in njegov vazal, Julius Kugy in Henrik Tuma. Št. 25/26: 1998/1999, str. 93-104, ilustr. Slovensko-italijanski odnosi v 19. stoletju vse do konca prve svetovne vojne. Št. 27: 2000, str. 143-168, ilustr. V: *Goriš. letn.*, 2001.

MARUŠIČ, Branko. Slovenci na Primorskem med političnimi izbirami (1848-1918). *Zgodovinski časopis*, 2000, letn. 54, št. 1, str. 69-76.

MIHELIČ, Darja. Prve znane omembe krajevnega imena "Sečovelje". *Ann, Ser. hist. sociol.*, 2001, letn. 11, št. 1=24, str. 55-70.

MIHELIČ, Darja. Udeležba žena v kazenskih procesih : (Piran, 1302-1325). *Etnolog, N. vrsta*, 2001, letn. 11=62, str. 45-55.

MIHELIČ, Darja. Vloga Martina Bavčerja v našem zgodovinoписju. *Goriš. letn.*, 2001, št. 25/26: 1998/1999, str. 235-242, ilustr.

PREINFALK, Miha, ŽABOTA, Barbara. Grbi v kapeli sv. Jurija na Ljubljanskem gradu - biser z napako?. *Vars. spomenikov*, 2001, 39, str. 84-105, ilustr.

Pregledni znanstveni članek

GOLEC, Boris. Dolenjska mesta in trgi v srednjem veku. 1. Gradivo za historično topografijo. Št. 1 (73), str. 125-129, zvd. Dolenjska mesta in trgi v srednjem veku. 2. Gradivo za historično topografijo. Št. 2 (74), str. 269-276, zvd. Dolenjska mesta in trgi v srednjem veku. 3. Št.

3-4 (75-76), str. 391-395, ilustr. Dolenjska mesta in trgi v srednjem veku. 4. Št. 5 (77), str. 511-515, ilustr. Dolenjska mesta in trgi v srednjem veku. 5. Št. 6 (78), str. 637-641, načrti. V: *Rast*, 2001, letn. 12.

MARUŠIČ, Branko. Il re delle Alpi Giulie e il suo vassallo. *Studi Goriziani*, 2001, št. 89-90: 1999, str. 129-140.

MARUŠIČ, Branko. Tisočletnica Gorice in Goriške - prispevki k zgodovini (1) : veliko belih lis. *Sobota*, 14. apr. 2001, leto 5, št. 15, str. 6, ilustr.

Strokovni članek

GOLEC, Boris. Tržaški in ljubljanski najdenčki v Kumljanskih hribih. *Drevesa*, jun. 2001, letn. 8, št. 1/2, str. 4-13, ilustr.

GRANDA, Stane. Anastazij Grün pomaga znižati zemljarino. Str. 280-281, ilustr. Baron ostal brez gradu. Str. 69. Bosanski roparji se ne bojijo vojakov in financarjev. Str. 174. Denar - "hlapon vse delavnosti človeške". Str. 454-455, ilustr. Dobrotljivi oče želijo, otroci pa prositi nečejo. Str. 322-323. Duhovniki - glavna opora graški Sloveniji. Str. 333. Fevdalnega reda je vsem dovolj. Str. 278-279. Gozdna revolucija. Str. 315-316. Gozdovi zahtevajo uvedbo parnih strojev. Str. 277. Ig postane znan po celem cesarstvu. Str. 316. Inflacija in devalvacija. Str. 79-80. Izjemna Ljubljana. Str. 149-150. "Izjemno" zvišanje davkov. Str. 459, ilustr. Kranjska hranilnica. Str. 146. Krompir ni podvržen desetini, ampak dva desetini. Str. 187. Mahrova trgovska sola. Str. 200. Nenavadno veselje v postnem času. Str. 317. Nevarni hujšakač Mihael Ambrož. Str. 349-350. Ni vse dobro, kar je francosko. Str. 65. Nov cesar, nov veter. Str. 353-354. Patent o uvedbi stabilnega katastra. Str. 129-130. Predmarčno obdobje. Str. 113-121. Propaganda študenta Jermana. Str. 331. Razcvet političnega življenja. Str. 318. Revolucionarni izbruh v Ljubljani. Str. 314-315. Revolucionarno ali volilno leto. Str. 327-328. Revolucionarno leto 1848 in Slovenci. Str. 303-312. Saški kralj Friderik Avgust obišče Polhov Gradec. Str. 228. Slovenski kmet - eden parlamentarnih zapisnikarjev. Str. 340-341. Slovensko pričevanje o revoluciji na Dunaju. Str. 313-314. Svetla resnica v zmešani svet. Str. 324-325. Tudi kmetje so izvoljeni za poslance. Str. 335-336. Varljivi mir. Str. 325-326. Volitve ali pretep. Str. 326-327. Vrnitev Ilirije v avstrijski okvir. Str. 98. Z odprtim pismom nad odprto pismo. Str. 323-324. Zakon o zemljiški odvezi. Str. 346-347. Železarna Store. Str. 393. V: CVIRN, Janez (ur.), GRANDA, Stane (ur.), GRDINA, Igor (ur.), KOMELJ, Milček (ur.), STUDEN Andrej (ur.). *Slovenska kronika XIX. stoletja*. Ljubljana: Nova revija, 2001-, 2001, knj. 1: 1800-1860.

GRANDA, Stane. Novo mesto in njegov Kapitelj : razmišljanja ob multivizijski predstavitvi Odeev časa nad mestom. *Rast*, oktober 2001, letn. 12, št. 5 (77), str. 389-491, foto.

GRANDA, Stane. Paglovec - prvi slovenski posojilničar?. V: HUMAR, Marjeta (ur.). *Paglovčev zbornik: [zbornik referatov s Simpozija o Francu Mihaelu Paglovcu (1679-1759)]*. Kamnik: Občina, 2001, str. 13-17.

HOLZ, Eva. Primerjava "zgodovine na maturi" v Sloveniji in na Poljskem. V: GRANDA, Stane (ur.), ŠATEJ, Barbara (ur.). *Temeljne prelomnice preteklih tisočletij: zbornik referatov*. Ljubljana: Zveza zgodovinskih društev Slovenije, 2001, str. 329-335.

MARUŠIČ, Branko. "Al Gorica živi večidel od slovenskih pridelkov—". Str. 334-335. Carlo De Franceschi v Sežani. Str. 336, ilustr. Centralno bogoslovno semenišče v Gorici. Str. 134. Gorizia Italiana tollerante, concorde. Str. 348. Ilirsko društvo v Gorici. Str. 248-249. Izid Kociančičevega učbenika Abecednik za šole po mestih. Str. 286. Izumitelj Andrej Novak in Pacifico Valussi. Str. 275-276, ilustr. Kratka povest od božje poti na Sveti gori. Str. 265. Matija Čop piše Francescu Leopoldu Saviju. Str. 171-172, ilustr. Nekaj od benečanskih Slavjanov. Str. 367. Nesreča broda na Soči. Str. 291. Saggio grammaticale italiano-cragnoolino. Str. 88-89. V Gorici je umrl zadnji kralj Francije Karel X. Str. 217, ilustr. Velicasto cerkvenovojaško obhajanje v Ipaški dolini. Str. 281. Zaslužni zdravnik Anton Muznik. Str. 41, ilustr. V: CVIRN, Janez (ur.), GRANDA, Stane (ur.), GRDINA, Igor (ur.), KOMELJ, Milček (ur.), STUDEN, Andrej (ur.). *Slovenska kronika XIX. stoletja*. Ljubljana: Nova revija, 2001-, 2001, knj. 1: 1800-1860.

MARUŠIČ, Branko. Il Goriziano nel Seicento: la cultura. Str. 79-84. Gli Sloveni nell'Ottocento. Str. 123-126. Stefano Kociančič. Str. 130-132. V: TAVANO, Sergio (ur.). *Gorizia e la sua Contea*. Gorizia: Ufficio di Presidenza della Provincia di Gorizia, 2001.

MARUŠIČ, Branko. Miren v krščansko-socialnem gibanju na Goriškem. *Koled. - Goriška mohorjeva druž.*, 2001, str. 83-91.

MARUŠIČ, Branko. "Srce je kamen, duša je greh - -" : (Ciril Kosmač, 1934). *Gled. list - PDG, sezona 2000/2001*, letn. 46, št. 1, str. 30-32.

Objavljeno vabljeno predavanje na znanstveni konferenci GRANDA, Stane. Slovenci med združeno in samostojno Slovenijo. V: PAHOR, Sergij (ur.), MARTELANC, Sasa (ur.), MAVER, Marij (ur.). *Na prehodu v tretje tisočletje: [zbornik Drage 2000]*. Trst: Mladika, 2001, str. 150-181, fotogr.

GRANDA, Stane. Temeljne prelomnice od 16. do 18. stoletja. V: GRANDA, Stane (ur.), ŠATEJ, Barbara (ur.). *Temeljne prelomnice preteklih tisočletij: zbornik referatov*. Ljubljana: Zveza zgodovinskih društev Slovenije, 2001, str. 61-69.

Objavljeno predavanje na strokovni konferenci

GRANDA, Stane. Zgodovina Slovenije v nekaj stavkih. *Drevesa*, nov. 2001, letn. 8, št. 3, str. 7-10.

MARUŠIČ, Branko. Goriški novostrujarji pred prvo svetovno vojno. V: PELIKAN, Egon (ur.). *Življenje in delo primorskega krščanskega socialca Virgila Ščeka: prispevki s Strokovnega posveta Življenje in delo primorskega krščanskega socialca Virgila Ščeka, Sežana, 26. oktobra 2000*, (Knjižnica Annales, 24). Koper: Zgodovinsko društvo za južno Primorsko: Znanstveno-raziskovalno središče Republike Slovenije, 2001, str. 31-41.

MIHELIČ, Darja. Univerza in inštituti - skupna ali ločena prihodnost?. V: STANOVNIK, Branko (ur.), GOLIC, Ljubo (ur.), KRALJ, Alojz (ur.). *Razvoj visokega šolstva v Sloveniji: zbornik referatov na posvetu, Ljubljana, 27. novembra 2001*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2001, str. 137-141.

Poglavje ali samostojni sestavek v znanstveni knjigi

GRANDA, Stane. Egiptovski Jožef. V: KOKALJ KOČEVAR, Monika. *Izseljenec: življenjske zgodbe Slovencev po svetu*. Ljubljana: Muzej novejšje zgodovine Slovenije, 2001, str. 105-107, ilustr.

GRANDA, Stane. Iz kulturnega v politični narod. V: DOLINAR, France Martin (ur.). *Od sanj do resničnosti: razvoj slovenske državnosti: razstava od 24. maja do 25. junija 2001 [v Stanovski dvorani Ljubljanskega gradu]*, (Publikacije Arhiva Republike Slovenije, Katalogi, zv. 18). Ljubljana: Arhiv Republike Slovenije, 2001, str. 69-93, ilustr.

GRANDA, Stane. Slovenci in propaganda proti frankfurtskim volitvam. V: RAJŠP, Vincenc (ur.), BRATOŽ, Rajko (ur.), CVIRN, Janez (ur.), FISCHER, Jasna (ur.), MARUŠIČ, Branko (ur.), LUKAN, Walter (ur.). *Melikov zbornik: Slovenci v zgodovini in njihovi srednjeevropski sosedje*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001, str. 475-510.

HOLZ, Eva. Državno uradništvo v habsburški monarhiji od Marije Terezije do Ilirskih provinc 1740-1809: (njegove gnotne razmere in skomine). V: RAJŠP, Vincenc (ur.), BRATOŽ, Rajko (ur.), CVIRN, Janez (ur.), FISCHER, Jasna (ur.), MARUŠIČ, Branko (ur.), LUKAN, Walter (ur.). *Melikov zbornik: Slovenci v zgodovini in njihovi srednjeevropski sosedje*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001, str. 329-344.

HOLZ, Eva. Promet v Solkanu skozi stoletja (do prve svetovne vojne). V: MARUŠIČ, Branko (ur.). *Jako stara vas na Goriškem je Solkan: zbornik ob tisočletnici prve omembe kraja*. Solkan: Krajevna skupnost, 2001, str. 72-81, ilustr.

KOS, Dušan. Legenda o čarobnem prstanu in sijajna smrt Viljema Svibenskega. V: RAJŠP, Vincenc (ur.), BRATOŽ, Rajko (ur.), CVIRN, Janez (ur.), FISCHER, Jasna (ur.), MARUŠIČ, Branko (ur.), LUKAN, Walter (ur.). *Melikov zbornik : Slovenci v zgodovini in njihovi srednjeevropski sosedje*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001, str. 223-242.

MARUŠIČ, Branko. Solkan v slovenski književnosti. Str. 340-349, ilustr. Zdrušno gibanje solkanskih mizarjev. Str. 256-279, ilustr. V: MARUŠIČ, Branko (ur.). *Jako stara vas na Goriškem je Solkan : zbornik ob tisočletnici prve omembe kraja*. Solkan: Krajevna skupnost, 2001.

MARUŠIČ, Branko. Akademik Vasilij Melik - osemdesetletnik. V: RAJŠP, Vincenc (ur.), BRATOŽ, Rajko (ur.), CVIRN, Janez (ur.), FISCHER, Jasna (ur.), MARUŠIČ, Branko (ur.), LUKAN, Walter (ur.). *Melikov zbornik : Slovenci v zgodovini in njihovi srednjeevropski sosedje*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001, str. 13-32, ilustr.

MIHELIČ, Darja. Etnična podoba Karantanije in njenih prebivalcev v spisih zgodovinopiscov od 15. do 18. stoletja. V: BRATOŽ, Rajko (ur.). *Slovenija in sosednje dežele med antiko in karolinško dobo : začetki slovenske etnogeneze: Anfänge der slowenischen Ethnogenese*, (Situla, 39), (Razprave, 18). Ljubljana: Narodni muzej Slovenije: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2000, str. 839-961.

MIHELIČ, Darja. Vstaja, imenovana "carmula" : Karantanija, druga polovica 8. stoletja. V: RAJŠP, Vincenc (ur.), BRATOŽ, Rajko (ur.), CVIRN, Janez (ur.), FISCHER, Jasna (ur.), MARUŠIČ, Branko (ur.), LUKAN, Walter (ur.). *Melikov zbornik : Slovenci v zgodovini in njihovi srednjeevropski sosedje*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001, str. 197-214.

SVOLJŠAK, Petra. Begunci med prvo svetovno vojno. V: KOKALJ KOČEVAR, Monika. *Izseljenec : življenjske zgodbe Slovencev po svetu*. Ljubljana: Muzej novejšje zgodovine Slovenije, 2001, str. 123-128, ilustr.

SVOLJŠAK, Petra. O poklicni in starostni strukturi padlih avstroogrskih vojakov v prvi svetovni vojni. V: RAJŠP, Vincenc (ur.), BRATOŽ, Rajko (ur.), CVIRN, Janez (ur.), FISCHER, Jasna (ur.), MARUŠIČ, Branko (ur.), LUKAN, Walter (ur.). *Melikov zbornik : Slovenci v zgodovini in njihovi srednjeevropski sosedje*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001, str. 835-850.

Poglavje ali samostojni sestavek v strokovni knjigi

KOS, Milko, MIHELIČ, Darja. Colonization. V: *National atlas of Slovenia*. 1st ed. Ljubljana: Rokus, 2001, str. 92, zvd.

KOS, Milko, MIHELIČ, Darja. Kolonizacija. V: *Nacionalni atlas Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Rokus, 2001, str. 92, zvd.

MONOGRAFIJE

Strokovna monografija

DOLINAR, France Martin, GOMBAČ, Boris, MARUŠIČ, Branko, MLAKAR, Boris, BARTOLE, Sergio, TOMIZŽA, Fulvio, TOTH, Lucio, SALIMBENI, Fulvio, APIH, Elio, PAGNINI, Paola, ARA, Angelo, CONETTI, Giorgio, PUPO, Raoul, CATTARUZZA, Marina, VOVKO, Andrej, KACIN-WOHINZ, Milica (ur.), TROHA, Nevenka (ur.). *Slovensko-italijanski odnosi 1880-1956 : poročilo slovensko-italijanske zgodovinsko-kulturne komisije = I rapporti italo-sloveni 1880-1956: relazione della commissione storico-culturale italo-slovena = Slovene-Italian relations 1880-1956: report of the Slovene-Italian historical and cultural commission*. Ljubljana: Nova revija, 2001. 161 str.

MARUŠIČ, Branko. *Skozi preteklost Goriške: ob tisočletnici prve omembe Gorice in Solkana ter ob tisočletnici zametka Goriške*. Nova Gorica: Mestna občina: Mercator Goriška, 2001. 40 str., ilustr.

SUMMARY

Milko Kos Historical Institute researches Slovene history until the end of the First World War. Its work is divided into four activities: publishing the sources for Slovene history; topography and civilization of Slovene territory; economic and social history; the problems dealing with Slovene history of the 19th and of the first half of the 20th century.

Researchers work on two programmes (The History of Slovene Territory and its Population Especially the Research of Structures and Phenomena of the

Middle Ages - from Antiquity until the 16th Century; The Historical View of the Slovene Area, Centred on Processes and Phenomena of Modern and Actual Period) and seven projects: (Economic and Social Slovene History - The Traffic History of the Slovene Territory; The Rise and Decline of the Medieval Chivalry in Slovenia; Towns and Townspeople in Slovenia in the Middle Ages and Early Modern Times; The Relationship Between the Town and Surroundings from 1500 to 1918; Slovenia on a Mil-

itary Map from 1763 to 1787; The Sources of The Slovene State; The Slovenes and The Austrian Censorship During The First World War). In 2001 the Institute prepared a scientific-critical publishing of the charter card index made by Božo Otoresec. The collaborators of the institute edited the jubilee publication at the occasion of the 80th birthday of prof. Vasilij Melik.

The Institute is acquainted with the historical literature important for its work. The bibliography of the year 2001 is written by the help of the COBISS computer program.

The Institute has a large library containing books substantial for Slovene history, also including the scientific part of Milko Kos's and Henrik Tuma's

private libraries. The latter is kept by the Institute's unit in Nova Gorica.

The Institute closely cooperates with several important scientific institutions in other European countries (Austria, Italy, Germany, Switzerland, Czech Republic).

The Institute workers take an active part in various scientific tasks outside the Institute. Many collaborators of the Institute take part in the process of study and postgraduate study at the University of Ljubljana and Koper. In the year of 2001 the workers of the Institute gave several lectures on different subjects in Slovenia and abroad (Germany, Austria, Italy, Croatia) and were active in pedagogical work.

UMETNOSTNO ZGODOVINSKI INŠTITUT FRANCETA STELETA

ZNANSTVENI SVET

Akademik dr. Emilijan Cevc (predsednik), akademik prof. dr. Stane Gabrovec, izredni član SAZU dr. Marijan Zadnikar, dr. Ana Lavrič, dr. Barbara Murovec, dr. Blaž Resman.

PERSONALNA SESTAVA

V. d. predstojnika: dr. Oto Luthar, višji znanstveni sodelavec.

Znanstvena svetnica: dr. Ana Lavrič.

Višji znanstveni sodelavec: dr. Blaž Resman.

Asistentka z doktoratom: dr. Barbara Murovec.

Samostojna strokovna sodelavka specialista v humanistiki: Alenka Klemenc (od 1. 12.).

Asistenta z magisterijem: Miklavž Komelj, Helena Seražin.

Višja strokovna sodelavka: Romana Zajc (polovico delovnega časa).

Zunanji sodelavec: dr. Damjan Prelovšek, znanstveni svetnik.

TEMELJNE RAZISKAVE

Raziskave slovenske umetnostne preteklosti

Vodja projekta: A. Lavrič.

Sodelavci: B. Resman, A. Klemenc, M. Komelj, B. Murovec, H. Seražin; zunanji sodelavec D. Prelovšek.

Projekt združuje raziskave temeljnih poglavij iz slovenske umetnostne preteklosti od srednjega veka do moderne ter obsega vse umetnostne zvrsti. Glede na specializacijo raziskovalcev je raziskovalni program razdeljen na več sklopov.

V okviru raziskovanja virov za slovensko umetnostno zgodovino (A. Lavrič) so potekale raziskave tekstov, ki se navezujejo na ustanavljanje umetnostnih akademij v Ljubljani in na ljubljansko stolnico. Za

objavo je bila pripravljena razprava o ljubljanskem jezuitskem kolegiju.

Raziskovanje baročnega kiparstva (B. Resman) se je usmerilo predvsem v preučevanje vzporednic med visokobaročnim kamnitim kiparstvom Ljubljane ter Primorske, Goriške in Furlanije, specialne študije pa v raziskavo baročne oltarne opreme samostanske cerkve v Kostanjevici na Krki ter ljubljanske uršulinske cerkve.

Nadaljevale so se pred leti začete raziskave slovenske knjižne ilustracije (A. Klemenc).

Napisana je bila večina besedila disertacije *Pomeni narave v toskanskem slikarstvu prve polovice 14. stoletja* (M. Komelj). Ob tem je bilo preučeno tudi dodatno gradivo in gradivo na različne druge teme (slovensko kiparstvo 20. st., izbrane teme umetnosti 17. st. na Slovenskem v referenčnem evropskem okviru, japonski lesorez).

V okviru raziskav baročnega slikarstva (B. Murovec) so bile preučevane predvsem freske v gradovih in cerkvah na Štajerskem in samostanske slikarske zbirke (uršulinke, frančiškani). Nadaljevalo se je raziskovanje evropskih vplivov na baročno slikarstvo v Sloveniji in raziskovanje slikarskih opusov umetnikov, ki so prišli od drugod, pri nas pa ustvarili večino svojih del.

Študij renesančne in baročne arhitekture (H. Seražin) se je z Goriške razširil na slovensko Primorje; potekalo je obsežno terensko delo, zbiranje virov in arhivskega gradiva v Sloveniji in Italiji v zvezi z disertacijo o beneskem baročnem arhitektu Giorgiu Massariju.

D. Prelovšek je nadaljeval z raziskavami Plečnikovih dela v Pragi in drugih povezav med slovensko in češko umetnostjo.

Slovensko baročno slikarstvo in njegov položaj v evropskem prostoru

Vodja projekta: B. Murovec.

Sodelavka: A. Klemenc.

Delo na projektu se je začelo l. 7.; v prvi fazi je osredotočeno na terensko delo in študij literature. Baročni slikarski spomeniki Slovenije in umetniki, ki so ustvarjali pri nas, se posebej tesno povezujejo z južnonemskim, avstrijskim, beneskim in hrvaškim prostorom, zato je posebna pozornost posvečena raziskavam teh zvez.

Nosilci znanstvenega, kulturnega in duhovnega življenja na Slovenskem v 18. stoletju

Vodja projekta: A. Lavrič.

Sodelavci: A. Lavrič, B. Resman, A. Klemenc, T. Faganel, V. Rajšp, J. Faganel, R. Zajc, zunanji sodelavec F. M. Dolinar.

Z junijem 2001 se je zaključil aplikativni interdisciplinarni projekt, v okviru katerega je bilo obdelanega veliko arhivskega gradiva, objavljene pa so bile posamične razprave.

Skupne teme in umetniki v slovenskem in hrvaškem kiparstvu, slikarstvu in grafiki

Vodji projekta: A. Lavrič, M. Pelc.

Sodelavci: A. Lavrič, B. Resman, B. Murovec, M. Pelc, I. Reberski, M. Repanič - Braun.

V okviru bilateralnega raziskovalnega programa (nosilec projekta na hrvaški strani je Institut za povijest umjetnosti, Zagreb), ki ga je Ministrstvo za znanost in tehnologijo odobrilo l. 7. 2000 za obdobje dveh let, je potekal študij specialnih vprašanj o baročnem kiparstvu (B. Resman) in slikarstvu (B. Murovec). V okviru izmenjav je bilo realiziranih več študijskih obiskov: Zagreb, Karlovac in Krizevci (B. Resman), Zagreb, Trški vrh, Lepoglava, Trsat (B. Murovec).

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Zbiranje dokumentarnega gradiva za umetnostno zgodovino slovenskega ozemlja (A. Klemenc, M. Komelj, A. Lavrič, B. Murovec, B. Resman, H. Seražin, R. Zajc).

Redno poteka dopolnjevanje in urejanje kartotek in fototeke: *topografska kartoteka spomenikov, kartoteka umetnikov, fototeka, stvarni katalog umetnostnozgodovinske literature, specialne kartoteke*. Podatki se zbirajo po literaturi in arhivih ter s terenskim delom. Poleg dopolnjevanja kartotečnih evidenc se vzpostavlja tudi računalniško vodena dokumentacija.

Uredniško delo: Izšel je 6. letnik institutske revije *Acta historiae artis Slovenica* (urednik: B. Resman; uredniški odbor: A. Klemenc, A. Lavrič, B. Murovec, D. Prelovšek, B. Resman, H. Seražin) in jubilejni zbornik ob osemdesetletnici izrednega člana SAZU dr. Marijana Zadnikarja "Hodil po zemlji sem naši ..."

(urednica: A. Klemenc; uredniški odbor: A. Klemenc, A. Lavrič, B. Resman, A. Zadnikar). B. Resman je tudi zunanji urednik za področje umetnostne zgodovine pri *Enciklopediji Slovenije*.

Predavanja: B. Murovec organizira v okviru inštituta strokovna predavanja domačih in tujih raziskovalcev:

- Karin Leitner (Alte Galerie, Gradec): *Die Kupferstecherfamilie Kaupertz in Graz*, 28. 3.
- Janez Balazic (Pokrajinski muzej, Murska Sobota): *Poslikava prezbiterja župnijske cerkve v Šmartnem na Pohorju*, 3. 4.
- Milan Pelc (Institut za povijest umjetnosti, Zagreb): *Ilustrirani leci u Valvasorovoj grafičkoj zbirci*, 25. 4.

Svetovanje: inštitutski raziskovalci svetujejo strokovnjakom z drugih področij humanistike in družboslovja ter študentom umetnostne zgodovine, ki pogosto iščejo pomoč na inštitutu.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Vodja A. Klemenc.

Bibliotekarsko obdelani knjižni fond se je v letu 2001 povečal za 272 enot, pridobljenih je bilo še 100 publikacij (20 nakupov, 56 zamenjav, 24 daril), ki še niso bile oddane v obdelavo. Knjižnico je obiskalo 61 zunanjih uporabnikov, ki so v čitalnici uporabili 112 enot, na dom pa so si vključno z inštitutskimi delavci izposodili 178 knjižnih enot.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- *Acta historiae artis Slovenica* 6, ZRC SAZU, Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta, Založba ZRC, Ljubljana, 2001, 196 str.
- "Hodil po zemlji sem naši ..." *Ob osemdesetletnici Marijana Zadnikarja*, Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta, Založba ZRC, Ljubljana, 2001, 467 str.

MEDNARODNO SODELOVANJE

V letu 2001 so imeli raziskovalci inštituta stike z naslednjimi tujimi institucijami:

- Centro Internazionale di Studi di Architettura Andrea Palladio, Vicenza.
- Istituto per le Ricerche di Storia Sociale e Religiosa, Vicenza.
- Università Ca' Foscari di Venezia, Dipartimento di Storia e Critica delle Arti "Giuseppe Mazzarini", Benetke.
- Università degli Studi di Udine, Dipartimento di Storia e Tutela dei Beni Culturali.
- Österreichische Akademie der Wissenschaften, Kommission für Kunstgeschichte, Dunaj.
- Institut für Kunstgeschichte der Universität, Dunaj.
- Alte Galerie, Steiermärkisches Landesmuseum Joanneum, Gradec.
- Institut für Kunstgeschichte der Universität, Salzburg.
- Zentralinstitut für Kunstgeschichte, München.
- Universität München, Institut für Kunstgeschichte, München.
- Ústav dějin umění Akademie věd České republiky, Praga.
- Valvasorjeva zbirka Nadbiskupije zagrebačke, Zagreb.
- Institut za povijest umjetnosti, Zagreb.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Barbara Murovec

Valentin Metzinger v umetnostnozgodovinskem in umetnostnem kontekstu. Posvetovanje: Valentin Metzinger in regionalne različice baroka. Narodna galerija, Ljubljana, 21. 3.

Blaž Resman

Dva Sveta Martina. Posvetovanje: Valentin Metzinger in regionalne različice baroka. Narodna galerija, Ljubljana, 21. 3.

Helena Seražin

Umetnostni spomeniki Tartinijevega časa v primorskih mestih. Mednarodni interdisciplinarni kolokvij Tartini "maestro" narodov in kulturno življenje v obalnih mestih današnje Slovenije med 16. in 18. stoletjem, Piran, 7. 4.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Miklavž Komelj

Firenze, Siena, Pisa, Arezzo (ogled slikarskih del in dodatni študij literature), 7.-11. 2.

Benetke, Firenze, Siena, Pisa, Rim, Neapelj (študij spomenikov in literature), 12.-20. 6.

Benetke, Firenze, 2.-4. 12.

Barbara Murovec

München, Graz, Zagreb (krajši študijski obiski).

Helena Seražin

Vicenza, 20. Seminario internazionale di storia dell'architettura Baldassarre Peruzzi (1481-1536), Centro Internazionale di Studi di Architettura Andrea Palladio, 20.-26. 5.

Udine (delo v arhivih in knjižnicah), 1. 11.-31. 12.

Benetke, Udine, Gorica, Treviso (občasni obiski).

MENTORSTVO

Ana Lavrič je bila mentorica mlademu raziskovalcu doktorandu Miklavžu Komelju.

Blaž Resman je bil mentor mladi raziskovalki doktorandki Heleni Seražin.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN SESTAVKI

Izvirni znanstveni članek

LAVRIČ, Ana. Ustanavljanje umetnostnih akademij v Ljubljani na pragu 18. stoletja : statut Academiae trium Artium in Academiae incultorum. *Acta hist. artis Slov.*, 2001, 6, str. 67-82.

MUROVEC, Barbara. Poslikava cerkve sv. Roka nad Šmarjem pri Jelsah. *Acta hist. artis Slov.*, 2001, 6, str. 103-122, ilustr.

MUROVEC, Barbara. Reception of the printed illustrations of Ovid's Metamorphoses in the Baroque painting in Slovenia. V: PELEČ, Milan (ur.). *Klovičev zbornik : minijatura - crtež - grafika 1450-1700 : zbornik radova sa znanstvenoga skupa povodom petstote obljetnice rođenja Jurja Julija Klovića, Zagreb, 2-24. listopada 1998.* Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Institut za povijest umjetnosti, 2001, str. 177-185, ilustr.

SERAŽIN, Helena. Romarska cerkev v Logu pri Vipavi : stavbna zgodovina od 1622 do 1759. *Acta hist. artis Slov.*, 2001, 6, str. 83-102, ilustr.

Strokovni članek

KLEMENČ, Alenka. "Sam sem si izmislil": v spomin risarju in bogoslovcu Francisku Dobnikarju (10.11.1878 - 12.6.1901). *Tretji dan*, 2001, 30, 6/7, str. 135-140, ilustr.

Poglavje ali samostojni sestavek v znanstveni knjigi

KOMELJ, Miklavž. Tvo sso eni fvtstobi - tvoeie ienv gvelb-banie: možnosti interpretacije napisa v Dvoru pri Polhovem Gradcu. V: KLEMENČ, Alenka (ur.). *"Hodil*

po zemlji sem naši ...": Marijanu Zadnikarju ob osemdesetletnici. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001, str. 307-311.

LAVRIČ, Ana. Ljubljanska stolnica v Gladičevi latinski upesnitvi. V: KLEMENČ, Alenka (ur.). *"Hodil po zemlji sem naši ..."*: Marijanu Zadnikarju ob osemdesetletnici. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001, str. 387-403.

MUROVEC, Barbara. Čaščenje vina skozi posnemanje: Bakhana v gradu Borl. V: KLEMENČ, Alenka (ur.). *"Hodil po zemlji sem naši ..."*: Marijanu Zadnikarju ob osemdesetletnici. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001, str. 375-381, ilustr.

PRELOVŠEK, Damjan. Začetki moderne arhitekture na Češkem - Kotěrov dunajski čas: Semper, Wagner, Plečnik. V: KLEMENČ, Alenka (ur.). *"Hodil po zemlji sem naši ..."*: Marijanu Zadnikarju ob osemdesetletnici. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001, str. 431-445.

SERAŽIN, Helena. Rekonstrukcija tlora romanske stavbe koprsk stolnice. V: KLEMENČ, Alenka (ur.). *"Hodil po zemlji sem naši ..."*: Marijanu Zadnikarju ob osemdesetletnici = *Festschrift Marijan Zadnikar*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001, str. 171-176, ilustr.

Sestavek v enciklopediji

RESMAN, Blaž. Duld (Dult), Frančišek (Franz). V: *Allgemeines Künstlerlexikon : die Bildenden Künstler aller Zeilen und Völker*. München; Leipzig: K. G. Saur, 1992- <2002>, 2001, Bd. 30, str. 439.

RESMAN, Blaž. Žička kartuzija. V: JAVORNIK, Marjan (ur.), VOGLAR, Dušan (ur.), DERMASTIA, Alenka (ur.). *Enciklopedija Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Mladin-

ska knjiga, 1987-<2001>, 2001, zv. 15: Wi-Ž, str. 329-330, ilustr.

Objavljena recenzija, prikaz knjige, kritika

KLEMENC, Alenka. Delo o okrasnih kamnih, ki so naša naravna in kulturna dediščina. *Proteus*, dec. 2001, letn. 64, št. 4, str. 182-183, ilustr.

SUMMARY

The work within the research project of basic investigations into the history of Slovene art continued as follows:

Within the context of the researches into archival sources for Slovene art history (A. Lavrič) investigations were concentrated on the texts which are related to the foundation of art academies in Ljubljana and those related to Ljubljana cathedral. The research of Baroque sculpture (B. Resman) was focused primarily on the study of parallels between the stone sculpture of mature Baroque in Ljubljana and that of Primorsko, Gorisko (Gorizia) and Friuli regions, while special studies were dedicated to Baroque altars of the former cistercian church at Kostanjevica na Krki and to the history of the Ursuline church in Ljubljana. Continued were the studies, started some years ago, of Slovene book illustration (A. Klemenc). A doctoral thesis, *The Meanings of Nature in Tuscan Painting of the First Half of the 14th Century* (M. Komelj), was brought to the final stage. Within the context of researches into Baroque painting (B. Murovec) mainly frescoes were studied in the castles and churches in Styria, along with the painting collections in the Franciscan monastery and the Ursuline convent, both in Ljubljana. The research

of Renaissance and Baroque architecture (H. Seražin) was mainly concentrated on the study of the material for a doctoral thesis on the Venetian Baroque architect Giorgio Massari. Continued were the investigations into the links between Slovene and Czech architecture (D. Prelovšek).

The project *Slovene Baroque Painting and Its Position within European Context* (B. Murovec, A. Klemenc) entered the initial phase (field work, study of literature). The interdisciplinary project *The Leading Personalities in Scientific, Cultural and Spiritual Life of 18th Century Slovenia* was concluded in June. Within the context of the bilateral project *Themes and Artists Common to Slovene and Croatian Sculpture, Painting and Graphic Art* a number of special questions on Baroque sculpture and painting were investigated.

The Institute organized three lectures by visiting scholars, and the Institute's researchers gave several lectures in Ljubljana and Piran.

The 6th volume of *Acta historiae artis Slovenica* (ed. B. Resman) and a *festschrift* for Marijan Zadnikar, "*Hodil po zemlji sem naši ...*" (ed. A. Klemenc), were published.

MUZIKOLOŠKI INŠTITUT

ZNANSTVENI SVET

Akademik dr. Emilijan Cevc (predsednik), dr. Ivan Klemenčič, dr. Metoda Kokole, akademik Uroš Krek (do 22. 2.), akademik Lojze Lebič, dr. Jurij Snoj.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: dr. Ivan Klemenčič, znanstveni svetnik.
Višji znanstveni sodelavec: dr. Jurij Snoj.

Znanstvena sodelavka: dr. Metoda Kokole (v novem nazivu od 28. 6.).

Samostojni strokovni sodelavec: mag. Tomaž Faganel.

Asistentka: Alenka Bagarič.

Bibliotekarka: Darja Frelih, višja strokovna sodelavka.

Tajnica: Romana Zajc, višja strokovna sodelavka (polovico delovnega časa).

TEMELJNE RAZISKAVE

Temeljne raziskave slovenske glasbene preteklosti
Vodja projekta: I. Klemenčič

Raziskave srednjeveške glasbe (J. Snoj)

Studij uglasbenih pesniških oficijev na Slovenskem, zlasti oficija Helarja in Tacijana iz 14. stoletja, je bil združen z iskanjem gradiva v Gorici, Čedadu in Regensburgu. Rezultati kritičnoprimerjalnega dela so bili predstavljeni na simpoziju v Spoletu in v širšem glasbenozgodovinskem kontekstu v Portogruaru. Zbirala in preučevala se je dokumentacija o omembah glasbe na Slovenskem do začetka reformacije, s čimer je bilo doslej znano gradivo povečano za tretjino. Nekateri elementi in ugotovitve so bili predstavljeni na simpoziju Muzikološkega inštituta ob 300-letnici Academie philharmonicorum Labacensium.

Renesansa (zunanji sodelavec mag. Ivan Florjanc (Rim – Ljubljana), T. Faganel)

Pri Založbi ZRC in Freiburger Musik Forum – Ars Musici so izšle posvetne skladbe Jacobusa Gallusa iz zbirke *Moralia in Harmoniae morales* v izvedbi seksteta Singer Pur iz Regensburga z gostoma. Publikacija z letnico 2000, tj. ob 450-letnici Gallusovega rojstva, je bila zaradi daljše bolezenske odsotnosti urednika javnosti predstavljena jeseni 2001. Trem zgoščenkam z doslej prvo izdajo vseh sto pesmi je dodana knjiga na več kot 500 straneh z besedili pesmi in s tremi razpravami o Gallusu, vse v prevodu v tri svetovne jezike. Nadaljevalo se je primerjalno in analitično preučevanje Gallusovega kompozicijskega stavka v mašnih delih.

Barok (zunanji sodelavec dr. Bojan Bujič (Oxford); T. Faganel, I. Klemenčič, M. Kokole, J. Snoj)

V zbirki *Monumenta artis musicae Sloveniae* sta izšli obsežna zbirka maš, introitov, motetov in marijanskih skladb Gabrijela Plavca *Flosculus vernalis* (1621) in zbirka latinskih motetov Isaaca Poscha *Harmonia concertans* (1623). Začela so se pripravljala dela za objavo vseh skladb Gabriella Pulitija, predvidena v šestih zvezkih. Ker gre za skladatelja, ki ga glede na zgodovinska dejstva obravnava tako italijanska kot hrvaška in slovenska muzikologija, je bil znotraj zbirke *Monumenta artis musicae Sloveniae* ustanovljen mednarodni uredniški odbor s predstavniki imenovanih treh narodov in širše; mednarodno so bili izbrani tudi sodelavci za pripravo posameznih zvezkov. Končana je bila transkripcija Pulitijeve zbirke motetov *Sacri concentus* (1614) in začeta transkripcija zbirke madrigalov *Baci ardenti* (1609). V enciklopediji *The New Grove Dictionary of Music and Musicians* so izšli revidirani članki o Gabrielu Plautziusu (Plavec), Isaacu Poschu in J. K. Dolarju, o tem zadnjem tudi v enciklopediji *Die Musik in Geschichte und Gegenwart*. O delih Poscha sta bila pripravljena komentarja za Festival Brežice in za 3. program Radia Slovenija, na tem radijskem programu sta bila predstavljena tudi življenje in delo J. K. Dolarja. V samostojni knjižni obliki je bil objavljen Descartov kompendij o glasbi, in sicer latinski izvirnik in slovenski prevod z dodanimi opombami, vsebinskim kazalom in spremno studijo.

V začetku aprila je bil v sodelovanju z Avditorijem Portorož v Piranu organiziran dvodnevni mednarodni simpozij Tartini "maestro" narodov in kulturno življenje slovenskih mest med 16. in 18. stoletjem. Na interdisciplinarnem znanstvenem sestanku je sodelo-

valo sedem muzikologov in glasbeni analitik. V načrtu je natis zbornika.

Ob 300-letnici Academie philharmonicorum Labacensium je bil konec oktobra organiziran mednarodni muzikološki simpozij, ki se ga je udeležilo 17 muzikologov iz 6 držav. Vsebinsko je zajel glasbeno poustvarjanje na Slovenskem z vidika Academie philharmonicorum, ki so ga obogatili prispevki gostujočih udeležencev iz njihovega zlasti srednjeevropskega okolja. Tematika se je nanašala na Academio philharmonicorum v luči glasbenega poustvarjanja in poglobitvenih filharmoničnih ustanov na Slovenskem, na primerjalni vidik akademije filharmonikov v evropskem okviru, na njene povezave s sestrsko Academio operosorum, na obravnavo glasbenikov iz Dolničarjeve Bibliothecae publicae Labacensis ter na duhovne povezave od grške akademije do aktualne ljubljanske ustanove. Načrtuje se natis vseh simpozijских predavanj. V Slovenski filharmoniji je bil organiziran koncert v počastitev 300-letnice Academie philharmonicorum Labacensium z Wiener Akademije na starih glasbilih in s slovenskimi solisti in zborom Slovenicum ter z zborom Schola Cantorum Cantate Domino. V sodelovanju z Narodno in univerzitetno knjižnico in Slovensko filharmonijo je bila v prostorih nacionalne knjižnice in v filharmonični dvorani pripravljena razstava Oživlja in duhu neminljivost kaže, 300 let od Academie philharmonicorum do Slovenske filharmonije, 1701–2001, in izdan dvojezični katalog s podrobneje predstavljeno vsebino razstave.

Klasicizem (zunanja sodelavca dr. Aleš Nagode in mag. Radovan Škrjanc; A. Bagarič, T. Faganel, I. Klemenčič, M. Kokole)

V zbirki *Monumenta artis musicae Sloveniae* sta izšli v dveh zvezkih dve masi Venceslava Wratnyja, v B in A; za tretjo in zadnjo se opravljajo korekture. V pripravi sta dva zvezka z vsem znanim opusom Jakoba Zupana, ki sta prav tako v postopku korektur. Izsledki pregleda glasbenega repertoarja v drugi polovici 18. in prvi polovici 19. stoletja so bili predstavljeni na simpoziju ob 300-letnici Academie philharmonicorum Labacensium. Ob 200-letnici skladatelja Niccolòja Piccinija je bilo v Italijanskem institutu za kulturo v Ljubljani predavanje o izvedbi opere *La Buona figliuola* tega skladatelja v Ljubljani leta 1773. Za zbornik, ki ga pripravljajo v skladateljevem rojstnem mestu Bariju, je bilo izdelano in poslano besedilo o izvedbi te opere in drugih oper italijanskih avtorjev v Ljubljani v drugi polovici 18. stole-

tja. Potekale so priprave za predavanje o odmevih glasbe skladatelja Domenica Cimarose na Slovenskem. Na mednarodnem simpoziju v Dubrovniku je bil predstavljen referat o Beethovnovi 6. simfoniji in zvezah z Ljubljano.

Romantika (N. Cigoj Krstulović, T. Faganel, M. Kokole)

Na Maškovem simpoziju so bili podani izsledki o cerkveni glasbi družine Mašek v slovenskih arhivih. Objavljeno je bilo predavanje o skladatelju Antonu Schwabu z mednarodnega simpozija ob 140-letnici rojstva Huga Wolfa, ki je bil marca 2000 v Slovenj Gradcu. V enciklopediji *The New Grove Dictionary of Music and Musicians* je izšel članek o muzikologu Josipu Mantuaniju, dejavnem v 19. in 20. stoletju. Končan je bil študij z uspešnim zagovorom doktorskega dela, ki se po zamenjavi zunanjega mentorja in ustanove v nekoliko spremenjeni obliki glasi: Glasbena vzgoja v konceptu nacionalne kulture od Glasbene matice do konservatorija (1872–1919).

Celotno obdobje slovenske glasbene zgodovine (A. Bagarič, T. Faganel, D. Frelih, I. Klemenčič, M. Kokole, J. Snoj)

Za okroglo mizo o stari glasbi na Slovenskem v okviru festivala Brežice v Čatežu sta bili pripravljene in posredovani besedili, ki obravnavata specifično te glasbe na Slovenskem in izdaje starejše slovenske glasbe kot spodbudo izvajalcem. Ob 300-letnici Slovenske filharmonije je potekal na 3. programu Radia Slovenija cikel štirih oddaj *Slovenska filharmonija in njene predhodnice*, pripravljen po istoimenski monografiji iz 1988. Za isto obletnico je potekalo strokovno sodelovanje in snemanje za oddajo na prvem programu TV Slovenija. Napisana so bila tri poglavja za Vodnik št. 203 – *Slovenska filharmonija*, ki ga pripravlja Ministrstvo za kulturo, z obravnavo *Académie philharmonique Labacensium*, Filharmonične družbe in prve Slovenske filharmonije. Pregledano in dopolnjeno je bilo angleško besedilo antologije slovenske glasbe *Musica noster amor*, opravljene so bile večkratne korekture za izdajo v naslednjem letu. Slovenska verzija antologije je bila podrobneje predstavljena po Sloveniji (Glasbeni forum v Šentvidu pri Ljubljani, pri založbi Mladinska knjiga v Ljubljani, v Pokrajinskem muzeju v Celju; dana je bila izjava o antologiji za Radio Trst kot uvod v serijo oddaj).

V enciklopediji *The New Grove Dictionary of Music and Musicians* sta bili objavljeni izvirno geslo *Slove-*

nia in prenovljeno *Ljubljana*. Objavljena so bila prav tako prenovljena gesla za petnajst slovenskih skladateljev (Blaž Arnič, Matija Bravničar, Marjan Kozina, Uroš Krek, Anton Lajovic, Marijan Lipovšek, Janez Matičič, Primož Ramovš, Alojz Srebotnjak, Milan Stibilj, Pavel Šivic, Lucijan Marija Škerjanc, Dane Škerl, Danilo Švara, Vilko Ukmar).

Začelo se je že dogovorjeno sodelovanje pri avstrijskem glasbenem leksikonu z izdelavo gesel o slovenskih skladateljih (v nemškem prevodu oddana gesla Dolar, Fajgelj, Fleišman, Foerster, Gerbič, Hajdrih, M. Hubad, Ipavci – Alois, Benjamin, Gustav, Josip, Jenko). V Muzikološkem inštitutu pripravljeni dopolnilni geslovnik za področje Slovenije je bil le deloma upoštevan. V zvezi s pripravo tega leksikona je na Dunaju potekala delavnica *Fragen grenzüberschreitender Musikgeschichtsschreibung*, ki sta se je udeležila tudi sodelavca Muzikološkega inštituta, eden z nekaterimi načelnimi primerjavami, drugi z zarisom meja glasbene Srednje Evrope. Drugo besedilo je bilo objavljeno tudi na Slovenskem (uredniško napačno oblikovani naslov se prav glasi: Glasbena zgodovina prek meja in meja glasbene Srednje Evrope).

Repertoarna analiza starejšega glasbenega rokopisja
Vodja projekta: J. Snoj

Zbiralo in analiziralo se je gradivo srednjeveških pesniških oficijev na Slovenskem. Največja pozornost je bila posvečena oficiju Helarja in Tacijana, ki je navzoč v več kodeksih v slovenskih nahačališčih. Študij je obsegal primerjave različnih zapisov oziroma prepisov tega dela in primerjave z obsežno zbirko transkripcij drugih poznosrednjeveških pesniških oficijev na Muzikološkem inštitutu Univerze v Regensburgu. Nadaljevalo se je preučevanje sekvenčnega repertoarja, zlasti upošteva nova dognanja o sekvencah v srednjeevropskem prostoru.

Mobilnost glasbenikov in glasbeno-idejnih tokov na Slovenskem od 16. do 19. stoletja

Vodja projekta: M. Kokole

V računalniški obliki transkribirani sta bili prva in tretja knjiga lutenjskih tabulatur Giacoma Gorzaniša iz let 1561 in 1564, skupno 70 skladb. K seznanjanju s tematiko in literaturo o lutenjski glasbi 16. stoletja sodi udeležba na simpoziju v Baslu, posvet o transkripciji s prof. D. Fabrisom iz Barija in

udeležba na mednarodnih tečajih za staro glasbo v Urbinu. V reviji *Musica e Storia* 8 (2000) je izšla študija *Venetian Influence on the Production of Early-Baroque Monodic Motets in the Inner-Austrian Provinces*. Napisan in uredniškemu odboru na Univerzi v Heidelbergu poslan je bil prispevek o graškem obdobju zgodnjebaročnega skladatelja Giovannija Valentinija in graški dvorni glasbeni kapeli do leta 1619 (*Giovanni Valentini – the organist of Archduke Ferdinand of Inner-Austria (1614–1619) and the Court Chapel in Graz to 1619*). Obe razpravi prikazujeta pomen slovenskega etničnega ozemlja za mobilnost glasbenikov in glasbenoslogovnih novosti iz Italije proti severovzhodu. Raziskan je bil tudi pojav prvega glasbenega združenja v Ljubljani. Komparativno je bilo označeno njegovo mesto med akademijami italijanskega baročnega tipa in njihovo najzgodnejšo pojavnostjo v Evropi. Konkretno primerjave so pokazale povezanost vseh ljubljanskih akademskih ustanov poznega 17. in zgodnjega 18. stoletja z bolonjsko *Accademia degli Gelati*, katere člani so bili tudi nekateri pomembni Ljubljancji. Primerjalno ovrednotena sta bila pomen in vloga glasbenega repertoarja na Slovenskem v 18. in prvi polovici 19. stoletja.

Glasbeni viri 16. do 18. stoletja s posebnim ozirom na slovenske primorske arhive
Vodja projekta: M. Kokole

Popisani so bili najstarejši glasbeni tiski in rokopisi 18. in 19. stoletja v knjižnici in arhivu minoritskega samostana v Piranu. Izdelan je bil katalog in pripravljena računalniška podatkovna zbirka. O popisanih muzikalijah sta D. Frelih in A. Bagarič pripravili analitično razpravo o starejših muzikalijah v knjižnici in arhivu minoritskega samostana v Piranu, ki je bila predstavljena na simpoziju in natisnjena v simpozijemskem zborniku *Sedem stoletij minoritskega samostana sv. Frančiška Asiškega v Piranu*. V okviru tega projekta je bilo okvirno popisano tudi obsežno rokopisno gradivo Škofijskega arhiva v Kopru.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Evidentiranje in katalogiziranje virov (D. Frelih, M. Kokole, J. Snoj)

Za RISM v Frankfurtu se je nadaljeval podroben računalniški popis rokopisnega gradiva iz Frančiškanskega samostana Novo mesto. Novih vnosov je

bilo 108. Katalogizirano gradivo je bilo trikrat poslano v korekturo Centralni redakciji. Opravljene so bile korekture treh pošilk pregledanega gradiva (skupno 162 enot). Novi RISM-ov CD-ROM bo vključeval skupno 909 (starih in novih) zapisov iz Slovenije (predvideni izid decembra 2001). Skeniranih je bilo 9 maš iz Ljubljanske stolnice, ki obsegajo 932 strani gradiva (večji del shranjen v barvni tehniki v komprimirani obliki na CD-ROM). Za RILM v New Yorku se je nadaljeval bibliografski popis izbora tekoče slovenske muzikološke literature. Poslanih je bilo 16 bibliografskih enot za leto 1999, od tega 3 brez abstraktov in 13 z abstrakti (od tega enajst narejenih na novo). 2001. je izšel RILM-ov zvezek za leto 1997, ki vključuje tudi slovensko tekočo publicistiko.

ZRC SAZU – Področni informacijski center za humanistiko (A. Bagarič, D. Frelih, M. Kokole)
Prevedene so bile glasbene predmetne oznake Sears za pripravo enotnega splošnega geslovnika v sistemu COBISS.

T. Faganel je bil podpredsednik Slovenskega Cecilijinega društva, član glavnega in izvršilnega odbora ter blagajnik Evropskega združenja mladih zborov (Europa Cantat) in član glavnega odbora Mednarodnega združenja za zborovsko glasbo (IFCM). Bil je dirigent Komornega zbora Slovenicum. Je sourednik strokovnega glasila Slovenskega muzikološkega društva *Bilten*.

D. Frelih je podpredsednica Slovenskega muzikološkega društva.

I. Klemenčič je urednik zbirke *Monumenta artis musicae Sloveniae*.

M. Kokole je koordinatorica mednarodne predavateljske dejavnosti *Historični seminar ZRC SAZU* in sourednica zbornika predavanj s tega seminarja.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Pridobljenih je bilo (z nakupom, zamenjavo in darili) 257 enot bibliotečnega gradiva, od tega 157 knjig, 74 zvezkov periodike, 25 zgoščenk in ena kaset.

ZNANSTVENI SESTANKI

- *Tartini "maestro" narodov in kulturno življenje slovenskih mest med 16. in 18. stoletjem*, mednarodni

interdisciplinarni simpozij, Piran, 7.–8. 4. Organizacija Muzikološki inštitut in Avditorij Portorož, priprava simpozija M. Kokole.

- *300 let / years, Academia Philharmonicorum Labacensium, 1701–2001*, mednarodni muzikološki simpozij, Ljubljana, 25.–26. 10. Organizacija Muzikološki inštitut pod pokroviteljstvom SAZU. Zasnova in izvedba simpozija I. Klemenčič, priprava koncerta 25. 10. T. Faganel, tajniško delo R. Zajc. Koncert v počastitev 300-letnice Academie philharmonicorum Labacensium v Slovenski filharmoniji z Wiener Akademie, zborom Slovenicum in solisti ter z zborom Schola Cantorum Cantate Domino. V sodelovanju z Narodno in univerzitetno knjižnico in Slovensko filharmonijo v prostorih NUK in SF 25. 10. odprtje razstave Oživilja in duhu neminljivost kaže, 300 let od Academie philharmonicorum do Slovenske filharmonije, 1701–2001, in izdaja dvojezičnega kataloga razstave.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- *Gabrijel Playec, Flosculus vernalis (1621)*. Transkribiral in revidiral Tomaž Faganel. Ljubljana, SAZU, ZRC SAZU, Muzikološki inštitut 1997 (*Monumenta artis musicae Sloveniae*, uredil Ivan Klemenčič; 33). [izšlo 2001]
- *Isaac Posch, Harmonia concertans (1623)*. Transkribirala in revidirala Metoda Kokole. Ljubljana, SAZU, ZRC SAZU, Muzikološki inštitut 1998 (*Monumenta artis musicae Sloveniae*, uredil Ivan Klemenčič; 35). [izšlo 2001]
- *Venceslav Wratny, Missa in B*. Transkribiral in revidiral Aleš Nagode. Ljubljana, SAZU, ZRC SAZU, Muzikološki inštitut 2000 (*Monumenta artis musicae Sloveniae*, uredil Ivan Klemenčič; 37). [izšlo 2001]
- *Venceslav Wratny, Missa in A*. Transkribiral in revidiral Aleš Nagode. Ljubljana, SAZU, ZRC SAZU, Muzikološki inštitut 2000 (*Monumenta artis musicae Sloveniae*, uredil Ivan Klemenčič; 39). [izšlo 2001]
- *Jacobus Gallus, Moralia – Harmoniae morales*. [Trizgoščenke in knjiga. Izvaja sekstet] Singer Pur, Regensburg, [z gostoma], [razprave]: Borut Loparnik, Hartmut Krones, Ivan Florjanc [stirijezična publikacija]. Uredil Tomaž Faganel. Ljubljana, Založba ZRC; Freiburg, Freiburger Musik Forum – Ars Musici 2000. [izšlo 2001]

- René Descartes, *Kompendij o glasbi / Compendium musicae*. Prevod, spremna študija in opombe Jurij Snoj. Ljubljana, Založba ZRC 2001.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- *RISM (Répertoire international der sources musicales)*, Frankfurt: računalniški popis starejših glasbenih virov na Slovenskem za svetovno podatkovno zbirko.
- *RILM (Répertoire international de littérature musicale)*, New York: popis tekoče literature (z abstrakti) za področje Slovenije.
- Založba *Bärenreiter*, Kassel: zastopanje zbirke *Monumenta artis musicae Sloveniae* v tujini.
- *Centre de Musique Baroque*, Versailles: strokovno sodelovanje za obdobje glasbenega baroka.

OBISKI V INŠTITUTU

- 12. in 13. 2. je inštitut obiskal prof. dr. Dinko Fabris iz Barija.
- 27. 3. je bil na obisku prof. dr. Cavallini iz Trsta/Palermo. Srečanje je bilo namenjeno tudi pogovoru o pripravljajoči se izdaji del Gabriella Pulitija z mednarodnim uredništvom znotraj zbirke *Monumenta artis musicae Sloveniae*.
- 10. 4. je bil na obisku v inštitutu prof. dr. Pierluigi Petrobelli iz Rima.
- 25. in 26. 10. je bil vabljeni gost mednarodnega muzikološkega simpozija ob 300-letnici Academie philharmonicorum Labacensium prof. dr. Arnold Feil iz Tübingena, tudi dopisni član SAZU.
- Ob isti priložnosti je 25. in 26. 10. obiskal inštitut in se udeležil simpozija prof. dr. Marc Desmet iz Saint-Étienne, Francija.

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA

Nataša Cigoj Krstulović

Glasbena vzgoja v konceptu nacionalne kulture od Glasbene malice do konservatorija: (1872–1919). Akademija za glasbo, Ljubljana – doktorsko delo, 14. 11.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI
JAVNI NASTOPI**Alenka Bagarič in Božidara Frelj**

Starejše muzikalije v knjižnici in arhivu minoritskega samostana v Piranu. Referat na simpoziju Sedem stoletij Minoritskega samostana v Piranu, Piran, 12. 10.

Tomaž Faganel

Janez Krstnik Dolar. Oddaja v seriji Pota naše glasbe na 3. programu Radia Slovenija, 14. 3.

Glasbeni repertoar na Slovenskem v 18. in prvi polovici 19. stoletja. Referat na mednarodnem muzikološkem simpoziju 300 let / years, Academia Philharmonicorum Labacensium, 1701–2001. Ljubljana, 26. 10.

Pevsko tekmovanje – zbori med žirijo in občinstvom / Choral competition – Choirs between jury and audience. Vodja posveta na 24. Mednarodnem mladinskem pevskem festivalu v Celju, 19. 5.

Predstavitev treh zgoščenek in knjige Jacobus Galus, Moralia – Harmonia morales na tiskovni konferenci Muzikološkega inštituta. Ljubljana 12. 10.

Janez Krstnik Dolar, Missa sopra la bergamasca. Koncert na simpoziju 300 let years, Academia Philharmonicorum Labacensium (organizacija koncerta, priprava zbora Slovenicum in solistov ter komentar v koncertnem listu). Ljubljana, 26. 10.

Cerkvena glasba družine Mašek v slovenskih arhivih. Referat na mednarodnem muzikološkem simpoziju Maškov simpozij. Dobrovo, 27. 10.

Glas in njegova preobrazba. Predavanje v organizaciji Zveze slovenskih kulturnih društev, Trst, 16. 12.

Ivan Klemenčič

Musica noster amor (antologija slovenske glasbe). Predstavitev antologije na Glasbenem forumu, Šentvid pri Ljubljani, 13. 3.; Mladinska knjiga Konzorcij v Ljubljani, 28. 3.; Pokrajinski muzej v Celju, 8. 5. Intervju s Tatjano Kralj kot uvod v serijo oddaj *Musica noster amor* na Radiu Trst, (posneto) 22. 10.

The sixth symphony by Ludwig van Beethoven and his connections with Ljubljana. Vabljen predavanje na mednarodnem muzikološkem simpoziju Glazbene kulture na področju Jadrana u razdoblju klasicizma: odrazi i kontakti. Dubrovnik, 24.–26. 5.

Music history beyond borders and the borders of the musical Central Europe. Vabljen predavanje na konferenci Fragen grenzüberschreitender Musikgeschichte. Dunaj, 11. 6.

300 let Slovenske filharmonije. Strokovno sodelovanje

in snemanje za oddajo na TVS 1, 10. 9. in ponovitev 11. 9.

Izdaje starejše slovenske glasbe kot spodbuda izvajalcem. Diskusijski prispevek na okrogli mizi Stara glasba v Sloveniji danes v okviru Festivala Brežice. Čatež, 17. 7.

Vodstvo tiskovne konference Muzikološkega inštituta ob predstavitvi treh inštitutskih ali z njim povezanih publikacij ob 450-letnici rojstva Jacobusa Gallusa in izida vseh 20 Gallusovih zvezkov v *Monumenta artis musicae Sloveniae*; predstavitev mednarodnega muzikološkega simpozija ob 300-letnici Academie philharmonicorum Labacensium. Ljubljana 12. 10.

Academia Philharmonicorum Labacensium (1701–2001) v luči glasbenega poustvarjanja na Slovenskem. Referat na mednarodnem muzikološkem simpoziju 300 let / years, Academia Philharmonicorum Labacensium, 1701–2001. Ljubljana, 25. 10.

Mednarodni muzikološki simpozij 300 let / years, Academia Philharmonicorum Labacensium, 1701–2001. Izjave novinarki Alenki Kraigher-Gregorčič za več oddaj na Radiu Slovenija 25. 10. in novinarkama Moniki Brvar za Radio Slovenija ter Luisi Antoni za Radio Koper, (posneto) 26. 10.

Metoda Kokole

Niccolò Piccinni in njegova Cecchina oz. La Buona figliuola v Ljubljani leta 1773. Predavanje na Italijanskem inštitutu za kulturo v Sloveniji, Ljubljana, 26. 2.

Intervju o Isaacu Poschu v oddaji Janus na 3. programu Radia Slovenija, 2. 5.

Niccolò Piccinni in njegova Cecchina. Oddaja v seriji Ars antiqua na 3. programu Radia Slovenija, 30. 5. in ponovitev 4. 7.

Komentar o skladatelju Isaacu Poschu in skladbah zbirk *Musicalische Tafelfreude* in *Harmonia concertans* ob neposrednem prenosu koncerta skupine Ars Antiqua Austria za mrežo evropskih radijskih postaj – EBU. 3. program Radia Slovenija, 16. 7.

Sodelovanje na okrogli mizi Stara glasba v Sloveniji danes v okviru Festivala Brežice. Čatež, 17. 7.

Academia Philharmonicorum Labacensium v evropskem okviru. Referat na mednarodnem muzikološkem simpoziju 300 let / years, Academia Philharmonicorum Labacensium, 1701–2001. Ljubljana, 25. 10.

Jurij Snoj

Kann die Musikgeschichtsschreibung ihrem Gegenstand gerecht werden? Vabljen predavanje na konfe-

renci Fragen grenzüberschreitender Musikgesellschaftsschreibung. Dunaj, 11. 6.

Stara glasba na ozemlju današnje Slovenije. Diskusijski prispevek na okrogli mizi Stara glasba v Sloveniji danes v okviru Festivala Brežice. Čatež, 17. 7.

The Aquileian Poetic Office of Helarus and Tacianus and the Question of its Dissemination. Vabljen predavanje na konferenci MedRen Conference. Spoleto, 28. 7.

Il rito patriarchino nel settore orientale del patriarcato di Aquileia. Vabljen predavanje na konferenci Antiqua habita consuetudine. Portogruaro, 20. 10. *Zgodovinski viri o glasbenem življenju na Slovenskem do konca srednjega veka*. Referat na mednarodnem muzikološkem simpoziju 300 let / years, Academia Philharmonicorum Labacensium, 1701–2001. Ljubljana, 25. 10.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

- Zbiranje gradiva o uglasbenih pesniških oficijih v arhivih v Gorici, Čedadu in v zbirki transkripcij v Muzikološkem inštitutu univerze v Regensburgu (J. Snoj).
- Spoznavanju lutenjske glasbe 16. stoletja namenjena udeležba na mednarodnem simpoziju ob 500-letnici O. Petruccia v Baslu (24.–26. 1.); študijski obiski pri prof. D. Fabrisu iz Barija, in sicer v Baslu (27. 1.), Ljubljani (11.–12. 2.), Milanu (1. 7.) in

Benetkah (13. 10.); udeležba na mednarodnih tečajih za staro glasbo v Urbinu (dva tečaja v juliju) (A. Bagarič).

- Obisk Glasbenega oddelka Saske deželne knjižnice v Dresdnu za pregled rokopisne antologije zgodnjebaročnih motetov z nekaj moteti Isaaca Poscha (20. 6.). V muzikološki knjižnici Centra za renesančne študije Harvardske univerze v Firencah pregled tam hranjenega gradiva in literature v zvezi s pojavnostjo akademij v Italiji in Evropi (30. 9.–3. 10.). Pridobitev fotokopij gradiva za pripravo študije o Academi philharmonicorum Labacensium v evropskem okviru (M. Kokole).

PEDAGOŠKO DELO

Tomaž Faganel

Igranje partitur za I. in II. letnik, Generalni bas za I. in II. letnik. Oddelek za muzikologijo, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.

Jurij Snoj

Zgodovina starejše svetovne glasbe. Oddelek za muzikologijo, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.

MENTORSTVO

Metoda Kokole je bila mentorica mladi raziskovalki magistrandki Alenki Bagarič.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBI

ČLANKI IN SESTAVKI

Izvirni znanstveni članek

BAGARIČ, Alenka, FRELIH, Darja. Starejše muzikalije v knjižnici in arhivu minoritskega samostana v Piranu. V: DOLINAR, France Martin (ur.), VOGRIN, Marjan (ur.). *Sedem stoletij minoritskega samostana sv. Frančiška Asiškega v Piranu 1301–2001*. Ljubljana: Slovenska minoritska provinca sv. Jožefa, 2001, str. 335–352.

KLEMENČIČ, Ivan. Glasbena zgodovina prek meje Srednje Evrope. *Ampak (Ljublj.)*, 2001, let. 2, št. 8/9, str. 54–55.

KOKOLE, Metoda. Venetian influence on the production of early-Baroque monodic motets in the Inner-Austrian provinces. *Musica stor.*, die. 2000, vol. 8, n. 2, str. 477–507.

Strokovni članek

FAGANEL, Tomaž. Komorni zbor Slovenicum. V: KRAJNC, Tjaša (ur.). *XIX festival Radovljica 2001*, 12. – 25. avgust : [programska knjižica = programme booklet]. Radovljica: Društvo ljubiteljev stare glasbe, 2001, str. 37–41, ilustr.

KOKOLE, Metoda. Isaac Posch. V: ŠEGA NOVAK, Mojca (ur.), TUTTLE, Wayne (ur.). *Festival Brežice* : [programska knjižnica]. Ljubljana: Zavod Ars Ramovs, [2001], str. 72–73.

Objavljeno vabljen predavanje na znanstveni konferenci FAGANEL, Tomaž. Anton Schwab - med medicino in glasbo. V: ČEPIN, Branko (ur.). *Hugo Wolf-sodobniki in nasledniki: mednarodni simpozij ob 140-letnici rojstva Huga Wolfa, Slovenj Gradec, 10. III. 2000* : [zbornik]. Slovenj Gradec: Društvo Huga Wolfa, 2001, str. 135–153.

KLEMENČIČ, Ivan. *Music history beyond borders and the borders of the musical Central Europe : workshop Fragen grenzüberschreitender Musikgeschichtsschreibung, 11. und 12. Juni 2001*. Wien, 2001. <http://www.ocaw.ac.at/mufo/agma>.

SNOJ, Jurij. *Historia cantiorum in the antiphonary from Kranj*. V: DOBSZAY, László (ur.). *Cantus planus : papers read at the 9th Meeting Esztergom & Visegrád, 1998*. Budapest: Hungary Academy of Sciences, Institute for Musicology, 2001, str. 253-270.

Pomembnejši sestavek v enciklopediji

BUJIĆ, Bojan, KLEMENČIČ, Ivan. Ljubljana. V: SADIE, Stanley (ur.). *The new Grove dictionary of music and musicians*. 2nd ed. London: Macmillan; New York: Grove, 2001, vol. 15, str. 23-24.

FAGANEL, Tomaž. Dolar, Dollar, Tol(l)ar, Thollary, Joannes Baptista, Jenez Krstnik, Jan Křitel. V: BLUME,

Friedrich (ur.), FINSCHER, Ludwig (ur.). *Die Musik in Geschichte und Gegenwart : allgemeine Enzyklopädie der Musik*. 2., neubearbeitete Aufl. Kassel [etc.]: Bärenreiter; Stuttgart; Weimar: Metzler, 1994-<2001>, 2001, vol. 5, str. 1198-1200.

FAGANEL, Tomaž. Dolar [Tolar, Tollar, Thollary], Johannes Baptista. Vol. 7, str. 428-429. Plautzius [Plautius, Blautz, Plavec], Gabriel. Vol. 19, str. 906. V: SADIE, Stanley (ur.). *The new Grove dictionary of music and musicians*. 2nd ed. London: Macmillan; New York: Grove, 2001.

KLEMENČIČ, Ivan. Slovenia, Art music. V: SADIE, Stanley (ur.). *The new Grove dictionary of music and musicians*. 2nd ed. London: Macmillan; New York: Grove, 2001, vol. 23, str. 522-524.

KOKOLE, Metoda. Posch, Isaac. Vol. 15, str. 205. Mantuani, Josef. Vol. 15, str. 787. V: SADIE, Stanley (ur.). *The new Grove dictionary of music and musicians*. 2nd ed. London: Macmillan; New York: Grove, 2001.

SUMMARY

Continued were researches into Slovenian music from the Middle Ages, Renaissance, Baroque, Classicism, Romanticism, all until the 20th century. They were mostly conducted as part of the basic research project on the musical past of Slovenia and also within the framework of other projects dedicated to the analysis of older sources, to musicians' mobility from the 16th to 19th centuries on Slovenian territory, and to the archives from the 16th to 18th centuries in Primorsko (Littoral Slovenia).

All secular compositions by Jacobus Gallus were published in 2001 (with the year 2000); they were performed by the ensemble Singer Pur from Regensburg and a book was printed in four languages to accompany the recordings (Založba ZRC, Ljubljana, and Ars Musici, Freiburg). In the series *Monumenta artis musicae Sloveniae* collections of compositions by Gabriel Plavec (Vol. 33), Isaac Posch (Vol. 35) and Venceslav Wratny (Vols. 37 and 39) were published. In preparation for this series is an international publication of the *opera omnia* of Gabriello Puliti in six volumes, of which the first two are currently being prepared. In the final stage of elaboration are the complete works by Jakob Zupan in two volumes and the last volume containing a Mass by V. Wratny. A Slovenian translation, together with the original, of Descartes' *Compendium musicae* was also published.

In April, a two-day symposium was organized in Piran, jointly with the Avditorij Portorož. It was dedi-

cated to Giuseppe Tartini and the cultural life of Slovenian towns between the 16th and the 18th centuries. On the occasion of the 300th anniversary of the Academia philharmonicorum Labacensium a two-day musicological symposium with 17 participants from 6 countries was organized in Ljubljana. It was dedicated to this institution in view of the context of musical performances in Slovenia. To celebrate the 300 years of philharmonic activity in Slovenia a concert was given, along with the symposium, with the Wiener Akademie and Slovenian soloists and two choruses performing, and an exhibition was also organized in collaboration with the National and University Library and the Slovenian Philharmonic (it was mounted in the premises of these two institutions). Several articles were published in *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*, some were new (Slovenia) and others brought up-to-date (Ljubljana, Plautzius, Posch, Dolar, J. Mantuani and 15 Slovenian composers of the 20th century). Participation in the *Österreichisches Musiklexikon* was started by providing several entries on Slovenian composers. Continued was the work for the RISM and RILM. The researchers of the institute took active part at a number of international symposiums (Trieste, Dubrovnik, Vienna, Spoleto, Portogruaro) and they also went for shorter studies abroad (Gorizia, Udine, Regensburg, Basel, Milan, Venice, Urbino, Dresden, Florence).

INŠTITUT ZA SLOVENSKO LITERATURO IN LITERARNE VEDE

ZNANSTVENI SVET

Akademika prof. dr. France Bernik in prof. dr. Jan-ko Kos, dr. Marjan Dolgan (predsednik), dr. Darko Dolinar, dr. Marko Juvan.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: dr. Darko Dolinar.

Bibliotekarka: Alenka Koron.

Tajnica: Alenka Maček.

Sekcija za slovensko literarno zgodovino

Znanstveni svetnik: dr. Marjan Dolgan.

Samostojni strokovni sodelavec specialist v humanisti-ki: Jože Faganel.

Asistent z doktoratom: dr. Matija Ogrin.

Sekcija za literarno teorijo

Znanstveni svetnik: izr. prof. dr. Darko Dolinar.

Višji znanstveni sodelavec: doc. dr. Marko Juvan.

Samostojna strokovna sodelavka specialistka v huma-nistiki: mag. Jola Škulj.

Samostojna strokovna sodelavka v humanistiki: Alen-ka Koron.

Asistent - mladi raziskovalec: Marijan Dovič.

TEMELJNE RAZISKAVE

Literarnozgodovinske, teoretične in metodološke ra-ziskave (dolgoročni program)

Vodja raziskovalnega programa: D. Dolinar

Literarna teorija in primerjalna književnost - Proble-mi in rešitve v češki in slovenski tradiciji ter kontek-stu (slovensko-češki projekt, 2001-2003)

Vodja slovenskega dela projekta: M. Juvan

Znanstvenokritične izdaje v elektronskem mediju (ap-likativni projekt, 2001-2004)

Vodja projekta: M. Ogrin

Delo je v glavnem potekalo ločeno po inštitutskih sekcijah, pri nekaterih raziskavah pa so sodelovali člani obeh sekcij.

Področje novejšje slovenske književnosti

Raziskava o spominski in avtobiografski prozi (M. Dolgan) se je nadaljevala s študijem teoretske literature in poskusi njene aplikacije na konkretna dela. Opravljena je bila analiza novelistične zbirke Vladimirja Kralja *Mož, ki je strigel z ušesi*, ugotovitve so bile predstavljene v simpozijskem referatu. Pokazalo se je, da obstaja v korespondencah slovenskih književnikov poseben vidik avtobiografske proze, ki se povezuje z avtopoetikami piscev. Zato so bili najbolj zanimivi primeri (med njimi tudi doslej še neobjavljeni) uvrščeni v knjižno antologijo *Pisma slovenskih književnikov o književnosti* ter opremljeni z literarnozgodovinskimi opombami in študijo.

Izšel je zbornik *Kriza revije "Dom in svet" v letu 1937* (ur. M. Dolgan). Vsebuje vrsto znanih in tudi doslej neznanih oz. neobjavljenih dokumentov, podrobna stvarna in biografska pojasnila k njim ter spremno študijo, ki jih postavlja v širši zgodovinski kontekst. Knjižna izdaja bo omogočila nadaljnjo podrobno obravnavo enega osrednjih dogodkov v slovenskem literarnem in kulturnem dogajanju med svetovnima vojnama.

Končana je bila raziskava o teoretski podlagi in kritični praksi literarnega vrednotenja na Slovenskem med 1918 in 1945. Zajela je poglobitve duhovne usmeritve in sociokulturne podlage tedanjega literarnega vrednotenja ter predlagala tipološko razvrstitev takratne literarne kritike. Na podlagi te raziskave je njen avtor M. Ogrin izdelal in uspešno zagovarjal doktorsko disertacijo. Njena dognanja je smiselno dopolnil s teoretsko primerjavo med literarno aksiologijo Janka Kosa in filozofsko aksiološko teorijo Franceta Vebra.

Potekale so redakcijske priprave za izdajo zbornika razprav *France Prešeren - kultura - Evropa*.

Področje starejše slovenske književnosti

Delo na tem področju je bilo usmerjeno predvsem v pripravo znanstvenokritičnih izdaj besedil in virov in v obravnavo z njimi povezane literarno- in kulturnozgodovinske problematike.

Izšli sta dve takšni izdaji: reprint baročnih pridig Rogerija Ljubljanskega *Palmarium Empyreum* z dodatnim zvezkom razprav s področja literarne zgodovine, jezikoslovja in ekdotike ter z ustreznimi preglednicami; retorična besedila A. M. Slomska *Tri pri-*

dige o jeziku (ur. in spremna študija J. Faganel). Začele so se priprave za izdajo Pohlinove *Krajske gramatike* iz leta 1768. Poleg tega je izšla monografija zunanje sodelavke Marije Kacin *Žiga Zois in italijanska kultura*, ki s pomočjo doslej še neuporabljenih arhivskih virov sistematično obravnava Zoisovo šolanje v Italiji. Nadaljevalo se je tudi popisovanje gradiva Zoisove korespondence v Arhivu Slovenije in Študijski knjižnici Ravne.

Področje primerjalne književnosti, literarne teorije in metodologije literarne vede

Nadaljevale so se raziskave o temeljnih teoretičnih pojmi in osrednjih literarnih pojavih v primerjalni perspektivi in z upoštevanjem relevantnega slovenskega gradiva ter specifične slovenske problematike. V tem sklopu je izšla monografska študija zunanje sodelavke Vlaste Pacheiner-Klander *Staroindijske verzne oblike*, ki obravnava njihove značilnosti v dveh in pol tisočletjih obstoja staroindijske poezije. Analizira zgradbo verzov in kitic predvsem glede na število in dolžino zlogov, vzpostavlja med njimi tipološke in razvojne povezave, karakterizira njihovo funkcijo v različnih zgodovinskih dobah in pesniških vrstah ter je posebej pozorna do njihovih najpomembnejših vzorcev. Naposled obravnava recepcijo staroindijskih verzov in kitičnih oblik v evropskih jezikih in klasificira različne modele njihovih prevodov.

Inštitut je v sodelovanju z založbo DZS od leta 1978 izdal monografske literarnoteoretične študije v zbirki *Literarni leksikon*. Ker pa je založba letos odpovedala sodelovanje, smo bili prisiljeni končati zbirko s 46. zvezkom, tj. s študijo o staroindijskih verzovnih oblikah. Kljub temu načrtujemo, da bomo še naprej izdajali monografije in zbornike razprav s področja literarne vede.

Obravnavani so bili problemski vidiki evropske in slovenske romantične poezije (M. Juvan), predvsem avtoriteta literarnega diskurza, literarna avtorefleksija in avtoreferencialnost, zanri pripovednega pesništva, zlasti romantična pesnitev, vloga pesniškega diskurza pri oblikovanju nacionalnih identitet v 19. stoletju; nekateri teh vidikov so bili izpostavljeni ob primerjavi med Puškinom in Presernom.

Nadaljevala se je raziskava o modernizmu (J. Škulj). Na področju teoretično-metodoloških premikov v sodobni literarni vedi posega raziskovanje razmerij med jezikom, besedilom, diskurzom, identiteto in stilom (M. Juvan). Obravnavana je bila problematika multikulturalnosti in večjezikovnosti, ki je postala

aktualna v zadnjih desetletjih (J. Škulj); analiza je opozorila na njen duhovnozgodovinski temelj v de-centrirani identiteti in povezala njen razmah z metodološkimi vidiki t. i. postkolonialnih koncepcij v literarni zgodovini.

V raziskavo o razvoju in o temeljnih zamislih slovenske literarne vede (D. Dolinar) se vključuje znanstvenokritična izdaja pisem F. Kidriča F. Ramovšu, ki z doslej neznanimi podatki osvetljuje nastanek ljubljanske univerze in oblikovanje literarnozgodovinskih strok na njej. Dodatno je bila obravnavana vloga M. Murka pri znanstvenem formiranju literarne vede na Slovenskem. Kot samostojno poglavje v delu *Slovenska književnost III* je bil objavljen sintetičen pregled literarne vede v 2. polovici 20. stoletja. Upošteva institucionalne osnove in kadrovske vidike stroke, opisuje vsebinske premike v njenem raziskovalnem področju, njen odnos do predmeta, tj. slovenske literature, in analizira njen teoretično-metodološki razvoj v povezavi s širšim območjem humanističnih ved, literature in kulture ter z raznorodnimi ideološkimi vplivi. – Z nekaj prispevki v jubilejnem zborniku (D. Dolinar, A. Koron, M. Ogrin) je bilo obravnavano literarnoznanstveno delo Janka Kosa.

Za raziskavo o metodologiji, s katero bi tradicionalne edicijske standarde pri knjižnem znanstvenokritičnem izdajanju besedil in virov nadgradili glede na možnosti elektronske obdelave in prezentacije, so bila opravljena pripravljala dela: pregled in primerjava nekaterih večjih elektronskih literarno-dokumentacijskih virov v tujini; posvetovanja o standardih in tehnikah kodnega zapisa z zunanjim sodelavcem – računalniškim strokovnjakom, upoštevajoč mednarodna priporočila TEI (Text Encoding Initiative) glede trajnosti, dostopnosti in kompatibilnosti podatkovnih zbirk; evidenca pomembnejše strokovne literature; prenos dela Zoisove korespondence v elektronski medij.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

M. Dolgan je bil do konca marca podpredsednik sveta za humanistične vede pri Ministrstvu za znanost in tehnologijo in v prvi polovici leta predsednik strokovne komisije za založništvo in književnost pri Ministrstvu za kulturo.

D. Dolinar je bil član uredniškega kolegija *Literarnega leksikona* in uredništva revije *Primerjalna književnost*.

M. Dovč je bil član uredništva revije *Park* in predsednik uredniškega sveta založbe Goga.

J. Faganel je bil predsednik komisije za vpis v razvid kulturnih delavcev pri Ministrstvu za kulturo in tajnik uprave fundacije Bruno Breschi, ki podpira izdajanje virov za raziskavo starejše slovenske književnosti.

M. Juvan je bil urednik mednarodnega zbornika *Romantična pesnitev* iz serije Obdobja, član uredništva *Slavistične revije*, *Primerjalne književnosti* in mednarodne komparativistične elektronske revije *CLCWeb*; sodeloval je v recenzentski skupini za oceno programov in projektov na področju literarnih ved; bil je podpredsednik Slovenskega društva za primerjalno književnost.

J. Škulj je bila predsednica Slovenskega društva za primerjalno književnost, skrbela za mednarodne stike in vodila program strokovnih predavanj; bila je članica uredništva revije *Primerjalna književnost*.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Vodja A. Koron

Sanacija knjižnega skladišča je bila končana z dograditvijo klimatske naprave. Vse poškodovano gradivo je bilo očiščeno in vrnjeno na police. Zato je knjižnica delovala uspešneje kot lani.

Knjižni fond se je povečal za 523 novih knjig, kar je skoraj dvakrat toliko kot v prejšnjem letu, medtem ko se je dotok revij zmanjšal na 206 zvezkov. Pridobili smo tudi 4 enote CD-ROM in 1 videokaseto. V primerjavi s prejšnjim letom sta se povečala obisk in izposoja. Evidentiranih je bilo 1185 obiskovalcev, ki so si za čitalniško rabo izposodili 705 enot knjižnega gradiva, na dom pa je bilo izposojenih 457 enot. Dodatnih 22 obiskovalcev je za potrebe raziskovalnega dela in za izdelavo diplomskih ter magistrskih nalog uporabljalo kartoteki Slovenski literarnoteoretični termini in Tuji literarni avtorji v slovenskem periodičnem tisku, 1 uporabnik pa je proučeval Zoisovo korespondenco.

Po osamosvojitvi Instituta za biografiko in bibliografijo deluje knjižnica kot skupna služba obeh institutov.

Tajništvo (A. Maček)

Poleg rednih administrativno-tehničnih opravil, tudi za potrebe Instituta za biografiko in bibliografijo, so bile s skeniranjem besedil, postavitvijo, korekturami, kazalom in prelomom stavka računalniško

pripravljene za tisk štiri knjižne izdaje (glej Publikacije inštituta). Poleg tega so potekala pripravljana dela za natis zbornika *France Prešeren - kultura - Evropa*.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- Rogerij Ljubljanski: *Palmarium empyreum*. I, II, faksimile; III, spremne študije. Uredili Jože Pogačnik, Kajetan Gantar, Jože Faganel. Izdala SAZU in ZRC SAZU. Založila Fundacija dr. Bruno Breschi. Ljubljana 2001 (Dela SAZU, II. razred, 55).
- Marija Kacin: *Žiga Zois in italijanska kultura*. Urednika France Bernik in Jože Faganel. ZRC SAZU, Ljubljana 2001.
- *Pisma Franceta Kidriča Franu Ramovšu*. Izbor, kritični prepis in redakcija besedil, študija, komentar in opombe Darko Dolinar. SAZU in ZRC SAZU, 2001 (Korespondence pomembnih Slovencev, 12).
- *Kriza revije "Dom in svet" leta 1937. Zbornik dokumentov*. Urednik Marjan Dolgan, opombe Ana Koblar Horetzky, spremna študija Matija Ogrin. ZRC SAZU, Ljubljana 2001.
- Vlasta Pacheiner-Klander: *Staroindijske verzne oblike*. Ljubljana, ZRC SAZU, 2001 (Literarni leksikon, 46).

OBISKI V INŠTITUTU

- Prof. dr. Jean Bessière, Université de Paris III, Sorbonne nouvelle, 16. 2.; informativni pogovor in predstavitev inštitutskih raziskav.
- Prof. dr. Sergio Bonazza, univerza v Veroni, 15.-31. 8; raziskovalno delo z arhivskim gradivom o Žigi Zoisu.
- Prof. dr. André Lorant, Université de Paris XII, 26. 10.; informativni pogovor in predstavitev inštitutskih raziskav.
- Doc. dr. Miloš Zelenka, slovanski inštitut češke akademije znanosti, urednik za literarno vedo pri časopisu *Slavia*, 9.-18. 11.; delo pri slovensko-češkem projektu "Literarna teorija in primerjalna književnost".
- Dr. Nadežda N. Starikova in dr. Tatjana I. Čepelevskaja, slavistični inštitut ruske akademije znanosti in filološka fakulteta moskovske univerze, 5.-14. 12.; studij novejših del o Cankarju in o sodobni slovenski literaturi, dogovori o sodelovanju pri publikacijah in o izmenjavi raziskovalcev.

- Dr. Elena Tomova s slavističnega inštituta bolgarske akademije znanosti, november-december; pregled možnosti za sodelovanje pri skupnih raziskovalnih projektih.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Marjan Dolgan

Novelistična zbirka Vladimirja Kralja. Vabljen predavanje na simpoziju, posvečenem dr. V. Kralju. Borštnikovo srečanje, Maribor, 16. 10.

Predstavitev antologije *Pisma slovenskih književnikov o književnosti* (Kondor 298). Tiskovna konferenca založbe Mladinska knjiga ob izidu štirih zvezkov zbirke Kondor in njenem 300. zvezku. Ljubljana, 15. 11. Pogovor o antologiji *Pisma slovenskih književnikov o književnosti* z Marijanom Kovačevičem-Beltramom. Radio Slovenija, 3. program, oddaja "Izšlo je", 28. 11.

Darko Dolinar

Sodobna slovenska književnost. Prispevek na okrogli mizi o literarnozgodovinskem delu "Slovenska književnost III". Slovenski slavistični kongres, Nova Gorica, 4. 10.

Matija Murko in slovenska literarna veda. Predavanje. Slovenski slavistični kongres, Gorica, 5. 10.

Razvoj slovenske literarne vede. Vabljen predavanje študentom slovenistike na filozofski fakulteti Karlove univerze v Pragi, 23. 11.

Predstavitev knjige Hansa-Georga Gadamerja *Resnica in metoda* na tiskovni konferenci založbe Literatura. Ljubljana, 13. 11.

Predstavitev knjige Wolfganga Iserja *Bralno dejanje* na tiskovni konferenci založbe Studia humanitatis. Slovenski knjižni sejem, Ljubljana, 30. 11.

Marian Dović

Ernst von Glasersfeld in radikalni spoznavni konstruktivizem. Radio Slovenija, 3. program, oddaja "Večerni logos", 29. 5.

Sodobna umetnostna teorija in Antonio García-Berrio. Radio Slovenija, 3. program, oddaja "Večerni logos", 18. 12.

Jože Faganel

Jezik v liturgiji. Predavanje. Podbrdo, 23. 2.

Prešernovo upanje. Radio Slovenija, 3. program, 22. 4.

Iz Mohorjeve skrinje: ob izidu Treh pridig o jeziku A. M. Slomška. Radio Ognjišče, 5. 10.

Aleš Ušeničnik - Tavčarjev sodobnik. Moderator okrogle mize. Poljane nad Škofjo Loko, 17. 11.

Marko Juvan

Literariness as a culturally based feature. Vabljen predavanje na mednarodnem simpoziju "Kulturowe uwarunkowania komunikacji językowej". Opole - Kamien Śląski (Poljska), 20. 9.

Matija Ogrin

Filozofsko delo prof. Milana Komarja. Referat namednarodni konferenci "Kulturnoumetniška dejavnost izseljencev in njeno mesto v sodobni kulturi - s posebnim poudarkom na slovenskem izseljenstvu". Inštitut za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU, Gozd - Martuljek, 18.-21. 9.

Aleš Ušeničnik in slovenska literatura. Prispevek na okrogli mizi "Aleš Ušeničnik, Tavčarjev sodobnik". Poljane, 17. 11.

Jezik, književnost in narodna zavest. Prispevek na okrogli mizi "Narodna zavest kot povezovalni člen med Slovenci doma in po svetu". VIII. tabor Slovencev po svetu. Izseljensko društvo Slovenija v svetu, Ljubljana, 23. 6.

Jola Škulj

Situation du comparatisme en Sloveńie. Prispevek na mednarodnem znanstvenem srečanju "Table ronde sur le comparatisme en Europe", Université Paris IV - Sorbonne, 6. 10.

Report from the Slovenian Comparative Literature Association. Prispevek na ustanovnem sestanku European Network of Comparative Studies/ Réseau Européen de Littérature Comparée, Université Paris IV - Sorbonne, 6. 10.

Uvodne predstavitve predavateljev in vodenje diskusije pri predavanjih v Slovenskem društvu za primerjalno književnost v Ljubljani: Jean Bessière z Université III, Sorbonne nouvelle, Pariz, 15. in 16. 2.; Janez Vrečko s Filozofske fakultete Ljubljanske univerze, 6. 3.; André Lorant z Université de Paris XII, 25. in 26. 10.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Darko Dolinar

20.-27. 11. je v Pragi delal v okviru češko-slovenskega projekta "Literarna teorija in primerjalna

književnost": pregledal je del Murkove korespondence, obiskal slavistični in bohemistični inštitut češke akademije ter navezal stik s slovenistično katedro in s komparativističnim seminarjem na filozofski fakulteti Karlove univerze.

Matija Ogrin

17.-31. 10. je v Buenos Airesu pregledoval zapuščine nekaterih pomembnejših literarnih ustvarjalcev, publicistov in kulturnih delavcev in iskal morebitna neobjavljena literarna ali dokumentarna besedila. Poleg tega je iskal gradivo za potrebe Inštituta za biografijo in bibliografijo.

Marko Juvan, Jola Škulj

Glej rubriko *Predavanja, referati in drugi javni nastopi*.

PEDAGOŠKO DELO

Darko Dolinar

Izpiti za zamudnike iz predmeta *Uvod v hermenevtiko* po predavanjih na Oddelku za primerjalno književnost Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani v študijskem letu 1997-98.

Sodelovanje pri oceni in zagovoru doktorske disertacije M. Ogrina ter pri dveh individualnih podiplomskih programih, prav tam.

Jože Faganel

Zgodovina knjižnega jezika. Literarna teorija (verzov slove). Predavanja in vaje na AGRFT Univerze v Ljubljani.

Retorika. Proseminar na Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani.

Marko Juvan

Literarna teorija. Predavanja na Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Sodelovanje pri 19 individualnih magistrskih programih, prav tam.

MENTORSTVO

Marko Juvan je bil na Filozofski fakulteti študijski mentor doktorandki Alojziji Zupan Sosič (zagovor je uspešno opravila 17. 4.) in še eni podiplomski študentki, na ZRC SAZU pa raziskovalni mentor mlademu raziskovalcu Marijanu Doviču.

ČLANKI IN SESTAVKI

Izvirni znanstveni članek

DOLGAN, Marjan. Erotika v Kovičevi zbirki Labrador. V: SNOJ, Vid (ur.), NOVAK-POPOV, Irena. *Kajetan Kovič*, (Zbirka Interpretacije, 10). Ljubljana: Nova revija, 2001, str. [43]-89.

DOVIČ, Marijan. Interpretacije Bratov Karamazovih in njihove vrednostne podlage. *Tretji dan*, sept. 2001, 30, 8, str. 56-64, ilustr.

KORON, Alenka. Pripovednoteoretski vidiki v Kosovih literarnoteoretskih delih. *Primer. književ.*, dec. 2001, letn. 24, posebna številka, str. 189-215.

OGRIN, Matija. Filozofsko delo prof. Milana Komarja. Pregled ob osemdesetletnici. *Dve domov*, 2001, št. 14, str. 47-52.

OGRIN, Matija. Kosov pogled na literarno aksiologijo in pojmovanje vrednot pri Francetu Vebru. *Primer. književ.*, dec. 2001, letn. 24, posebna številka, str. 217-226.

OGRIN, Matija. Površje in žarišče krize Doma in sveta leta 1937. V: DOLGAN, Marjan (ur.). *Kriza revije "Dom in svet" leta 1937: zbornik dokumentov*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001, str. 427-450.

ŠKULJ, Jola. Multikulturalizem, večjezikovnost in modernost. *Primer. književ.*, dec. 2001, letn. 24, posebna številka, str. 263-278.

Pregledni znanstveni članek

DOLINAR, Darko. Delo Janka Kosa. *Primer. književ.*, dec. 2001, letn. 24, posebna številka, str. 1-7.

Strokovni članek

DOVIČ, Marijan. Nove glasbene perspektive : Komorna orkestralna glasba v Novem mestu. *Park (Novo mesto)*, dec. 2001, letn. 5, št. 3, str. 15, fotogr.

FAGANEL, Jože. P. Hieronim Zvegljč OFM: frančiškan, prenovitelj povojne mladinske pastorale, kulturnik in dolgoletni predsednik Mohorjeve družbe v Celju - sedemdesetletnik. *Mohorjev koled.*, 2001, str. 216-221, fotogr.

Poglavje ali samostojni sestavek v znanstveni knjigi

DOLINAR, Darko. France Kidrič in Fran Ramovš v ogledalu korespondence. V: DOLINAR, Darko (ur.), KIDRIČ, France. *Pisma Franceta Kidriča Franu Ramovšu*,

(Korespondence pomembnih Slovencev, 12). Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Institut za slovensko literaturo in literarne vede, 2001, str. 9-24.

DOLINAR, Darko. Gadamer, filozofska hermenevtika in znanosti. V: GADAMER, Hans-Georg. *Resnica in metoda*, (Zbirka Labirinti). Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura, 2001, str. 443-468.

DOLINAR, Darko. Literarna veda in kritika. V: LOGAR, Tine (ur.), VIHER, Tanja (ur.), POGAČNIK, Jože, BOROVNIK, Silvija, DOLINAR, Darko, PONIŽ, Denis, SAKSIDA, Igor, STANOVNIK, Majda, ŠTUHEC, Miran, ZADRAVEC, Franc. *Slovenska književnost III*. 1. izd. Ljubljana: DZS, 2001, str. [509]-569, fotogr.

DOLINAR, Darko. Od recepcijske teorije k literarni antropologiji : (spremna beseda). V: ISER, Wolfgang. *Bralno dejanje : teorija estetskega učinka*, (Studia humanitatis). Ljubljana: Studia humanitatis, 2001, str. 359-378.

FAGANEL, Jože. Govorništvo na Slovenskem. V: KENNEDY, George Alexander. *Klasična retorika ter njena krščanska in posvetna tradicija od antike do sodobnosti*, (Zbirka Agora). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001, str. 357-375.

JUVAN, Marko. Prešernova in Puškinova poezija o poeziji. V: JAVORNIK, Miha (ur.). *F. Prešeren - A. S. Puškin : (ob 200-letnici njunega rojstva) = (k 200-letju ih rojdenja) : [zbornik]*, (Razprave Filozofske fakultete). Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete, 2001, str. 43-71.

Poglavje ali samostojni sestavek v strokovni knjigi

DOLGAN, Marjan. Opombe. V: *Pisma slovenskih književnikov o književnosti*, (Knjižnica Kondor, zv. 298). Ljubljana: Mladinska knjiga, 2001, str. 351-452.

DOLGAN, Marjan. Prišleki-veliki tekst o demistifikaciji "velikega teksta". Marjan Rožanc[!]. Interpretacije 8. Ljubljana: Nova revija, 1998, 139-161. V: KOROŠEC, Rajko (ur.), ČANDER, Mitja, GLUŠIČ, Helga, KORON, Alenka, PERKO, Janja. *Esej na maturi 2002*. 1. izd. Ljubljana: Gyrus, 2001, str. 201-205.

KORON, Alenka. Lojze Kovačič: Prišleki. V: KOROŠEC, Rajko (ur.), ČANDER, Mitja, GLUŠIČ, Helga, KORON, Alenka, PERKO, Janja. *Esej na maturi 2002*. 1. izd. Ljubljana: Gyrus, 2001, str. 89-146.

Sestavek v enciklopediji

DOLINAR, Darko. Zdravec, Franc. Str. 15, ilustr. Zigon,

Av gust. Str. 332, ilustr. V. JAVORNIK, Marjan (ur.), VOGLAR, Dušan (ur.), DERMASTIA, Alenka (ur.). *Enciklopedija Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1987-<2001>, 2001, zv. 15: Wi-Ž.

OGRIN, Matija. Zorn, Aleksander. Str. 225-226. Zupan, Uroš. Str. 235. V. JAVORNIK, Marjan (ur.), VOGLAR, Dušan (ur.), DERMASTIA, Alenka (ur.). *Enciklopedija Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1987-<2001>, 2001, zv. 15: Wi-Ž.

Objavljeni intervju

DOLGAN, Marjan. Mladi literarni zgodovinarji so doumeli pomembnost Pregljevega dela : problemi sodobne slovenske literarne zgodovine. *Delo (Ljubl.)*, 3. okt. 2001, leto 43, št. 228, str. 2 (Književni listi), portret.

DOLINAR, Darko. Literarna teorija se je zelo razvila tudi ob kritiški in esejistični misli : problemi sodobne slovenske literarne zgodovine. *Delo (Ljubl.)*, 20. jun. 2001, leto 43, št. 140, str. 2 (Književni listi), portret.

FAGANEL, Jože. Problemi sodobne slovenske literarne zgodovine, Slehera raziskovalna generacija mora preveriti interpretacije svojih predhodnikov. *Delo (Ljubl.)*, 19. sep. 2001, leto 43, št. 216, str. II (Književni listi), portret.

JUVAN, Marko. Interpretaciji se nisem odrekal: problemi sodobne slovenske literarne zgodovine. *Delo (Ljubl.)*, 24. okt. 2001, leto 43, št. 246, str. 2 (Književni listi), portret.

MONOGRAFIJE

Znanstvena monografija

POGAČNIK, Jože, BOROVIK, Silvija, DOLINAR, Darko, PONIŽ, Denis, SAKSIDA, Igor, STANOVNIK, Majda, ŠTUHEC, Miran, ZADRAVEC, Franc, LOGAR, Tine (ur.), VIHER, Tanja (ur.). *Slovenska književnost III*. 1. izd. Ljubljana: DZS, 2001. 619 str., ilustr.

SLOMŠEK, Anton Martin, FAGANEL, Jože. *Tri pridige o jeziku*. Celje: Mohorjeva družba, 2001. 87 str.

SUMMARY

In the field of Slovenian literary history, research into memoirs and autobiographies continued and research into the Catholic criticism of literature was completed. Editorial work on 17th and 18th century texts and materials (Roger's sermons, S. Zois's correspondence) went on as planned.

In the field of comparative literature, literary theory and methodology, research was carried out into Romantic poetry, modernism, and some new methodological trends such as multiculturalism, multilingualism, and new historicism. Methodological pilot project on electronic text editions started. Further research was done on some aspects of history of literary scholarship in Slovenia.

Major publications:

Roger of Ljubljana: *Palmarium empyreum*. Slovene

sermons from the early 18th century; part I and II, reprint; part III, commentary.

Marija Kacin: *Žiga Zois in italijanska kultura*. Monograph on S. Zois's education in Italy (1761-65). *Pisma Franceta Kidriča Franu Ramovšu*. Letters of a leading Slovene literary historian from the early 20th century.

Kriza revije "Dom in svet" leta 1937. Collection of documents concerning the crisis of a major Catholic literary journal, which became a crucial event in Slovene cultural history of 1930s.

Vlasta Pacheiner-Klander: *Staroindijske verzne oblike*. Monograph on old Indian verse forms and their translations in European literatures.

In addition, 2 books and 17 papers were published, 11 papers presented at congresses and meetings, and 7 public lectures delivered.

INŠTITUT ZA SLOVENSKO NARODOPISJE

ZNANSTVENI SVET

Dr. Jurij Fikfak, dr. Maja Godina - Golija, dr. Naško Križnar, akad. dr. Milko Matičetov (predsednik), akad. dr. Jože Pogačnik, dr. Mojca Ravnik, dr. Marija Stanonik.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: doc. dr. Mojca Ravnik, znanstvena sodelavka.

Znanstvena svetnica: izr. prof. dr. Marija Stanonik.

Znanstveni sodelavci: dr. Jurij Fikfak, dr. Maja Godina - Golija, doc. dr. Naško Križnar, dr. Monika Kropelj, doc. dr. Ingrid Slavec Gradišnik (od 1. 10.).

Asistentki z doktoratom: doc. dr. Mojca Ramšak (od 10. 4.), dr. Polona Šega (do 30. 9.).

Raziskovalno razvojna sodelavka: mag. Helena Ložar - Podlogar.

Mlade raziskovalke: Barbara Ivančič Kutin, Špela Ledinek, mag. Vesna Moličnik (do 31. 8.).

Višja strokovna sodelavka: Sinja Zemljič - Golob.

Strokovna sodelavca: Stanka Drnovšek, Miha Peče (od 17. 9.).

Samostojna strokovna delavka: Božena Gabrijelčič.

TEMELJNE RAZISKAVE

Etnološke raziskave kulture v Sloveniji in zamejstvu
Vodja raziskovalnega programa: M. Ravnik.

Sodelavci: S. Drnovšek, J. Fikfak, B. Gabrijelčič, M. Godina - Golija, B. Ivančič Kutin, N. Križnar, M. Kropelj, Š. Ledinek, H. Ložar - Podlogar, V. Moličnik, M. Peče, M. Ramšak, M. Ravnik, I. Slavec Gradišnik, M. Stanonik, S. Zemljič - Golob; zunanji sodelavec Roberto Dapit.

Šege in prazniki na Slovenskem v drugi polovici 20. in na začetku 21. stoletja

Vodja projekta: I. Slavec Gradišnik.

Sodelavke: S. Drnovšek, B. Gabrijelčič, H. Ložar - Podlogar.

Projekt je stekel v drugi polovici leta. I. Slavec Gradišnik je začela temeljito pregledovati dokumentacijo inštituta o letnih šegah in praznikih in slediti zapisom o njih v množičnih občilih (časniki, spletne strani). Sodelovala je pri redakciji gesel o letnih šegah in spolnem življenju in pisala splošna gesla za *Leksikon etnologije Slovencev*.

Napisala je referata *Murkov zaris etnologije v filološkem narodopisju* za zbornik III. slavističnega kongresa v Gorici in *O Lambertu Ehrlichu in etnologiji* za zbornik simpozija o Lambertu Ehrlichu v Rimu (oboje v tisku).

Napisala je 14 gesel za dopolnilni zvezek *Enciklopedije Slovenije*.

Leksikon etnologije Slovencev

Vodja projekta: M. Ramsak.

Glavni urednik: prof. dr. Angelos Baš (upokojeni zunanji sodelavec).

Sodelavci: S. Zemljčič - Golob, B. Gabrijelčič in M. Komavec (asistentka na Glasbenonarodopisnem inštitutu), R. Dapit, S. Drnovšek, J. Fikfak, M. Godina - Golija, N. Križnar, M. Kropelj, H. Ložar - Podlogar, M. Ravnik, I. Slavec Gradišnik, M. Stanonik, P. Šega.

V prvi polovici leta je delo kot ena od nalog v programu inštituta. 10. 4. je nastopila delo v okviru javnih del M. Ramsak, od 1. 7., ko je začel teči projekt, je njegova nosilka. Pisala je bibliografska gesla in gesla o ustanovah, redigirala jih je in urejala, se dogovarjala s pisci in vodila delo projektne skupine. Dokončno napisanih, lektoriranih in abecedno urejenih je 5618 gesel.

Inovacije v prehrani na Slovenskem ob prehodu 19. v 20. stoletje

M. Godina - Golija.

Delo je bilo usmerjeno predvsem v zbiranje virov in literature o pridobivanju kuharskega znanja na Slovenskem in njegovem pomenu za uvažanje inovacij v prehrano. V Slovenskem šolskem muzeju je bilo izpisano gradivo o kuharskih tečajih in gospodinjskih šolah pred 2. svetovno vojno v Sloveniji, ki je bilo dopolnjeno s terenskimi podatki, zbranimi v Lendavi, Mariboru in v Dravski dolini. Na osnovi zbrane gradiva je bila napisana razprava *Pomen kuhar-*

skih knjig za etnološko raziskovanje prehrane (Traditiones 30, 2001). Iz časnikov *Marburger Zeitung* in *Slovenec* so bili izpisani članki o pustovanjih v Mariboru v 19. stoletju. Pri tem so bile odkrite nekatere nove oblike pustnega dogajanja, ki do zdaj niso bile znane, npr. pustni korzo in potop pusta v Dravi. Prispevek o tem je bil predstavljen na mednarodnem posvetovanju *Maske in maskiranje* v Cerknem. V računalnik je bil vnesen in urejen del ankete iz leta 1950, s katero je dr. Niko Kuret zbiral podatke o prazničnih jedeh na Slovenskem. M. Godina - Golija je za *Leksikon etnologije Slovencev* opravila zadnjo redakcijo gesel o prehrani in meščanski kulturi ter pripravila ilustracije za področje prehrane, delavske in meščanske kulture.

Za knjigo *Volkskultur zwischen Staat und Nation. "Die Österreichisch-Ungarische Monarchie im Wort und Bild" / Ljudska kultura med državo in narodom. "Avstro-Ogrska monarhija v besedi in podobi"*, ki bo izšla leta 2002 na Dunaju, je napisala članek z naslovom *Die materielle Kultur der Slowenen im "Kronprinzenwerk" / Materialna kultura v prestolonaslednikovem delu*.

Šege

Raziskave so bile do polovice leta del programa Inštituta, julija pa sta stekla projekta *Šege in prazniki na Slovenskem v drugi polovici 20. in na začetku 21. stoletja*, ki je namenjen prav tej tematiki, in *Leksikon etnologije Slovencev*; zanj je bilo potrebno napisati obsežna razdelka gesel o šegah življenjskega in letnega kroga.

H. Ložar - Podlogar

Za raziskavo o smrti, pogrebu in pokopališčih je urenila terensko gradivo in dokumentirala doslej še neobdelana pokopališča na Dolenjskem in deloma v Beli krajini. Dokumentirala je koledovanje v okolici Šentjerneja in na prireditvi, ki so jo pripravile koledniške skupine, govorila o tej, po vsem Slovenskem še živi šegi, nadaljevala z raziskavo ponikovskih mačkar za razpravo o maskiranju na Slovenskem ter začela z delom na projektu *Šege in prazniki v drugi polovici 20. in na začetku 21. stoletja* z dokumentacijo cvetnonedeljskih butar, velikonočnih šeg, procesij in miklavževanja na Dolenjskem in v okolici Ljubljane.

Za knjigo *Volkskultur zwischen Staat und Nation. "Die Österreichisch-Ungarische Monarchie im Wort und Bild" / Ljudska kultura med državo in narodom. "Avstro-Ogrska monarhija v besedi in podobi"* je napisala članek z naslovom *Slowenische Volkskultur im "Kron-*

prinzenwerk" mit besonderer Berücksichtigung auf die Sitten und Bräuche und deren Darsteller / Slovenska ljudska kultura v prestolonaslednikovem detu s posebnim ozirom na šege in pisce besedil.

Glavno delo je bilo namenjeno *Leksikonu etnologije Slovencev*, dokončni verziji gesel šeg življenjskega kroga in redigiranju ter predelavi gesel s področja letnih šeg.

Polona Šega

Raziskovala in dokumentirala je šege na avstrijskem Koroškem: procesijo na predvečer svečnice, blagoslov sveč na svečnico, peko in metanje blagoslovljenih štrucejev pred cerkvijo ob lihardinem. V Istri je spremljala pustne obhode s skupino cundrov iz Gračišča po vaseh Dvori, Movraž in Smokvica in po domači vasi in žganje pusta. V Kalu nad Kanalom je spremljala prinašanje cvetnonedeljskih butaric k blagoslovu. V vasi Banjščice na Banjski planoti je na velikonočno soboto spremljala blagoslov jedil in ognja, po blagoslovu pa raznašanje blagoslovljenega ognja po domačijah.

Slovensko Štajersko pred marčno revolucijo (Göthova topografija)

H. Ložar - Podlogar z zunanjo sodelavko Katarino Podlogar

Dr. Niko Kuretje leta 1993 objavil 1. snopič 2. dela, potem se je delo ustavilo. Primanjkovalo je delovnih moči in sredstev za transkribiranje, prevod in objavo. Da bi se ponovno lahko odločili, ali bomo z delom nadaljevali, ga prekinili ali opustili, smo zunanji sodelavki zaupali nalogo, da poskusno nadaljuje z obdelavo. Iz rokopisnega arhiva topografskih podatkov po odgovorih na vprašalnice nadvojvode Janeza (1811) in Georga Götha (1842) je iz gotice transkribirala 29 krajev, tj. 241 strani.

Praznik in ritual na Primorskem

J. Fikfak

Ob dokumentaciji pomembnejših dogodkov (pustovanje, postavljanje mlaja, vaški praznik) v dveh naseljih, enem na Trzaškem in drugem v Brkinih, je J. Fikfak preučeval nastajanje tradicije in tehniko narativnega intervjuja. S primerjavo uporabe nacionalnih in delavskih simbolov je najprej ugotovil, da gre v teh dveh naseljih za povsem različna dojetanja, pri čemer je v zamejskem naselju rdeča barva sinonimna s slovenskim odporom proti okupatorju, v naselju v matični Sloveniji pa je simbol starega, socialističnega sistema. Obenem pa obstaja razmero-

ma trdna povezava med diskurzom, objavljenim v medijih (radiu, televiziji ali časopisih), in vsakdanjim diskurzom v naselju. V zamejstvu je navezanost na stare simbole še toliko bolj živa, saj neofašistične skupine z mazaškimi akcijami zanikujejo tako partizansko preteklost kot slovenski značaj naselja. O tem je predaval na mednarodni konferenci v ZDA.

O tem, kako nosilci tradicije razumejo in preoblikujejo izročilo, je spregovoril na predavanju *Biografski narativni intervju s poustvarjalci tradicije* na mednarodni konferenci v Kasslu v Nemčiji.

Leta 2002 bona Dunaju izšla knjiga *Votkskultur zwischen Staat und Nation. "Die Österreichisch-ungarische Monarchie in Wort und Bild" / Ljudska kultura med državo in narodom. "Avstro-Ogrska monarhija v besedi in podobi"*. V njej bodo objavljeni razširjeni prispevki z mednarodne konference v Gozdu Martuljku leta 1998, ki sta jo priredila Inštitut za slovensko narodopisje (J. Fikfak) in Institut für Europäische Ethnologie Univerze na Dunaju (Reinhard Johler). J. Fikfak je napisal članek z naslovom *Der Ethnograph und seine Sprache in der Beschreibung des "Anderen": Das "Konprinzenwerk" als Beispiel / Narodopisec in njegov jezik pri opisu "Drugega" na primeru prestolonaslednikovega dela.*

Napisal je gesla o gledališču za *Leksikon etnologije Slovencev*.

Družinsko-sorodstveni odnosi v vaških okoljih Slovenije
M. Ravnik

Nadaljevalo se je preučevanje zbranega terenskega gradiva iz Slovenske Istre in Prekmurja. Za delavnico z naslovom *(Hidden) Minorities: Language and Ethnic Identities in the Alpine-Adriatic Region* (priređitelj je Evropska znanstvena fundacija oz. Inštitut za zgodovino Univerze v Gradcu), kije bila napovedana za september 2001, je M. Ravnik pripravila referat o družini in identiteti v Slovenski Istri. Srečanje je bilo predstavljeno na marec leta 2002.

Za katalog in razstavo o primorskem izseljenstvu v Pilonovi galeriji v Ajdovščini, ki je bila predvidena v septembru, je M. Ravnik napisala članek o Primorcih v Prekmurju. Razstava je bila predstavljena na leto 2002.

Za *Leksikon etnologije Slovencev* je pisala in redigirala gesla o medkrajevnih in interetničnih odnosih in sodelovala pri redakciji gesel o Slovencih v Italiji in o ribištvu in pomorstvu.

Napisalaje, skupaj s prof. dr. Slavkom Kremenškom, geslo *Življenjski slog* za zadnji zvezek *Enciklopedije Stovenije*.

Položaj slovstvene folklorne v 20. stoletju

M. Stanonik

Obdelalaje poglavje o nosilcih slovenske slovstvene folklorne in analizirala na eni strani bibliofilski vidik slovstvene folklorne in na drugi vlogo avdiovizualnih medijev pri njenem ohranjanju.

Slovenski pregovori in rekla

M. Stanonik

Prof. dr. Bogdan Dolenc nam je prepustil gradivo, ki so mu ga pošiljali bralci kot nosilcu rubrike o pregovorih v tedniku *Družina*. Sistematično zbiranje pregovorov je končano. Izpisi so urejeni po vrstah virov: Slovarji, Slovnice, Čitanke, Literatura, Dosedanje zbirke pregovorov, Akcije. Sledijo si po kronologiji, le v rubriki Literatura so urejeni po abecednem redu avtorjev. Staino odprti stale rubriki Naključni viri in Terenski viri in vanju gradivo lahko še doteka. Kartoteka se je razdvojila na pregovore, izmed katerih je že izloženo neustrezno gradivo. Treba bo podobno prečistiti kartoteko rekov/rekel. Pri tem delu sta sodelovali mlada raziskovalka B. Ivančič Kutin in Vesna Bračun. Za mednarodno posvetovanje v Franciji (Montpellier-Meze, 18.-20. maja 2001) z naslovom "*Dire le risque: le risque en examen*", ki se je navezovalo izrecno na drobne folklorne zanje, je M. Stanonik pripravila članek z naslovom *Pogumne mu pomaga sreča*.

Tipno kazalo slovenskih ljudskih pravljic

M. Kropelj

Nadaljevalo se je priprava dokumentacije gradiva za Tipno kazalo slovenskih ljudskih pravljic, za katero je bilo do zdaj pripravljeno Tipno kazalo slovenskih živalskih pravljic in del Tipnega kazala slovenskih čudežnih pravljic. Popisovanje pravljic je v tej fazi nadomestilo dopolnjevanje gradiva in to predvsem z gradivom, ki ga je zbral akademik Milko Matičetov v Reziji, kajti na trakovih, ki povečini žal se niso bili transkribirani, so ohranjene nekatere najlepše slovenske pravljice, kine morejo manjkati v ikazalu. Poleg tega pripravljajo v Göttingenu pri *Encyklopädie des Märchens* nekoliko spremenjeno klasifikacijo pravljic, tako da bi bilo nesmiselno uvrščati pravljice po starem tipnem indeksu. Delo je zdaj bolj usmerjeno v arhive in dokumentacijo.

V ta namen se je nadaljevalo delo pri revitalizaciji in znanstveni obdelavi tonskih posnetkov iz Rezije, kajti predvsem to gradivo bo treba vključiti v omenjeno tipno kazalo ljudskih pripovedi. Tako je mag. Drago Kunej z originalnih magnetofonskih trakov, ki jih je

posnel akademik dr. Milko Matičetov v Reziji med letoma 1956 in 1980, presnel 40 ur posnetkov na DAT-kasete.

R. Dapit je indeksiral 77 ur tonskih posnetkov ljudskega pripovedništva iz Rezije na DAT-kasetah in to gradivo tudi popisal. S. Drnovšek je naredila kopije indeksiranih DAT-kaset. Kopije je odkupil Centro Internazionale sul Plurilinguismo Univerze v Vidmu.

Začelo se je tudi popisovanje in delno transkribiranje gradiva, ki ga je zbral akademik Milko Matičetov, še preden je začel z delom v Reziji, ko je med letoma 1950 in 1956 zapisoval in snemal pripovedi po različnih slovenskih pokrajinah. Precej tega dela je opravila mag. Anja Štefan.

Med izročilom in sedanostjo

M. Kropelj

M. Kropelj je pisala gesla o ljudskih verovanjih in bajeslovju in pripravila o tem slikovno gradivo za *Leksikon etnologije Slovencev*.

Na terenu v Rožu na Koroškem je raziskovala ljudsko zdravilstvo in pripovedništvo. Zbirala je predvsem ljudske zagovore, pesmi, otroške igre in verovansko izročilo. Na osnovi zbranega gradiva in primerjalnega študija je pripravila članek *Magija in magično zdravljenje v pripovednem izročilu in ljudsko zdravilstvo danes*, ki je bil objavljen v *Etnologu* 10, in predavanje *Cosmology in the Charms and Narratives of Slovenes in Windish Bleiberg in Carinthian Alps* za 13. mednarodni kongres ISFNR v Avstraliji.

Ljudsko pripovedništvo kot umetnost. Revitalizacija gradiva in performativne študije

M. Kropelj

Mag. Anja Štefanje prepisala pripovedno gradivo iz 12 terenskih zvezkov iz let 1950 do 1956, ki jih hrani akademik dr. Milko Matičetov v zasebnem arhivu. Urejene in z ustreznimi podatki, popisane so bile pripadajoče fotografije.

Transkribirani so bili tonski posnetki s pripovedmi ljudskega pravljicarja Antona Dremlja - Resnika (1910-1960) iz Stične. Gradivo je bilo dopolnjeno z ustreznimi podatki.

Ker so magnetofonski trakovi, ki jih je posnel akademik Milko Matičetov po slovenskih pokrajinah od 1956. do 1968. leta v zelo slabem stanju, je steklo presnemavanje trakov na DAT-kasete in kasete v Avdiolaboratoriju Glasbenonarodopisnega inštituta.

Etnološka kulturna dediščina – zbiranje, vrednotenje in varovanje gradiva, arhivov in dokumentacije

S. Drnovšek

S. Drnovšek je nadaljevala z urejanjem podatkovnih zbirk diateke in fototeke na računalniku. Uredila je 360 kartonov fototeke. Vnesla je novih 521 vpisov fotografij in dopolnila 712 opisov, del slikovnega materiala, povezanega z raziskovanjem družine in sorodstvenih odnosov v vaseh na obrobju slovenskega etničnega ozemlja (Beneška Slovenija, Slovenska Istra, Porabje). Na novo je vnesla tudi 167 opisov diapozitivov s področja letnih šeg. Podatkovna zbirka ISN vsebuje 5070 fotografij in 5089 diapozitivov. Zbirka v digitalni obliki omogoča iskanje na različne načine (etnološka klasifikacija, gesla, avtor, čas, kraj), predogled skeniranega materiala v enem od grafičnih programov, prek intraneta pa je dosegla sva sodelavcem inštituta. V celoti šteje 10159 enot. Zbirka avdiovizualne dokumentacije je narasla za 45 enot in šteje zdaj 702 enoti.

Vizualne raziskave kulture

Vodja N. Križnar.

Sodelavca: V. Moličnik, M. Peče.

Nadaljevala se je raziskava vizualne proizvodnje na avstrijskem Koroškem. Pregledana sta bila domača videoarhiva Franca Merkača in Petra Dolinska in arhiv Slovenske prosvetne zveze v Celovcu, posneti so bilo domači snemalci pri delu, posneti so bili trije intervjuji z avtorji Francem Merkačem, Petrom Dolinskom in Herto Lauseggerjevo in njihovi izdelki prekopirani na kasete VHS ter popisani. Rezultat je več sto novih enot vizualne dokumentacije in fotografij oseb in prizorišč.

M. Peče je zaključil zbiranje in preučevanje gradiva o otroški in mladinski filmski dejavnosti. V. Moličnik je orisala vizualne sestavine spletnih strani koroških Slovencev v poglavju svoje magistrske naloge *Biofotografija v preučevanju kulture*.

Iz gradiva raziskave je Naško Križnar predstavil referat na Zablatnikovem dnevu v Pliberku, 26. maja. V Sloveniji je bilo v okviru raziskave posneto pusto vanje v Rakitovcu, v Črni in Šentanelu pa je bilo pridobljeno vizualno gradivo o šegah na obeh straneh meje v sodelovanju s Slovenskim narodopisnim inštitutom Urban Jarnik v Celovcu.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Sodelavci so posvetili veliko dela jubilejni številki

zbornika *Traditiones* in praznovanju 50. obletnice inštituta.

V zborniku *Traditiones* 30/I, II, 2001, ki obsega skoraj 600 strani, sta objavljeni kronika in zgodovina ISN in Glasbenonarodopisnega inštituta (ki je bil od leta 1972 do 1994 sekcija ISN), od leta 1972 do 2001 (o delu Komisije in Inštituta za slovensko narodopisje do leta 1972 je pisal dr. Niko Kuret v *Traditiones* 1, 1972; 2, 1973 in 3, 1974). V člankih sodelavcev so nato izčrpno predstavljene raziskave in dokumentacija v sekcijah, pri projektih in programu. Članke za jubilejno številko so napisali tudi številni sodelavci in prijatelji inštituta. Zbornik je uredila glavna urednica H. Ložar - Podlogar. Pri zaključni redakciji in lektoriranju ji je pomagala I. Slavec Gradišnik.

Praznovanje je bilo 22. novembra v Prešernovi dvorani SAZU. Slavnostna govornika sta bila akademi ka dr. Jože Pogačnik, član predsedstva SAZU in Znanstvenega sveta ISN, in dr. Milko Matičetov, predsednik Znanstvenega sveta ISN. Osrednja točka slovesnosti je bila predstavitev jubilejne 30. številke *Traditiones*. Glavna urednica je izčrpno prikazala vsebino in na kratko predstavila tudi pomen zbornika od prve številke leta 1972. Slovesnost so popestrili nastopi pripovedovalcev Marice Globočnik, Jake Sinjurja in Jožeta Nograška ter petje pevske skupine GNI.

V počastitev obletnice sta ISN in TV Slovenija posnela film o inštitutu *Bogastvo spomina* (režiser Bogdan Mrovlje). Odprli smo tudi spletno stran www.zrc-sazu.si/isn.

Inštitut je priredil posvetovanje, poletno šolo in delavnico z udeležbo domačih in tujih strokovnjakov. Skupaj z Mestnim muzejem iz Idrije in ob podpori občine Cerkno je inštitut priredil drugi del posvetovanja *Maske in maskiranje v Sloveniji in zamejstvu*, ki je bilo 18.–19. 4. v hotelu Eta. Prireditve sta pripravila J. Fikfak in Ivana Leskovec.

V sodelovanju in s podporo Območnega sklada za ljubiteljske dejavnosti in Mestno občino Nova Gorica je ISN organiziral peto *Poletno šolo vizualnega* v Novi Gorici, 21.–31. 9. Prireditve je pripravil Avdiovizualni laboratorij. Delavnice in predavanja so vodili Allison Jablonko (ZDA), Peter Crawford (Danska), Tone Rački, M. Peče in N. Križnar. Šole se je udeležilo 10 slušateljev. Izdelanih je bilo 9 dokumentarnih filmov, od katerih sta bila dva nagrajena na Festivalu neodvisnega filma v Ljubljani. N. Križnar je vodil delavnico za izdelavo dokumentarnega filma v organizaciji Območne izpostave Sklada za ljubiteljske dejavnosti RS v Tolminu, Trebuša, 22. 9.

Člani inštituta so sodelovali s številnimi ustanovami in posamezniki doma in v tujini pri različnih projektih.

M. Godina-Golija je bila članica uredništva Histo-ričnega seminarja ZRC SAZU. Skrbela je za izvedbo etnoloških predavanj. Z nasveti in sestavo jedilnika je sodelovala pri zaključni prireditvi študentov Višje strokovne šole za gostinstvo Maribor v hotelu Habakuk (8. 6.).

Na filmski reviji Etnomaratona v Slovenskem etnografskem muzeju v Ljubljani so bili 29. 11. predstavljeni trije dokumentarni filmi Avdiovizualnega laboratorija (*Urban Jarnik, Srečal sem Petra in Zakladna najdba z Grdavovega hriba*). Avdiovizualni laboratorij je izdelal naslednje dokumentarne filme: *V podobu ujeti indigo* (za Slovenski etnografski muzej), scenarij, kamera in režija Nadja Valentičič, montaža M. Peče; *Fishing Tourists*, raziskava in režija Nataša Rogelja, kamera V. Moličnik, montaža M. Peče; *Spomin na staro humško šolo in Iz dvojezične šole v svet*, iz gradiva Irene Žele, avtorice monografije ob 125-letnici dvojezične osnovne šole v Božjem grobu pri Pliberku, montaža M. Peče.

V Avdiovizualnem laboratoriju so zasnovali internetni portal *Vizualni krogi Slovenije* v sodelovanju s Filmskim oddelkom Arhiva Slovenije, Muzejem za novejšo zgodovino iz Celja, Slovenskim etnografskim muzejem in nekaterimi zasebnimi arhivi. Namen portala je predstaviti odlomke vizualne dokumentacije o kulturi in vsakdanjem življenju v Sloveniji kot virih za znanstveno preučevanje. Izdelan je vsebinski in tehnični okvir projekta. N. Križnar je zasnoval in vodil izdelavo spletne strani inštituta ob 50-letnici ISN.

M. Kropelj je sodelovala pri ustanovitvi Štrekljeve nagrade in pri nastajanju Pravilnika o njeni podelitvi in se udeleževala sej Odbora za Štrekljevo nagrado v Komnu na Krasu. Skupaj z Nikolaiem Mikhailovim je uredila zbornik *Studia mythologica Slavica* 4, 2001. H. Ložar - Podlogar, glavna urednica, je uredila *Traditiones* 30/I, II.

M. Ramsak je bila svetovalka za življenjske zgodbe pri stalni razstavi Mestnega muzeja v Ljubljani. Skupaj z dr. Marijo Makarovič je ustanovila Zavod - Center za biografske raziskave s sedežem v Slovenskem etnografskem muzeju, Metelkova 2, Ljubljana. M. Stanonik je za zbirko Glasovi zbrala gradivo in uredila 23. knjigo z naslovom *Bela Ljubljana*. Uredila je tudi 24. knjigo *Krvavice*, ki zajema gradivo z Dolenjske od Suhe Krajine do Kočevskega. Zbrala sta ga Zlata Kastelic in Jože Primc.

Dr. Tone Cevc, upokojeni znanstveni svetnik, je dokončal raziskavo in izdelal elaborat z naslovom *Lončenina iz poznega srednjega in novega veka iz planin v Kamniško Savinjskih Alpah*. Raziskavo je delno kril Raziskovalni sklad ZRC SAZU.

Š. Ledinek je pregledala arhiv materialne kulture in se seznanjala z dosedanjimi raziskavami stavbarstva in bivalne kulture. O tem je napisala članek za *Traditiones* 30/I. Priredila je predstavitev knjige M. Stanonik *Bela Ljubljana* v šmarnogorski galeriji.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Knjižnica

Vodja: S. Zemljčič - Golob.

Z nakupom, zamenjavo in z darili smo pridobili 441 knjižnih enot. Knjižnica šteje čez 14.500 izvodov knjig in periodike.

S. Zemljčič - Golob je sestavila bibliografijo zbornika *Traditiones* od 21, 1992 do 30, 2001.

Dokumentacija

Vodja: S. Drnovšek.

Nadaljevalo se je delo za dokumentacijo v okviru projekta Etnološka kulturna dediščina - zbiranje, vrednotenje in varovanje gradiva, arhivov in dokumentacije. S. Drnovšek je sodelovala pri postavitvi predstavitve zbirke ISN in primerov digitaliziranega gradiva na novi spletni strani inštituta. Na spletu so predstavljene naslednje zbirke: Góthova topografija, Arhiv ljudskih seg in iger, Slovstvena folklor, Ljudsko pripovedništvo, Slikovna dokumentacija in Fonoteka. V podatkovni zbirki so primeri iz Pustnega arhiva.

S. Drnovšek je v okviru prve faze projekta Splošni geslovnik COBISS prevedla 303 polja s področja etnologije (šege, mitologija, oblačilna in prehranjevalna kultura, slovstvena folklor).

Zbirka avdiovizualne dokumentacije je narasla za 45 enot in šteje zdaj 702 enoti.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- *Traditiones* 30/I, II, 2001. - Glavna urednica H. Ložar - Podlogar. Ljubljana, SAZU, Razred za filološke in literarne vede, 2001.
- *Studia mythologica Slavica* 4, 2001. - Odgovorna urednica M. Kropelj in Nikolai Mikhailov. ZRC SAZU, Institut za slovensko narodopisje, Ljubljana.

na; Università degli studi di Udine, Dipartimento di Lingue e Civiltà dell' Europa Centro-Orientale, Videm 2001.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- Nadaljevalo se je sodelovanje pri mednarodni etnološki bibliografiji. H. Ložar - Podlogar, dosedanja urednica za slovenski del mednarodne bibliografske revije *DEMOS, Internationale ethnographische und folkloristische Informationen* (Dresden), in M. Godina - Golija, bodoča urednica, sta se novembra udeležili simpozija "Europäische Ethnologien im neuen Millennium. Inhalte und Methoden", v okviru katerega je bila tudi uredniška konferenca. H. Ložar - Podlogar je imela diskusijski prispevek.
- Slovenski narodopisni inštitut Urbana Jarnika, Celovec - sodelovanje pri *Leksikonu etnologije Slovencev* in raziskavah na avstrijskem Koroškem.
- Ústav etnológie SAV, Ústav pro etnografii a folkloristiki, Bratislava - informativni bilten *Slavistická folkloristika*.
- Università degli studi di Udine. Dipartimento di Lingue e Civiltà dell' Europa Centro-Orientale - urejanje in izdajanje *Studia mythologica Slavica*.

OBISKI V INŠTITUTU

- Prof. dr. Patricia Lysaght, predsednica International Commission for Ethnological Food Research, mednarodne komisije za etnološko preučevanje prehrane, Dublin, Department of Irish Folklore, 20.-23. 11. Obiskala je Inštitut in Založbo ZRC SAZU. Dogovor o tiskanju zbornika referatov s konference te komisije, ki je bila v Ljubljani leta 2000.
- Prof. dr. Nikolai Mikhailov, Università degli studi di Udine, Dipartimento di Lingue e Civiltà dell' Europa Centro-Orientale, 15. 3., 18. 5., 5. 6., 15. 10. *Studia mythologica Slavica* 4, urejanje in tiskovna konferenca.
- Dr. Allison Jablonko, ZDA. Udeležba na poletni šoli vizualnega v Novi Gorici, 21.-31. 8., predavanje in delavnica.
- Peter Crawford, Intervention Press, Aarhus, Danska. Udeležba na poletni šoli vizualnega v Novi Gorici, 21.-31. 8., predavanje in delavnica.
- Na Inštitut so se obrnili po gradivo, literaturo in

nasvete še številni študenti, raziskovalci, kulturni prireditelji in novinarji.

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA

V. Moličnik

Biofotografija v raziskovanju kulture, Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo, Filozofska fakulteta, Ljubljana, 10. 9. (Magistrsko delo)

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

S. Drnovšek

Litijski karneval. - Referat na mednarodnem posvetovanju Maske in maskiranje v Sloveniji in zamejstvu II, Cerkno, 19. 4.

J. Fikfak

Biographical narrative interview with initiators of tradition. - Predavanje na mednarodni konferenci International Sociological Association, Methodological Problems of Biographical Research, Kassel, 26. 5. *The public and ordinary discourse concerning old and new symbols in Slovenia*. - Predavanje na mednarodni konferenci AAASS, VA Arlington, 17. 11.

M. Godina - Golija

Pustovanja v Mariboru (1850-1940). - Referat na mednarodnem posvetovanju Maske in maskiranje v Sloveniji in zamejstvu II, Cerkno, 19. 4. *Food Culture in Slovene urban inns and restaurants between the end of 19th century and the World War II*. - Referat na 6. mednarodnem simpoziju International Commission for Research into European Food History, Alden Biesen, 11. 10.

N. Križnar

Pust v Benečiji. - Predavanje s predvajanjem filmov, Podbonesec, 16. 2. *Vizualni utrinki pustovanja*. - Referat in predvajanje filmov na mednarodnem posvetovanju Maske in maskiranje v Sloveniji in zamejstvu II, Cerkno, 18. 4. *Viri za vizualni prikaz regionalne kulture*. - Referat in predvajanje filmov, Zablatnikov dan, Pliberk, 26. 5. *Vizualna antropologija v tranzicijskih državah*. - Diskusijski prispevek na mednarodni konferenci Origins of Visual Anthropology, Putting the Past Together, Göttingen, 25. 6.

Murkov zgled etnografske fotografije. – Slovenski slavistični kongres, Nova Gorica in Gorica, 5. 10.
Vizualne raziskave kot oblika kvalitativne analize. – Predavanje na Fakulteti za družbene vede, Oddelek za socialno antropologijo, 20. 12.

M. Kropelj

Tiskovna konferenca in predstavitev knjige *Karel Štrekelj. Iz vrelcev besedne ustvarjalnosti*, Ljubljana, ZRC SAZU, 10. 4., in na Gorjanskem na Štrekljevi domačiji, 22. 6.

Cosmology in the Charms and Narratives of Slovenes in Windish Bleiberg in Carinthian Alps. – Referat na 13. mednarodnem kongresu ISFNR v Melbourne v Avstraliji, 16. 7.

Josip Šašel, življenje in delo. – Predavanje, Sušnikovi dnevi, Prevalje, 17. 11.

H. Ložar - Podlogar

Prispevek Urbana Jarnika (1784–1844) k spoznavanju ljudskega življenja na Zilji (s posebnim ozirom na njegovo korespondenco s Primicem in njegov kritični odnos do spisov Balthasarja Hacqueta in Franza Sartorija). – Simpozij o Urbanu Jarniku, ki ga je skupaj z ljubljansko izpostavo Inštituta za vzhodno in jugovzhodno Evropo organizirala Filozofska fakulteta, Ljubljana, 26. 10.

M. Ramšak

Zmuzljive diskretne nediskretnosti: med obrekovanjem, opravljanjem in govoricami. – Nastopno predavanje za pedagoški naziv docentke za antropologijo vsakdanjega življenja na Fakulteti za podiplomski humanistični študij v Ljubljani, Institutum Studiorum Humanitatis, 23. 10.

I. Slavec Gradišnik

Murkov zaris etnologije v filološkem narodopisju. – Slovenski slavistični kongres, Nova Gorica in Gorica, 5. 10.

M. Stanonik

O prizadevanjih za spravo med Slovenci, o raziskovalnem delu. – Razgovor v Društvu slovenskih izobražencev, Trst, 5. 2.

Most, antologije pesmi iz druge svetovne vojne. – Predstavitev zbirke, Idrija, Mestna knjižnica in čitalnica, 15. 2.

O ljudskem izročilu v Sloveniji, folklori v ročnih delih, okraševanju predmetov in orodja, pesmi, molitvah, zgodbah, skratka ljudskih "znamenitostih" krajev v Slove-

niji in naši domači dolini. – Predavanje, Doi pri Hrastniku, Društvo kmečkih žena in deklet Hrastnik, 4. 4.
Slovstvena folklor in avdiovizualni mediji. – Predavanje na drugem slovensko-hrvaškem slavističnem srečanju, Šmarješke Toplice, 5. 4.

Teoretični oris slovstvene folklore. – Predstavitev knjige na novinarski konferenci, ZRC SAZU, Ljubljana, 10. 4.

Marjan Zupan, Rpečnikova vučca – Predstavitev in ovrednotenje knjige folklornih pripovedi, Žirovnica, Muzejski večer v Čopovi hiši, 26. 4.

Moje sanje o strokovni reviji za slovstveno folkloro. – Nastop na prireditvi v počastitev ob 40. obletnici bralne značke, Prevalje, Družbeni dom 25. 5.

Slovstvena folklor na Koroškem – raziskani in neraziskani žanr. – Zablatnikov dan, Pliberk, 26. 5.

Bela Ljubljana. – Predstavitev knjige, Mestni muzej, Kulturno informacijski center, Ljubljana, 25. 9.

Bela Ljubljana. – Predstavitev knjige, Šmarna gora, 30. 9.

Matija Murko na razpotjih slovanske filologije. – Referat na 2. slavističnem kongresu, Gorica, 5. 10.

Teoretični oris slovstvene folklore. – Predstavitev knjige na 2. slavističnem kongresu, Gorica, 5. 10.

Etnovečer z Murkovimi nagrajenici. – V pogovoru udeležena kot Murkova nagrajenka, Slovenski etnografski muzej, Ljubljana, 18. 10.

Urban Jarnik (1784–1844) v vlogi slovstvenega folklorista. – Referat na Simpoziju o Urbanu Jarniku, Filozofska fakulteta, Ljubljana, 26. 10.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

S. Drnovšek

Masarykova fakulteta v Brnu na Češkem. Študijsko bivanje v okviru CEEPUS – univerzitetne izmenjave podiplomskih študentov, 4. 6.–3. 7.

J. Fikfak

Inter University Center, Dubrovnik, Seminar Interpretation und Verstehen III (načela analize gradiva – dr. Ulrich Oevermann), 16.–22. 9.

M. Godina - Golija

6. mednarodni simpozij ICREFH Eating out in Europe, Eating and Drinking outside the home since the late 18th Century, Alden Biesen, Belgija, 10.–14. 10. Ob tej priložnosti se je seznanila s sodelavci

Vlaams Centrum voor Volkscultuur in obiskala muzej na prostem Bokrijk.

Seja uredništva DEMOS in posvetovanje "Europäische Ethnologien im neuen Millennium. Inhalte und Methoden", Dresden, 12.-14. 11.

M. Krojež

7. mednarodni kongres SIEF, Budimpešta, 23.-28. 4., in obisk Madžarske akademije znanosti in Etnografskega muzeja, 25.-27. 4.

H. Ložar-Podlogar

Seja uredništva DEMOS in posvetovanje "Europäische Ethnologien im neuen Millennium. Inhalte und Methoden", Dresden, 12.-14. 11.

PEDAGOŠKO DELO

N. Križnar

Vizualna antropologija. – Predavanje in seminar na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani (do konca letnega semestra 2000/01).

Vizualna antropologija. – Izpitni predmet podiplomskega študija na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani.

M. Ramsak

Biografija v mikrozgodovinski perspektivi. – Seminar na Fakulteti za podiplomski humanistični študij (Institutum Studiorum Humanitatis) v Ljubljani.

I. Slavec Gradišnik

Zgodovina etnoloških in antropoloških teorij. – Redna predavanja na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete v Ljubljani.

Disciplinarna zgodovina. – Podiplomski kurz na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete v Ljubljani.

M. Stanonik

Ustno slovstvo / Slovstvena folklor. – Predavanja na

Oddelku za slovanske jezike in književnosti na Filozofski fakulteti v Ljubljani.

Slovstvena folkloristika. – Predavanja in seminar na Oddelku za slovanske jezike in književnosti Pedagoške fakultete v Mariboru.

Slovstvena folklor za dijake – Gimnazija Murska Sobota, edukativni program, 7. 2.

Slovstvena folklor v domačem okolju v teoriji in praksi. – Seminar Uvajanje izbirnih predmetov pri slovensčini, Zavod Republike Slovenije za šolstvo, Ljubljana, 31. 3.

Obarvana slovensčina – slovski kotichek na internetu. – Recenzija folklorističnega dela projekta, Celje, Festival vzgoje in izobraževanja v okviru Evropskega leta jezikov, Celje, 11. 4.

Slovenska slovstvena folklor skozi čas. – Tečaj za udeležence seminarja Slovenski jezik, literatura in kultura, Ljubljana, Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti, 3.-7. 7.

NAGRADE, ODlikOVANJA, PRIZNANJA

N. Križnar

Nagrada za najboljši kratki film za film *Piščalka* na Festivalu slovenskega filma v Portorožu, 4.-7. 4.

I. Slavec Gradišnik

Murkova nagrada za izjemne dosežke v etnologiji, Slovensko etnološko društvo, 6. 11.

MENTORSTVO

M. Godina - Golija je bila mentorica mladi raziskovalki in magistrantki Š. Ledinek.

N. Križnar je bil mentor mladi raziskovalki in magistrantki V. Moličnik.

M. Stanonik je bila mentorica mladi raziskovalki in magistrantki B. Ivančič Kutin in magistrantkama Petri Kodre in Maruši Stoklasa na podiplomskem študiju na Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete v Ljubljani.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN SESTAVKI

Izvirni znanstveni članek

DAPIT, Roberto. Appunti per una ricerca sui riti di carnevale lungo il confine friulano-sloveno: l'eredità di

Niko Kuret. *Tradit. - Inšt. slov. narodop.* Ljublj., 2001, 30, 1, str. 235-251.

DAPIT, Roberto. Identità resiana fra "mito" e ideologia gli effetti sulla lingua. *Slavica Tergestina*, 2001, 9, str. 301-319.

DAPIT, Roberto. Moč besede, moč prednikov: zagovorni obrabci v Reziji in drugje. *Stud. mythol. Slav.*, 2001, 4, str. 141-158.

DAPIT, Roberto. Sociolingvistično raziskovanje v Reziji ter odmev tega dela v vzgojnoizobraževalnem sistemu in v družbi. *Glas. Slov. etnol. druš.*, 2001, letn. 41, št. 1/2, str. 68-70, 170.

GODINA - GOLIJ, Maja. Pomen kuharskih knjig za etnološko raziskovanje prehrane. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2001, 30, 1, str. 293-302.

IVANČIČ KUTIN, Barbara. Dober pripovedovalec z zornega kota poslušalca in raziskovalca. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2001, 30, 1, str. 183-191, ilustr.

KRIŽNAR, Nasko. Vizualna antropologija v tranzicijskih državah: diskusijski prispevek na mednarodni konferenci *Origins of Visual Anthropology, Putting the Past Together*, v Göttingenu, 21.25.junij 2001 ...[etc.]. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2001, 30, 2, str. 161-166.

KROPEJ, Monika. Desetništvo v ljudskem izročilu. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2001, 30, 1, str. 151-168.

RAMŠAK, Mojca. Evropska etnološka enciklopedična dela in leksikon etnologije Slovencev. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2001, 30, 1, str. 325-347.

RAMŠAK, Mojca. Zgodbe z obrobja: vloga koroških podeželskih žensk v prvi polovici 20. stoletja. *Etnolog, N. vrsta (Ljublj.)*, 2001, letn. 11=62, str. 91-126.

STANONIK, Marija. Antropološki vidik slovstvene folklorne (delna objava). *Glas. Slov. etnol. druš.*, 2001, letn. 41, št. 1/2, str. 121-133, 174-175.

STANONIK, Marija. Sodobna slovenska narečna poezija. V: JAN, Zoltan (ur.). *Sodobna slovenska narečna poezija. Čiril Kosmač in razvoj povojne slovenske proze* (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 11). 1. natis. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za solstvo, 2001, 2001, 11, str. 79-113.

STANONIK, Marija. Vprašanje vizualizacije abstraktnih bitij v slovenski slovstveni folklori. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2001, 30, 1, str. 169-181.

Pregledni znanstveni članek

KRIŽNAR, Nasko. Avdiovizualni laboratorij in etnologija. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2001, 30, 1, str. 85-118, ilustr.

KROPEJ, Monika. Šestnajst let v Sekciji za ljudsko slovstvo. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2001, 30, 1, str. 71-73.

LEDINEK, Špela. Raziskave stavbarstva in bivalne kulture na Inštitut za slovensko narodopisje. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2001, 30, 1, str. 75-84.

LOŽAR - PODLOGAR, Helena. Pet desetletij Sekcije za ljudske šege in igre. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2001, 30, 1, str. 57-64.

RAVNIK, Mojca. Iz kronike Inštituta za slovensko narodopisje od 1973 do 2001. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2001, 30, 1, str. 11-48, ilustr.

STANONIK, Marija. Slovstvena folkloristika. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2001, 30, 1, str. 65-70.

ŠEGA, Polona. Ob raziskovanju seg in praznikov na Slovenskem v drugi polovici 20. in na začetku 21. stoletja. *Glas. Slov. etnol. druš.*, 2001, letn. 41, št. 3/4, str. 108-111.

Strokovni članek

DAPIT, Roberto. Ljudje ob Teru se zmerom pravijo pravice. *Trinkov koledar*, 2001, 2002, str. 169-172.

GODINA - GOLIJ, Maja. Povej mi kaj ješ —. 5.3.2001, str. 9, portret. Mestni fizik prepove sladoled. 12.jul.2001. *Dnevnik*, 2001.

KRIŽNAR, Nasko. Trenutek slovenskega etnografskega filma. Št. 1/2, str. 72-77, ilustr. Petletnica poletne šole vizualnega. Št. 3/4, str. 148-149. *Glas. Slov. etnol. druš.*, 2001, letn. 41.

KROPEJ, Monika. Konj v ljudskem pripovedništvu, bajeslovju in mitu: ljudsko izročilo. *Gea*, september 2001, letn. 11, št. 9, str. 64, fotogr.

KROPEJ, Monika. Miti slovenske družbe, miti etnološke vede. *Glas. Slov. etnol. druš.*, 2001, letn. 41, št. 1/2, str. 27-29, 166, ilustr.

KROPEJ, Monika. Tradicije in prehajanja - ljudsko pripovedništvo v sodobnem svetu: nekaj utrinkov ob mednarodnem kongresu ISFNR, (Melbourne, 16. do 20. julij 2001 = Traditions and transitions - folk narrative in the contemporary world. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2001, 30, 2, str. 167-168.

LOŽAR - PODLOGAR, Helena. Murkova nagrada in priznanja etnologom. *Glas. Slov. etnol. druš.*, 2001, letn. 41, št. 1/2, str. 139-141, ilustr.

LOŽAR - PODLOGAR, Helena. Pozabljeni cerkev sv. Ane na Grabnu: usoda kulturnega spomenika. *Rast (Novo mesto)*, julij 2001, letn. 12, št. 3-4(75-76), str. 320-330, fotografije.

RAMŠAK, Mojca. Collecting life stories in Slovene ethnology. *IOHA news*, 2001, n. 8, str. 20-22.

RAMŠAK, Mojca. "Ni bilo časa za igranje" - o otroških igrah in igračah koroških Slovencev. *Koled. - Mohorjeve druž. Celovcu*, 2001, str. 86-89.

STANONIK, Marija. Kafurjev dnevnik. V: CANKAR, Mirko (ur.). *Selo pri Žireh: 1291-2001: [Selo - Sela - Sele]*. Selo pri Žireh: Odbor za 5. srečanje Selo - Sela - Sele, 2001, str. 90-96, ilustr.

STANONIK, Marija. Slavistična folkloristika. *Slavia (Praha)*, 2001, r. 70, seš. 1, str. 139-141.

STANONIK, Marija. Slovstvena folkloristika : koncept za revijo. *Otrok knj.*, 2001, 51, str. 48-52.

STANONIK, Marija. Starost med revo in modrostjo. V: VONČINA, Dina (ur.). *Društvo upokoencev Žiri: zbornik ob 50-letnici (1950-2000)*. Žiri: Društvo upokoencev, 2001, str. 108-111.

ZEMLIČ - GOLOB, Sinja. Bibliografija Traditiones 21-30 (1992-2001): bibliografija zbornika Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU in (od 28, 1998) Glasbenonarodopisnega inštituta ZRC SAZU. *Tradit. - Inšl. slov. narodop.* Ljublj., 2001, 30, 2, str. 215-245.

Objavljeno vabljeno predavanje na znanstveni konferenci

STANONIK, Marija. Bibliofilski vidik slovstvene folklo-re. V: MISLEJ - BOŽIČ, Nadja (ur.). *Branje na stičišču : zbornik simpozija, Sežana, 26. november 2001*. Ljubljana: Bralno društvo Primorske; Sežana: Knjižnica Srečka Kosoveca, 2001, str. 95-117.

STANONIK, Marija. Visokošolski študij in vprašanje slovenske narodne identitete. V: STANOVNIK, Branko (ur.), GOLIČ, Ljubo (ur.), KRALJ, Alojz (ur.). *Razvoj visokega šolstva v Sloveniji : zbornik referatov na posvetu, Ljubljana, 27. novembra 2001*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2001, str. 69-76.

STANONIK, Marija. Ženske oblike hišnih priimkov v Žireh. V: TOPORIŠIČ, Jože (ur.). *Zbornik s simpozija '99 v Pišecah*. Pišec: Komisija "Maks Pleteršnik"; Novo mesto: Tiskarna Novo mesto, Dolenjska založba, 2001, str. 67-78.

Poglavje ali samostojni sestavek v znanstveni knjigi

FIKFAK, Jurij. Čas Drugega, čas sebe in čas pripovedi. V: ŠMITEK, Zmago (ur.), BRUMEN, Borut (ur.). *Zemljevidi časa : zbornik ob 60-letnici Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo*, (Zbirka Županičeva knjižnica, vol. 5). Ljubljana: Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo, Filozofska fakulteta, 2001, str. 105-125.

SLAVEC GRADIŠNIK, Ingrid. Podobe pokrajin in njihovo ozadje : kulturna območja na Slovenskem. V: HUDELJA, Mihaela (ur.), HAZLER, Vito (ur.). *Podobe pokrajin : 1956-1970 : etnološka foloteka Vilka Novaka*, (Knjižnica Glasnika Slovenskega etnološkega društva, 33). Ljubljana: Slovensko etnološko društvo, 2001, str. 25-59.

STANONIK, Marija. Cerkev in slovenska literarna ustvarjalnost. V: BENEDIK, Metod (ur.), JUHANT, Janez (ur.), KOLAR, Bogdan (ur.). *Cerkev na Slovenskem v 20. stoletju*. Ljubljana: Družina, 2002, str. 399-422.

ŠEGA, Polona. Kostanjarka na Dunaju. V: KOKALJ KOČEVAR, Monika. *Izseljenec : življenjske zgodbe Slovencev po svetu*. Ljubljana: Muzej novejšje zgodovine Slovenije, 2001, str. 73-75, ilustr.

MONOGRAFIJE

Znanstvena monografija

DAPIT, Roberto. *Cognomi e nomi di famiglia dell'Alta Val Torre*, (Zeta Rifili, 153). Pasion di Prato: Comune di Lusevera: Campanotto, 2001. 251 str., ilustr.

KROPEJ, Monika. *Karel Strekelj : iz vrelcev besedne ustvarjalnosti*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001. 213 str., ilustr.

STANONIK, Marija. *Teoretični oris slovstvene folklore*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001. 448 str., graf. prikazi.

Strokovna monografija

DAPIT, Roberto, GREGO, Milan. *Rezija : [fotomonografija] = Resia : [fotomonografija]*. Ljubljana: Družina, 2001.

IZVEDENA IN DRUGA NEDOSTOPNA DELA

Radijski in TV prispevki

Bogastvo spomina. - Dokumentarni film o Inštitutu za slovensko narodopisje, režiser Bogdan Mrovlje, 2. program TV Slovenija, 27. 11. Pri snemanju so sodelovali R. Dapit, J. Fikfak, M. Godina - Golija, N. Kriznar, M. Kropelj, H. Lozar - Podlogar, M. Ravnik, M. Stanonik, S. Zemljic - Golob in upokojeni sodelavci A. Baš, T. Cevc in M. Matičetov, Porabje je predstavila M. Kozar-Mukič iz Muzeja Savaria v Sombotelu, na avstrijskem Koroskem je pomagala M. Piko.

M. Godina - Golija je za oddajo *Pod piramido* na TV Slovenija pripravila prispevek o starih mariborskih

gostilnah (14. 7.) in o železničarski koloniji v Mariboru (15. 12.).

M. Kropelj je ob podelitvi Štrekljeve nagrade z dr. Pavlom Merkujem govorila o Karlu Štreklju in njegovem delu na Radiu Sežana, 2. 10.

M. Kropelj, R. Dapit, Zmago Šmitek, *Za knjižne molje*. – Oddaja o otroški zbirki Zakladnica slovenskih pripovedi, 3. program Radia Ljubljana, 30. 5. in 13. 6. Oddajo je vodil Franc Podobnik.

H. Ložar - Podlogar je kot gostja oddaje *Polnočni klub*, TV Slovenija 1, sodelovala v pogovoru o šegah ob smrti, 2. 11.

V oddaji *Treffpunkt Kärnten*, ORF, Celovec, je govorila o slovenskih velikonočnih šegah, Celovec, 15. 4.

M. Ramsak je imela v oddaji Studio city prispevek o funkciji sodobnih zgodb in govoric v kriznih razmerah (v navezavi na teroristični napad na ZDA, 11. 9. 2001), 12. 11.

M. Stanonik je govorila o knjigi Igorja Glasenčnika, *Strah me je gratalo*, v oddaji *Večerni Akvareli*, ki jo pripravlja Tone Petelinšek, RTV center Maribor, 30. 3.

Na ORF, Celovec, je govorila o slovstveni folklori na Koroškem, 1. 6.

Intervju ob izidu pesniške zbirke Marije Ferk, *Pomlad se prebuj*, spraševal je Tone Petelinšek, Radio Maribor, 28. 6. Nočna gostja na skupnem nočnem programu lokalnih in regionalnih radijskih postaj Slovenije, oddajo je vodila Lili Kalan, 20.–30. 12.

SUMMARY

In 2001 the researchers at the Institute of Slovenian Ethnology devoted a substantial part of their work to the 50th anniversary of the Institute (established in 1951; its predecessor, the Slovenian Ethnography Commission, was formed in 1947). The celebration took place on November 22, 2001 at the Prešeren Hall of the Slovenian Academy of Sciences and Arts in Ljubljana. The celebration focused on the presentation of the 30th, anniversary volume of *Traditiones*, the Institute's yearly publication. This volume, edited by its Editor-in-Chief Helena Ložar - Podlogar, contains the chronicle and the history of the Institute between 1972 and 2001 (Dr. Niko Kuret had written an extensive article on the work of the Commission and the Institute of Slovene Ethnology prior to 1972 in *Traditiones* 1, 1972; 2, 1973 and 3, 1974). Each of the Institute's researchers contributed comprehensive articles about his or her research work and documentation in sections and research projects, and in the program. Other contributions in this volume were written by numerous colleagues and friends of the Institute.

In honor of the occasion the Institute and the Slovenian Television Network prepared a documentary about the Institute titled *Bogastvo spomina* (Wealth of Memory), directed by Bogdan Mrovlje. The Institute also designed its own website at www.zrc-sazu.si/ign.

Basic ethnological research has been conducted within the program titled Ethnological Culture Research in Slovenia and Neighboring Countries, research project Customs and Festivals in Slovenia in the Second Half of the 20th and the Beginning of the 21st Centuries, and the Slovenian Ethnological Lexicon research project. The work on the lexicon, whose editor is Dr. Angelos Baš, has been going on

for several years. Aside from the Institute, other participants in this project are the Slovenian Ethnographic Museum, Department of Ethnology and Cultural Anthropology of the Faculty of Arts in Ljubljana, and the majority of Slovenian ethnologists. The Institute has devoted most of its research endeavours to working on the Lexicon. The project has enabled us to finish the editorial work on the entries and to prepare the Lexicon for publication by the fall of 2002.

The Institute's researchers have continued working on research projects which started in the past several years: innovations in food culture at the end of the 19th and the beginning of the 20th centuries; archive and field research of the yearly cycle and of the life cycle customs, festivals and rituals, family and kinship relations; story-telling (collecting stories in the field, typological index of fairy tales), literary folklore, tales and sayings; ethnological history, visual research (video recording field work). The documentation produced in the course of this research is stored in the central written and audiovisual material collection which is in the process of digitalization.

In 2002 the Institute organized the second conference titled Masks and Masquerading in Slovenia (the first one was organized in 2000), and plans to publish a collection of papers from both conferences within the year. The Audiovisual Laboratory organized the fifth Summer School of the Visual in Nova Gorica.

Studia Mythologica Slavica 4 was edited in collaboration with the Università degli studi di Udine, Dipartimento di Lingue e Civiltà dell' Europa Centro-Orientale.

GLASBENONARODOPISNSI INŠTITUT

ZNANSTVENI SVET

Dr. Marjetka Golež Kaučič, akademika Uroš Krek (predsednik) in dr. Milko Matičetov, dr. Marija Klobčar, mag. Drago Kunej.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: dr. Marjetka Golež Kaučič, višja znanstvena sodelavka.

Višja znanstvena sodelavca: dr. Marjetka Golež Kaučič, dr. Marko Terseglav.

Znanstvena sodelavka: dr. Marija Klobčar (stem nazivom od 21. 3.).

Asistentke: Maša Komavec, Rebeka Kranjec (od 1. 10.), Urša Šivic.

Strokovni sodelavec s specializacijo v humanistiki: Mirko Ramovš (stem nazivom od 1. 7.).

Samostojni strokovni sodelavec: mag. Robert Vrčon.

Višji strokovni sodelavec: mag. Drago Kunej.

Tehnična sodelavka in tajnica: Tatjana Nartnik.

TEMELJNE RAZISKAVE

Raziskave slovenske ljudske glasbene in plesne kulture
Vodja-raziskovalnega programa: M. Golež Kaučič.

Slovenska ljudska pesemska, glasbena in plesna dediščina

Vodja projekta: M. Golež Kaučič.

Raziskovalni program in projekt zajemata sistematične in izčrpne raziskave slovenskega pesemskega, glasbenega in plesnega izročila. Nastajajo na podlagi terenskega dela, analize virov in gradiva ter teoretičnih spoznanj stroke in pojasnjujejo izvir, sprejemanje, posredovanje in spreminjanje ljudske pesemske, glasbene in plesne dediščine. Izdaja gradiva omogočajo vpogled v bogastvo izročila slovenske kulture, sistematizacija in računalniška obdelava pa olajša

jeta pregled nad arhivsko zbirko GNI, ki sodi med največje tovrstne zbirke v Evropi. V raziskovalnem programu in pri projektu so poleg vodje sodelovali še vsi drugi sodelavci inštituta: M. Klobčar, M. Komavec, dr. Zmaga Kumer (zunanjia sodelavka), D. Kunej, M. Ramovš, R. Kranjec, U. Šivic, Julijan Strajnar (zunanjia sodelavec) in R. Vrčon.

Slovenske ljudske pesmi, 5. knjiga – pripovedne pesmi z družinsko tematiko

Za 5. knjigo, ki bo obsegala 52 pesemskih tipov z vsemi doslej zbranimi variantami pripovednih pesmi z družinsko tematiko, je bilo narejenih 10 besedilnih in melodičnih transkripcij (M. Komavec, M. Terseglav) ter dokončanih 11 tipov, skupaj s spremnimi znanstvenimi komentarji (M. Golež Kaučič, M. Klobčar, M. Terseglav), za dodatek s srbskimi in hrvaškimi pesmimi na Slovenskem pa še 22 (M. Terseglav). Iz obdelanih tipov so bile izbrane pesmi za zgoščenko, ki bo vsebovala primere iz 5. knjige. V pripravo 5. knjige je bil vključen tudi študij tujih zbirk, saj je za obdelavo tipov in znanstvenih komentarjev potreben celovit pregled nad evropskim gradivom. Ob delu za 5. knjigo sta bili napisani študija o odsevu pravnega položaja in življenjskih razmer žensk v slovenskih ljudskih družinskih baladah (M. Golež Kaučič) ter študija o "pesmih v prehodu", ki razrešuje vprašanja, kaj se dogaja s ponarodelimi in popularnimi pesmimi med ljudmi in kakšen je odnos stroke do teh pesmi (M. Terseglav).

Ljudsko in umetno – dva obraza ustvarjalnosti (M. Golež Kaučič)

Za monografijo z enakim naslovom je bilo dokončanih pet poglavij, skupaj z načrtom za priloženo zgoščenko. Monografija in zgoščenka naj bi izšli leta 2003.

Živalske podobe v slovenski ljudski pesmi (M. Golež Kaučič)

V okviru priprav za monografijo je potekalo zbiranje tuje literature, dopolnjevanje podatkov iz arhivskega gradiva, izdelan je bil oris prvih poglavij. Na temo monografije je bil napisan referat za mednarodno posvetovanje v Budimpešti in pripravljeno gradivo za razpravo *Podobe živali v slovenskih pripovednih pesmih*.

Muzikološki vidik preobražanja umetne pesmi v ponarodelo v drugi polovici 19. stoletja (U. Šivic)

Raziskava skuša umestiti ponarodele pesmi izbrane ga zgodovinskega obdobja v kulturno-zgodovinski in

družbeni okvir ter ugotoviti, kakšna sta bila delež in vloga teh pesmi v takratnih in današnjih repertoarjih. Ukvarja se z ugotavljanjem sprememb med izvirnikom in ljudskimi variantami, obenem pa ugotavlja načine spreminjanja glasbenih prvin, ki nastajajo v procesu ustnega izročila. V letu 2001 se je osredotočila na analitično opazovanje ljudskih variant pesmi, na njihove spremenjene in nespremenjene prvine. V ta namen je bilo transkribiranih 50 različnih primerov. Natančna glasbena analiza gradiva kaže konkretna dogajanja v ustnem izročilu, obenem pa dopolnjuje glasbenozgodovinsko plat raziskave.

Ljudska glasba severne Istre (M. Komavec)

Cilj raziskave je analiza ljudske glasbe severne Istre in njenega prepletanja z glasbo sosednih istrskih območij. V ta namen se je v nekaterih istrskih krajih (Rakitovec, Šmarje, Boršt, Osp, Čentur, Mali Čentur, Roč, Spinčiči pri Kastvu, Pomjan, Kubed, Koper-Semedela) nadaljevalo zbiranje gradiva o tem, v kakšni obliki tam ljudska glasba še živi, kakšna je njena vloga med ljudmi, tako med izvajalci kot njenimi pasivnimi spremljevalci. Uporabljene so bile različne metode, od snemanja zvočnega gradiva do intervjujev, opazovanja in neposredne udeležbe.

Vprašanje socialne problematike v pesemskem izročilu Tuhinjske doline (M. Klobčar)

Nadaljevalo se je zbiranje gradiva, in sicer predvsem z območja, ki je bilo po 2. svetovni vojni upravno povezano s Kamnikom. Delo je potekalo največ v Zgodovinskem arhivu v Ljubljani. Pri informatorjih na terenu pa je raziskava razreševala nekatera vprašanja o socialni strukturi prebivalcev Tuhinjske doline.

Ureditev pesemskih zapisov dr. Radoslava Hrovatina – I. faza (Z. Kumer)

Narejeni so bili pregled, prvi prepis in redakcija rokopisnih pesemskih zapisov dr. Radoslava Hrovatina iz let 1949–1955, ko je sodeloval v 11 terenskih ekipah Slovenskega etnografskega muzeja (Šmarje-Sap, Dekani, Marezige, Sentvid pri Stični, Mokronog, Kobarid, Trenta, Sentjernej, Goriska Brda, Cerklje, Brkini). Dr. Hrovatin je pisal melodije posebej, besedila posebej. Ker si je dal besedila narekovati, se ne skladajo vedno z melodijo. Nekateri pevci pesmi niso več znali, peli so le približno, tako da je nekaj zapisov neuporabnih, pri nekaterih je bila potrebna rekonstrukcija. Zbirka obsega 1337 zapisov, prvi prepis vsebuje tudi vse podatke o pevcih in nujne stvarne opombe. Naslednja stopnja uredit-

ve Hrovatinove zapuščine (inštitutu jih je pred leti izročila njegova vdova) bo prepis na formularje, kakor je navada v GNI, hkrati z oštevilčenjem.

Plesno izročilo na Slovenskem (R. Kranjec, M. Ramovš)

Na podlagi gradiva, ki se nahaja v inštitutskem arhivu, in drugih obstoječih virov sta bili opravljeni dve raziskavi, prva o porabskem plesnem izročilu, druga pa o povezanosti maske in plesa v slovenski ljudski kulturi. O obeh temah sta bili napisani razpravi. Iz zapuščine dr. Radoslava Hrovatina je bilo za arhiv prepisano v kinetograme 48 plesov z območij Šmarje - Sap, Šentvid pri Stični, Mokronog in Šentjernej, z videoposnetkov pa 18 plesov iz okolice Ljutomer. 364 plesov je bilo vnešenih v katalogske mape, kamor so bili vpisani tudi pripadajoči podatki in druge opombe. Za 1. zgoščenko o instrumentalni plesni glasbi sta bila opravljena pregled zvočnih posnetkov ljudskih plesov Koroške in okvirni izbor zanjo. Pregledani so bili vsi zapisi ljudskih plesov, ki se nahajajo v inštitutskem arhivu. Po natančni analizi so bile podane zahteve za izdelavo računalniške baze ljudskih plesov, s katero se bosta povečala preglednost nad gradivom in dostop do njega. Poskusno so bili opravljeni prvi vnosi v bazo in na njihovi podlagi je bila baza dokončno oblikovana.

Razmerje med folkloristiko in literarno zgodovino ter teorijo (M. Terseglav)

Za študijo so se začela pripravljala dela: pregled dostopne domače in tuje literature o obravnavani temi ter zbiranje gradiva.

Arhiv GNI (D. Kunej)

Delo v zvočnem arhivu je bilo tudi v letu 2001 osredotočeno na terensko snemanje in zbiranje gradiva ter na izdelavo varnostnih kopij originalnih trakov. Novo posneto gradivo je bilo sproti sistematizirano, katalogizirano in računalniško obdelano. Zanj je bilo izdelanih 29 terenskih zapisnikov (M. Komavec, R. Kranjec), poleg tega pa še 41 zapisnikov za gradivo, posneto v letih 1957 in 1958 (R. Vrčon). Vsi so bili pregledani, dopolnjeni in poenoteni.

Končano je bilo kopiranje originalnih trakov na DAT-kasete, tako da so vsi terenski trakovi (razen trakov, ki kažejo znake hidrolize) presneti v dvojniku. Izdelane so bile digitalne kopije originalnih DAT- in arhivskih DAT-kaset iz avstrijske Koroške na CD-R, pri čemer je bilo testirano tehnično stanje DAT-kaset na CD-R. S tem se je občutno povečala dostop-

nost arhiviranega gradiva, skrajšal pa se je tudi čas dostopa do posamezne arhivirane enote. S testiranjem je bilo ugotovljeno še stanje vseh drugih DAT-kaset v arhivu, pri CD-R pa je bila zagotovljena tehnična ustreznost kopije. V letu 2001 je bila dokončana že v letu 1999 začeta raziskava o občutljivosti CD-R nosilcev na svetlobo in sončne žarke. Rezultati raziskave so bili predstavljeni na mednarodni konferenci AES v Budimpešti. Za vpis arhivskih CD-plošč in kaset je bila izdelana računalniška baza podatkov, začel se je tudi vpis vanjo.

Pregledano, popisano in testirano je bilo gradivo Radia Ptuj. Obsega posnetke I. Cianijs, ki v letu 1999 ni bilo presneto za GNI, in vse originalne trakove, katerih presnetke GNI že hrani. GNI zdaj hrani originalne trakove celotne zvočne zbirke slovenske ljudske glasbe z Radia Ptuj (okoli 70 ur gradiva).

Dokončan je bil natančen pregled vseh trakov zbirke Slovenskega gledališkega muzeja, za okoli 30 trakov so bile izdelane arhivske kopije na DAT-kasete in pripravljena pripadajoča tehnična dokumentacija. Nadaljevala se je strokovna in tehnična pomoč pri popisu, poslušanju in shranjevanju različnih zvočnih nosilcev iz zbirke SGM.

Delo v rokopisnem arhivu je obsegalo postavitve in urejanje kopiranega arhiva rokopisnih pesmaric ter izdelovanje digitalnega arhiva OSNP (skeniranje gradiva, urejanje skeniranega gradiva).

Terensko delo (vsi raziskovalci)

Za raziskave je bilo porabljenih 58 terenskih dni. Posneto je bilo 575 zvočnih enot pesemskih in instrumentalnih melodij ter še za 13 ur in 29 minut različnih etnoloških, etnomuzikoloških in etnokoreoloških podatkov. Terensko delo je bilo dokumentirano tudi s fotografijami (237), diapozitivi (8) in videoposnetki (8 ur 10 minut). Da bi ugotovili sedanje življenje ljudske pesmi, glasbe in plesa ter spremembe, ki jih prinaša folklorizem, so sodelavci spremljali različne prireditve, na katerih so nastopali pevci in godci ter folklorno-plesne skupine, ki goje domače izročilo, in bili večkrat tudi strokovni ocenjevalci teh prireditev. Delo je potekalo v naslednjih krajih: Andraž, Bočna, Brestanica, Cirkulane, Dobova, Makole, Mali Vrh, Pernica, Poljane, Ptuj, Rošnja, Skorba, Stoperce, Sv. Trojica, Šmartno na Pohorju, Šmartno ob Paki, Veliki Vrh, Adlesici, Osilnica, Brezje pri Veliki dolini, Buseca vas, Gorenje Gradisce pri Sentjerneju, Novo mesto, Kamnik, Boršt, Centur, Gracisce, Gradisce, Hrusica, Koper, Kozina, Kubed, Mali Centur, Marezige, Osp, Pom-

jan, Rakitovec, Ritomače, Semedela pri Kopru, Šmarje, Tolmin ter Roč in Spinčiči pri Kastvu (Hrvaška).

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

M. Golež Kaučič je skupaj z D. Kunejem napisala za CRP Konkurenčnost Slovenije 2001–2002 projekt z naslovom *Glasbenonarodopisno izročilo – temelj kulturne in narodne identitete* in za posebno publikacijo ob 20. obletnici ZRC SAZU članek *Raziskave ZRC SAZU – poti iskanj in križišča spoznanj*. M. Klobčar je za objavo na spletnih straneh pripravila celotno podobo Glasbenonarodopisnega inštituta in besedilo o njegovem delu ter za zbornik *Glasba in manjšine* lektorirala slovenska besedila.

M. Komavec je za leksikon "Etnologija Slovencev" napisala 9 etnomuzikoloških gesel in zanj opravila tudi del korektur, skupaj s S. Pettanom in Adelaido Reyes uredila zbornik *Glasba in manjšine – Music and Minorities* ter s pomočjo U. Šivic organizirala in strokovno vodila prireditve GNI *Zajuckaj in zapoj* (Violina kot ljudsko glasbilo).

D. Kunej je za ISN opravil arhivsko presnemavanje gradiva iz Režije (80 ur), pomagal pri kopiranju presnetega gradiva ISN (tehnični in strokovni nasveti, nastavitve in umerjanje aparatur, testno preverjanje posnetkov idr.) ter pripravil zvočno gradivo na CD-R za Generacije znanosti (3 ure gradiva).

U. Šivic je kot somentorica sodelovala na raziskovalnem taboru Velenje 2001, kjer je z udeleženci opravila 12 terenskih obiskov in posnela 152 zvočnih enot. M. Terseglav je napisal 8 gesel za leksikon "Etnologija Slovencev" in izbral ter komentiral pet slovenskih ljudskih božičnih pesmi, ki bodo skupaj z angleškim prevodom izšle v antologiji svetovnih božičnih pesmi leta 2003.

R. Vrčon je skupaj z M. Komavec v okviru projekta Baska grapa – Phare opravil snemanja v vaseh Podmelec in Podbrdo (36 enot etnomuzikološkega gradiva) ter izdelal 11 terenskih zapisnikov.

Sodelavci Glasbenonarodopisnega inštituta so gradivo in nasvete posredovali vsem, ki so to potrebovali za znanstveno, pedagoško, kulturno-prosvetno ali umetniško delo.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Institutska knjižnica (3631 enot) je priročna, za potrebe sodelavcev in urejena po petih vsebinskih

področjih (slovenske zbirke, tuje zbirke, domača strokovna literatura, tuja strokovna literatura, priročniki in dopolnilna ter primerjalna literatura) s katalogi za vsako posebej (avtorski in stvarni). Za knjižnico skrbi Z. Kumer. V letu 2001 je bilo v knjižnico vpisanih 90 enot.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- *Traditiones* 30/I, II (2001). Zbornik Inštituta za slovensko narodopisje in Glasbenonarodopisnega inštituta. Glavna urednica Helena Ložar Podlogar.
- *Je ohcet vesela ... Ljudske svatbene pesmi na Slovenskem*. Zbrala in uredila dr. Zmaga Kumer. Založba Kres, Ljubljana 2001, 167 str., note.
- *Glasba in manjšine*. Zbornik referatov 1. mednarodnega posvetovanja študijske skupine Mednarodnega sveta za tradicijsko glasbo (ICTM) Glasba in manjšine / *Music and Minorities*. Proceedings of the 1st International Meeting of the International Council for Traditional Music (ICTM) Study Group Music and Minorities, Ljubljana, 25.–30. junij 2000. Uredili: Svanibor Pettan, Adelaida Reyes, Maša Komavec. Zvočna obdelava posnetkov: Drago Kunej. Izdal Glasbenonarodopisni inštitut. Založba ZRC SAZU. Ljubljana 2001, 331 str. + zgoščenka.
- *Fantje artiški*. Zvočna kasetna iz zbirke *Iz arhiva Glasbenonarodopisnega inštituta*. Posnetki in obdelava ter urednik: mag. Drago Kunej. Spremnio besedilo: Mirko Ramovs. Oblikovanje: Rebeka Kranjec. Izdal in založil Glasbenonarodopisni inštitut ZRC SAZU, Ljubljana 2001.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- Phonogrammarchiv pri Österreichische Akademie der Wissenschaften na Dunaju,
- Institut für Volksmusikforschung na Dunaju,
- Österreichisches Volksliedwerk na Dunaju,
- Slovenski narodopisni inštitut "Urban Jarnik" v Celovcu,
- Institut ruskoj literaturi "Puškinski dom" v Sankt Peterburgu,
- Etnologický ústav Akademie věd ČR v Prahi,
- Ustav hudobnej vedy SAV v Bratislavi,
- Instytut Sztuki PAN v Warszawii,
- Istitut Cultural Ladin v Vigù di Fassa (Italija),
- Ethnographical Institute of Hungarian Academy

of Sciences ter Akademiai Kisebbségkutató Muehely v Budimpešti,

- Golda Meir Library, Milwaukee/Wisconsin (ZDA),
- Univerza v Augsburgu,
- Mednarodno združenje tonskih mojstrov (AES),
- Mednarodno združenje zvočnih arhivov (IASA),
- Mednarodno združenje za zvočne zbirke (ARSC).

OBISKI V INŠTITUTU

- Božidar Dokl, direktor ustanove Radio – Tednik Ptuj, 5. 7.: predstavitev zvočnega arhiva GNI in načina arhiviranja ter ohranjanja zvočnega gradiva; dogovor o izročitvi njihovih arhivskih posnetkov ljudskega pesemskega gradiva.
- Mary Arko Klemenc, doktorandka Univerze Berkeley v San Franciscu (ZDA), julij-avgust: pregled arhivskega gradiva za disertacijo "Priredbe slovenskih ljudskih pesmi".
- Študentje etnologije in kulturne antropologije Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani s predavateljem dr. Jožetom Hudalesom, 14. 11.: ogled in predstavitev dela GNI.
- Mag. Daniela Ivanova, etnokoreologinja iz Sofije (Bolgarija), 21.-24. 11.: predstavitev etnokoreološkega raziskovanja na Slovenskem in položaja ljudskega plesa v sodobnosti; skupno terensko delo.

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA

Drago Kunej

Akustične lastnosti mikrofonov in njihov vpliv na kakovost terenskega snemanja ljudske glasbe, Univerza v Ljubljani, Akademija za glasbo, 10. 1. – magistrsko delo.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Marjetka Golež Kaučič

"Živali pokopljejo lovea" – etične in sociološke razsežnosti slovenske balade / "Animals Bury the Hunter" – Ethical and Sociological Elements of the Slovene Ballad. – Referat na 31. mednarodnem posvetovanju raziskovalcev balad, Budimpešta, 21.-23. 4. *Tradicionalne in inovativne metode raziskovanja v slovenski folkloristiki / Traditional and innovative methods in Slovenian folkloristic research work.* – Referat na 7. mednarodnem posvetovanju Združenja za raziskovan-

je etnologije in folklore / Société Internationale d'Ethnologie et Folklore, Budimpešta, 23.-28. 4. *Visokošolske in raziskovalne ustanove ob vključevanju Slovenije v EU – konkurenca ali povezovalna je?* – Referat na posvetu "Razvoj visokega šolstva", Ljubljana, 27. 11.

Uvodne besede in obrazložitev izida kasete *Novi kos iz zbirke "Iz arhiva Glasbenonarodopisnega inštituta"* na tiskovni konferenci, Mala dvorana ZRC SAZU, Ljubljana, 11. 1.

Marija Klobčar

Transformacije meščanske zavesti v Kamniku. / Transformation of Middleclass Awareness in Kamnik – Referat na 7. mednarodnem posvetovanju Združenja za raziskovanje etnologije in folklore / Société Internationale d'Ethnologie et Folklore, Budimpešta, 23.-28. 4.

Maša Komarčec

Harmonika v severni Istri. – Referat na mednarodnem posvetovanju ob 13. prireditvi "Z armoniko u Roč", Roč (Hrvaška), 12.-13. 5.

Ljudska glasba danes / Folk Music in Slovenia Today. – Referat na mednarodnem posvetovanju "Človek i muzika", Beograd, 20.-24. 6.

Novi zagovorniki stare glasbe – slovenski primer / New Advocates of the Old Music – the Slovenian case. – Referat na mednarodnem posvetovanju "Združena Evropa – združena glasba" / "United Europe – United Music", Ljubljana, 19.-23. 9.

Violina kot ljudsko glasbilo. – Predstavitev glasbila in njegove vloge na prireditvi "Zajuckaj in zapoj" v atriju stavbe Novi trg 4/5, Ljubljana, 7. 9.

Rebeka Kranjec

Slovenski ljudski plesi. – Predstavitev slovenskega plesnega izročila in praktičen prikaz nekaterih plesov na seminarju za učitelje in vzgojitelje Waldorfske šole, Ljubljana, 27.-29. 10.

Folklorne skupine kot oblika folklorizma. – Predstavitev diplomske naloge v izbirnem seminarju "Kultura in način življenja Slovencev" prof. dr. Janeza Bogataja na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 5. 11.

Slovenski ljudski plesi. – Predstavitev slovenskega plesnega izročila in praktičen prikaz nekaterih plesov za slušatelje Pedagoške fakultete v Mariboru, 15. 11.

Drago Kunej

Temeljne značilnosti mikrofonskih postavitev pri terens-

kem snemanju ljudske glasbe. – Referat na mednarodnem posvetovanju ob 13. prireditvi "Z armoniko u Roč", Roč (Hrvaška), 12.–13. 5.

Občutljivost in ranljivost CD-R nosilcev na sončno svetlobo / Instability and vulnerability of CD-R carriers to sunlight. – Referat na mednarodni konferenci Audio Engineering Society "Archiving, Restoration and New Methods of Recording", Budimpešta, 5.–7. 10.

Kaj je ljudska glasba? – Predavanja na seminarjih za mentorje in člane skupin "ljudskih pevcev", ki jih organizirajo območne izpostave JSKD: Jakobski dol, 27. 1.; Rogatec, 30. 3.; Rošnja, 8. 4.; Lenart, 24. 11.

Slovenska ljudska instrumentalna glasba. – Predavanje na nadaljevalnem seminarju JSKD RS za vodje folklornih skupin, Ljubljana, 18. 2.

Slovenska ljudska vokalna glasba. – Predavanje na začetnem seminarju JSKD RS za vodje folklornih skupin, Ljubljana, 21. 4.

Slovenska ljudska instrumentalna glasba. – Predavanje s praktičnim delom na seminarju za mentorje in godce folklornih skupin, Bloke, 14.–16. 9.

Vpliv svetlobe in drugih dejavnikov okolja na življenjsko dobo CD-R. – Javno predavanje, Mala dvorana ZRC SAZU, Ljubljana, 27. 11.

Predstavitve priprave in nastajanja kasete *Novi kos* iz zbirke "Iz arhiva Glasbenonarodopisnega inštituta" na tiskovni konferenci, Mala dvorana ZRC SAZU, Ljubljana 11. 1.

Mirko Ramovš

Folklor in folklorizem – Slovenski ljudski plesi. – Predavanja s praktičnim delom na začetnem seminarju JSKD RS za vodje folklornih skupin, Ljubljana, 13.–14. 1.

Ljudski ples na odru – Slovenski ljudski plesi. – Predavanja s praktičnim delom na začetnem seminarju JSKD RS za vodje folklornih skupin, Ljubljana, 17.–18. 2.

Slovenski ljudski plesi. – Predavanja s praktičnim delom na začetnem seminarju JSKD RS za vodje folklornih skupin, Ljubljana, 17.–18. 3. in 14.–15. 4.

Ljudski plesi zahodne Štajerske. – Predavanja s praktičnim delom na nadaljevalnem seminarju JSKD RS za vodje folklornih skupin, Maribor, 13.–14. 10.

Ljudski plesi vzhodne Štajerske (Dravsko in Ptujsko polje, Haloze). – Predavanje s praktičnim delom na seminarju JSKD (Območna izpostava Ptuj) za vodje folklornih skupin, Ptuj, 1. 12.

Postavljanje slovenskega ljudskega plesa na oder. – Predavanje na nadaljevalnem seminarju JSKD RS za vodje folklornih skupin, Ljubljana, 8. 12.

Slovenski ljudski ples nekdaj in danes. – Predavanje za slušateljce Tretje univerze, Slovenski etnografski muzej v Ljubljani, 15. 12.

Julijan Strajnar

Harmonika v ljudski glasbi. – Referat na mednarodnem posvetovanju ob 13. prireditvi "Z armoniko u Roč", Roč (Hrvaška), 12.–13. 5.

Ljudska instrumentalna glasba in ples v Reziji / La musica strumentale Resiana e le danze di Resia. – Referat na mednarodni konferenci "La musica dei popoli di montagna", Ravanca/Prato di Resia, 13.–14. 8.

Samopodoba Slovencev v ljudski glasbi. – Referat na posvetovanju "Samopodoba Slovencev" ob 75-letnici PEN kluba, Ljubljana, 22. 11.

O slovenski ljudski glasbi. – Predavanje za slušateljce Tretje univerze, Slovenski etnografski muzej v Ljubljani, 30. 9.

Predstavitve vsebine kasete *Novi kos* iz zbirke "Iz arhiva Glasbenonarodopisnega inštituta" in izvajalcev na tiskovni konferenci, Mala dvorana ZRC SAZU, Ljubljana, 11. 1.

Marko Terseglav

Začasno poročilo o Vodovnikovih sodobnikih na Kranjskem. – Referat na interdisciplinarnem posvetovanju o pohorskem pevcu Juriju Vodovniku, Skomarje, 28. 4.

Stanko Vraz in slovensko ljudsko pesništvo. – Javno predavanje v organizaciji Kluba prleških študentov, Ljutomer, 2. 3.

Ljudsko pesništvo v devetletki. – Predavanje za učitelje Osnovne šole, Gorenje nad Zrečami, 12. 5.

Ljudsko pesništvo in glasba – naša razpoznavnost v Evropi. – Javno predavanje v organizaciji Muzeja Jesenice, Žirovnica, 20. 9.

Predstavitve knjige *Bohinjske pravljice* v Vodnikovih domačiji, Ljubljana, 23. 1.

Predstavitve spominkarske obrti bratov Višnar, Muzej Jesenice, 14. 6.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI,
ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Maša Komavec

Udeležba z aktivnim sodelovanjem (vzpostavljane povezav) na posvetovanju "34th World Conference of International Council for Traditional Music", Rio de Janeiro, Brazilija, 3.–11. 7.

Drago Kunej

Študijski obisk Instituta za muzikologijo pri Madžarski akademiji znanosti v Budimpešti: ogled instituta in zvočnega arhiva, seznanjanje z njihovim načinom arhiviranja zvočnih posnetkov in izmenjava izkušenj; pregled in prevzem fotokopij pisnega gradiva iz terenskih raziskovanj madžarskih etnomuzikologov na Slovenskem, 8.-9. 10.

PEDAGOŠKO DELO

Marko Terseglav

Uvod v folkloristiko in Ljudsko slovstvo. – Predavanja (2 uri tedensko) za študente 2. in 3. letnika ter predavanja in konsultacije (15 ur v semestru) za po-

diploske študente Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Slovensko ljudsko pesništvo. – Predavanja (30 ur) na Institut für Slavistik Univerze na Dunaju (kot gostujoči profesor).

MENTORSTVO

Marjetka Golež Kaučič je bila mentorica magistrandki Urši Šivic.

Zmaga Kumer je bila somentorica magistrandki Urši Šivic.

Marko Terseglav je bil mentor magistrandki Mojci Bizjak.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN SESTAVKI

Izvirni znanstveni članek

GOLEŽ KAUCIČ, Marjetka. Med tradicijo in inovacijo ali položaj folkloristike v sodobni znanosti. *Glas. Slov. etnol. druš.*, 2001, letn. 41, št. 1/2, str. 116-120, 174, portret.

GOLEŽ-KAUCIČ, Marjetka. Odsev pravnega položaja in življenjskih razmer žensk v slovenskih ljudskih družinskih baladah : poskus zasnove orisa ženske kot subjekta pesmi v povezavi z nosilko pesmi. *Etnolog. N. vrsta (Ljublj.)*, 2001, letn. 11=62, str. 157-175.

GOLEŽ KAUCIČ, Marjetka. Raziskovalne metode v folkloristiki - med tradicionalnim in inovativnim. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2001, 30, 1, str. 279-291.

GOLEŽ KAUCIČ, Marjetka. Typical inter-textual aspects between Slovenian folk song and contemporary Slovenian poetry. *Estudos de literatura oral*, 2000, No.6, str. 83-96.

KLOBČAR, Marija. Transformacija meščanske zavesti v Kamniku. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2001, 30, 1, str. 253-277, ilustr.

KUMER, Zmaga. Matija Valjavec kot zapisovalec ljudskih pesmi. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2001, 30, 1, str. 193-199.

KUNEJ, Drago. Vplivi terenskih zvočnih snemalnih naprav na etnomuzikološke raziskave. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2001, 30, 1, str. 303-312.

RAMOVŠ, Mirko. "Ko sos plesom gor jenjali ...": (oris

porabskega plesnega izročila). *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2001, 30, 1, str. 221-234, ilustr.

TERSEGLAV, Marko. Strekljev sindrom. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2001, 30, 1, str. 201-220.

Pregledni znanstveni članek

RAMOVŠ, Mirko. Sekcija za glasbeno narodopisje (1972 - 1994). *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2001, 30, 1, str. 49-56, ilustr.

Strokovni članek

KRANJEC, Rebeka. Plesna dediščina Mislinjske doline. V: **ŠTAJNBAHER, Srečko** (ur.). *Mladinski raziskovalni tabor Mislinja 2000*. Ljubljana: Zveza za tehnično kulturo Slovenije, Gibanje znanost mladini, 2001, str. 69-76.

KUMER, Zmaga. Pesemsko izročilo v Cerkevniku v zadnjih 200 letih. V: **RAJH, Bernard** (ur.), **TOŠ, Marjan** (ur.). *Podobe kraja : zbornik Občine Cerkevnik*. Cerkevnik: Občina: Slovenskogoriški forum, 2001, str. 299-308, note.

KUMER, Zmaga. Slovenska ljudska pesem v Paglovčevem času. V: **HUMAR, Marjeta** (ur.). *Paglovčev zbornik : [zbornik referatov s Simpozija o Francu Mihaelu Paglovcu (1679-1759)]*. Kamnik: Občina, 2001, str. 18-22.

Objavljeno vabljeno predavanje na znanstveni konferenci **GOLEŽ KAUCIČ, Marjetka.** Visokošolske in raziskovalne ustanove ob vključevanju Slovenije v EU - konkurenca ali povezovanje. V: **STANOVNIK, Branko** (ur.), **GOLIČ, Ljubo** (ur.), **KRALJ, Alojz** (ur.). *Razvoj visokega šolstva v Sloveniji : zbornik referatov na posvetu, Ljubljana, 27.*

novembra 2001. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2001, str. 47-52.

KOMAVEC, Maša. Researching folk music of Slovene minorities outside of Slovenia. V: PETTAN, Svanibor (ur.), REYES, Adelaida (ur.), KOMAVEC, Maša (ur.). *Glasba in manjšine : zbornik referatov I. mednarodnega posvetovanja študijske skupine Mednarodnega sveta za tradicijsko glasbo (ICTM) Glasba in manjšine, Ljubljana, Slovenija, 25. - 30. junij 2000 : proceedings of the 1st International Meeting of the International Council for Traditional Music (ICTM), Study Group Music and Minorities, Ljubljana, Slovenia, June 25-30, 2000.* Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001, str. 103-110.

KUNEJ, Drago. Instability and vulnerability of CD-R carriers to sunlight : (results of a simple experiment in everyday work environment). V: *The proceedings of the AES 20th International Conference, 2001 october 5-7, Budapest : archiving, restoration, and new methods of recording.* New York: Audio Engineering Society, 2001, str. 18-25.

STRAJNAR, Julijan. Folk music and identity. V: PETTAN, Svanibor (ur.), REYES, Adelaida (ur.), KOMAVEC, Maša (ur.). *Glasba in manjšine : zbornik referatov I. mednarodnega posvetovanja študijske skupine Mednarodnega sveta za tradicijsko glasbo (ICTM) Glasba in manjšine, Ljubljana, Slovenija, 25. - 30. junij 2000 : proceedings of the 1st International Meeting of the International Council for Traditional Music (ICTM), Study Group Music and Minorities, Ljubljana, Slovenia, June 25-30, 2000.* Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001, str. 95-101, ilustr.

SUMMARY

Systematic and exhaustive research into Slovene song, music and dance traditions is generated through fieldwork, source and material analysis, and guidelines formulated on the basis of theoretical knowledge. It sheds light on the source, reception, handing-down and changes of Slovene folk songs, music and dancing. Publications enable the expert and broader public to gain insight into this material, revealing a previously unknown heritage, while systematic and computer-assisted data-processing facilitates clarity of the archival collection, which is one of the largest of its kind in Europe.

In 2001 two volumes containing the expert journal *Traditiones* by the Institute of Ethnomusicology and the Institute of Slovenian Ethnology, a compendium of wedding songs under the title *Je ohcet vesela ...*, Proceedings of the 1st International Meeting of the International Council for Traditional Music (ICTM) Study Group *Music and Minorities* and a

TEKAVEC, Marjeta. Vestiges of sword dances in Slovenia. V: IVANČIČ DUNIN, Elsie (ur.), ZEBEC, Tvrto (ur.). *Sword dances and related calendrical dance events. Revival: reconstruction, revitalization : proceedings.* Zagreb: International Council for Traditional Music Study Group on Ethnochoreology: Institute of Ethnology and Folklore Research, 2001, str. 119-122.

TERSEGLAV, Marko. Ljudska glasba kot identiteta in kot eksotika. V: ČAVLOVIČ, Ivan (ur.). Mednarodni simpozij "Muzika i društvo", Sarajevo, 27-28.10.2000. *Zbornik radova.* Sarajevo: Muzikološko društvo FBiH: Muzička akademija u Sarajevu, 2001, str. 258-266.

Poglavje ali samostojni sestavek v znanstveni knjigi

KUMER, Zmaga. Marija gre na božjo pot : božje poti v slovenski ljudski pesmi. V: KLEMENC, Alenka (ur.). *"Hodil po zemlji sem naši -" : Marijanu Zadnikarju ob osemdesetletnici = Festschrift Marijan Zadnikar.* Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001, str. 405-414.

SEKUNDARNO AVTORSTVO

Urednik

KUNEJ, Drago (ur.). *Fantje artiški*, (Iz arhiva glasbenonarodopisnega inštituta). Ljubljana: Glasbenonarodopisni inštitut ZRC SAZU, 2001. I kaseta (46 min, 23 sek), [mono].

KUMER, Zmaga (ur.). *Je ohcet vesela - : ljudske svatbene pesmi na Slovenskem.* Ljubljana: Kres, 2001.

audio cassette *Fantje artiški* from the series *Iz arhiva Glasbenonarodopisnega inštituta* (From the Archive of the Institute of Ethnomusicology), containing a presentation of male harmony singing, were published. We continued with preparations for the fifth book in the series *Slovenske ljudske pesmi* (Slovene Folk Songs), which will consist of epic songs of family content (complete with two papers on the subject), research into animal imagery in Slovene folk songs, the musicological aspects of the transformation of authored songs into folk songs in the second half of the 19th century, folk music in northern Istria, and social issues in the song traditions of Tuhinjska Dolina. Five chapters of the monograph *Ljudsko in umetno - dva obraza ustvarjalnosti* (The Folk and the Authored - Two Faces of Creativity) were finished and two papers on the dance traditions of Porabje and the role of masks in Slovene folk dances written. An overview, the first transcrip-

tion and editing of 1337 manuscript notes by Dr Radoslav Hrovatin, dating from the period between 1949 and 1955, were carried out. The work of the sound archive was focused on field recording and the collection of material (568 songs and pieces of instrumental music, and much ethnomusicological and ethnochoreographical data) and the production of backup copies of original tapes. In addition, a special study of the sensitivity of CD-R media to light and sunbeams was carried out. During this time

the computer processing and archiving of new recordings also took place.

In addition to their regular work the institute's staff gave access to material to all who needed it for their scientific, educational, cultural or artistic work, and they underwent training and followed different events in order to ascertain the current situation in folk song, music and dance and the changes introduced by folklorism.

INŠTITUT ZA SLOVENSKO IZSELJENSTVO

ZNANSTVENI SVET

Dr. Breda Čebulj - Sajko (predsednica), dr. Marjan Drnovšek, dr. Irena Gantar Godina, doc. dr. Marina Lukšič - Hacin, akad. prof. dr. Vasilij Melik, akad. prof. dr. Janez Stanonik, dr. Janja Žitnik.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: doc. dr. Marina Lukšič - Hacin, znanstvena sodelavka.

Znanstveni svetniki: dr. Marjan Drnovšek, doc. dr. Irena Gantar Godina, dr. Janja Žitnik.

Višja znanstvena sodelavka: dr. Breda Čebulj - Sajko.

Znanstvena sodelavka: doc. dr. Mirjam Milharčič - Hladnik.

Asistent z doktoratom: dr. Zvone Žigon.

Asistenta: Dean Ceglar, Jernej Mlekuž.

Samostojna strokovna delavka: Špela Marinšek.

TEMELJNE RAZISKAVE

Narodna in kulturna identiteta slovenskega izseljenstva
Vodja raziskovalnega programa: M. Drnovšek.

Sodelavci: I. Gantar Godina, B. Čebulj - Sajko, M. Lukšič - Hacin, D. Ceglar, Š. Marinšek, B. Šuštar, J. Mlekuž.

Poudarek je bil na analizi kulturno-umetniškega delovanja slovenskih izseljencev, evidentiranja izseljenškega arhivskega gradiva v tujini, posredovanju raziskovalnih rezultatov za šolske (učbeniki) in splošno izobraževalne namene (razstava). Izsledki raziskovanj so bili objavljeni v domačih (npr. *Dve domovini/Two Homelands*) in tujih znanstvenih revijah in posredovani na domačih in tujih znanstvenih konferencah. Interdisciplinarno zastavljeno raziskovalno delo je prispevalo tudi k večjemu utrjevanju kulturne identitete med Slovenci po svetu in posredovanju naših rezultatov tujim poznavalcem migracijske problematike.

Stanje in perspektive slovenskega povratništva*Vadja projekta:* J. Žitnik.*Sodelavci:* B. Čebulj - Sajko, M. Lukšič - Hacin.

Dopolnjevanje in analiza zbranega gradiva sta potekala predvsem na področju raziskovanja t. i. literarnega in kulturnega povratništva. Delni rezultati raziskave so bili predstavljeni na 37. seminarju slovenskega jezika, literature in kulture (objavljeno v *Zborniku predavanj*) in na simpoziju "Kulturno-umetniška dejavnost izseljencev in njeno mesto v sodobni kulturi – s posebnim poudarkom na slovenskem izseljenstvu" (objavljeno v reviji *Dve domovini/Two Homelands*, št. 14).

Stanje arhivskega, muzejskega in knjižničnega gradiva pri slovenskih izseljencih po svetu*Vodja projekta:* B. Čebulj Sajko.*Sodelavci:* M. Lukšič - Hacin, M. Drnovšek, D. Ceglar.

Projekt se je pričel 20. oktobra 2001 v sodelovanju z Raziskovalnim središčem Republike Slovenije, Koper. Potekal bo dve leti. Osnovni cilj projekta je evidentirati stanje izseljenskega arhivskega, muzejskega in knjižničnega gradiva *in situ* ter usposobiti mlade ljudi – izseljence za nadaljnje delo s starim in nastajajočim gradivom. V letu 2002 bomo opravili tovrstno terensko delo med avstralskimi Slovenci, v letu 2003 pa med izseljenci po zahodni Evropi. Na osnovi tega bomo dopolnili dokumentacijsko-informacijski center IZI, ki bo preko spletne strani dosegljiv domačim in tujim raziskovalcem, predvsem pa izseljencem.

Vloga in pomen žensk za ohranjanje kulturne tradicije med izseljenci*Vadja projekta:* M. Lukšič - Hacin.*Sodelavci:* M. Milharčič - Hladnik, B. Verlič - Christensen, D. Ceglar, J. Mlekuž, D. Kunej, Š. Marinšek.

Julija se je začelo izvajanje triletnega projekta. V začetnem polletju je bil največji poudarek na usklajevanju raziskovalnih vsebin in predvidenih terenov ter na metodološki pripravi terenskega dela (globinski intervju). Prav tako se je začelo evidentiranje in analiza relevantne literature, raziskav, študij na temo ženskih mednarodnih migracij in slovenskega izsel-

jenstva, točneje izseljenk. Slednje zahteva pregled obstoječih raziskav o slovenskem izseljenstvu, arhivskega materiala, člankov in prispevkov v slovenski izseljenski periodiki, biografij in avtobiografij, osebnih pripovedi, arhivskega gradiva zvočnih zapisov, kulturno-umetniških stvaritev in njihovih interpretacij ter osebnih pripovedi in intervjujev.

Sodobni (slovenski) misijonar kot izseljenec (podoktorski projekt)*Vodja projekta:* Z. Žigon.

Avtor se je štiriletnega projekta na samem začetku v sredini leta 2001 lotil z zbiranjem strokovne in druge ustrezne literature ter arhivskega gradiva, še bolj pomembna pa so bila prva srečanja z aktivnimi slovenskimi misijonarji, ki delujejo predvsem v Afriki (Madagaskar, Slonokoščena obala, Kongo, Ruanda) ter – na terenu – v Egiptu. Zanima ga predvsem vloga sodobnega misijonarja kot izseljenca, posameznika, ki je kot vsak človek podvržen kulturnemu šoku, po drugi strani pa mora biti sposoben empatije, akomodacije in karseda samonadzorovane adaptacije.

Slovenci v Afriki*Vodja projekta:* Z. Žigon.

V enoletnem projektu Ministrstva za kulturo Slovenije v Afrikije dr. Zvone Žigon raziskal trenutno kvantitativno in kvalitativno navzočnost Slovencev in slovenstva na tej celinii. Zaradi geografske in kulturne situacijske sorodnosti je projekt razširil še na Arabski polotok. Med navezovanjem stikov, predvsem pa med študijskim potovanjem v Egipt, Južnoafriško republiko in Kenijo je prišel do zanimivih izsledkov in zaključkov, s tem pa odprl novo poglavje v poznavanju slovenskega izseljenstva.

**RAZISKOVALNO DELO V OKVIRU
MEDNARODNIH PROJEKTOV****Slovenci in Čehi: trajno prijateljstvo?***Vadja projekta:* I. Gantar Godina.

Projekt Slovenci in Čehi – trajno prijateljstvo? je skupen projekt Inštituta za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU in Česke akademije věd (Historický ústav), Praga-Brno. Sodelujejo: s češke strani prof. dr. Jaroslav Panek, doc. dr. Miroslav Šestak (Praga) in

doc. dr. Ladislav Hladky (Brno). S slovenske strani: dr. Eva Holz, znanstvena svetnica, Inštitut za zgodovino Milka Kosa, red. prof. dr. Janez Cvirn, FF, in kot nosilka doc. dr. I. Gantar Godina (ISI ZRC SAZU).

Comenius - Migration and Intercultural Relations: Challenge for European Schools Today

Nosilec: Stavanger University College, Norveška.

Nacionalni koordinator: J. Mlekuž.

Cilj projekta je nastaviti tripartitno mrežo med raziskovalnimi organizacijami, univerzo in drugimi izobraževalnimi sistemi na področju medkulturnih stikov in migracij. Delo vključuje predvsem vzpostavljanje mednarodne komunikacije med posameznimi nacionalnimi partnerji projekta.

Unesco - Comparative Education Programme in Euro-Mediterranean Studies

Nosilec: Faculty of Education, University of Malta.

Nacionalna koordinatorka: M. Lukšič - Hacin.

Komparativni raziskovalno-izobraževalni projekt je usmerjen predvsem na izgradnjo komunikacijske mreže v mediteranskem prostoru. Ukvarja se predvsem z mediteranskimi študijami v različnih perspektivah.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Monografska zbirka Migracije

21. 5. je Inštitut ustanovil samostojno knjižno zbirko Migracije in imenoval J. Žitnik za njeno urednico. Programska zasnova zbirke obsega objavo znanstvenih monografij in zbornikov s področja humanističnih in družboslovnih ved, ki obravnavajo vprašanja, povezana z meddržavnimi migracijami. Zbirka izhaja pri Založbi ZRC, v letu 2001 sta izšla prva dva zvezka: *Iz spomina v prihodnost. Slovenska politična emigracija v Argentini* Z. Žigona in *Slovenski izseljenci iz Prekmurja v Bethlehemu v ZDA 1893-1924* M. Kuzmiča. Vsebinsko naravnost zbirke je urednica predstavila na tiskovnih konferencah v Ljubljani 20. 6. in 4. 10. ter v Murski Soboti 24. 10., v znanstvenih in kulturnih rubrikah in v oddaji *Zgodbe o knjigah* (TV Slovenija) 21. 10.

Razstava "Izseljenec: življenjske zgodbe Slovencev po svetu" (Muzej novejšje zgodovine Slovenije v Ljubljani, 24. 10. 2001 - 15. 4. 2002)

M. Drnovšek je izdelal idejno zasnovo razstave, je avtor uvodnih predstavitev in petih zgodb, soavtor izbrane bibliografije in sodelavec v projektni skupini in uredniškem odboru zbornika, ki je izšel ob razstavi.

Enciklopedija Slovenije

M. Drnovšek je strokovni urednik za izseljensko področje in pisec gesel.

Zbirka Korenine (Založba Nova revija)

M. Drnovšek je urednik zbirke, ki objavlja dela s področja zgodovinopisja.

Slovenska kronika 19. stoletja (Založba Nova revija)

M. Drnovšek sodeluje kot pisec gesel o slovenskem izseljenstvu.

M. Drnovšek je član uredniških odborov: *Kronika*, časopis za slovensko krajevno zgodovino (izdaja Zveza zgodovinskih društev Slovenije), *Zgodovina v šoli* (Zavod R Slovenije za šolstvo).

Na pragu besedila

Z. Žigon in J. Žitnik sta sodelovala pri pripravi novega učbeniškega kompleta *Na pragu besedila* (Ljubljana: Rokus, 2001) za 3. letnik srednjih šol, ki obsega učbenik, delovni zvezek, priročnik za učitelje in videokaseto. Slednja je v veliki meri posvečena vprašanju ohranjanja slovenščine v zamejstvu in izseljenstvu. Kaseta predstavlja prvi oprijemljivejši rezultat prizadevanj Inštituta za sistematično uvedbo obravnave izseljenske problematike v srednješolske učne vsebine.

Slovar etnologije Slovencev

Vodja projekta: Angelos Baš.

Kot pisci gesel so sosodelovali B. Čebulj Sajko, M. Drnovšek, M. Lukšič - Hacin in Z. Žigon.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

V letu 2001 se je knjižni fond povečal za 87 enot. Nadaljujejo se popisi arhivskega gradiva. Konec leta je bil končan popis gradiva za Švedsko. Ustvarjene so bile nove zbirke arhivskega gradiva Inštituta in sicer zbirke zvočnih zapisov, video zapisov, diapozitivov in začelo se je popisovanje fotografij. Začelo se je evidentiranje arhivskega gradiva v Hrvatskem državnem arhivu v Zagrebu (fond: Iseljenički kome-

sarijat, Zagreb 1922–1939), in izdelava popisov in kopij gradiva (D. Ceglar in M. Drnovšek). Konec leta 2001 je bil ustanovljen Arhivsko-dokumentacijski center (ADC), ki ga vodi D. Ceglar. Dogovori z Arhivom Slovenije glede ureditve statusa našega arhiva še potekajo.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- *Dve domovini/Two Homelands*: Razprave o izseljenstvu/Migration Studies, št. 13 in 14, 2001, urednik dr. Marjan Drnovšek.
- *Bilten/Newsletter* št. 13 Inštituta za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU (urednik J. Mlekuž). Ljubljana: Inštitut za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- Instytut Polonijny, Uniwersytet Jagielloński v Krakowu, Poljska,
- Etnografski institut SANU, Beograd, Jugoslavija,
- School of Behavioural Sciences, Macquarie University, Sydney, Avstralija,
- Association of European Migration Institutions (AEMI), Aalborg, Danska,
- Narodna in študijska knjižnica Trst, Italija,
- Slovene Studies, ZDA,
- Norwegian Emigration Center v Stavangerju, Norveška,
- Centre de Documentacion sur les Migration Humaines, Luxemburg,
- The Danish Emigration Archives v Aalborgu, Danska,
- Archives Department, Maritime Archives & Library, Merseyside Maritime Museum v Liverpoolu, Velika Britanija,
- The North Frisian Emigrant Archive v Bredstedtu, Nemčija,
- Institut za migracije i narodnosti, Hrvaška,
- Rheinisch-Westfälische Auslandsgesellschaft E.V., Auslandsinstitut, Dortmund, Nemčija,
- University of Minnesota, Immigration History Research Center, Minneapolis, ZDA,
- Siirtolaisuusinstituutti, Turku, Finska,
- Universität Bremen, Migrationsforschung, Bremen, Nemčija,
- Museo dell'Emigrante/Centro Studi Permanente

sull'Emigrazione, San Marino, Republika San Marino,

- Czech and Slovak History Conference, ZDA,
- Historický Ústav České Akademie věd, Praga-Brno,
- Ameriška ženska zveza, ZDA.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Dean Ceglar

Izseljevanje iz Ribniške doline od srede 19. stoletja do druge svetovne vojne. Referat na simpoziju "Kulturnometniška dejavnost izseljencev in njeno mesto v sodobni kulturi" – s posebnim poudarkom na slovenskem izseljenstvu, Hotel Špik, Gozd Martuljek, 20. 9.

Breda Čebulj - Sajko

Kaj je kulturnometniška dejavnost med Slovenci v Avstraliji. Predavanje na mednarodni konferenci "Kulturnometniška dejavnost izseljencev in njeno mesto v sodobni kulturi", Gozd Martuljek 19. 9.

Marjan Drnovšek

Množično izseljevanje Slovencev v Združene države Amerike. Predstavitev videokasete in predavanje o izseljevanju Slovencev na simpoziju "Modeli poučevanja in učenja" (Zavod Republike Slovenije za šolstvo), Portorož, 1.–3. 4.

Slovenski izseljenci in začetki druge svetovne vojne. Referat na znanstvenem posvetu "Šestdeset let od začetka druge svetovne vojne na Slovenskem" (Zveza zgodovinskih društev Slovenije), Ljubljana, 11.–12. 4.

Causes for Emigration from Slovenia. Referat na mednarodnem strokovnem posvetu "Bridging our Worlds" (Slovenian Genealogy Society International, Inc /USA/, Slovensko rodoslovno društvo /Slovenija/, Gottscheer Heritage And Genealogy Association /USA/, Federation of Eastern European Family History Societies), Ljubljana, 9.–12. 9.

The Role of Ljubljana in European Migration Processes before 1914: Connections And Information Influences. Referat na okrogli mizi na rednem letnem srečanju Zveze evropskih migracijskih institucij (The Association of European Migration Institutions), San Marino, 27. 9.

Arhivi in zgodovinopisje: Spodbude za razgovor. Zasnova in vodenje okrogle mize na 20. zborovanju Ar-

hivskega društva Slovenije "Arhivi in uporabniki", Ptuj, 17.-19. 10.

Irena Gantar Godina

Slovenes: russophiles or slavophiles? Referat na na 6. kongresu ASN, New York, 5. 4.

Kulturnoumetniška dejavnost Slovencev v slovanskem svetu do leta 1918. Referat na simpoziju "Kulturnoumetniška dejavnost izseljencev in njeno mesto v sodobni kulturi – s posebnim poudarkom na slovenskem izseljenstvu", Gozd Martuljek 20. 9.

Josef Vuga – Slovene scholar in České Budějovice. Referat na mednarodni konferenci "Střety národních a univerzálních modelů v České kultuře 1800-1918", 25. 9.

Chances of coexistence in the Carpathian region in the 20th century. Sodelovanje na seminarju Sveta Evrope z diskusijskimi prispevki, Budimpešta, 4. 10.

Marina Lukšič - Hacin

Slovenci na Švedskem. Predavanje na Radiu Slovenija, III. program: Izobraževalni program. Ljubljana, 24. 3.

Pomen kulturno-umetniške dejavnosti med slovenskimi izseljenci – Zahodna Evropa. Predavanje na mednarodni konferenci "Kulturnoumetniška dejavnost izseljencev in njeno mesto v sodobni kulturi – s posebnim poudarkom na slovenskem izseljenstvu", Gozd Martuljek, 20. 9.

Multikulturalizem. Vabljen predavanje študentom 3. in 4. letnika FDV pri predmetu Sociologija kulture, Ljubljana, 15. 10.

Poučevanje državljske vzgoje. Delavnica na 4. mednarodni konferenci "Državljanstvo in državljska vzgoja" v sodelovanju z Gerijem Smithom, Vzgoja za državljanstvo v demokracijah, Koper 5.-6. 12.

Mirjam Milharčič - Hladnik

Condemned to oblivion: the quest of erased life and work of Angela Vode. Predavanje na 33. nacionalni konvenciji Ameriškega združenja za razvoj slovenskih študij, Arlington (Virginia, ZDA), 15. 11.

Janja Žitnik

Besedna umetnost slovenskih izseljencev in njeno mesto v sodobni slovenski kulturi. Prispevek na mednarodni znanstveni konferenci "Kulturno-umetniška dejavnost izseljencev in njeno mesto v sodobni kulturi – s posebnim poudarkom na slovenskem izseljenstvu". Gozd Martuljek, 19. 9.

Slovene Emigrant Writers in Canada and Europe – The Question of Bilingualism. Vabljen predavanje na mednarodnem simpoziju "The Protection of Cultural and Linguistic Diversity in Canada and in Europe: Chances and Obstacles of Multiculturalism". Center za kanadske študije Univerze na Dunaju, Društvo za severnoameriške študije Univerze na Dunaju, Mednarodni center za raziskovanje nacionalizma in manjšin v Evropi (IZENUM). Dunaj, 9. 11.

Zvone Žigon

Vloga Slovencev v tujini pri osamosvojitvi Slovenije. Referat na simpoziju "Slovenska osamosvojitve 1991 – pričevanja in analize", Zveza zgodovinskih društev Brežice, Brežice 21. 6.

Who is who in Slovenia dealing with Slovenes in the world. Referat na mednarodnem strokovnem posvetu "Bridging our Worlds", Rodoslovno društvo, Ljubljana 9.-12. 9.

Slovenska kultura v Južni Ameriki po osamosvojitvi Slovenije. Referat na mednarodni konferenci "Kulturnoumetniška dejavnost izseljencev in njeno mesto v sodobni kulturi", Gozd Martuljek, 20. 9.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Dean Ceglar, Marjan Drnovšek

M. Drnovšek in D. Ceglar sta bila od 4.-9. 11. v Zagrebu, kjer sta v *Hrvatskem državnem arhivu* evidentirala fond *Iseljenički komesarijat, Zagreb 1922-1939* (za Slovence pomembno gradivo). Gradivo sta deloma popisala in izdelala kopije. Obiskala sta tudi *Slovenski dom* v Zagrebu in *Institut za migracije i narodnosti*.

Marina Lukšič - Hacin

Sodelovanje na Generalni skupščini The Association of European Migration Institutions (AEMI), San Marino, 27. 9.

Jernej Mlekuz

Študijsko izpopolnjevanje in opravljanje študijskih obveznosti na Univerzi v Bergnu (Norveška), oddelek za antropologijo, 4. 2. – 9. 5.

Sodelovanje pri pripravi mednarodnega projekta "Migration and Intercultural Relations: Challenge for European Schools Today" v Lizboni, 24. 10.

PEDAGOŠKO DELO

Marjan Drnovšek

Videofilm "Množično izseljevanje Slovencev v Združene države Amerike" (Zavod Republike Slovenije za šolstvo) (modeli poučevanja in učenja, zgodovina). Izdelava idejne zasnove, scenarija, organizacija zbiranja gradiva za snemanje, soavtorstvo učbenika z delovnimi listi.

Seminar za študente četrtega letnika zgodovine (pri prof. dr. Dušanu Nečaku), 4 ure. Tema: izseljevanje Slovencev. 12. in 18. 11.

Predavanje učiteljem zgodovine srednje stopnje (Gimnazija Poljane v Ljubljani) in osnovnošolske stopnje (Osnovna šola Brod-Vižmarje v Ljubljani). Tema: Izseljevanje Slovencev.

Irena Gantar Godina

Družboslovje - Zgodovina (predavanja), Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani.

Marina Lukšič - Hacin

Civilizacije (predavanja in vaje), Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani.

Sociološki vidiki profesionalne identitete učiteljskega poklica (predavanja), podiplomski študij na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani.

MENTORSTVO

Marjan Drnovšek je bil somentor magistrandu Deanu Ceglarju.

Breda Čebulj Sajko je bila mentorica magistrandu Jerneju Mlekužu.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN SESTAVKI

Izvirni znanstveni članek

ČEBULJ-SAJKO, Breda. Auto-biographical methods - case study - Australian Slovenes. *Dve domov*, 2001, št. 13, str. 19-24.

DRNOVŠEK, Marjan. Slovenski izseljenci v Evropi ob izbruhu druge svetovne vojne. *Prispev. novejšo zgod.*, 2001, letn. 41, št. 2, str. 243-266, fotogr.

LUKŠIČ-HACIN, Marina. Pomen kulturno-umetniške dejavnosti med slovenskimi izseljenci - Zahodna Evropa. *Dve domov*, 2001, št. 14, str. 53-65.

MLEKUŽ, Jernej. Prispevek za drugačno geografijo moči: migracija, moč in identiteta v odnosu ene do druge. *Dve domov*, 2001, št. 13, str. 25-52.

MLEKUŽ, Jernej. Prostor na gala plesu in bojnem polju etične, narodne ter nacionalne identitete: izbrani teoretski vidiki. *Glas. Slov. etnol. druš.*, 2001, letn. 41, št. 1/2, str. 55-61, 169.

ŽIGON, Zvone. Slovenska politična emigracija v Argentini. *Dve domov*, 2001, št. 13, str. 111-132, tabele, graf. prikazi.

ŽITNIK, Janja. Besedna umetnost slovenskih izseljencev in njeno mesto v sodobni slovenski kulturi. *Dve domov*, 2001, št. 14, str. 67-90, tabela.

Pregledni znanstveni članek

DRNOVŠEK, Marjan. Arhivi in zgodovinopisje: (spodbude za razgovor). V: KAFOL, Miran (ur.), MRAVLJA, Mija (ur.), NARED, Andrej (ur.). *Arhivi in uporabniki. Arhivi in zgodovinopisje*. [Ljubljana]: Arhivsko društvo Slovenije, 2001, str. 36-40.

DRNOVŠEK, Marjan. Izseljenec: življenjske zgodbe Slovencev po svetu. V: KOKALJ KOČEVAR, Monika. *Izseljenec: življenjske zgodbe Slovencev po svetu*. Ljubljana: Muzej novejšo zgodovine Slovenije, 2001, str. 9-17, tabele.

GANTAR GODINA, Irena. Ivan Žmavc: slovenski znanstvenik v Pragi. V: KOKALJ KOČEVAR, Monika. *Izseljenec: življenjske zgodbe Slovencev po svetu*. Ljubljana: Muzej novejšo zgodovine Slovenije, 2001, str. 77-78, portret, fotogr.

GANTAR GODINA, Irena. Kulturnoumetniško delovanje Slovencev v slovanskih deželah do začetka prve svetovne vojne. *Dve domov*, 2001, št. 14, str. 15-18.

MLEKUŽ, Jernej. Izbrani teoretski vidiki razumevanja prostora kot elementa etnične, narodne in nacionalne identitete. *Razpr. gradivo - Inšt. nar. vpraš. (1990)*, 2001, št. 38/39, str. 360-377.

ŽIGON, Zvone. Slovenska kultura v Južni Ameriki po osamosvojitvi Slovenije. *Dve domov*, 2001, št. 14, str. 37-45.

Strokovni članek

DRNOVŠEK, Marjan. V: CVIRN, Janez (ur.), GRDINA, Igor (ur.), CIPERLE, Jože. *Slovenska kronika XIX. stole-*

tja. Ljubljana: Nova revija, 2001, knj. 1: 1800-1860. Anton Fuster in Amerika. Str. 373, ilustr., fotogr. Belokranjski krošnjari v Ameriki. Str. 233-234, ilustr. Chicago privablja slovenske trgovce. Str. 433-434, ilustr. S trebihom za kruhom - na Hrvaško! Str. 470-471, fotogr. Z jadrnico čez Atlantik. Str. 210-211, ilustr.

DRNOVŠEK, Marjan. Izseljevanje Slovencev. V: SITAR, Sandi (ur.). *Stoletna pratika enaindvajsetega stoletja : 2001-2100*, (Koledarska zbirka). Ljubljana: Prešernova družba, 2001, str. 215-223, fotogr.

Objavljeno vabljeno predavanje na znanstveni konferenci

DRNOVŠEK, Marjan. The role of Ljubljana in European migration processes before 1914 : connections and informational influences. V: *Annual Meeting of the European Migration Institutions, 26/30 September 2001*. [San Marino: Museo dell'Emigrante, Centro Studi sull'Emigrazione, 2001], str. 37-42.

DRNOVŠEK, Marjan. Temeljne značilnosti izseljevanja s slovenskega ozemlja. V: GRANDA, Stane (ur.), ŠATEJ, Barbara (ur.). *Temeljne prelomnice preteklih tisočletij : zbornik referatov*. Ljubljana: Zveza zgodovinskih društev Slovenije, 2001, str. 199-212.

MILHARČIČ-HLADNIK, Mirjam. Osebnost Angele Vode. V: VODOPIVEC, Peter (ur.). *Usoda slovenskih demokratičnih izobražencev : Angela Vode in Boris Furlan - žrtvi Nagodetovega procesa*. V Ljubljani: Slovenska matica, 2001, str. 17-28.

ŽITNIK, Janja. Slovenski izseljenski pisci in literarno povratništvo. V: OREL, Irena (ur.). 37. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, 25.6. - 14.7. 2001. *Zbornik predavanj*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete, 2001, str. 155-172.

Objavljeno vabljeno predavanje na strokovni konferenci DRNOVŠEK, Marjan. Vzroki za izseljevanje Slovencev v zadnjih dveh stoletjih. *Drevesa (Ljubl.)*, nov. 2001, letn. 8, št. 3, str. 10-13.

Poglavje ali samostojni sestavek v znanstveni knjigi DRNOVŠEK, Marjan. Delavec Anton Perne, Oregon City (Oregon). Str. 31-34, portret, fotogr. Duhovnik Alojzij Ignacij Kastigar in ameriška svoboda. Str. 27-29, portret, fotogr. Govorica dokumentov : družina Strajnar med Francijo in Jugoslavijo. Str. 85-87, portret, fotogr. Izseljenski učitelj Svatopluk Stoviček med belgijskimi Slovenci. Str. 79-83, portret, fotogr. Kuharica Liza v New Yorku. Str. 43-46, portret, fotogr. V: KOKALJ KOČEVAR, Monika. *Izseljenec : življenjske zgodbe Slovencev po svetu*. Ljubljana: Muzej novejšje zgodovine Slovenije, 2001.

DRNOVŠEK, Marjan. Potovanja k ameriškim Slovincem.

V: RAJŠP, Vincenc (ur.), BRATOŽ, Rajko (ur.), CVIRN, Janez (ur.), FISCHER, Jasna (ur.), MARUŠIČ, Branko (ur.), LUKAN, Walter (ur.). *Melikov zbornik : Sloveni v zgodovini in njihovi srednjeevropski sosedi*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001, str. 1017-1032.

GANTAR GODINA, Irena. Overview of the migration of Slavs from Habsburg Monarchy to Canada - up to 1918. V: VIRTANEN, Keijo (ur.). *"Once a jolly swagman -": essays on migration in honour of Olavi Koivukangas on his 60th birthday*. Turku: Institute of Migration, 2001, str. 68-80.

GANTAR GODINA, Irena. Slovenski intelektualci v slovanskih deželah do 1918. V: RAJŠP, Vincenc (ur.), BRATOŽ, Rajko (ur.), CVIRN, Janez (ur.), FISCHER, Jasna (ur.), MARUŠIČ, Branko (ur.), LUKAN, Walter (ur.). *Melikov zbornik : Sloveni v zgodovini in njihovi srednjeevropski sosedi*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001, str. 859-867.

MILHARČIČ-HLADNIK, Mirjam. Educational innovation and the panacea of school reform - the Slovenian case. V: SULTANA, Ronald G. (ur.). *Challenge and change in the Euro-Mediterranean region : case studies in educational innovation*. New York: Peter Lang, 2001, str. 453-466.

Poglavje ali samostojni sestavek v strokovni knjigi

ČEBULJ-SAJKO, Breda. Naselitev Slovencev v Avstralijo. V: TREBŠE-ŠTOLFA, Milica (ur.), KLEMENČIČ, Matjaz (ur.). *Slovensko izseljenstvo : zbornik ob 50-letnici Slovenske izseljenske malice*. Ljubljana: Združenje Slovenska izseljenska matica, 2001, str. 259-268, fotogr.

DRNOVŠEK, Marjan. Izseljevanje Slovencev v Severno Ameriko. Str. 173-178. Slovenci izseljenci in Zahodna Evropa do druge svetovne vojne. Str. 281-290, fotogr., tabela. V: TREBŠE-ŠTOLFA, Milica (ur.), KLEMENČIČ, Matjaz (ur.). *Slovensko izseljenstvo : zbornik ob 50-letnici Slovenske izseljenske malice*. Ljubljana: Združenje Slovenska izseljenska matica, 2001.

ŽIGON, Zvone. Slovenska politična emigracija v Argentini. V: TREBŠE-ŠTOLFA, Milica (ur.), KLEMENČIČ, Matjaz (ur.). *Slovensko izseljenstvo : zbornik ob 50-letnici Slovenske izseljenske malice*. Ljubljana: Združenje Slovenska izseljenska matica, 2001, str. 249-258, tabeli.

ŽITNIK, Janja. Književnost slovenskih izseljencev. V: TREBŠE-ŠTOLFA, Milica (ur.), KLEMENČIČ, Matjaz (ur.). *Slovensko izseljenstvo : zbornik ob 50-letnici Slovenske izseljenske malice*. Ljubljana: Združenje Slovenska izseljenska matica, 2001, str. 77-88, fotogr.

MONOGRAFIJE

Znanstvena monografija

LUKŠIČ-HACIN, Marina. *Zgodbe in pričevanja : Slovenci na Švedskem*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001. 369 str., ilustr.

ŽIGON, Zvone. *Iz spomina v prihodnost : slovenska*

politična emigracija v Argentini, (Migracije, 1). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001. 391 str., ilustr.

Znanstvenoraziskovalni film

DRNOVŠEK, Marjan. *Množično izseljevanje Slovencev v Združene države Amerike*, (Modeli poučevanja in učenja, Zgodovina). Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, [2001]. 1 videokaseta (VHS) (25 min), barve, zvok.

SUMMARY

Research work in 2001 was basically focused on the research programme National and Cultural Identity of Slovenian Emigration. Basic studies were complemented with the following projects: The State and the Perspectives of Slovenian Re-emigration, The Role and the Significance of Women for Preserving Cultural Tradition among Emigrants, Slovenes in Africa, The Modern (Slovene) Missionary as Emigrant, Slovenes and Czechs: Lasting Friendship?, Migration and Intercultural relations: Challenge for European Schools Today (*Programme Comenius*), Comparative Education Programme in Euro-Mediterranean Studies (*Utwin/Unesco Chairs Programme*). At the end of the year, a new project titled The Condition of Archival, Museum and Library Materials among Slovene Emigrants around the World was started.

The Institute organised an international conference in Gozd - Martuljek (September 18th-21st) titled *Cultural-Artistic Activity of Emigrants and its Place in Modern Culture - with Special Emphasis on Slovenian Emigration*. Twenty-three speakers from eight countries participated in the conference.

In February M. Drnovšek took over the editorship

of *Dve domovini/Two Homelands: Migration Studies* and two volumes of this journal were published by the end of the year. In May the Institute established (within the ZRC publishing house) a monograph series titled *Migracije*, and appointed Janja Žitnik its editor. In 2001 the first two monograph volumes were published: *Slovenska politična emigracija v Argentini* (The Slovene Political Emigration in Argentina), and *Slovenski izseljenci iz Prekmurja v Bethlehemu v ZDA 1893-1924* (Slovene Emigrants from Prekmurje in Bethlehem, Pa, U.S.A., 1893-1924). Furthermore, the monograph *Zgodbe in pričevanja: Slovenci na Švedskem* (Stories and Testimonies: Slovenes in Sweden) as well as the Institute's *Newsletter* were published. In November the Archival and Documentation Centre was formed as an official unit of the Institute.

The researchers participated in several Slovene and international conferences and exhibitions, radio and TV programmes and made several visits abroad for the purpose of research work or business meetings. They also participated in several faculty programmes at the University of Ljubljana as lecturers or supervisors.

FILOZOFSKI INŠTITUT

ZNANSTVENI SVET

Akad. prof. dr. Josip Globevnik, red. prof. dr. Aleš Erjavec, izr. prof. dr. Oto Luthar, akad. prof. dr. Tine Hribar (predsednik), izr. prof. dr. Rado Riha, izr. prof. dr. Jelica Šumič Riha.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: izr. prof. dr. Rado Riha, znanstveni svetnik (od 21. 3.).

Znanstveni svetnik: red. prof. dr. Aleš Erjavec, dr. Tomaž Mastnak.

Višja znanstvena sodelavka: izr. prof. dr. Jelica Šumič Riha.

Višji znanstveni sodelavec: izr. prof. dr. Oto Luthar.

Znanstvena sodelavka: doc. dr. Marina Gržinič Mauhler, doc. dr. Alenka Zupančič.

Znanstveni sodelavec: dr. Peter Klepec Kršič (od 1. 7.), doc. dr. Matjaž Vesel (od 27. 9.).

Asistentka: mag. Dragana Kršič Klepec (do 15. 11).

Asistent: mag. Ernest Ženko, dr. Andrej Rahten (do 31. 3.), Matej Ažman (od 1. 12.).

Tajnik: Matej Ažman (od 1. 12.).

TEMELJNE RAZISKAVE

Glavnina temeljnega raziskovalnega dela je potekala v okviru treh raziskovalnih programov, in sicer *Estetika in filozofija kulture*, *Historično-filozofske raziskave* in *Raziskave sodobne filozofije*. Raziskovalni program je vsebinsko dopolnjevalo pet raziskovalnih projektov. 30. 7. se je končal postdoktorski projekt Marine Gržinič Mauhler *Maurice Merleau-Ponty: Koncept videnja in telesa v okviru filozofskega diskurza dvajsetega stoletja*, 1. 8. pa se je pod njenim vodstvom začel izvajati projekt *Virtualna in estetska konstitucija (post)moderne subjekta in njene političnofilozofske in epistemološke implikacije*.

Estetika in filozofija kulture

Vodja raziskovalnega programa: A. Erjavec.

Sodelavca: M. Gržinič Mauhler, E. Ženko.

Raziskovalno delo se je nadaljevalo v dveh smereh: (1) temeljne estetiške raziskave, (2) filozofska in estetiška vprašanja povezana s sodobno umetnostjo in kulturo (s posebnim poudarkom na umetnosti in kulturi Drugega sveta).

Temeljno estetiško raziskovanje je bilo osredotočeno na vprašanja ustvarjalnosti v umetnosti in na izstopajoči pomen umetnosti v dobi modernizma (še posebej pri M. Heideggerju in T. Adornu). Nekateri rezultati tega raziskovanja so bili predstavljeni na uvodnih vabljenih predavanjih na kongresih v Berkeleyu, Ankari, Asuncionu in Tokiu (kjer je A. Erjavec organiziral mednarodno panelno razpravo na to temo). Nadaljevali smo z raziskovanjem statusa sodobne umetnosti, pri čemer so bili nekateri rezultati predstavljeni na mednarodnih konferencah v Uppsali in v Ljubljani. Posebne pozornosti je bilo deležno vprašanje reprezentacije in podobe pri M. Merleau-Pontyju in A. Damasiu. Delo na drugem področju (smeri) je bilo osredotočeno na redakcijsko delo na knjigi, ki je posvečena tej tematiki.

V projektu smo raziskovali tudi odnos totalitete in umetnosti v opusu J.-F. Lyotarda, F. Jamesona in W. Welscha. Nekateri rezultati so bili predstavljeni na mednarodnih konferencah v Tokiu in Ljubljani. Na tej osnovi je nastala doktorska disertacija, katere zagovor bo v pričetku leta 2002.

Maurice Merleau-Ponty: Koncept videnja in telesa v okviru filozofskega diskurza dvajsetega stoletja (postdoktorski projekt)

Vodja projekta: M. Gržinič-Mauhler.

V letu 2001 smo zaključili postdoktorsko raziskavo z naslovom *Maurice Merleau-Ponty: Koncept videnja in telesa v okviru filozofskega diskurza dvajsetega stoletja*. V okviru raziskave smo uspešno obdelali številna vprašanja v kontekstu razmerja med estetiko kibernetskega sveta, teorijo telesa in globalizacijo, post-socializmom, kapitalizmom, aktivizmom in podobo. Sklicujoč se na delo Slavoja Žižka, Donne Haraway, Scotta Bukatmana, Richarda Beardswortha in drugih smo se v letu 2001 ukvarjali predvsem z fantazmatsko oporo umetniških struktur in njihovih mehanizmov. Analiza je bila usmerjena na spoznanje, da se učinek raz-resničevanja razodeva kot učinek

sopostavljanja resničnosti in njenega fantazmatskega dodatka iz oči v oči: vzporejanja drugega ob drugem. Prostetično telo in videnje s pomočjo virtualnega stroja sta bila v središču tega raziskovalnega projekta, kakor tudi tema številnih predavanj na mednarodnih prizoriščih in univerzah. V raziskovalnem projektu, ki je trajal več let, sta izšli dve monografiji v tujini (Zagreb, Dunaj), izsledki raziskave pa so bili predstavljeni v več kot deset pomembnih knjižnih objavah na tujem (MIT Press, Ablex Stamford, Campus Verlag idr.) ter na številnih mednarodnih univerzitetnih srečanjih.

Virtualna in estetska konstitucija (post)moderne subjekta in njene politično-filozofske in epistemološke implikacije

Odgovorni nosilec raziskovalnega projekta: Marina Gržinič Mauhler.

Sodelavci: P. Klepec Kršič, M. Vesel.

Raziskovalni projekt je zastavljen kot filozofsko-teoretična raziskava estetskih, epistemoloških in politično-filozofskih sprememb (post)moderne subjekta. Raziskava izhaja iz analize virtualno-tehnološko-estetsko-umetniških fenomenov sodobnosti in povezavi z njihovimi politično-filozofskimi in epistemološkimi podmenami.

Projekt se osredotoča na tri raziskovalna področja. Prvi raziskuje estetsko virtualne razsežnosti novih medijskih tehnologij in povezavo le-teh s sodobnimi umetniškimi teorijami in kibernetično paradigmo ter s procesi sprejemanja, komuniciranja in oblikovanja javnopolitičnega prostora na svetovnem spletu. V njem raziskujemo matrice in fikijske modele estetskega in političnega. Estetske teorije virtualnega so analizirane v odnosu do procesov (anti)globalizacije in vprašanj, ki se tičejo finalnosti umetniške paradigme. Drugi sklop analizira implikacije virtualno-estetskih konstitucij subjekta v postmodernem obdobju, tretji pa bo te konstitucijske procese tudi epistemološko ovrednotil. V drugem sklopu je torišče analize odgovor na vprašanje ali je treba danes le pritrditi teoriji o koncu velikih zgodb in potemtatem opustiti tudi problematiko kategorije moderne subjekta. Izhodišče tretjega sklopa je epistemološko raziskovanje podmene navezave moderne znanosti na empiričnost in matematično črko. V tem okviru je raziskovalni projekt analiziral tiste momente v zgodovini filozofije in znanosti, ki omogočajo

vpogled v logiko preloma med antično epistemo in univerzumom moderne znanosti.

Historično-filozofske raziskave

Vodja raziskovalnega programa: T. Mastnak.

Sodelavci: V. Likar, O. Luthar, M. Vesel, M. Ažman.

Raziskovanje filozofsko relevantne zgodovine politične misli se je osredotočilo predvsem na dva problemska sklopa: zgodovino evropske ideje in vprašanje sekularizma z vidika razmerja med posvetno in duhovno oblastjo. Raziskovanje zgodovine evropske ideje je bilo posvečeno rekonstrukciji antičnega pojmovanja Evrope: mitu Evrope, političnemu konceptu Evrope pri starih Grkih in Rimljanah ter opustitvi političnega koncepta Evrope, povezanega z imperialnim projektom Aleksandra Makedonskega in podporo temu projektu v aristotelskih (ali psevdaristotelskih) spisih. Delni rezultati tega dela so bili objavljeni v strokovnem tisku. Raziskovanje razmerja med posvetno in duhovno oblastjo v zgodovini zahodne politične misli je bilo podlaga za referat na mednarodnem simpoziju, ki ga je organizirala SAZU.

Na področju raziskav iz zgodovine filozofije se je nadaljevalo delo na analizi preloma med klasično *epistemo* in univerzumom moderne znanosti. Glavna pozornost je bila usmerjena v analizo filozofskih in epistemoloških predpostavk kozmologije in astronomije Nikolaja Kopernika iz znamenitega dela *De revolutionibus orbium coelestium*. Analizirana problematika sega na področja filozofije znanosti (instrumentalistično razumevanje astronomije, ki ga Osiander pripiše Koperniku), kozmologije in filozofije narave ter filozofskih in metafizičnih predpostavk kopernikovega geokinetizma in heliocentrizma. V grobem je bil narejen delovni prevod celotne prve knjige omenjenega dela. Drugi del raziskav na tem področju je bil posvečen analizi filozofije "zadnjega Rimljana in prvega sholastika" A. M. S. Boetija, predvsem njegovi rešitvi klasičnega vprašanja kompatibilnosti božje vnaprejšnje vednosti in prihodnjih kontingentnih dogodkov.

Delo na delu programa, ki ga koordinira O. Luthar in nosi delovni naslov *Hrestomatija zahodnjaškega zgodovinopisja*, je potekalo na pripravi gradiva (prevodi in komentarji) za analitični in novoveški del. Del projekta je koordinator predstavil na konferencah v Edmondtonu (Kanada) in Beogradu (Jugoslavija). Nadaljevalo se je delo pri dopolnjevanju in podrob-

nejši razdelavi splošnega geslovnika slovenske filozofske terminologije. Geslovník je bil razdeljen na tri kategorije, ki se ločijo po filozofski relevantnosti terminov in po predvidenem obsegu terminoloških opisov. Začelo se je delo pri pripravi poskusnega zvezka s terminološkimi opisi cca. 50 izbranih ključnih filozofskih pojmov.

Raziskovalni program so vsebinsko dopolnjevali projekt *Slovenska filozofska terminologija II* (V. Likar), projekt *Analiza temeljnih elementov konstruiranja pretekle realnosti* (O. Luthar) in od 1. 8. projekt M. Gržinič Mauhler *Virtualna in estetska konstitucija (post)modernega subjekta in njene politično-filozofske in epistemološke implikacije*.

Raziskave sodobne filozofije

Vodja raziskovalnega programa: R. Riha.

Sodelavci: J. Šumič Riha, P. Klepec Kršić, D. Kršić Klepec, A. Zupančič.

V okviru raziskovanja sprememb, ki jih v sodobni filozofiji doživljajo temeljni filozofski koncepti subjekta, objekta, biti, realnosti, uma itn., se je raziskovalno delo osredinilo na naslednje problemske sklope:

Nadaljevalo se je preverjanje in razvijanje interpretativne podmene, da je v Kantovi tretji Kritiki v okviru t. i. drugega kopernikanskega obrata dovršena tista revolucija v načinu mišljenja, ki je zastavljena v prvi Kritiki. Raziskovanje nas je privedlo do ugotovitve, da je pglavitni rezultat drugega kopernikanskega obrata v tretji Kritiki elaboracija podobe "tretjega subjekta". Izraz "tretji subjekt" označuje, da je v tej konceptualni podobi subjektivnosti presežena pomanjkljivost tistega pojma subjekta, ki je zastavljen in razvit v prvi Kritiki. Pojem subjekta v prvi Kritiki ni problematičen zato, ker nastopa v njej subjekt pravzaprav v dveh med seboj izključujočih se podobah, kot transcendentalni subjekt in kot empirični subjekt. Problematičen je zato, ker ne ena ne druga podoba subjekta pravzaprav ne omogočata konceptualizacije subjekta. Transcendentalni subjekt je sam na sebi odsotnost sleherne pozitivne določitve, empirični subjekt pa je, strogo vzeto, objekt med objekti. Raziskovalno delo je pokazalo, da poteka elaboracija "tretjega subjekta" pri Kantu v obliki radikalne subjektivacije čutnosti, kjer čutnost tako kot objektivni čut kakor tudi kot ireduktibilno subjektivno občutje stopa v sestavo subjekta.

Nadaljevalo se je raziskovanje pojmovanja volje v sodobni filozofiji. Pokazalo se je, da je za razume-

vanje sodobnih elaboracij tega koncepta ključnega pomena poznavanje njegove zgodovine. Pri tem je bil izpostavljen problem umestitve koncepta volje v antično filozofijo. Raziskovanje se je posvetilo zlasti razliki med Aristotelovim in stoiškim pojmovanjem volje. V tem kontekstu je bil podrobneje analiziran status strasti v razmerju do hegemonikona oziroma vprašanje, ali so strasti konstitutivni ali akcidentalni del duše. V nadaljevanju se je raziskava osredinila na prelom v pojmovanju volje, kot ga vpelje Descartes v *Passions de l'âme*. Postavljena je bila teza, da pomeni Descartes uvod v moderno koncepcijo volje, ko postuli-
lira, da je edina stvar, vredna spoštovanja, svobodni vzrok oziroma volja, kolikor se zares hoče. Tej kartezi-
janski koncepciji zvestobe volje sami sebi je bilo pos-
tavljeno nasproti Kantovo pojmovanje svobodne volje
kot podrejene zakonu.

Z izdajo znanstvene monografije se je zaključila faza raziskovalnega dela, posvečenega filozofiji F. Nietzscheja. V publikaciji je Nietzschejeva filozofija obravnavana v luči problema možnosti filozofskega dejanja, vsebine in statusa pojma nihilizma in njegovih sodobnih pojavnih oblik, specifičnega razmerja med Enim in množtvom, pojmovanja estetskega in umetnosti. Prikazan je tudi vpliv Nietzschejeve filozofije na sodobno filozofsko, estetsko in psihoanalitsko misel.

V okviru raziskav sodobne filozofije smo se lotili raziskav Deleuzovega pojmovanja imanence kot univoknosti, pri čemer nas je pri tem zanimal tako sam specifično deleuzovski poseg v starodavni spor o univerzalijah, kakor tudi vprašanje, za kakšne notranje zastavke Deleuzove filozofije kot celote oziroma deleuzovske ontologije pri tem gre. Pri tem se je pokazalo, da temeljna Deleuzova ontološka zastavitev, ki skuša za vselej omogočiti vznik novega in Celoto zastaviti kot neskladno skladje, (pred)postavi in obenem zahteva nekakšno polje sil (enkrat imenovane-
ga singularnost, drugič Zunaj, kaos, Dogodek, shi-
zofreni ekstimi Drugi, življenje, možgani-subjekt itn.), ki kot nekakšen *automaton transcendentale* ob-
vladuje in vlada površini, idealni igri naključja. Če-
tudi večno vračanje za Deleuza načeloma nima pravil, je jasno, da "skriti subjekt" na koncu vselej zna-
ga, vselej pride do njegovega čudežnega posega, to pa
zato, ker kot neskončna hitrost in neskončna moč
predstavlja deleuzovsko različico "immensa potestas",
tega ključnega vzvoda, na katerega se v svojem onto-
loškem dokazu o božjem bivanju opre Descartes.

Raziskovalni program so vsebinsko dopolnjevali pro-
jekti *Razmerje med filozofijo in politiko v postmoder-
ni* (vodja projekta R. Riha), *Filozofski problemi kon-*

tingence in neskončnosti (vodja projekta A. Zupančič)
in (od l. 8.) *Virtualna in estetska konstitucija*
(*post*)moderne subjekta in njene politično-filozofske
in epistemološke implikacije (vodja projekta M.
Gržinić Mauhler).

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

O. Luthar je bil soorganizator 4. Mednarodne kon-
ference "Državljanstvo, državljska vzgoja –
Državljska vzgoja na primerih" (Koper, 5.–6. 12.).
A. Erjavec je pripravil in izvedel panelno razpravo
"Adorno and/with Heidegger: Their Philosophy of
Art in the 20th and the 21st Centuries". XV. medna-
rodni kongres za estetiko, Makuhari pri Tokiu, 27.–
31. 8.

ZNANSTVENI SESTANKI

Rekonstruirana fikcija: spektralna zgodovina, čas in
virtualno /teorija novih medijev, umetnost in globa-
lizacija/, 11.–12. 1., Ljubljana (FI soorganizator).
The Real, the Desperate, the Absolute /filozofija umet-
nosti v post-socializmu/ 5. 10. – 4. 11., Gradec, Av-
strija (FI soorganizator).

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

V letu 2000 je bilo v knjižnico vpisanih 265 enot:
189 knjig in 76 zvezkov periodike.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

Izšle so tri redne številke XXII. letnika *Filozofskega*
vestnika. V prvi in tretji so objavljeni prispevki do-
mačih in tujih avtorjev v slovenskem jeziku. Druga
številka je mednarodna, posvečena estetiki in filo-
zofiji kulture (*Aesthetics and Philosophy of Culture*).
Prispevki domačih in tujih avtorjev so objavljeni v
angleškem jeziku z izvlečki v angleškem in slovens-
kem jeziku.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- Collège international de philosophie, Pariz,
- Department of government, University of Essex,

- Université Paris VIII,
- Centre for Slavic Languages and Literatures of the Hebrew University of Jerusalem (prof. Wolf Moskovich),
- Hebrew University of Jerusalem, Israel,
- Institut für Sozial- und Wirtschaftsgeschichte, Universität Wien,
- Yale University, New Haven, ZDA (dr. Paul Freedman),
- UCLA, Department of Art, Los Angeles,
- Cornell University, Ithaca, ZDA,
- California College of Arts and Crafts, San Francisco.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Aleš Erjavec

Artwork: Its Text and Context: The Case of Marcel Duchamp, vabljeni plenarni referat na nacionalni konferenci *Artwork, Comment and Commentary*, Riga, 11.–13. 1. (v organizaciji Latvijskega združenja za estetiko).

Dialectical Aesthetics and the Binary Approach: On Some Recent Politicized Art, vabljeni referat namednarodni konferenci "Art & Aesthetics after Adorno", Berkeley, 5.–7. 4. (v organizaciji Oddelka za prim. književnost Kalifornijske univerze v Berkeleyu).

Adorno and Heidegger: A Retrospective, uvodni vabljeni referat na mednarodni konferenci "Retrospective: Aesthetics and Art in the 20th Century", Ankara, 14.–15. 6. (v organizaciji Middle East University, Ankara, in SANART Association of Aesthetics and Visual Culture).

Heidegger y Adorno; del modernismo al postmodernismo, vabljeno predavanje na "2. interameriški šoli estetike in zgodovine umetnosti" in "1. mednarodnem forumu vizualnih umetnosti v Paragvaju", Asunción, 18.–22. 7.

Priprava, izvedba in referat na panelni razpravi *Adorno and/with Heidegger: Their Philosophy of Art in the 20th and the 21st Centuries*. XV. mednarodni kongres za estetiko, Makuhari pri Tokiu, 27.–31. 8.

The Pictorial Turn, uvodni vabljeni referat mednarodni konferenci "The Aesthetic Turn", Uppsala, 21.–23. 9. (v organizaciji Instituta za estetiko Oddelka za ALM, estetiko in kulturne študije Univerze v Uppsali).

Aesthetics, Even: Marcel Duchamp, Before, and After, referat na mednarodnem kolokviju "Marcel Du-

champ: estetika, kljub vsemu", 18.–19. 10. (Ljubljana, v organizaciji Slovenskega društva za estetiko). *Reprezentacija in podoba: od M. Merleau-Pontyja do A. Damasia*, predavanje na Akademiji za likovno umetnost v sklopu cikla predavanj "Prostori umetnosti", 10. 5.

Marina Gržinić Mauhler

Rekonstruirana fikcija, predavanje na mednarodnem simpoziju "Rekonstruirana fikcija", Galerija Škuc, Ljubljana, 11. 1.

Spectralization of history, spectralization of image, spectralization of Europe, prispevek na seminarju "The phantom history: image, politics, history", Museu d'Art Contemporani de Barcelona, 24. 2.

Spectralization of Europe, predavanje na "Third Millennium International Symposium for Art", Benetke, 15.–17. 3.

Archeology of the future: neutral systems, intelligent stages, interactive performances: okrogla miza na "7th Performance Studies Conference", Institut für Theaterwissenschaft, Johannes Gutenberg Universität, Mainz, 30. 3.

Sex, rock'n'roll and history, prispevek na "Millennium Film Workshop", New York, 6. 4.

Salon de Fleurus in a New York SoHo apartment: from fiction to virtuality, predavanje na "Apex Art", New York, 11. 4.

Space and time: tele-epistemology and Walter Benjamin, predavanje na UCLA, Department of Art, Los Angeles, 16. 4.

Sex, rock & roll & politics, predavanje v okviru "Radical practices in Eastern European experimental video/film production", Hamilton College, Clinton, N.Y., 18. 4.

Bodies in parallel worlds, predavanje na Ctheory Multimedia@ Cornell Inaugural Workshop "Digital bodies and visual histories", Ithaca, 21. 4.

Fiction and the effects of de-realization, prispevek na International Symposium "Science and fiction in media art", Bidimpešta, 11. 6.

Aesthetics of the digitized body, prispevek na XVth international congress of aesthetics, Makuhari, Japonska, 31. 8.

The Eastern Europe paradigm as a woman: a theoretical-political positioning philosophy, media and cyberfeminism, vabljeno predavanje na mednarodnem seminarju "Diasporic identities and mediated cultures: gender, power, representations", Universidad Complutense de Madrid, 6. 9.

To contaminate one's own position and to starve the

dominant global mix, vabljen predavanje v okviru projekta "Split reality: east+ east", org. Museum Moderner Kunst Stiftung Ludwig Wien, Kultur Kontakt Austria, Medienwerkstatt Wien, 20. 9.

Duchamp re-read, referat na mednarodnem kolokviju Slovenskega društva za estetiko "Marcel Duchamp: Aesthetics, Even", Ljubljana, 18. 10.

Embedding media in culture: vabljen predavanje v org. World Forum for Media and Culture, Gifu, Japonska, 28. 10.

Zero gravity and temporalization of memory, vabljen predavanje na Kyodai Kaikan, Kyoto University, Kyoto, Japonska, 30. 10.

Global culture, predavanje na California College of Arts and Crafts, San Francisco, 12. 11.

Post cold war Slovenia: politics, sexuality, rock & roll and telerobotics, predavanje, Cinematheque, San Francisco, 15. 11.

Conference, predstavitev svojega teoretičnega dela: Centro Multimedia del Centro Nacional de las Artes, México, 8. 11.

A theoretical-political positioning of philosophy, media and cyber feminism, vabljen predavanje na Technics of cyber<>feminism <mode=message>: Labor, Künstlerhaus am Deich, Bremen, 7.-9. 12.

Rekonstruisana fikcija: od beogradskog Maljeviča do kvantnog demona, vabljen predavanje v Muzeju savremene umetnosti, Novi Beograd, 22. 12.

Oto Luthar

Old Past and New Histories. Reconstruction of the Sites of Memory and the Sites of Mourning (Breda Luthar & Oto Luthar), konferenca "Nationalist Myths and Oluralist Realities in Central Europe", University of Alberta, Edmonton, 26.-27. 10.

Historički revizionizam i javno pamćenje u Sloveniji. Filozofski fakultet Univerzitet u Beogradu, 20. 11.

National History Reframed, konferenca "History of the Present", British Council - izpostava v Beogradu, 19.-24. 11.

Nacionalna ideja kod Slovenaca - od nastanka do stvaranja nezavisne države. Fakultet političkih nauka Univerziteta u Beogradu, 22. 11.

Tomaz Mastnak

Nastanek leveice, predavanje na Mirovnem institutu, Ljubljana, 18. 4.

Posvetna in duhovna oblast v zgodovini zahodne politične misli, referat na mednarodnem znanstvenem posvetu "Država in Cerkev: izbrani zgodovinski in pravni vidiki", SAZU, Ljubljana, 21.-22. 6.

Europe and the Muslims: Permanent Crusade?, vabljen predavanje na The Hagop Kevorkian Center, New York University, New York, 3. 12.

Rado Riha

Philosophie et psychanalyse III, predavanje na Collège international de philosophie, seminar "Le 'pour tous' face au réel", Pariz, 17. 5.

Philosophie et psychanalyse IV, predavanje na Collège international de philosophie, seminar "Le 'pour tous' face au réel", Pariz, 7. 6.

Philosophie et psychanalyse V, predavanje na Collège international de philosophie, seminar "Le 'pour tous' face au réel", Pariz, 14. 6.

Jelica Šumić Riha

Le réel dans la philosophie III, predavanje na Collège international de philosophie, seminar "Le 'pour tous' face au réel", Pariz, 17. 5.

Le réel dans la philosophie IV, predavanje na Collège international de philosophie, seminar "Le 'pour tous' face au réel", Pariz, 7. 6.

Le réel dans la philosophie V, predavanje na Collège international de philosophie, seminar "Le 'pour tous' face au réel", Pariz, 21. 6.

Konstitucija političnega subjekta v dobi post-demokracije, predavanje na Mirovnem institutu, Ljubljana, 27. 11.

Matjaž Vesel

Ali je Nikolaj Kuzanski zagovarjal neskončnost univerzuma, vabljen predavanje v okviru Filozofskega seminarja Oddelka za filozofijo, Filozofska Fakulteta, Univerza v Ljubljani, 11. 1.

Alenka Zupančič

Violence and its relation to the impossible, referat na dnevih Kulturnoznanstvenega instituta "Ideologische Mechanismen der Gewalt", Essen, 18. 11.

Ernest Ženko

Fredric Jameson: neznosna trdovratnost totalitete, vabljen predavanje v okviru Filozofskega seminarja Oddelka za filozofijo, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani, 19. 3.

The End of Painting, referat na mednarodnem kolokviju Slovenskega društva za estetiko, "Aesthetics Today", Ljubljana, 28. 3.

Estetika in politika: Jean-François Lyotard in Fredric Jameson, predavanje iz sklopa "Prostori umetnosti", Akademija za likovno umetnost, Ljubljana, 18. 4.

On the Critical Dimension of Art: Lyotard and Jameson, predavanje na XV. mednarodnem kongresu za estetiko, "Aesthetics in the 21st Century", Tokio, 31. 8.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Rado Riha

Collège international de Philosophie, vodenje seminarja (skupaj z J. Šumič Riha) "Le 'pour tous' face au réel", 7. 5. – 30. 6.

Jelica Šumič Riha

Collège international de Philosophie, vodenje seminarja (skupaj z R. Riho) "Le 'pour tous' face au réel", 7. 5. – 30. 6.

Marina Gržinić Mauhler

Enomesečna štipendija za umetnostne študije Apex Art, New York.

Alenka Zupančič

Kulturwissenschaftliches Institut, Essen, sodelovanje pri mednarodnem raziskovalnem projektu "Antinomije postmodernega uma", 15. 3. – 15. 6., 1. 9. – 30. 10.

Ernest Ženko

Friedrich-Schiller Universität Jena, Institut für Philosophie, 8. 10. – 21. 12.; znanstveno izpopolnjevanje.

PEDAGOŠKO DELO

Aleš Erjavec

Uvod v filozofijo, predavanja na ALU (letni semester 2000/2001).

Predavatelj postdiplomskim študentom ALU (Polona Tratnik, Robert Černelc in Simona Bilicič) in

FF (Tomaž Toporišič in Aleksandar Schuller, Oddelek za prim. književnost; Uroš Hočevar in Samira Kentrič, Oddelek za filozofijo; Gregor Pompe, Oddelek za muzikologijo).

Rado Riha

Etika I, predavanja na Oddelku za filozofijo Filozofske fakultete v Ljubljani.

Epistemologija humanističnih ved, nosilec modula v okviru ISH – Fakulteta za podiplomski humanistični študij, zimski semester.

Jelica Šumič Riha

Etika II, predavanja na Oddelku za filozofijo Filozofske fakultete v Ljubljani.

Epistemologija humanističnih ved, predavanja v okviru modula na ISH – Fakulteta za podiplomski humanistični študij, zimski semester.

Peter Klepec Kršić

Epistemologija humanističnih ved, predavanji v okviru modula na ISH – Fakulteta za podiplomski humanistični študij, letni semester.

Matjaž Vesel

Epistemologija humanističnih ved, predavanji v okviru modula na ISH – Fakulteta za podiplomski humanistični študij, spomladanski semester.

Izbirni seminar III (srednjeveška filozofija), predavanja na Oddelku za filozofijo Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru, zimski semester.

MENTORSTVO

Aleš Erjavec je bil mentor doktorandu Ernestu Ženku.

Rado Riha je bil mentor magistrandki Dragani Klepee Krsic.

Marina Gržinić Mauhler je bila somentorica 4 specializantom na ALU, Ljubljana.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN SESTAVKI

Izvirni znanstveni članek

ERJAVEC, Aleš. Aesthetics: philosophy of art or philosophy of culture?. *Filoz. vestn.*, 2001, letn. 22, št. 2, str. 7-20.

ERJAVEC, Aleš. Art beyond aesthetics : or, the consequences of promiscuity. *Nord. estet. tidskr.*, 2001, 23, str. 45-62.

GRŽINIĆ-MAUHLER, Marina. Teorija kot protetični nadomestek: estetika kibernetskega sveta in učinki derealizacije. *Filoz. vestn.*, 2001, letn. 22, št. 3, str. 89-107.

GRŽINIĆ-MAUHLER, Marina. Monstruozi tela i subverzivni greški = Monstrous bodies and subversive errors. *Identiteti*, Summer 2001, vol. 1, no. 1, str. 164-183.

KLEPEC-KRŠIĆ, Peter. Nekaj pripomb k Deleuzovemu pojmovanju imanence kot univoknosti. Št. 1, str. 137-150. O skritem subjektu Deleuzove filozofije. Št. 3, str. 155-171. *Filoz. vestn.*, 2001, letn. 22.

MASTNAK, Tomaž. Balkanska Evropa. 2000 (*Ljublj.*), 2001, št. 135/136, str. 11-24.

MASTNAK, Tomaž. Mit o Evropi: udomačevanje posilstva. *Filoz. vestn.*, 2001, letn. 22, št. 1, str. 183-204.

RIHA, Rado. Scene dvojega : I. Črni kvadrat na beli podlagi. *Filoz. vestn.*, 2001, letn. 22, št. 3, str. 175-188.

VESEL, Matjaž. Boetij o kompatibilnosti vnaprejšnje božje vednosti in prihodnjih kontingentnih dogodkov. *Filoz. vestn.*, 2001, letn. 22, št. 1, str. 7-31.

ŽENKO, Ernest. Art and culture in the work of Fredric Jameson. Št. 2, str. 127-139. O kritični razsežnosti umetnosti: Lyotard in Jameson. Št. 3, str. 129-135. *Filoz. vestn.*, 2001, letn. 22.

Strokovni članek

FINLEY, Jeanne C., GRŽINIĆ-MAUHLER, Marina. Which man runs, which man sits still at home?. V: VANMEENEN, Karen (ur.). *Media art in the Balkans*, (Afterimage, Vol. 28, No. 4, special issue). Rochester: Visual Studies Workshop, 2001, str. 14-15, ilustr.

GRŽINIĆ-MAUHLER, Marina. 0100101110101101.org: life_sharing. Str. 218-229, ilustr. Nekoristnost, teorija in zadrževanje v razmerju do abstraktnega sodelovanja = Inutiliteta, teorija e terrore vs. collaborazione astratta = Uselessness, theory and terror vs. abstract collaboration. Str. 294-309, ilustr. V: FONDA, Aurora (ur.). *Vuk Čosić, Tadej Pogačar : 0100101110101101.org : la Biennale di Venezia : 49. Esposizione Internazionale d'Arte*. Ljubljana: MGLC, 2001.

GRŽINIĆ-MAUHLER, Marina. Embodiment: human-machine connection. Str. 15-29. Politics: power in cyberspace. Str. 103-113. V: SCHOLDER, Amy (ur.), CRANDALL, Jordan (ur.). *Interaction: artistic practice in the network*. New York: Eyebeam Atelier, 2001.

GRŽINIĆ-MAUHLER, Marina. Das Leben zurückgewinnen : über das Projekt "life_sharing" der Gruppe 0100101110101101.ORG. Hf. 1, str. 10-11, ilustr. 7. Internationales Festival für Gegenwartskunst: Stadt der Frauen : Ljubljana, 8. bis 13. Oktober 2001. Hf. 4, str. 66-67, ilustr. Trinh T. Minh-ha : Secession 7. März bis 22. April. Hf. 2, str. 78-79, ilustr. V: *Springerin*, 2001, band VII.

GRŽINIĆ-MAUHLER, Marina. O terminalni prihodnosti fluorescentne zajkle. *Maska (Ljublj.)*, 2001, letn. 16, št. 3-4 (68-69), str. 16-19.

GRŽINIĆ-MAUHLER, Marina. Oliver Ressler, "I'm fired (IMF)" at "Virtual Manifesta". *Eikon (Wien, Print)*, 2001, hf. 34, str. 23, 30.

GRŽINIĆ-MAUHLER, Marina. With/out institution(s) of modern art. V: *Looking with/out: East Wing Collection No.05, 09.11.01-09.09.03*. London: Thames and Hudson, 2001, str. 33-34, ilustr.

GRŽINIĆ-MAUHLER, Marina. Perspectives of the body in (digital) photography = Perspektiven auf den Körper in der (digitalen) Fotografie: Goran Bertok, Rajko Bizjak, Luka Dekleva, ECLIPSE, Zvonka Simčič, Jane Štravs. *Camera Austria*, 2001, 76, str. 27-38.

GRŽINIĆ-MAUHLER, Marina. Conversation with the devil. V: BEČKMANN, Aki. *Grenzziehungen ... was nicht zusammengehört : Studentisches und unabhängiges Film- und Mediaschaffen aus Österreich und Slowenien = films and multimedia works from Austria and Slovenia*. [Wien]: Punctum, [2001], str. 9-13.

MORSE, Margaret, GRŽINIĆ-MAUHLER, Marina. Networks: bodies, symbols, cities. V: SCHOLDER, Amy (ur.), CRANDALL, Jordan (ur.). *Interaction: artistic practice in the network*. New York: Eyebeam Atelier, 2001, str. 35-41.

Objavljeno vabljeno predavanje na znanstveni konferenci

ERJAVEC, Aleš. Maksas darbs: ta teksts un konteksts: Marsela Dišana gadījums. V: KOLMANE, Ieva (ur.). *Maksas darbs un komentars*, (Estetikas burtņicas, nr. 2). Rīga: Latvijas Estetikas asociācijas rakstu krājums, 2001, str. 8-13.

GRŽINIĆ-MAUHLER, Marina. 0100101110101101.org: life_sharing. V: BAVEC, Cene (ur.), et al. *Informacijska družba IS '01 : zbornik A 4. mednarodne multi-konference, 22. do 26. oktober 2001, Ljubljana, Slovenija : proceedings A of the 4th International Multi-conference, 22-26th October 2001, Ljubljana, Slovenija*. Ljubljana: Institut Jožef Stefan, 2001, str. 445-448, ilustr.

GRŽINIĆ-MAUHLER, Marina. Encountering the Balkans. V: LAVAL, Anne (ur.). *Art exchanges in South-East Europe : [workshop summary] Thessaloniki Oct. 4th - Nov. 7th 2000. Vol. 2*. Strasbourg: Apollonia, [2001], str. 11-24.

ŽENKO, Ernest. The truth is out there. V: REWERS, Ewy (ur.), SÓJKI, Jacka (ur.). *Man within culture at the threshold of the 21st century*, (Studia kulturoznawcze, 13). Poznań: Wydawnictwo Fundacji Humaniora, 2001, str. 161-168.

Poglavje ali samostojni sestavek v znanstveni knjigi

ERJAVEC, Aleš. Art and self-representation. V: *Art, life and culture*. Seoul: Korean Society of Aesthetics: Institute for Arts and Culture Research: College of Humanities, Seoul National University, 2000, str. 47-58, fotograf.

ERJAVEC, Aleš. Dominantna kulturowa i kultury peryferyjne (tozsamość kulturowa w drugim świecie) : pierwszy i drugi świat. V: DZIEMIDOK, Bohdan (ur.). *Integracyjna i dezintegracyjna rota artystycznych środków przekazu w kształtowaniu tożsamości narodowej i jednoczeniu Europy*. Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, 2001, str. 45-57.

ERJAVEC, Aleš. Attelojums un maksas normativitate. V: TREILE, Jolanta (ur.). *Homo aestheticus : no maksas filosofijas līdz ikdienas estetikai*. [Riga]: Tapals, 2001, str. 11-32, ilustr.

GRŽINIĆ-MAUHLER, Marina. Does contemporary art need museums any more? = Ali sodobna umetnost sploh še potrebuje muzeje?. Str. 75-86, 157-167. Salon de Fleurus in a New York's Soho apartment: from fiction to virtuality = Salon de Fleurus v zasebnem stanovanju v newyorškem Sohu: od fikcije do virtualnosti. Str. 10-19, 103-110, ilustr. W. Benjamin, Kasimir Malevich, Mondrian and other Contemporary Spectral Figures and Icons - Thesis = W. Benjamin, Kazimir Malevič, Mondrian in druge sodobne spektralne figure in ikone - teze. Str. 20-26, 111-115, ilustr. V: GRŽINIĆ, Marina (ur.), DJORDJEVIĆ, Goran. *The last futurist show: Salon de Fleurus, K. Malevich, Armory show, globalization, politics, new media technology: Salon de Fleurus, K. Malevič, Armory show, globalizacija, politika, nove medijske tehnologije*, (Zbirka Transformacije, št. 5). English/Slovenian version. Ljubljana: Maska, 2001.

GRŽINIĆ-MAUHLER, Marina. Does contemporary art need museums anymore? Str. 145-154. Gallery [Dante] Marino Cettina = Galerija [Dante] Marino Cettina = La galleria [Dante] Marino Cettina. Str. 9-12, 178-181, 228-231. Myths about the global world @ 2000 = Mitovi o globalnom svijetu @ 2000 = I miti della globalizzazione e ii duemila. Str. 56-68, 204-214, 254-264, ilustr. V: GRŽINIĆ-MAUHLER, Marina (ur.). *Gallery [Dante] Marino Cettina : future perspectives*. Umag: Marino Cettina Gallery, 2001.

GRŽINIĆ-MAUHLER, Marina. Dragan Živadinov's Noordung Cosmokinetic Cabinet Theatre and Emil Hrvatín's Cabinet of Memories = Dragan Živadinov Noordung Kozmokineticus Kamraszínháza és Emil Hrvatín Emlékezetsszobája. V: CZEGLEDY, Nina (ur.). *Digitized bodies - virtual spectacles*. Budapest: Ludwig Museum - Museum of Contemporary Art: = Ludwig Múzeum - Kortárs Művészeti Múzeum, 2001, str. 71-85, ilustr.

GRŽINIĆ-MAUHLER, Marina. Politika na umetnosti: problemite so polot, teorijata i istorijata. V: MILEVSKA, Suzana (ur.). *Kapital i pol*. Skopje: Museum of the City of Skopje: = Muzej na grad Skopje, 2001, str. 21-43.

GRŽINIĆ-MAUHLER, Marina. The real, the desperate, the absolute & agencies and instruments. V: GRŽINIĆ-MAUHLER, Marina (ur.), DIMITRIJEVIĆ, Branko, DYOGOT, Ekaterina, GOVEDIĆ, Nataša, GRŽINIĆ-MAUHLER, Marina, JOVANOVIĆ, Nebojša, MILEVSKA, Suzana. *The real, the desperate, the absolute : essays on art systems, narratives of power, strategies of implosion, perspectives on disasters, objects as monsters and activism*. Celje: Galerija sodobne umetnosti: = Gallery of Contemporary Art, 2001, str. 9-21.

KLEPEC-KRŠIĆ, Peter. Vloga človekovih pravic v Habermasovem modelu demokracije. V: ŠUMIČ-RIHA, Jelica (ur.). *Pravo in politika*. Ljubljana: Liberalna akademija, 2001, str. 101-122.

LUTHAR, Oto. The bud of Europe : inter- and multiculturalism relationships in Central Europe. V: DOCKER, John (ur.), FISCHER, Gerhard (ur.). *Adventures of identity : European multicultural experiences and perspectives*, (Stauffenburg Discussion, Bd. 15). Tübingen: Stauffenburg, 2001, str. 147-160.

LUTHAR, Oto. Zgodovina in resnica, usodna privlačnost ali historična konstrukcija. V: RAJŠP, Vincenc (ur.), BRATOŽ, Rajko (ur.), CVIRN, Janez (ur.), FISCHER, Jasna (ur.), MARUŠIČ, Branko (ur.), LUKAN, Walter (ur.). *Melikov zbornik : Slovenci v zgodovini in njihovi srednjeevropski sosedje*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001, str. 73-80.

ŠUMIČ-RIHA, Jelica. Plešoče telo med mislijo in užitkom. V: HRVATIN, Emil (ur.). *Teorije sodobnega plesa*, (Transformacije, št. 6). Ljubljana: Maska, 2001, str. 39-51.

ŠUMIČ-RIHA, Jelica. Vzpon prava, zaton politike. V: ŠUMIČ-RIHA, Jelica (ur.). *Pravo in politika*. Ljubljana: Liberalna akademija, 2001, str. 47-74.

ŽENKO, Ernest. Del in celota: mišljenje totalitete v delih Jeana-Françoisa Lyotarda in Frederica Jamesona. V: LOBNIKAR, Branko (ur.), ŽUREJ, Jurij (ur.). *Raziskovalno delo podiplomskih študentov v Sloveniji - novo tisočletje, Družboslovje in humanistika*. Ljubljana: Društvo mladih raziskovalcev Slovenije, 2001, str. 571-580.

Poglavje ali samostojni sestavek v strokovni knjigi

GRŽINIĆ-MAUHLER, Marina. IRWIN: NSK state in time and Russian APT-ART movement. V: LOVINK, Geert (ur.), UENO, Toshiya (ur.). *Electronic street cultures*. Osaka: Inter Medium Institute, 2001, str. 26-28, ilustr.

GRŽINIČ-MAUHLER, Marina. Le retro-avanguardia o un tracciato del post-socialismo : sintesi = The retro-avanguard or mapping post-socialism : syntesis. V: *Campo video: nuova videoarte slovena*. Roma: Castelveccchi, 2001, str. 10-45, ilustr.

GRŽINIČ-MAUHLER, Marina. Telo pod komunizmom. V: KOPICL, Vera (ur.). *VideoMedeja: 1996 - 2000*. Novi Sad: Video Medeja, 2001, str. 18-24, 54-58, ilustr.

LUTHAR, Oto. Kronologija srca: iztek tisočletja - odhod generacije. V: HOLCMAN, Borut (ur.), RAMŠAK, Franci (ur.). *Šifrarjev zbornik: pravo - narod - kultura*. V Mariboru: Pravna fakulteta; Petanjci: Ustanova dr. Šifrarjeva fundacija, 2001, str. 129-139.

MASTNAK, Tomaž. Civil society in Slovenia. V: OSOJNIK, Iztok (ur.), FLISAR, Evald (ur.). *Slovenia: a nation of writers*, (Sampark, vol. 3, issue 1). New Delhi; Calcutta: Sampark, 2001, str. 104-110.

MASTNAK, Tomaž. Naša Evropa. V: DROLC, Aleš (ur.), PAJNIK, Mojca (ur.), MASTNAK, Tomaž. *Obrazi naše Evrope*, (Zbirka EU monitor). Ljubljana: Mirovni inštitut, 2001, str. 9-22.

MONOGRAFIJE

Znanstvena monografija

ZUPANČIČ, Alenka. *Nietzsche : filozofija dvojčega*, (Zbirka Analecta). 1. natis. Ljubljana: Društvo za teoretsko psihoanalizo, 2001. 155 str.

ZUPANČIČ, Alenka. *Das Reale einer Illusion : Kant und Lacan*, (Suhrkamp Taschenbuch Wissenschaft, Bd. 1546). Frankfurt am Main: Suhrkamp, 2001. [142] str.

ZUPANČIČ, Alenka. *Realno iluzije*, (Filozofska biblioteka). Zagreb: Naklada Jesenski i Turk, 2001. str. 112.

SUMMARY

The research domains that are systematically explored are the following: aesthetics (the research program: *Aesthetics and Philosophy of Culture*), contemporary philosophy, political and legal philosophy, the philosophical relevance of the Lacanian psychoanalysis (the research program: *Inquiries into Contemporary Philosophy*), general history and history of political thought (research program: *Historical-philosophical Studies*).

Additionally, work continues on five research projects; one of them, the project *The Philosophy of the Visual Arts and Culture and Maurice Merleau-Ponty: The Concept of Perception and the Body in 20th Cen-*

tury Philosophical Discourse was completed, while the work on the project *Virtual and Aesthetic Constitution of Post(modern) Subject and its Politicophilosophical and Epistemological Implications* has started in the year 2001.

The Institute of Philosophy has published three volumes of its journal *Acta Philosophica/Filozofski vestnik*, the third volume *Aesthetics and Philosophy of Culture* is an international one.

The fellows of the Institute have participated and/or co-organised a series of international and Slovenian symposiums and colloquia.

GEOGRAFSKI INŠTITUT ANTONA MELIKA

ZNANSTVENI SVET

Dr. Matej Gabrovec, dr. Andrej Kranjc, redni član SAZU, dr. Milan Orožen Adamič (predsednik), dr. Drago Perko, dr. Zoran Stančič (do 23. 2.), dr. Ivan Šprajc (od 23. 2.), dr. Maja Topole in dr. Igor Vrišer, redni član SAZU.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: dr. Drago Perko, visji znan. sodelavec.

Višji znanstveni sodelavec: dr. Milan Orožen Adamič.

Znanstvena sodelavca: dr. Matej Gabrovec, dr. Maja Topole.

Samostojni strokovni sodelavec v humanistiki: Mauro Hrvatin (od 27. 9).

Asistenta z magisterijem: mag. Miha Pavšek (od 23. 2.), mag. Jerneja Fridl.

Asistenti: Blaž Komac, Borut Persolja, Franci Petek, Mimi Urbane, Matija Zorn (od 1. 9.).

Strokovna sodelavca: Mauro Hrvatin (do 27. 9), Miha Pavšek (do 23. 2).

Samostojna strokovna delavka: Meta Ferjan.

Samostojna tehnica: Maruša Rupert.

Institut ima 5 organizacijskih enot:

Oddelek za geoeкологию

(vodja: Mauro Hrvatin),

Oddelek za regionalno geografijo

(vodja: Drago Perko),

Oddelek za naravne nesreče

(vodja: Milan Orožen Adamič),

Oddelek za geografski informacijski sistem

(vodja: Matej Gabrovec),

Oddelek za tematsko kartografijo

(vodja: Jerneja Fridl).

Na institutu deluje tudi:

Komisija za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije

(predsednik: Milan Orožen Adamič).

TEMELJNE RAZISKAVE

Regionalna geografija Slovenije

Vodja: D. Perko.

Sodelavci: M. Ferjan, J. Fridl, M. Gabrovec, M. Hrvatin, B. Komac, M. Orožen Adamič, M. Pavšek, B. Peršolja, F. Petek, M. Rupert, M. Topole, M. Urbane, M. Zorn.

Vlada Republike Slovenije je inštitutu odobrila raziskovalni program Regionalna geografija Slovenije, pristojno ministrstvo pa je vanj preneslo projekte, ki jih je ob potrditvi raziskovalnega programa financiralo ali sofinanciralo inštitutu, in sicer temeljna projekta Geografska mikroregionalizacija Slovenije ter Vrednotenje rabe tal z vidika naravnih in družbenih razmer, prav tako pa tudi projekta naravne in kulturne dediščine Triglavski ledenik in ledenik pod Skuto ter Geomorfološke oblike in procesi v Sloveniji. Pomembna vsebina programa so tudi slovenska zemljepisna imena in digitalna tematska kartografija.

Triglavski ledenik in ledenik pod Skuto

Vodja: M. Gabrovec.

Sodelavci: J. Fridl, M. Pavšek, B. Peršolja, M. Urbane, M. Zorn in zunanji sodelavci Jernej Gartner, Jože Kalan, Mojca Kosmatin Fras, Miran Janežič, Jan Maklin, Florjan Nuncič, Mihaela Triglav.

Sistematično opazovanje in merjenje obeh ledenikov poteka že od leta 1946. Triglavski ledenik smo merili 16. in 17. 10. V okolici ledenika smo postavili nove oslonilne točke za fotogrametrično snemanje iz zraka. Prvo takšno snemanje smo opravili leta 1999. Snemanje je bilo uspešno, tako da smo pridobili zelo kakovostne podatke, primerne za izdelavo večrazsežnostnega modela ledenika. Klasično metodo merjenja razdalj od ledenika do posameznih geodetsko izmerjenih merilnih točk smo nadomestili s fotogrametrično metodo, ki sloni na mreži stalnih oslonilnih točk, dobro vidnih iz zraka. Na oboju ledenika smo ob pomoči Florjana Nunciča, člana tehnične skupine komisije za pota Planinske zveze Slovenije, izbrali osem stalnih oslonilnih točk in jih opremili z velikimi kroznimi ploščami, ki so dobro vidne iz zraka. Njihovo lego smo določili z GPS sistemom, ki omogoča natančnost najmanj 0,5 cm. Meritve je opravil Jan Maklin iz podjetja 2B d. o. o. Sodelavci Geodetskega inštituta Slovenije so s helikopterjem Slovenske vojske fotografirali ledenik iz

zraka, kasneje pa z interpretacijo helikopterskih posnetkov izdelali topografski načrt Triglavskega ledenika v letih 1999 in 2001, na podlagi posnetkov cikličnega aerosnemanja pa še digitalni model višin na ledeniku za leto 1992. Opravili smo dokumentarno fotografiranje z Begunjskega vrha (2461 m), prek celega leta pa je Jernej Gartner sistematično fotografiral Triglavski ledenik z dveh stalnih točk v bližini Triglavskega doma na Kredarici. Sodelavci Geodetskega inštituta Slovenije in podjetja DFG Consulting so nadaljevali z delom pri fotogrametrični obdelavi arhivskih fotografij in drugih podatkov za rekonstrukcijo prostorskega stanja ledenika v starejših časovnih obdobjih. Nadaljevali smo z urejanjem obsežnega arhivskega gradiva.

Raziskovali smo tudi ledenik pod Skuto. Prvič smo ga merili med 2. in 4. 7. Med delom nas je snemala ekipa Televizije Slovenija. Petnajstminutni prispevek je bil na sporedu 20. 8 v dokumentarni oddaji Gore in ljudje. Redne letne terenske meritve obsega ledenika pod Skuto smo končali 11. 10. Nadpovprečno snežna zima in povprečne razmere v talilni dobi so zaustavile močno krčenje ledenika v zadnjih letih. Tudi za merjenje ledenika pod Skuto nameravamo v prihodnje uporabiti nekatere postopke, ki smo jih uspešno preizkusili pri Triglavskem ledeniku.

Geomorfološke oblike in procesi v Sloveniji

Vodja: M. Gabrovec.

Sodelavci: M. Hrvatin, B. Komac, M. Zorn.

V okviru projekta naravne in kulturne dediščine, ki je potekal tretje leto, smo preučevali rečno-denudacijski in dolomitni relief. Rečno-denudacijski relief smo raziskovali na testnem območju v porečjih Besnice in Nemiljščice. Ukvarjali smo se s preučevanjem pobočnih procesov, podrobneje predvsem z drobirskim tokom v Logu pod Mangartom in plazom nad vasjo Koseč, ki se je sprožil konec leta. Dolomitni relief smo raziskovali na treh izbranih območjih: v Polhograjskem hribovju, na Zibrsah in pri Stični. Tu smo opravili podrobno geomorfološko kartiranje ter merili denudacijo in kemično erozijo. Nadaljevali smo s pripravo inventarja geomorfni oblik in procesov v Sloveniji.

Geografija občine Moravče

Vodja: M. Topole.

Sodelavec: M. Hrvatin.

Nadaljevali smo dvoletni projekt, katerega rezultat sta

bila elaborata *Občina Moravče: geografske podlage za ugotavljanje optimalne rabe tal in Geografsko preučevanje občine Moravče: vrednotenje zemljišč za različne tipe rabe tal*. Delo smo nadaljevali z dopolnilnimi raziskavami za pripravo geografske monografije o Občini Moravče. Opravili smo 10 dni terenskega dela. Osredotočili smo se na opazovanje poplav ob Drtiščici, Rači in njunih pritokih ter na zbiranje fotografskega gradiva za objavo v knjigi. Iz tega gradiva je bil izdan koledar Občine Moravče za leto 2002.

Analiza sprememb rabe zemljišč v Zasavju in analiza optimalne primernosti rabe zemljišč v katastrski občini Šmartno pri Litiji

Vodja: F. Petek.

V okviru projekta "Regionalni razvojni program Zasavja", ki ga je vodil dr. Dušan Plut, smo izdelali analizo značilnosti rabe in sprememb rabe zemljišč v zasavskih občinah Litija, Zagorje ob Savi, Trbovlje, Hrastnik in Radeče. Za katastrsko občino Šmartno pri Litiji smo izdelali še posebej podrobno analizo, na temelju katere smo pripravili predlog optimalne rabe zemljišč.

Idejna zasnova kartografskega sistema prostorskega plana Slovenije

Vodji: M. Orožen Adamič in zunanji sodelavec mag. Dalibor Radovan.

Sodclava: J. Fridl in zunanji sodelavec dr. Branko Roje.

Projekt je potekal drugo leto, in to v sodelovanju z Geodetskim inštitutom Slovenije. Po lanskoletni prvi fazi, katere rezultat je bila ocena primernosti kartografskega gradiva za Prostorski plan Slovenije, smo v drugi fazi zasnovali elemente kartografskega sistema na konkretnih primerih. Izdelali smo štiri idejne redakcijske načrte za različne tipe kart, ki so nam jih v obravnavo poslali z Urada Republike Slovenije za prostorsko planiranje. Izbrane so bile karte Zasnova krajine, Zasnova poselitve, Zasnova cestnega omrežja in Zasnova železniškega omrežja. Za vsako od omenjenih kart smo najprej predvideli njen format in merilo. Sledila je izbira stopnje kartografske generalizacije ter analiza funkcijske povezave med vsebino geografskih podlag in tematsko vsebino. Določili smo zunajokvirno vsebino in elemente geografske podlage za omenjene tematske karte ter obli-

kovali kartografska izrazna sredstva za čimbolj nazoren prikaz posameznih tematskih vsebin. Kartam smo priložili tudi nekatere tuje primere tematskih kart s podobno vsebino.

Nacionalni atlas Slovenije

Vodja: J. Fridl.

Sodclavci: M. Ferjan, M. Gabrovec, M. Hrvatin, M. Orožen Adamič, M. Pavšek, D. Perko, M. Rupert.

Projekt je potekal drugo leto v sodelovanju z Inštitutom za geografijo in založbo Rokus. Pripravili smo nekaj več kot sto digitalnih tematskih zemljevidov v merilu 1 : 1.000.000, izdelali nov digitalni topografski zemljevid Slovenije z okolico v istem merilu ter napisali zgoščeno splošnogeografsko in regionalnogeografsko besedilo o Sloveniji. Besedila in zemljevide smo pripravili v slovenskem in angleškem jeziku. Atlas je namenjen promociji Slovenije ter slovenske kartografije in geografije v tujini.

Dorling Kindersleyjev Atlas sveta

Vodja: D. Perko.

Sodclavci: M. Ferjan, J. Fridl, M. Gabrovec, M. Hrvatin, B. Komac, M. Orožen Adamič, M. Pavšek, B. Persolja, F. Petek, M. Rupert, M. Topole, M. Urbane, M. Zorn ter zunanji sodelavec mag. Drago Kladnik.

Projekt je potekal drugo leto. Prevedli in priredili smo izvirnik knjige *Dorling Kindersley World Atlas*. Pripravili smo tudi posebno kartografsko in geografskega poglavja o Slovenji in izdelali večjezično geografsko in kartografsko terminologijo. Dodali smo še poglavje o atlasih, kartografiji in geografiji ter poglavje o zapisovanju tujih geografskih imen v slovenskem jeziku.

Pregled zemljepisnih imen na Državni topografski karti v merilu 1 : 50.000

Vodja: B. Persolja.

Sodclavci: D. Perko ter zunanja sodclava mag. Drago Kladnik in Peter Repolusk.

Za Geodetsko upravo Republike Slovenije smo pregledali zemljepisna imena na območju Avstrije, Madžarske in Hrvaske, ki zaradi novega razreza Državne topografske karte v merilu 1 : 50.000 doslej se niso bila pregledana v okviru pregleda zeml-

jepisnih imen na Državni topografski karti v merilu 1 : 25.000. Pregled zemljepisnih imen je obsegal lego zemljepisnega imena, opredeljevanje po geografskih prvinah in razvrščanje v tipe zemljepisnih imen ter pregled pravilnosti zapisa v skladu s pravili slovenskega, nemškega, madžarskega in hrvaškega pravopisa. Na območju Madžarske smo pregledali 8 listov s 590 zemljepisnimi imeni, na območju Avstrije 26 listov s 5268 zemljepisnimi imeni, na območju Hrvaške pa 14 listov s 1934 zemljepisnimi imeni.

Pregled zemljepisnih imen na Državni topografski karti v merilu 1 : 25.000

Vodja: B. Peršolja.

Zunanji sodelavci: P. Repolusk.

Naloge je potekala osmo leto. Nadaljevali smo s pregledom zemljepisnih imen na Državni topografski karti v merilu 1 : 25.000. Pregledali smo zemljepisna imena na listih Ribnica, Kočevje, Šalka vas, Črmošnjice, Semič, Nemška Loka in Črnomelj. Pregled zemljepisnih imen je obsegal lego zemljepisnega imena, opredeljevanje po geografskih prvinah in razvrščanje v tipe zemljepisnih imen ter pregled pravilnosti zapisa v skladu s slovenskim pravopisom.

Prenova Registra zemljepisnih imen (REZI)

Vodja: B. Peršolja.

Sodelovali smo v projektu, ki ga vodi in izvaja Geodetski inštitut Slovenije. Posredovali smo predlog za sistematičen zajem zemljepisnih imen po šifrantu tipov zemljepisnih imen iz različnih podatkovnih baz ter za spremembo in dopolnitev navodil za zemanje zemljepisnih imen v Register zemljepisnih imen. Predlog je nastal na podlagi dosedanjih ugotovitev pri pregledu zemljepisnih imen na Državni topografski karti v merilu 1 : 25.000.

Spremljanje dela Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije

Vodja: M. Topole.

Sodelavci: M. Gabrovec, M. Orožen Adamič, D. Perko.

Komisija za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije je delovno telo slovenske vlade. Njegovo delo strokovno in organizacijsko uskla-

juje naš inštitut. Organizirali smo 4 sestanke članov komisije. S krajšimi strokovnimi mnenji smo odgovorili na 24 prejetih pismov ustanov in posameznikov ter rešili več načelnih vprašanj s področja zemljepisnih imen. Slovenija je z organizacijo srečanja Regionalne skupine za vzhodno, srednjo in jugovzhodno Evropo, ki je bilo od 18. do 20. 4. v Ljubljani, sklenila triletno predsedovanje tej skupini. Izdelali smo obsežno letno poročilo o izvedbi strokovno-operativnih del za Komisijo za standardizacijo zemljepisnih imen v letu 2001, ki vsebuje tudi vse zapisnike sestankov z vsemi prejetimi in odposlanimi pismi, dokazila o mednarodnem sodelovanju, razne druge dokumente, predvsem pa znanstvene in strokovne prispevke članov komisije.

Tematske karte za Enciklopedijo Slovenije

Vodja: J. Fridl.

Oblikovali in izdelali smo več tematskih zemljepisov za 15. zvezek *Enciklopedije Slovenije*, in sicer za gesla Zdravilišče, Zdravstvo, Zemljiška posest, Železnica, Živilska industrija in Živinoreja.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

M. Gabrovec je član uredniškega odbora revij *Geografski zbornik* in *Geografski vestnik*, član Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije, namestnik predsednika Komisije za znanstveno delo Zveze geografskih društev Slovenije, koordinator za geografijo pri Gibanju Znanost mladini, predsednik znanstvenega sveta ZRC SAZU, član znanstvenega sveta Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU ter podpredsednik arbitražne komisije (za obravnavo spornih voznih redov) pri Ministrstvu za promet in zveze. Kot član ocenjevalne komisije za geografijo je sodeloval na 35. srečanju mladih raziskovalcev Slovenije.

J. Fridl je bila članica uredniškega odbora knjige *National atlas of Slovenia*. Sodelovala je kot anketiranka pri projektu z naslovom *Women's Experiences in Becoming Cartographers* dr. Willa C. van den Hoonaarda s St. Thomas University v Kanadi.

B. Komac je kot član ocenjevalne komisije za geografijo sodeloval na 35. srečanju mladih raziskovalcev Slovenije.

M. Orožen Adamič je predsednik Zveze geografskih društev Slovenije, predsednik Komisije za standar-

dizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije, član delovne skupine za podatkovne zbirke in imenike zemljepisnih imen pri UNGEGN-u, član upravnega odbora Urbanističnega inštituta Republike Slovenije, član programskega odbora ciljnega raziskovalnega programa Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami pri Ministrstvu za obrambo, tajnik Društva slovensko-japonskega prijateljstva, član založniškega sveta Založbe ZRC, predsednik Komisije za raziskovalno opremo ZRC SAZU, predsednik komisije za zbiranje gradiva iz obdobja 20 let delovanja ZRC SAZU, predsednik znanstvenega sveta Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU, urednik revije *Geografski zbornik* ter član uredniškega odbora revije *Ujma* in knjige *National atlas of Slovenia*. Kot član ocenjevalne komisije za geografijo je sodeloval na 35. srečanju mladih raziskovalcev Slovenije. Univerza v Ljubljani mu je 14. 2. podelila naziv docenta. Bil je član recenzentske skupine na Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport za ocenjevanje predlogov projektov v okviru javnega razpisa za financiranje temeljnih in aplikativnih raziskovalnih projektov v letu 2001 za področje geografije v okviru humanistike.

M. Pavšek je član uredniškega odbora revije *Geografski obzornik* ter član podkomisije za reševanje izpod plazov Gorske reševalne službe Slovenije in član komisije za snežne plazove pri Ministrstvu za okolje in prostor. Tedensko pripravlja tudi geografsko obarvane prispevke na radiu Dur v rubrikah Gorniška popotnica (objavljena tudi na spletnih straneh Gore ... ljudje: <http://www.planid.org>) in Vremenski kotliček. Sodeloval je pri zgibanki *Pozor, snežni plaz!*, ki jo je izdala in ponatisnila podkomisija za reševanje izpod plazov Gorske reševalne službe Slovenije. Kot član ocenjevalne komisije za geografijo je sodeloval na 35. srečanju mladih raziskovalcev Slovenije.

D. Perko je urednik knjižne zbirke *Geografija Slovenije* in revije *Geografski vestnik*, sourednik zbornika *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji* in knjige *Družinski atlas sveta* ter član uredniškega odbora revije *Geografski zbornik*, knjige *National atlas of Slovenia* in publikacije *Poročilo o delu ZRC SAZU*, član Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije, član komisije za tisk Zveze geografskih društev Slovenije, član komisije za geografsko terminologijo Zveze geografskih društev Slovenije, član znanstvenega sveta Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU, član sveta Geodetskega inštituta Slovenije ter član Statističnega sosveta za teritorialno opredelitev statističnih in evi-

denčnih podatkov pri Statističnem uradu Republike Slovenije. Bil je član komisije za oceno in zagovor doktorske disertacije Tomaža Podobnikarja na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani.

B. Peršolja je upravnik revije *Geografski vestnik*, sourednik spletne strani CIPRA – Slovenija, član sveta zavoda CIPRA – Slovenija (Zavoda za varstvo Alp, Ljubljana), član sveta javnega zavoda Triglavski narodni park (20. 4. do 5. 10.), član strokovnega sveta za športno rekreacijo Ministrstva za šolstvo, znanost in šport (od 21. 3.), podpredsednik Planinske zveze Slovenije (do 29.6.) in podpredsednik upravnega odbora Planinskega društva Domžale.

F. Petek je predsednik komisije za finančne zadeve Zveze geografskih društev Slovenije.

M. Topole je članica znanstvenega sveta Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU, članica uredniškega odbora revije *Geografski obzornik* in tajnica Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije.

M. Urbane je urednica spletnih strani Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU, Zveze geografskih društev Slovenije in Ljubljanskega geografskega društva, predsednica nadzornega odbora in članica komisije za tisk Zveze geografskih društev Slovenije ter blagajničarka Ljubljanskega geografskega društva. Kot članica ocenjevalne komisije za geografijo je sodelovala na 35. srečanju mladih raziskovalcev Slovenije.

M. Zorn je član komisije za varstvo gorske narave Planinske zveze Slovenije, v okviru te pa vodi odbora za podeljevanje strokovnega naziva "varuh gorske narave". Kot član ocenjevalne komisije za geografijo je sodeloval na 35. srečanju mladih raziskovalcev Slovenije.

ZNANSTVENI SESTANKI

East Central and South-East Europe regional division of the United Nations group of experts on geographical names, Ljubljana, 18.–20. 4., soorganizator: Geodetska uprava Republike Slovenije.

Meeting of the working group on toponymic data files gazetteers, Ljubljana, 18.–20. 4., soorganizator: Geodetska uprava Republike Slovenije.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

*Knjižnica**Vodja* M. Topole.

V knjižnici je bilo skupno 211 obiskovalcev. 158 obiskovalcev si je izposodilo 354 zvezkov v čitalnici, 53 obiskovalcev pa 92 zvezkov na dom. Na novo je bilo signiranih 568 knjižnih enot. Vezanih je bilo 11 knjig. Za ureditev mehko vezanih serijskih publikacij smo uporabili 150 map.

Celotna knjižnica je bila preurejena. Pridobili smo prostor nekdanje fotografske temnice in vanj preselili obsežno statistično gradivo (171 zbirk). Na novo smo uredili in predstavili vse tuje in domače zbirke in knjige. Izdelali smo interni digitalni katalog, v katerega smo vnesli 517 tujih in domačih zbirk ter 4408 knjig. Skoraj vsem knjigam smo pripisali ključne besede, ki olajšajo iskanje z računalnikom. Izdelali smo tudi seznam zemljevidov oziroma zloženih kart (136) in inštitutskih elaboratov (252).

Ker je bila po osamosvojitve Slovenije izmenjava publikacij motena, v mnogih primerih celo ustavljena, smo na več kot 200 geografskih ustanov poslali dopise s predlogom za zamenjavo publikacij. Tako smo s številnimi tujimi in domačimi ustanovami obnovili izmenjavo njihovih revij z našim Geografskim zbornikom, hkrati pa za zamenjavo pridobili tudi več novih revij.

*Kartografska zbirka**Vodja* M. Ferjan.

Zbirka vsebuje vse temeljne topografske karte Slovenije v merilu 1 : 5000 oziroma 1 : 10.000 in 1 : 25.000 ter množico tematskih kart, ki se stalno dopolnjujejo in so temelj za izgradnjo inštitutskih geografskih informacijskih sistemov in zbirk. Je najobsežnejša zbirka tematskih zemljevidov v Sloveniji. Leta 2001 se je zbirka povečala za 37 kupljenih enot in 63 novih digitalnih tematskih zemljevidov, ki smo jih izdelali na inštitutu. Izposojenih je bilo 198 zemljevidov, večinoma topografskih kart v merilu 1 : 25.000. Nadaljevala se je prostorska stiska kartografske zbirke. Zemljevidi so sicer sistematično shranjeni v več kot tridesetih kovinskih ognjevarnih omarah za viseče zemljevide ter precej kovinskih in drugih dostropljivih predalnih omarah, vendar pa so omare razporejene po več hodnikih in sobah ter v kleti, kar zelo otežuje iskanje in sposojanje zemljevidov, nekateri zemljevidi pa so praktično nedostopni.

*Geografska zbirka Pokrajine v Sloveniji**Vodja* B. Komac.

Geografska zbirka Pokrajine v Sloveniji je temeljna podatkovna, kartografska in slikovna baza podatkov za regionalnogeografske in sorodne raziskave. V letu 2001 smo nadaljevali z geokodiranjem podatkov in digitalizacijo fotografij. Pripravili smo primere za predstavitev zbirke na medmrežju.

*Geografska zbirka Ledenika v Sloveniji**Vodja* F. Petek.

Geografska zbirka Slovenska ledenika vsebuje rezultate več kot polstoletnega merjenja, fotografiranja, kartiranja in raziskovanja ledenikov pod Triglavom in Skuto, ki sta najbolj jugovzhodno ležeča ledenika v Alpah. Že v letu 1999 smo opravili izjemno obsežno delo, saj smo digitalizirali arhivske podatke za kar 21 let, jih geokodirali in priredili za geografski informacijski sistem. V letu 2000 in 2001 smo nadaljevali z računalniškim vnosom poročil, ki so jih med vsakoletnimi merjenji Triglavskega ledenika pripravili opazovalci, večinoma meteorologi na Kredarici. Pripravili smo primere za predstavitev zbirke na medmrežju.

*Geografska zbirka Naselja v Sloveniji**Vodja* B. Persolja.

V zbirki je okrog 6000 zapisov, kolikor je samostojnih naselij v Sloveniji. Vsak zapis ima več sto polj. Prvo polje je uradno ime naselja, sledijo pa identifikacijska številka naselja, zemljepisne koordinate naselja, cela vrsta naravnogeografskih in družbenogeografskih podatkov o naselju, kratek opis naselja, slikovno gradivo. V zbirko stalno vnašamo uradno spremenjena imena naselij. Vsi podatki so geokodirani glede na zemljepisno širino in dolžino ter nadmorsko višino. Zbirka je osnovno delovno gradivo pri standardizaciji imen naselij, ki poteka v okviru Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije, in pomemben vir pri prenovi državnih kart v merilu 1:25.000, 1:50.000, 1:250.000 in 1:1.000.000. Zbirka je temeljna podatkovna, kartografska in slikovna baza za raziskovanje predvsem na področju regionalne geografije, geografije naselij, geografije prebivalstva, urbane geografije in geografije podeželja. V letu 2001 smo poleg posodabljanja in dopolnjevanja zbirke pripravili primere za njeno predstavitev na medmrežju in jih objavili.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- *Geografski zbornik (Acta geographica)* 41. Uredil Milan Orožen Adamič. Založba ZRC, Ljubljana, 224 strani.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- Geografski inštitut Madžarske akademije znanosti, Budimpešta, Madžarska: standardizacija zemljepisnih imen.
- Geografski inštitut Univerze v Salzburgu, Salzburg, Avstrija: geografski informacijski sistemi.
- Geografski oddelk Geografsko-geodetskega inštituta, Tsukuba, Japonska: geomorfološke karte in preučevanju naravnih nesreč.
- Inštitut za fotogrametrijo in daljinsko zaznavanje Tehniške fakultete Univerze na Dunaju, Avstrija: fotogrametrična izmera površine Triglavskega ledenika v različnih časovnih presekih.
- Inštitut za geografijo Univerze na Dunaju, Avstrija: *National atlas of Slovenia*.
- Inštitut za Vzhodno in Jugovzhodno Evropo, Dunaj, Avstrija: kartografija in raziskovanje Triglavskega ledenika.
- Oddelk za geografijo Pedagoške univerze Hokkaido, Asahikawa, Japonska: sodelovanje pri prvem svetovnem atlasu rabe tal *Atlas of land use and land cover change*.
- Slovenski znanstveni inštitut na Dunaju, Avstrija: *National atlas of Slovenia*.

OBLSKI V INŠTITUTU

- Dr. Tatjana Resnik Planinc s študenti Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 12. 1.: predstavitev inštituta in nekaterih raziskav.
- Justin K. Louis, Foreign map procurement program, State department, Washington, ZDA, 21. 3.: regionalna geografija, tematska kartografija, temeljna geografska dela o Sloveniji.
- Dr. Uroš Horvat s študenti Oddelka za geografijo Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru, 13. 4., 20. 4., 25. 4.: predstavitev inštituta in nekaterih raziskav.
- Dijaki 4. letnika gimnazije Bežigrad, program Mednarodna matura, 23. 5.: naravne nesreče v Sloveniji in svetu.

- Zhang Qing-Song in Zhu Liping, Inštitut za geografske znanosti in naravne vire, Kitajska akademija znanosti, Peking, Kitajska, 26. 9.: geografija Slovenije.
- Dr. Karel Kraus, predstojnik Inštituta za fotogrametrijo in daljinsko zaznavanje Tehniške fakultete Univerze na Dunaju, Avstrija, 28. 9.: merjenje ledenikov.
- Andrew Heritage, direktor Dorling Kindersley Cartography, London, Združeno kraljestvo, 28. 11.: tematska kartografija.

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA

Franci Petek

Vrednoten je rabe zemljišč v slovenskih pokrajinah z vidika kazalcev sonaravnega razvoja, Oddelk za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 13. 12. – magistrsko delo.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Matej Gabrovec

Rezultati raziskovanja Triglavskega ledenika, predavanje na komisiji za znanstveno delo Zveze geografskih društev Slovenije, Ljubljana, 17. 4.

New possibilities for analysing Emperor Francis' cadaster maps, predavanje na zborovanju komisije za preučevanje sprememb rabe tal pri Mednarodni geografski zvezi "Land use/land cover changes in the period of globalization", Praga, Češka, 16. 7.

Mauro Hrvatin

Novejše raziskave Triglavskega ledenika, predavanje za študente 1. letnika Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 12. 1.

Sodobni pripomočki za orientacijo pri terenskem delu, predavanje za študente 1. letnika Oddelka za geografijo Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru, Ljubljana, 13. 4., 20. 4., 25. 4.

Blaž Komac

Naravne nesreče v Zgornjem Posočju, ekskurzija za članke Gorenjskega geografskega društva, Trebnje, 7. 4.

Plaz pod Mangartom, ekskurzija za članke Geomorfološkega društva Slovenije in študente 4. letnika Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Log pod Mangartom, 25. 5.

Plaz pod Mangartom, ekskurzija za člane Ljubljanskega geografskega društva na plazišče pod Mangartom, Log pod Mangartom, 8. 9.

Drobirski tok v Logu pod Mangartom, predavanje na 20. mednarodni speleološki šoli, Cieszyn in Liptovský Mikuláš, Poljska in Slovaška, 14. 2.

Milan Orožen Adamič

Naravne nesreče v Zgornjem Posočju, ekskurzija za člane Gorenjskega geografskega društva, Trenta, 7. 4.

Ljubljansko barje, terenske vaje za študente Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Ljubljana, 25. 5.

Tržaški zaliv, ekskurzija za člane Ljubljanskega geografskega društva, Piran, 22. 9.

Slovenija, predavanje za tuje poslovne partnerje Telekom, Ljubljana, 8. 10.

Nacionalni atlas Slovenije, predstavitev knjige na Tevopiku, Ljubljana, 26. 10.

Nacionalni atlas Slovenije, predstavitev knjige, ki jo je organiziral Slovenski znanstveni inštitut na Dunaju, Avstrija, 8. 11.

Ocena ogroženosti zaradi naravnih nesreč, predavanje in terenske vaje v okviru uvajalnega in temeljnega usposabljanja poveljnikov in stabov civilne zaščite v Izobraževalnem centru Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje, Ig, 14. 2., 21. 3., 6. 6., 14. 11.

Miha Pavšek

Osnovne značilnosti snežnih plazov in plazoviti tereni v Sloveniji, predavanje na Dnevih varstva pred snežnimi plazovi v vadbenem centru Slovenske vojske, Rudno polje na Pokljuki, 20. 1.

Metoda ocenjevanja nevarnosti snežnih plazov 3 krat 3 po Wernerju Munterju, predavanje terensko delo na Dnevih varstva pred snežnimi plazovi v vadbenem centru Slovenske vojske, Rudno polje na Pokljuki, 20. 1.

Prerez in testiranje snežne odeje ter načrtovanje ture prek plazovitih območij, predavanje in terensko delo na Dnevih varstva pred snežnimi plazovi v vadbenem centru Slovenske vojske, Rudno polje na Pokljuki, 20. 1.

Varstvo pred snežnimi plazovi, prispevek v oddaji Dnevnik 2, 1. program Televizije Slovenija, 20. 1.

Ocena ogroženosti zaradi naravnih nesreč, predavanje in terenske vaje v okviru uvajalnega in temeljnega usposabljanja poveljnikov in stabov civilne zaščite v Izobraževalnem centru Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje, Ig, 14. 2., 21. 3., 6. 6., 14. 11.

Drago Perko

Raziskovanje na Geografskem inštitutu Antona Melika ZRC SAZU, predavanje za študente 1. letnika Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Ljubljana, 12. 1.

Slovenske pokrajine in regionalizacija, predavanje za študente 1. letnika Oddelka za geografijo Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru, Ljubljana, 13. 4., 20. 4., 25. 4.

Predstavitev Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU, predavanje na geografskih večerih Ljubljanskega geografskega društva, Ljubljana, 17. 4.

Družinski atlas sveta, predstavitev knjige na tiskovni konferenci v okviru knjižnega sejma v Cankarjevem domu, Ljubljana, 28. 11.

Družinski atlas sveta, Izobraževalni program, 55 minut, 3. program Radia Slovenija, 5. 12.

Borut Peršolja

Predstavitev Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU, predavanje za študente 1. letnika Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Ljubljana, 12. 1.

Zgibanka Planinske zveze Slovenije, predstavitev publikacije na tiskovni konferenci Planinske zveze Slovenije, Ljubljana, 18. 1.

Predstavitev sistema usposabljanja Planinske zveze Slovenije, predavanje na zasedanju Gorniške komisije Mednarodne zveze planinskih organizacij, Bohinj, 25. 3.

Ledenik pod Skuto, oddaja Gore in ljudje, 1. program Televizije Slovenija, Ledine, 20. 8.

Nadaljevalni seminar za mentorje planinskih skupin, predavanja in praktično delo na seminarju Zavoda za solstvo Republike Slovenije in Planinske zveze Slovenije, Srečno v gore III, Planica, 26.–29. 9.

Geografski vestnik, predstavitev revije na Dnevu odprtih vrat knjižnice Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Ljubljana, 17. 10.

Začetni seminar za mentorje planinskih skupin, predavanja in praktično delo na seminarju Zavoda Republike Slovenije za solstvo in Planinske zveze Slovenije, Srečno v gore I, Planica, 17.–20. 10.

Franci Petek

Evaluation methodology of land use changes in Slovenia in view of sustainable development, predavanje na zborovanju komisije za preučevanje sprememb rabe tal pri Mednarodni geografski zvezi "Land use/land cover changes in the period of globalization", Praha, Češka, 16. 7.

Svetovni atlas sprememb rabe tal, vabljen predavanje na delavnici z mednarodno udeležbo "Uporaba informacij o pokrovnosti in rabi prostora pri varstvu okolja in trajnostnem razvoju", Gozd - Martuljek, 25. 10.

Maja Topole

Geografsko preučevanje občine Moravče: vrednotenje zemljišč za različne tipe rabe tal, predstavitev elaborata ob sklepu projekta CRPOV v Kulturnem domu Moravče, Moravče, 31. 1.

Matija Zorn

Das Bergrelief als die Folge der Bergstürze, predavanje na Institut für Geographie und Regionalforschung, Universität Klagenfurt, Celovec, Avstrija, 19. 1.

Kamniti gorski svet, predavanje na goriški šoli Planinskega društva Ljubljana Matica, Vikrče, 13. 9.

Naturforscher und Geistliche - die ersten Besucher der slowenischen Berge (Ende des 18. bis Anfang des 19. Jahrhunderts), predavanje na mednarodni delavnici "Die Eliten und die Berge - Alpine Diskurs und Gegendiskurs seit der Renaissance" na Instituto di Storia delle Alpi, Università della Svizzera italiana, Lugano, Švica, 13. 10.

Podorni relief v jugovzhodnih Alpah, predavanje na Ljubljanskem geografskem društvu, Ljubljana, 20. 11.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Matej Gabrovec

"Land use/land cover changes in the period of globalization", Praga, Češka, 15.-20. 7.: sestanek komisije za preučevanje sprememb rabe tal pri Mednarodni geografski zvezi.

Blaž Komac

20. mednarodna speleološka sola, Cieszyn in Lipitovsky Mikulaš, Poljska in Slovaška, 10.-15. 2.: seznanitev z novostmi v svetovnem krasoslovju in speleologiji ter možnostmi mednarodnega sodelovanja.

Milan Orožen Adamič

GeoNames 2001, Berchtesgaden, Nemčija, 1.-2. 10.: srečanje strokovnjakov Združenih narodov za zemljepisna imena za nizozemsko in nemško govoreče območje v okviru 50. nemških kartografskih dnevor.

Franci Petek

"Land use/land cover changes in the period of globalization", Praga, Češka, 15.-20. 7.: sestanek komisije za preučevanje sprememb rabe tal pri Mednarodni geografski zvezi.

Matija Zorn

Prva delavnica mednarodnega raziskovalnega projekta "Die Eliten und die Berge - Alpine Diskurs und Gegendiskurs seit der Renaissance", Lugano, Švica, 12.-13. 10.: seznanitev z dejavnostjo Mednarodne komisije za zgodovino Alp.

PEDAGOŠKO DELO

Milan Orožen Adamič

Značilnosti naravnih nesreč v Sloveniji (geografska perspektiva), predavanja za 4. letnik v spomladanskem semestru na Katedri za obramboslovje Fakultete za družbene vede Univerze v Ljubljani, Ljubljana.

Naravne nesreče v Sloveniji, predavanja za dijake Gimnazije Bežigrad v okviru programa Mednarodna maturita, Ljubljana.

Ocena ogroženosti zaradi naravnih nesreč, predavanja in terenske vaje v okviru uvažnega in temeljnega usposabljanja poveljnikov in štabov civilne zaštite v Izobraževalnem centru Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje, Ig.

Izdelava ocen ogroženosti zaradi naravnih nesreč, predavanja za višje gasilske častnike Gasilske zveze Slovenije v Izobraževalnem centru Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje, Ig.

Miha Pavšek

Ocena ogroženosti zaradi naravnih nesreč, predavanja in terenske vaje v okviru uvažnega in temeljnega usposabljanja poveljnikov in štabov civilne zaštite v Izobraževalnem centru Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje, Ig.

MENTORSTVO

Matej Gabrovec je bil mentor magistrandom Blažu Komacu, Franciju Petku in Matiji Zornu.

Drago Perko je bil mentor magistrandoma Borutu Persolji in Mimi Urbane ter doktorandoma mag. Jerneji Fridl in mag. Tomazu Podobnikarju.

NAGRADE, ODLIKOVANJA, PRIZNANJA

Blaž Komac je 8. 1. prejel Univerzitetno Prešernovo nagrado za študente za diplomsko delo *Vodne razmere kraških izvirov na južnem podnožju Kaninskega pogorja*.

Mimi Urbanc je bila 27. 9. odlikovana s pohvalo Zveze geografskih društev Slovenije za prizadevno in uspešno delo na področju geografije.

Matija Zorn je 3. 12. prejel Univerzitetno Prešernovo nagrado za študente za diplomsko delo *Gorski relief kot posledica skalnih podorov*.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA IN KARTOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN SESTAVKI

Izvirni znanstveni članek

GAMS, Ivan, GABROVEC, Matej. Land use and human impact in the Dinaric karst. V: BURRI, Ezio (ur.), CASTIGLIONI, Benedetta (ur.), SAURO, Ugo (ur.). *Karst and agriculture in the world*, (International Journal of speleology, Vol. 28 B (1/4), 1999). Roma: Societa speleologia Italiana, 1999, str. 55-70, ilustr.

HRVATIN, Mauro, HRVATIN, Mojca. Ecological landscape units of the Dobropolje-Struge karst = Naravne enote Dobropoljsko-Struškega krasa. *Geogr. zb.*, 2001, letn. 41, str. 91-117, ilustr., zvd.

KOMAC, Blaž. The karst springs of the Kanin massif = Kraški izviri pod Kaninskim pogorjem. *Geogr. zb.*, 2001, letn. 41, str. 7-43, ilustr., zvd.

OROŽEN ADAMIČ, Milan, HRVATIN, Mauro. Geographical characteristics of earthquakes in the Soča River Region = Geografske značilnosti potresov v Posočju. *Geogr. zb.*, 2001, letn. 41, str. 45-90, ilustr., zvd.

Strokovni članek

KOMAC, Blaž. Ko se strese zemlja : novembrska ujma pod Mangartom. *Grif (Ljubl.)*, februar 2001, št. 34, str. 16-19, ilustr., april 2001, št. 35, str. 45-48, ilustr., zvd.

OROŽEN ADAMIČ, Milan. Slovenija na pragu 21. stoletja. V: SITAR, Sandi (ur.). *Stoletna pratika enaindvajsetega stoletja : 2001-2100*, (Koledarska zbirka). Ljubljana: Prešernova družba, 2001, str. 159-170, zvd., fotogr.

PERŠOLJA, Borut. Leto 2002 - mednarodno leto gora. V: KOCBEK, Jurij. *2002 : mednarodno leto gora*. [Ljubljana]: Planinska zveza Slovenije, [2001], f. [14], zvd.

PERŠOLJA, Borut. Napotki za varnejšo hojo, plezanje in bivanje v gorah. Št. 7, str. 18, ilustr. Napotki za varnejšo hojo, plezanje in bivanje v gorah. 2. Št. 8-9, str. 26, ilustr. V: *Slamnik*, 2001, letn. 11.

PERŠOLJA, Borut, PERKO, Drago. Leto 2002 - mednarodno leto gora : gore so vrednota. *Planin. vestn.*, december 2001, letn. 101, št. 12, str. 518-522, ilustr.

PERŠOLJA, Borut, POLAJNAR, Dušan. Nasveti obiskovalcem gora. V: PERŠOLJA, Borut (ur.). *Zdravi v gore*. Ljubljana: Mladinska komisija Planinske zveze Slovenije: Gorska reševalna služba Slovenije, 2001, str. 3.

Objavljeno predavanje na znanstveni konferenci

GABROVEC, Matej. Land use changes according to relief in last 200 years: a case study. V: HWANG, Manik (ur.), HIMIYAMA, Yukio (ur.). *Land use and land cover change : the contribution of geography*, (Journal of geography education, vol. 43). Seoul: Department of Geography Education, Seoul National University, Seoul National University, 2000, str. 107, zvd.

Objavljeno predavanje na strokovni konferenci

GABROVEC, Matej, PETEK, Franci. Svetovni atlas sprememb rabe tal. V: *Uporaba informacij o pokrovnosti in rabi prostora pri varstvu okolja in trajnostnem razvoju : zbornik referatov*. [Gozd Martuljek: Örg. odb., 2001], 4 f.

Poglavje ali samostojni sestavek v znanstveni knjigi

FRIDL, Jerneja, MIHEVC, Bibijana. Geography and cartography in Slovenia. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *National atlas of Slovenia*. 1st ed. Ljubljana: Rokus, 2001, str. 25-33, zvd.

FRIDL, Jerneja, MIHEVC, Bibijana. Razvoj slovenske kartografije in geografije. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *Nacionalni atlas Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Rokus, 2001, str. 25-33, zvd.

GABROVEC, Matej, PETEK, Franci, KLADNIK, Drago. Land use changes in the 20th century in Slovenia. V: HIMIYAMA, Yukio (ur.). *Land use, cover changes in*

selected regions in the world. Volume I, (IGU-LUCC Research Reports, IL-2001-01). Asahikawa: IGU-LUCC, Institute of Geography, Hokkaido University of Education, 2001, str. 41-52, zvd.

OROŽEN ADAMIČ, Milan. Facts about Slovenia. Str. 11-17, ilustr. Environment. Str. 173-174, ilustr. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *National atlas of Slovenia*. 1st ed. Ljubljana: Rokus, 2001.

OROŽEN ADAMIČ, Milan. Predstavitev Slovenije. Str. 11-17, ilustr. Okolje. Str. 173-174, ilustr. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *Nacionalni atlas Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Rokus, 2001.

PERKO, Drago. Ozemlje. Str. 43-47, ilustr. Pokrajine. Str. 71-79, ilustr. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *Nacionalni atlas Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Rokus, 2001.

PERKO, Drago. Terrain. Str. 43-47, ilustr. Landscapes. Str. 71-79, ilustr. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *National atlas of Slovenia*. 1st ed. Ljubljana: Rokus, 2001.

PETEK, Franci. Land use changes in Gorenjsko. V: SINGH, Ram Babu (ur.), FOX, Jefferson (ur.), HIMIYAMA, Yukio (ur.). *Land use and cover change*. Enfield (NH); Plymouth: Science Publishers, cop. 2001, str. 125-138, zvd.

Poglavje ali samostojni sestavek v strokovni knjigi

ČERNE, Andrej, URBANČ, Mimi. Idrijsko hribovje. V: PERKO, Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija: pokrajine in ljudje*. 3. izd. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2001, str. 342-351, ilustr.

FRIDL, Jerneja. Plavajoči mlini. V: PERKO, Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija: pokrajine in ljudje*. 3. izd. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2001, str. 576-577, ilustr.

GABROVEC, Matej. Bus network in 1995. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *Nacionalni atlas Slovenije*. 1st ed. Ljubljana: Rokus, 2001, str. 163, zvd.

GABROVEC, Matej. Omrežje avtobusnih linij leta 1995. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.),

ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *Nacionalni atlas Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Rokus, 2001, str. 163, zvd.

GABROVEC, Matej. Podpeska jama. Str. 482-483, ilustr. Tihotapstvo prek Javornikov. Str. 341. Cerkljansko, Škofjeloško, Polhograjsko in Rovtarsko hribovje. Str. 72-82, ilustr., zvd. Slovenska ledenika. Str. 70-71, ilustr. Blagajev volčin. Str. 82-83, ilustr. Suha krajina in Dobropolje. Str. 472-482, ilustr. V: PERKO, Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija: pokrajine in ljudje*. 3. izd. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2001.

GABROVEC, Matej, HRVATIN, Mauro. Morphological units and landforms : scale 1:1.000.000. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *Nacionalni atlas Slovenije*. 1st ed. Ljubljana: Rokus, 2001, str. 50, zvd.

GABROVEC, Matej, HRVATIN, Mauro. Relief types. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *Nacionalni atlas Slovenije*. 1st ed. Ljubljana: Rokus, 2001, str. 51, zvd.

GABROVEC, Matej, HRVATIN, Mauro. Reliefne enote in oblike. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *Nacionalni atlas Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Rokus, 2001, str. 50, zvd.

GABROVEC, Matej, HRVATIN, Mauro. Tipi reliefa. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *Nacionalni atlas Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Rokus, 2001, str. 51, zvd.

GABROVEC, Matej, KASTELEC, Damijana. Solar radiation. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *Nacionalni atlas Slovenije*. 1st ed. Ljubljana: Rokus, 2001, str. 60, zvd.

GABROVEC, Matej, KASTELEC, Damijana. Sončno obsevanje. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *Nacionalni atlas Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Rokus, 2001, str. 60, zvd.

GABROVEC, Matej, KLADNIK, Drago. Average parcel size in 1994. Str. 148, zvd. Distribution of cultivated fields in 1994. Str. 138, zvd. Distribution of forests in 1994. Str. 143, zvd. Distribution of meadows in 1994. Str. 139, zvd. Distribution of orchards in 1994. Str. 141, zvd. Distribution of pastures in 1994. Str. 142, zvd. Distribution of vineyards in 1994. Str. 140, zvd. Prevailing land use in 1994. Str. 144, zvd. Typology of changes in land use between 1961 and 1994. Str. 145, zvd. V: FRIDL, Jerneja (ur.),

KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *National atlas of Slovenia*. 1st ed. Ljubljana: Rokus, 2001.

GABROVEC, Matej, KLADNIK, Drago. Najpomembnejša raba tal leta 1994. Str. 144, zvd. Najpomembnejša raba tal leta 1994. Str. 148, zvd. Razširjenost gozdov leta 1994. Str. 143, zvd. Razširjenost njiv leta 1994. Str. 138, zvd. Razširjenost pašnikov leta 1994. Str. 142, zvd. Razširjenost sadovnjakov leta 1994. Str. 141, zvd. Razširjenost travnikov leta 1994. Str. 139, zvd. Razširjenost vinogradov leta 1994. Str. 140, zvd. Tipologija spreminjanja rabe tal med letoma 1961 in 1994. Str. 145, zvd. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *Nacionalni atlas Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Rokus, 2001.

GABROVEC, Matej, KLADNIK, Drago, OROŽEN ADAMIČ, Milan, PAVŠEK, Miha, PERKO, Drago, TOPOLE, Maja. Naravnogeografska regionalizacija. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *Nacionalni atlas Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Rokus, 2001, str. 81, zvd.

GABROVEC, Matej, KLADNIK, Drago, OROŽEN ADAMIČ, Milan, PAVŠEK, Miha, PERKO, Drago, TOPOLE, Maja. Physical-geographical regionalisation. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *National atlas of Slovenia*. 1st ed. Ljubljana: Rokus, 2001, str. 81, zvd.

GABROVEČ, Matej, OROŽEN ADAMIČ, Milan, PAVŠEK, Miha. Natural disaster threat. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *National atlas of Slovenia*. 1st ed. Ljubljana: Rokus, 2001, str. 176, zvd.

GABROVEČ, Matej, OROŽEN ADAMIČ, Milan, PAVŠEK, Miha. Ogroženost zaradi naravnih nesreč. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *Nacionalni atlas Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Rokus, 2001, str. 176, zvd.

GABROVEC, Matej, PERKO, Drago, RAJŠP, Vincenc. Zgodovinske dežele Slovenije. V: PERKO, Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija : pokrajine in ljudje*. 3. izd. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2001, str. 16, zvd.

GABROVEC, Matej, RAJŠP, Vincenc. Austrian provinces 1914. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.),

ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *National atlas of Slovenia*. 1st ed. Ljubljana: Rokus, 2001, str. 22, zvd.

GABROVEC, Matej, RAJŠP, Vincenc. Avstrijske dežele leta 1914. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *Nacionalni atlas Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Rokus, 2001, str. 22, zvd.

HRVATIN, Mauro. Cerkniško jezero. Str. 309-311, ilustr. Posavsko hribovje. Str. 178-190, ilustr. Mala gora, Kočevski rog in Poljanska gora. Str. 436-446, ilustr. V: PERKO, Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija : pokrajine in ljudje*. 3. izd. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2001.

HRVATIN, Mauro, PERKO, Drago. Rastje. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *Nacionalni atlas Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Rokus, 2001, str. 69, zvd.

HRVATIN, Mauro, PERKO, Drago. Vegetation. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *National atlas of Slovenia*. 1st ed. Ljubljana: Rokus, 2001, str. 69, zvd.

KLADNIK, Drago, PERKO, Drago. Zgodovina regionalizacij Slovenije. V: PERKO, Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija : pokrajine in ljudje*. 3. izd. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2001, str. 20-25, zvd.

KOLBEZEN, Marko, HRVATIN, Mauro. Inland waters. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *National atlas of Slovenia*. 1st ed. Ljubljana: Rokus, 2001, str. 58, zvd.

KOLBEZEN, Marko, HRVATIN, Mauro. Kopenske vode. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *Nacionalni atlas Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Rokus, 2001, str. 58, zvd.

LOVRENČAK, Franc, OROŽEN ADAMIČ, Milan. Ljubljansko barje. V: PERKO, Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija : pokrajine in ljudje*. 3. izd. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2001, str. 380-390, ilustr.

NATEK, Milan. Ložniško in Hudinjsko gričevje. Str. 156-164, ilustr. Ponjkovska domačija. Str. 164-165, ilustr. Savinjska ravan. Str. 166-175, ilustr. Savinjska dolina in hmelj. Str. 176-177, ilustr. Zibelka slovenske kulture. Str. 458-459, ilustr. Miško Kranjec o Lendavskih gorica. Str. 562-563, ilustr. V: PERKO, Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija : pokrajine in ljudje*. 3. izd. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2001.

OLAS, Ludvik, OROŽEN ADAMIČ, Milan. Goričko. V: PERKO, Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija : pokrajine in ljudje*. 3. izd. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2001, str. 546-554, ilustr.

OROŽEN ADAMIČ, Milan. Pragozd na Donački gori. Str. 630-631, ilustr. Bela štokrlja. Str. 545, ilustr. Tržaški zaliv. Str. 282-291, ilustr. Podvodni Triglav. Str. 291-293, ilustr. Solinarstvo. Str. 280-281, ilustr. Šota. Str. 390-391, ilustr. Žled. Str. 256-257, ilustr. Novomeška pokrajina. Str. 520-528, ilustr. Usadi. Str. 622-623, ilustr. Pohorska visoka barja. Str. 154-155, ilustr. V: PERKO, Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija : pokrajine in ljudje*. 3. izd. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2001.

PAVŠEK, Miha. Šmitova domačija iz Tlak v muzeju na prostem pri Rogatcu. Str. 640-641, ilustr. Srednjesotelsko gričevje. Str. 642-650, ilustr. Podčetrtek. Str. 650-651, ilustr. Voglajnsko in Zgornjesotelsko gričevje. Str. 632-640, ilustr. V: PERKO, Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija : pokrajine in ljudje*. 3. izd. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2001.

PELC, Stanko, URBANC, Mimi. Krmsko hribovje in Menišja. V: PERKO, Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija : pokrajine in ljudje*. 3. izd. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2001, str. 392-400, ilustr.

PERKO, Drago. Atlasi, kartografija in geografija. Str. 208, ilustr., zvd. Slovenija. Str. XXXIII-XXXVI, ilustr., zvd. V: HERITAGE, Andrew (ur.), HRVATIN, Mauro (ur.), PERKO, Drago (ur.). *Družinski atlas sveta*. Slovenska izd. Ljubljana: Slovenska knjiga, 2001.

PERKO, Drago. Delež kmečkega prebivalstva leta 1961. Str. 122, zvd. Delež kmečkega prebivalstva leta 1991. Str. 123, zvd. Ekspozicije površja. Str. 55, zvd. Nadmorske višine površja. Str. 53, zvd. Nakloni površja. Str. 54, zvd. Prebivalstveni tipi naselij. Str. 121, zvd. Prevladujoči sektor zaposlitve leta 1961. Str. 124, zvd. Prevladujoči sektor zaposlitve leta 1991. Str. 125, zvd. Spolna sestava prebivalstva leta 1991. Str. 115, zvd. Spreminjanje števila prebivalcev med letoma 1961 in 1991. Str. 105, zvd. Starostni indeks leta 1991. Str. 114, zvd. Tipi pokrajin. Str. 80, zvd. V: FRIDL, Jernej (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *Nacionalni atlas Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Rokus, 2001.

PERKO, Drago. Employment structure in 1961. Str. 124, zvd. Employment structure in 1991. Str. 125, zvd. Gender structure in 1991. Str. 115, zvd. Landscapes. Str. 80, zvd. Population and its changes between 1961 and 1991. Str. 105, zvd. Population density in 1991. Str. 113, zvd. Population types of settlements. Str. 121, zvd. Rural population in 1961. Str. 122, zvd. Rural population in 1991. Str. 123, zvd. Surface altitude. Str. 53, zvd. Surface aspect. Str. 55, zvd. Surface inclination. Str. 54, zvd. V: FRIDL,

Jernej (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *National atlas of Slovenia*. 1st ed. Ljubljana: Rokus, 2001.

PERKO, Drago. O Sloveniji, pokrajinah in ljudeh. Str. 8-11, graf. prikazi. Geografija, regija in regionalizacija. Str. 12-15, ilustr. Gospodična. Str. 506-507, ilustr. Trigonometrična točka na Krimu. Str. 401, ilustr. Krakovski gozd. Str. 674-675, ilustr. Gorjanci. Str. 498-506, ilustr. Krško, Senovsko in Bizeljsko gričevje. Str. 652-662, ilustr. Polja v sklenjenih progah. Str. 93-95, ilustr. Krška ravan. Str. 664-674, ilustr. Največji hrast v Sloveniji. Str. 663, ilustr. V: PERKO, Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija : pokrajine in ljudje*. 3. izd. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2001.

PERKO, Drago, KLADNIK, Drago. Tuja geografska imena. V: HERITAGE, Andrew (ur.), HRVATIN, Mauro (ur.), PERKO, Drago (ur.). *Družinski atlas sveta*. Slovenska izd. Ljubljana: Slovenska knjiga, 2001, str. 219-22.

PERKO, Drago, KLADNIK, Drago, GABROVEC, Matej, OROŽEN ADAMIČ, Milan, PAVŠEK, Miha, TOPOLE, Maja. Nova regionalizacija Slovenije. V: PERKO, Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija : pokrajine in ljudje*. 3. izd. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2001, str. 26-31, zvd.

PERKO, Drago, REPOLUSK, Peter. Delež prebivalcev s slovenskim maternim jezikom leta 1991. Str. 118, zvd. Delež Slovencev leta 1991. Str. 117, zvd. Verska sestava prebivalstva leta 1991. Str. 116, zvd. V: FRIDL, Jernej (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *Nacionalni atlas Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Rokus, 2001.

PERKO, Drago, REPOLUSK, Peter. Ethnic structure in 1991. Str. 117, zvd. Language structure in 1991. Str. 118, zvd. Religious structure in 1991. Str. 116, zvd. V: FRIDL, Jernej (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *National atlas of Slovenia*. 1st ed. Ljubljana: Rokus, 2001.

PERKO, Drago, ŠALEJ, Matjaz, ŠTERBENK, Emil. Umetna ugrezninska jezera. V: PERKO, Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija : pokrajine in ljudje*. 3. izd. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2001, str. 140-141, ilustr.

PERKO, Drago, TOPOLE, Maja. Raduljsko hribovje. V: PERKO, Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija : pokrajine in ljudje*. 3. izd. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2001, str. 508-518, ilustr.

PERŠOLJA, Borut. Mentor planinske skupine. Str. 9-19,

ilustr. Mentor planinske skupine - program usposabljanja. Str. 207-212. Program za delo s planinsko skupino. Str. 20-44, ilustr. Razved. Str. 96-113, ilustr. V: PERŠOLJA, Borut (ur.), AŽMAN, Mira, PERŠOLJA, Borut. *Mentor planinske skupine : učbenik : gradivo za usposabljanje mentorjev planinskih skupin*. 2., popravljena in dopolnjena izd. Ljubljana: Planinska zveza Slovenije, 2001.

TOPOLE, Maja. Ptujška Gora. Str. 613-615, ilustr. Klopotec. Str. 589-591, ilustr. Kurent. Str. 603-605, ilustr. Suha roba. Str. 434-435, ilustr. Steljniki in steljarjenje. Str. 496-497, ilustr. Stična. Str. 470-471, ilustr. Dolenjsko podolje. Str. 460-470, ilustr. Ribniško-Kočevsko podolje. Str. 426-434, ilustr. V: PERKO, Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija : pokrajine in ljudje*. 3. izd. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2001.

URBANC, Mimi. Evangeličanska cerkev. Str. 554-555. Bloke - zibelka slovenskega smučanja. Str. 412-413, ilustr. Polharstvo. Str. 366-367, ilustr. Kozolec. Str. 52-53, ilustr. Kočevarji. Str. 446-447, ilustr. Rudnik živega srebra v Idriji. Str. 351-353, ilustr. Zahodne Karavanke. Str. 96-106, ilustr. Postojnska jama. Str. 378-379, ilustr. Oglarstvo. Str. 424-425, ilustr. Solčavska tisa in Najevska lipa. Str. 130-131, ilustr. Premogovništvo. Str. 190-191, ilustr. Vzhodne Karavanke. Str. 122-130, ilustr. Cviček. Str. 528-529, ilustr. Toplice v jami. Str. 518-519, ilustr. V: PERKO, Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija : pokrajine in ljudje*. 3. izd. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2001.

MONOGRAFIJE

Strokovna monografija

FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *Nacionalni atlas Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Rokus, 2001. 1 atlas (191 str.), ilustr., fotogr., barvni zvd.

FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *National atlas of Slovenia*. 1st ed. Ljubljana: Rokus, 2001. 1 atlas (191 str.), ilustr., fotogr., barvni zvd.

NATEK, Karel, PERKO, Drago, PETERLIN, Stane, VUGA, Davorin, KRUSIČ, Marjan (ur.). *Greetings from Slovenia*. A special, revised ed. of the supplement to the Atlas of Slovenia. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2001. 79 str., fotogr.

PERKO, Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Slovenija : pokrajine in ljudje*. 3. izd. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2001. 735 str., ilustr.

PERŠOLJA, Borut. *Napotki za varnejšo hojo, plezanje in*

bivanje v gorah. Ljubljana: Planinska zveza Slovenije, 2001. <http://www.pzs.si/gibanjevgorah.html>.

KARTOGRAFIJA

FRIDL, Jerneja. V: Land use changes in the 20th century in Slovenia. V: HIMIYAMA, Yukio (ur.). *Land use, cover changes in selected regions in the world. Volume I*, (IGU-LUCC Reseach Reports, IL-2001-01). Asahikawa: IGU-LUCC, Institute of Geography, Hokkaido University of Education, 2001, str. 41-52, zvd.

FRIDL, Jerneja. V: Slovenija. Str. XXXIII-XXXVI. V: HERITAGE, Andrew (ur.), HRVATIN, Mauro (ur.), PERKO, Drago (ur.). *Družinski atlas sveta*. Slovenska izd. Ljubljana: Slovenska knjiga, 2001. 1 atlas (XXXVI, 354 str.), barve.

FRIDL, Jerneja. V: Zdravilišče. Str. 112-115. Zdravstvo. Str. 134-138. Železnica. Str. 301-309. Živilska industrija. Str. 356-358. Živinoreja. Str. 360-362. Zemljiška posest. Str. 159-160. V: JAVORNIK, Marjan (ur.), VOGLAR, Dušan (ur.), DERMASTIA, Alenka (ur.). *Enciklopedija Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1987-2001, zv. 15: Wi-Ž.

FRIDL, Jerneja. V: Predstavitev Slovenije. Str. 11-24. Republika Slovenija. Str. 21. Avstrijske dežele leta 1914. Str. 22. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *Nacionalni atlas Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Rokus, 2001.

FRIDL, Jerneja. V: Ozemlje. Str. 43-69. Vrste kamnin. Str. 48. Starost kamnin. Str. 49. Reliefne enote in oblike. Str. 50. Tipi reliefa. Str. 51. Površje v kvartarju. Str. 52. Nadmorske višine površja. Str. 53. Nakloni površja. Str. 54. Ekspozicije površja. Str. 55. Krasko površje. Str. 56. Kraske vode. Str. 57. Kopenske vode. Str. 58. Povprečna letna višina padavin med letoma 1961 in 1990. Str. 59. Sončno obsevanje. Str. 60. Povprečna letna temperatura zraka med letoma 1961 in 1990. Str. 61. Povprečna januarska temperatura zraka med letoma 1961 in 1990. Str. 62. Povprečna julijska temperatura zraka med letoma 1961 in 1990. Str. 63. Podnebje. Str. 64. Prsti. Str. 65. Cvetenje regrata. Str. 66. Olistanje buke. Str. 67. Cvetenje lipe. Str. 68. Rastje. Str. 69. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *Nacionalni atlas Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Rokus, 2001.

FRIDL, Jerneja. V: Pokrajine. Str. 70-84. Tipi pokrajin. Str. 80. Naravnogeografska regionalizacija. Str. 81. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *Nacionalni atlas Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Rokus, 2001.

FRIDL, Jerneja. V: Poselitev in naselja. Str. 85-100. Starejša in srednja kamena doba. Str. 86. Mlajša kamena in bakrena doba. Str. 87. Bronasta doba. Str. 88. Železna doba. Str. 89. Rimska doba. Str. 90. Pozna antika in zgodnji srednji vek. Str. 91. Kolonizacija. Str. 92. Oblike poselitve. Str. 93. Tlorisna zasnova mest. Str. 94. Topografska lega mest. Str. 95. Družbeno-gospodarska usmerjenost mest in naselij z mestnimi značilnostmi leta 1991. Str. 96. Središčna naselja in vplivna območja pomembnejših središč leta 1994. Str. 97. Urbanizacija leta 1996. Str. 98. Naselja s počitniškimi stanovanji leta 1991. Str. 99. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *Nacionalni atlas Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Rokus, 2001.

FRIDL, Jerneja. V: Prebivalstvo. Str. 101-126. Spreminjanje števila prebivalcev med letoma 1961 in 1991. Str. 105. Rodnost leta 1995. Str. 106. Umrljivost leta 1995. Str. 107. Naravni prirastek leta 1995. Str. 108. Selitveno spreminjanje števila prebivalcev med letoma 1982 in 1998. Str. 109. Odselitve med letoma 1982 in 1998. Str. 110. Priselitve med letoma 1982 in 1998. Str. 111. Dnevne migracije v pomembnejša središča leta 1991. Str. 112. Gostota prebivalstva leta 1991. Str. 113. Starostni indeks leta 1991. Str. 114. Spolna sestava prebivalstva leta 1991. Str. 115. Verska sestava prebivalstva leta 1991. Str. 116. Delež Slovencev leta 1991. Str. 117. Delež prebivalcev s slovenskim maternim jezikom leta 1991. Str. 118. Slovenska narečja. Str. 119. Izobrazbena sestava prebivalstva leta 1991. Str. 120. Prebivalstveni tipi naselij. Str. 121. Delež kmečkega prebivalstva leta 1961. Str. 122. Delež kmečkega prebivalstva leta 1991. Str. 123. Prevladujoči sektor zaposlitve leta 1961. Str. 124. Prevladujoči sektor zaposlitve leta 1991. Str. 125. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *Nacionalni atlas Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Rokus, 2001.

FRIDL, Jerneja. V: Slovenci po svetu. Str. 127-132. Delež zdomcev leta 1991. Str. 129. Slovenci po svetu. Str. 130. Slovenci v zamejstvu. Str. 131. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *Nacionalni atlas Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Rokus, 2001.

FRIDL, Jerneja. V: Gospodarstvo in infrastruktura. Str. 133-172. Razširjenost njiv leta 1994. Str. 138. Razširjenost travnikov leta 1994. Str. 139. Razširjenost vinogradov leta 1994. Str. 140. Razširjenost sadovnjakov leta 1994. Str. 141. Razširjenost pašnikov leta 1994. Str. 142. Razširjenost gozdov leta 1994. Str. 143. Najpomembnejša raba tal leta 1994. Str. 144. Tipologija spreminjanja rabe tal med letoma 1961 in 1994. Str. 145. Velikost posesti leta 1991. Str. 146. Obdelovalna zemljišča leta 1991. Str. 147. Povprečna velikost parcele leta 1994. Str. 148. Planinsko pašništvo. Str. 149. Govedoreja leta 1991. Str. 150. Prasičereja leta 1991. Str. 151. Vinorodna območja. Str.

152. Kmetijski sistemi leta 1985. Str. 153. Rudniki in kopi rud kovin in energetskih surovin leta 1990. Str. 154. Obrati za pridobivanje nekovinskih mineralov leta 1988 in 1989. Str. 155. Energetsko omrežje leta 1995. Str. 156. Razporeditev industrije leta 1994. Str. 157. Zaposleni v industriji in rudarstvu leta 1961. Str. 158. Zaposleni v industriji in rudarstvu leta 1991. Str. 159. Prometno omrežje leta 1996. Str. 160. Razvoj železniškega omrežja med letoma 1841 in 1991. Str. 161. Obremenitev cest leta 1997. Str. 162. Omrežje avtobusnih linij leta 1995. Str. 163. Obrt leta 1997. Str. 164. Domača in umetnostna obrt leta 1995. Str. 165. Omrežje trgovin na drobno leta 1994. Str. 166. Turizem in rekreacija leta 1996. Str. 167. Omrežje zdravstvenih ustanov v prvi polovici devetdesetih let. Str. 168. Omrežje izobraževalnih ustanov leta 1995. Str. 169. Omrežje kulturnih ustanov v prvi polovici devetdesetih let. Str. 170. Verske skupnosti v prvi polovici devetdesetih let. Str. 171. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *Nacionalni atlas Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Rokus, 2001.

FRIDL, Jerneja. V: Okolje. Str. 173-181. Naravni viri. Str. 175. Ogroženost zaradi naravnih nesreč. Str. 176. Onesnaženost okolja leta 1995. Str. 177. Spreminjanje zimskih koncentracij SO₂. Str. 178. Pomembnejša odlagališča odpadkov. Str. 179. Naravna dediščina. Str. 180. Kulturna dediščina. Str. 181. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *Nacionalni atlas Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Rokus, 2001.

FRIDL, Jerneja. V: Facts about Slovenia. Str. 11-24. Republic of Slovenia. Str. 21. Austrian provinces 1914. Str. 22. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *National atlas of Slovenia*. 1st ed. Ljubljana: Rokus, 2001.

FRIDL, Jerneja. V: Terrain. Str. 43-69. Rocks. Str. 48. Age of rocks. Str. 49. Morphological units and landforms. Str. 50. Relief types. Str. 51. Relief in the Quaternary. Str. 52. Surface altitude. Str. 53. Surface inclination. Str. 54. Surface aspect. Str. 55. Karst surface. Str. 56. Karst waters. Str. 57. Inland waters. Str. 58. Average annual precipitation between 1961 and 1990. Str. 59. Solar radiation. Str. 60. Average annual air temperature between 1961 and 1990. Str. 61. Average January air temperature between 1961 and 1990. Str. 62. Average July air temperature between 1961 and 1990. Str. 63. Climate. Str. 64. Soils. Str. 65. Dandelion blossoming. Str. 66. Beech leafing. Str. 67. Linden tree blossoming. Str. 68. Vegetation. Str. 69. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *National atlas of Slovenia*. 1st ed. Ljubljana: Rokus, 2001.

FRIDL, Jerneja. V: Landscapes. Str. 70-84. Landscapes.

Str. 80. Physical-geographical regionalisation. Str. 81. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *National atlas of Slovenia*. 1st ed. Ljubljana: Rokus, 2001.

FRIDL, Jerneja. V: Colonization and settlements. Str. 85-100. Paleolithic and mesolithic periods. Str. 86. Neolithic period and Copper Age. Str. 87. Bronze Age. Str. 88. Iron Age. Str. 89. Roman period. Str. 90. Late Roman and early Middle Age. Str. 91. Colonization. Str. 92. Settlement forms. Str. 93. Town ground plans. Str. 94. Topographical position of towns. Str. 95. Functions of towns and settlements with urban characteristics in 1991. Str. 96. Central settlements and gravitation zones of most important centers in 1994. Str. 97. Urbanization in 1996. Str. 98. Settlements with vacation residences in 1991. Str. 99. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *National atlas of Slovenia*. 1st ed. Ljubljana: Rokus, 2001.

FRIDL, Jerneja. V: Population. Str. 101-126. Population and its changes between 1961 and 1991. Str. 105. Births in 1995. Str. 106. Death rates in 1995. Str. 107. Natural increase in 1995. Str. 108. Population shifts between 1982 and 1998. Str. 109. Emigration between 1982 and 1998. Str. 110. Immigration between 1982 and 1998. Str. 111. Daily migration to major centers in 1991. Str. 112. Population density in 1991. Str. 113. Age structure in 1991. Str. 114. Gender structure in 1991. Str. 115. Religious structure in 1991. Str. 116. Ethnic structure in 1991. Str. 117. Language structure in 1991. Str. 118. Slovene dialects. Str. 119. Education structure in 1991. Str. 120. Population types of settlements. Str. 121. Rural population in 1961. Str. 122. Rural population in 1991. Str. 123. Employment structure in 1961. Str. 124. Employment structure in 1991. Str. 125. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *National atlas of Slovenia*. 1st ed. Ljubljana: Rokus, 2001.

FRIDL, Jerneja. V: Slovenes abroad. Str. 127-132. Percentage of Slovenes working abroad in 1991. Str. 129. Slovene emigrants abroad. Str. 130. Indigenous Slovene minorities in neighbouring countries. Str. 131. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN

ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *National atlas of Slovenia*. 1st ed. Ljubljana: Rokus, 2001.

FRIDL, Jerneja. V: Economy and infrastructure. Str. 133-172. Distribution of cultivated fields in 1994. Str. 138. Distribution of meadows in 1994. Str. 139. Distribution of vineyards in 1994. Str. 140. Distribution of orchards in 1994. Str. 141. Distribution of pastures in 1994. Str. 142. Distribution of forests in 1994. Str. 143. Prevailing land use in 1994. Str. 144. Typology of changes in land use between 1961 and 1994. Str. 145. Farm size in 1991. Str. 146. Cultivation of arable land in 1991. Str. 147. Average parcel size in 1994. Str. 148. Alpine pastures. Str. 149. Cattle farming in 1991. Str. 150. Pig farming in 1991. Str. 151. Winegrowing regions. Str. 152. Agricultural systems in 1985. Str. 153. Metal ore and fuel mining in 1990. Str. 154. Quarries of nonmetallic minerals in 1988 and 1989. Str. 155. Energy network in 1995. Str. 156. Distribution of industry in 1994. Str. 157. Employment in industry and mining in 1961. Str. 158. Employment in industry and mining in 1991. Str. 159. Transportation network in 1996. Str. 160. Development of rail network between 1841 and 1991. Str. 161. Traffic volume on roads in 1997. Str. 162. Bus network in 1995. Str. 163. Skilled trades in 1997. Str. 164. Handicrafts and designed-led crafts in 1995. Str. 165. Retail marketing network in 1994. Str. 166. Tourism and recreation in 1996. Str. 167. Health care network in first half of 1990's. Str. 168. Network of educational institutions in 1995. Str. 169. Cultural institutions network in first half of 1990's. Str. 170. Religious communities in first half of 1990's. Str. 171. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *National atlas of Slovenia*. 1st ed. Ljubljana: Rokus, 2001.

FRIDL, Jerneja. V: Environment. Str. 173-181. Natural resources. Str. 175. Natural disaster threat. Str. 176. Environmental pollution in 1995. Str. 177. Changes of winter SO₂ concentration. Str. 178. Major garbage dumps. Str. 179. Natural heritage. Str. 180. Cultural heritage. Str. 181. V: FRIDL, Jerneja (ur.), KLADNIK Drago (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.), PERKO, Drago (ur.), ZUPANČIČ, Jernej (ur.). *National atlas of Slovenia*. 1st ed. Ljubljana: Rokus, 2001.

SUMMARY

The Institute was founded in 1948 by the Slovenian academy of sciences and arts, and in 1976 it was named after the greatest Slovenian geographer, academician Anton Melik (1890-1966). Since 1981, the Institute has been one of the constituent parts of the Scientific research centre of the Slovenian acad-

emy of sciences and arts. Until 1992 the Institute was mainly engaged with researching glaciers, glacial and fluvial transformation of the land surface, flooded areas, natural disasters and mountain farms in Slovenia. But since 1993 the Institute's main task has been to conduct geographical researches of Slov-

enia and its landscapes and to prepare basic geographical texts on Slovenia as a country and as a part of the World. Research is mostly directed towards physical and regional geography and thematic cartography. In the 90s the research team published over 600 bibliographic units and gave over 200 presentations in conferences at home and abroad.

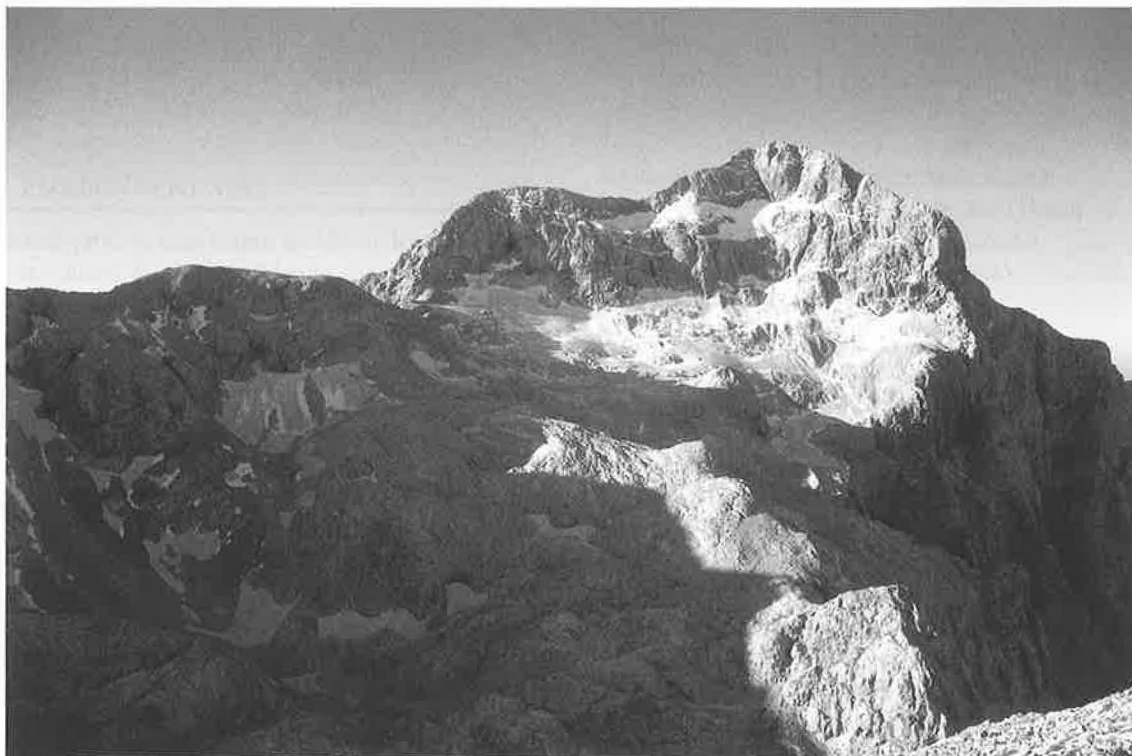
Today it has five organization units: the Department of geoecology, the Department of regional geography, the Department of natural disasters, the Department of geographical information system, and the Department of thematic cartography. The Institute also houses a geographical library and four specialized collections: Cartographical collection, Landscapes of Slovenia, Settlements of Slovenia and Glaciers of Slovenia. The Institute is also headquarters of the Commission for the standardisation of geographical names of the Government of the Republic of Slovenia.

The Institute publishes two scientific publications. *Geografija Slovenije* (Geography of Slovenia) is a series of books appears in Slovenian once or twice a

year. *Geografski zbornik* (Acta geographica) is a review published annually in English and Slovenian. The articles can be downloaded on the computer in either Slovenian or English from the institute homepage (<http://www.zrc-sazu.si/gi/publications.htm>).

Institute researchers worked on five major projects (Regional geography of Slovenia, Geographical microregionalisation of Slovenia, The Triglav and Skuta glaciers, Geomorphological forms and processes, Cartographical elements for the Regional plan of Slovenia) and some specific tasks (National atlas of Slovenia, Dorling Kindersley World Atlas, Geography of the Moravče municipality, Survey of geographical names from the 1 : 50,000 scale topographical map and from the 1 : 25,000 scale topographical map, Thematic maps for the Encyclopedia of Slovenia and other books, the Commission for the standardisation of geographical names ...).

Altogether in 2001, twelve researchers published over hundred papers, gave over forty lectures and reports, and took five study trips abroad.

Preučevanje Triglavskega ledenika, ki se je začelo že leta 1946, je verjetno najstarejši stalni slovenski znanstveni projekt. Leta 2001 se Triglavski ledenik po dolгих letih, predvsem zaradi debele snežne odeje, ni zmanjšal (fotografija: Matija Zorn, 16. 10.).

INŠTITUT ZA RAZISKOVANJE KRASA

ZNANSTVENI SVET

Akad. prof. dr. Ivan Gams, dr. Martin Knez (predsednik), akad. dr. Andrej Kranjc, dr. Andrej Mihevc, akad. dr. Mario Pleničar, dr. Tadej Slabe, dr. Stanka Šebela.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: dr. Tadej Slabe, znanstveni svetnik.

Znanstveni svetnik: dr. Andrej Kranjc.

Višja znanstvena sodelavca: dr. Andrej Mihevc, dr. Stanka Šebela.

Znanstveni sodelavci: dr. Franci Gabrovšek, dr. Martin Knez, dr. Metka Petrič.

Asistentki z magisterijem: mag. Tanja Pipan, mag. Nadja Zupan Hajna.

Asistenta: Bojan Otoničar, Janez Mulec.

Samostojna strokovna sodelavka spec. v humanistiki: mag. Janja Kogovšek.

Samostojna strokovna delavka: Maja Kranjc.

Samostojna tehnika: Leon Drame, Jurij Hajna.

Višja tehnika: Franjo Drole, Mateja Zadel.

Tajnica: Marina Šušak (nadomeščanje).

Snažilka: Slavuljka Šušak.

TEMELJNE RAZISKAVE

Raziskovanje krasa

Vodja programske skupine: T. Slabe.

Sodelavci: F. Gabrovšek, M. Knez, J. Kogovšek, A. Kranjc, A. Mihevc, J. Mulec, B. Otoničar, M. Petrič, T. Pipan, S. Šebela, N. Zupan Hajna, L. Drame, F. Drole, J. Hajna, M. Kranjc, M. Šušak, M. Zadel.

Trudimo se celostno proučevati kras. Z raznovrstnimi pristopi smo proučevali kraško površje, kraške jame in kraške vode ter zgodovino krasoslovja in speleologije. Poglobljamo temeljno znanje o krasu kot enem najbolj izrazitih delov naše naravne de-

diščine, kar je tudi pogoj za smiselno načrtovanje življenja v svojevrstni pokrajini. S številnimi mednarodnimi projekti in sodelovanjem s krasoslovci iz večine kraških dežel soustvarjamo sodoben pogled na kras.

Del raziskav je bil opravljen v sklopu mednarodnih projektov in drugih dejavnosti. Tam je tudi predstavljen.

S strukturno-geološkimi raziskavami smo se v letu 2001 usmerili na območje Predjame, SZ od Postojne. Pri tem smo kartirali nariv zgornjetriasnega dolomita na zgornjekredni apnenec, ki ga lahko sledimo v Predjamskem sistemu, ki je s 13 km drugi najdaljši jamski sistem v Sloveniji. Zajeli smo tudi stik jurskega dolomita na zgornjetriasni dolomit. Pri tem gre za zvezni prehod, ki je zabrisan ob dinarsko usmerjenem desno-zmičnem Bukovškem prelomu. Glavno strukturo pa predstavlja narivnica zgornjetriasnega dolomita na zgornjekredni apnenec, ob kateri opazujemo več metrov debele nepropustne katalastične breče in zdrob. To strukturo sekajo sistemi desno-zmičnih prelomov, ki premikajo kontakt. V ožji prelomni coni so kamnine predrte do stopnje porušeni in zdrobljeni con, ki so hidrološko izredno ugodne za nastajanje vrtač. Predjama je z litološkega vidika zelo zanimiva, saj potekajo rovi po zgornjekrednem apnencu, zgornjetriasnem dolomitu ter jurskem dolomitu in apnencu. S terenskimi raziskavami Predjame nismo določili enakih neotektonskih struktur, kot smo jih našli v sistemu Postojnskih jam. Smo pa s študijem starih tektonskih deformacij, ki so v Predjami številne, doprinesli k razumevanju tektonske zgodovine JZ Slovenije.

Med Divačo in Črnim Kalom smo ugotavljali stopnjo kraske prevotljenosti. Površje smo ovrednotili z geološkega in geomorfološkega vidika ter z vidika razvoja kraškega reliefa. V okviru raziskav kraškega podzemlja smo ugotavljali število, vrsto in lego jam, razvoj vodonosnika ter prevotljenost na sploh. Raziskave kraške hidrologije so zajemale ugotavljanje hidrološke zgradbe terena in proučevanje značilnosti kraških izvirov, ponorov in vodnih jam ter podzemne kraske vode. Posebno pozornost smo posvetili smerem in značilnostim pretakanja podzemne vode, pomenu, ogroženosti in varovanju vodnih virov ter vplivom gradnje na njih. Na tem področju smo podrobneje proučili dela kamnolomov Črni Kai in Črnotiče ter Besko-Ocizeljski jamski sistem.

Proučevali smo soodvisnost avtohtone kemične in mehanske erozije pri nastajanju in oblikovanju jamskih rogov v izbranih jamah Alpskega in Dinarskega

krasa, ki so razviti v apnencih in dolomitih od zgornjega triasa do paleocena.

Raziskovanje jam, odkritih pri gradnji avtocest, nam je pomagalo razlagati najstarejše sledi razvoja krasa. Geomorfološke raziskave so bile usmerjene v kartiranje brezstropih jam, vrtač in udornic. Proučevali smo površinski relief na območju Slavonskega ravnika in nad Postojnsko jamo oziroma v območju kontaktnega krasa Pivške kotline. Nadaljevali smo s proučevanjem jam na Olševi in Raduhi.

Nadaljevali smo z laboratorijskimi poskusi oblikovanja podtalnih skalnih oblik, zlasti tistih, ki nastanejo ob slabše prepustnem stiku med mavcem in ilovico. Še naprej je potekal poskus oblikovanja skalnih oblik, ki jih dolbe deževnica.

Prek celega leta smo z datalogerjem merili fizikalne parametre izvira Malenščice kot nadaljevanje meritev v letih 1999 in 2000. Septembra, po poletni suši in prvem izdatnejšem dežju, smo tokrat že tretjič podrobno spremljali vodni val Malenščice. Poleg meritev na terenu smo v štiriurnih intervalih zajemali tudi vodne vzorce za določitve kalcija, magnezija, kloridov, nitrato, sulfatov in o-fosfatov. Tako bo možna primerjava dogaňanja v prvih vodnih valovih Malenščice po poletnih sušah. Primerjalno smo vzporedno štiri mesece merili tudi značilnosti izvira Bistrice, ki se napaja le z infiltracijo padavin s kraškega območja.

Proučevali smo temperaturne razmere v Škocjanskih jamah in skušali razbrati pomen njihovega rednega opazovanja - monitoringa. Poskusno smo obdelali in predstavili izsledke dvoletnih opazovanj.

Modelske raziskave speleogeneze obsegajo izdelavo novih konceptualnih modelov, ki jim prirejamo algoritme obstoječih numeričnih modelov. Eden od teh je model pretakanja in raztapljanja v epikrasu, ki ga bomo primerjali z rezultati terenskih meritev. Nadaljevali smo z raziskavo mehanizmov speleogeneze na 2D modelih razpoklinskih mrež. Pri tem smo se posebej osredotočili na razvoj kraske mreže v turbulentnem režimu pretakanja in na vpliv mešalne korozije na speleogenezo.

Razvili in predstavili smo model zakrasevanja v bližini hidravličnih struktur, kjer je hitrost razvoja kraških kanalov zaradi velikih hidravličnih gradientov močno pospešena.

V jamskem ekosistemu so bila odkrita mikrookolja, ki jih specifično kolonizirajo mikroorganizmi. V nekaterih primerih njihova vloga še ni jasna.

V sklopu proučevanja zgodovine krasoslovja in speleologije na Slovenskem smo se ukvarjali z imenom

“kras” na Slovenskem ter z B. Hacquetom (1739–1815) kot krasoslovcem.

Pripravili smo izhodišča za krasoslovno sodelovanje pri načrtovanju in gradnji prometnic na krasu.

Slovenski kras

Vodja projekta: M. Knez.

Sodelavci: F. Gabrovšek, J. Kogovšek, A. Kranjc, A. Mihevc, B. Otoničar, M. Petrič, T. Pipan, T. Slabe, S. Šebela, N. Zupan Hajna, L. Drame, F. Drole, J. Hajna, M. Kranjc, M. Zadel.

Nadaljevali smo z interdisciplinarnim proučevanjem Krasa. Proučili smo razporeditev zaprtih kraških globeli, vrtač in udornic ter denudiranih jam na delu Matarskega podolja, na Divaškem in Podgorskem krasu. Iz prostorske, predvsem višinske razporeditve teh površinskih in podzemskih kraških pojavov sklepamo na pretekli geomorfološki razvoj dela Krasa ter območja oziroma na cone večje prevotljenosti krasa. Nadaljevali smo s proučevanjem fosilnih ostankov vretenčarjev v jamskih zapolnitvah na Krasu. Jame odkrite pri gradnji avtocest so nam razkrile več različnih razvojnih obdobij oblikovanja kraškega podzemlja, epikrasa in površja. Primerjali smo skalne oblike s Krasa s skalnimi oblikami drugod. Med Petrinjsko gmajno in Črnim Kalom smo izvedli strukturno-geološke raziskave. Analizirali smo sestavo alohtonih jamskih klastičnih sedimentov iz Pečine v Borštu, Martinske jame in Krempljaka. Na izviri Bistrice smo z datalogerjem spremljali temperaturo, nivo in specifično električno prevodnost vode. Pri Cerkvenikovem mlinu smo izvedli monitoring temperature, specifične električne prevodnosti, pH in vsebnosti raztopljenega kisika. Proučevali smo biodiverziteto in ekologijo podzemeljske favne v šestih kraških jamah. Pripravili smo dodatno bibliografijo Škocjanskih jam. Obdelali smo rezultate monitoringa temperature v Škocjanskih jamah za čas treh let.

Nastanek in razvoj kraških jam

Vodja projekta: A. Mihevc.

Sodelavci: F. Gabrovšek, J. Kogovšek, N. Zupan Hajna, F. Drole, J. Hajna, M. Zadel.

Namen projekta je preučiti nastanek in razvoj jam na treh izbranih območjih. Projekt smo pričeli s površinskim kartiranjem na Podgorskem krasu. Prouče-

no je bilo površje na Petrinjskem krasu ter raziskan Beško-Ocizeljski jamski sistem.

Opredelili smo število, razporeditev ter obliko denudiranih jam ter razmerje med vrtačami in nerazčlenjenim površjem. Kartiranja na površju smo dopolnili s kartiranjem v Črnotiskem kamnolomu, kjer so dostopne jame zapolnjene z različnimi sedimenti. V kamnolomu smo v z alohtonimi sedimenti zapolnjenimi jamami nadaljevali s proučevanjem fosilne jamske favne ter starih jamskih sedimentov. S tem smo lahko lažje interpretirali morfogenezo jam Beško-Ocizeljskega kontaktnega krasa. Morfologija tega jamskega sistema je pogojena z različnimi geološkimi strukturami, litoškim stikom med apnenecem in laporjem ter nekaj sistemi razpok. Rovi sledijo stiku plasti laporja in apnenca, na razporeditev jamskih rogov v jamskem sistemu in s tem na pretakanje vode imajo pomemben vpliv sistemi razpok v treh različnih smereh.

S sledenjem z injiciranjem sledila v Jamo s slapom pri Ocizlije bilo ob danih hidroloških razmerah ugotovljeno podzemno odtekanje vode predvsem v smeri Boljunca na italijanski strani, medtem ko smo v Rižani zaznali nižje koncentracije sledila z večjo zakasnitvijo. Ugotovljene so bile tudi kemične značilnosti izvirov na širšem vplivnem območju, kjer smo pričakovali možen pojav sledila.

Na Lipiškem ravniku smo pričeli s kartiranjem površja. Posebna pozornost je bila posvečena razporeditvi vrtač in drugih konkavnih reliefnih oblik. Poudarek je na ločevanju med površinskimi korozijskimi oblikami in ostanki denudiranih jam, ki so se vključile v površinsko morfologijo. V brezstropih jamah in v nekaterih jamah smo pričeli s sistematičnim vzorčevanjem alohtonih klastičnih sedimentov. Izveden je bil tudi ogled terena in izbrane so bile točke za nadaljnje raziskave vertikalnega prenikanja padavin v kamnolomu pri Lipici in v umetnem rovu pri Sezanski bolnišnici. Opravljena so bila prva vzorčevanja ter ustrezne kemične analize vzorcev.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Ekologija ceponožnih rakov (Crustacea: Copepoda) v penikajoci vodi kraških jam

Mlada raziskovalka: T. Pipan.

Biodiverziteta in ekologija favne ceponožnih rakov je bila redko sistematično obravnavana v jamskih sistemih. Visoka stopnja endemizma, kot je razvidno iz doslej objavljene literature in sibko znanje o

razširjenosti taksonov, ki naseljujejo nezasičeno kraško cono, sta bila vodilo pri proučevanju populacijske strategije razširjenja favne v posameznih jamah in razlik med jamami. Glavni poudarek je bil na vplivu geografskega položaja jame in njene geološke zgradbe na vrstno sestavo in število osebkov ceponožnih rakov v curkih prenikajoče vode. Na sezonske spremembe v favni naj bi vplivala količina padavin na posameznem območju. Namen naloge je bil proučiti prostorsko in časovno dinamiko razširjenja podzemeljske favne ceponožnih rakov v prenikajoči vodi. Osredotočili smo se na kvalitativno in kvantitativno določitev favne ceponožnih rakov v curkih prenikajoče vode, bolj ali manj stalnih skozi vse leto in v lužah, ki se polnijo s prenikajočo vodo.

Ekologija mikroorganizmov

Mladi raziskovalec: J. Mulec.

Mikroorganizmi so pomemben člen vseh ekosistemov biotipa. V okolju mikroorganizmi tekmujejo med seboj za določeno ekološko nišo. Za opazovanje dogajanj na subcelularni ravni pri mikroorganizmih lahko uporabimo molekularni označevalec, zeleni fluorescirajoči protein. S proučevanjem bakterijske populacije vrste *Escherichia coli*, z zapisom za bakteriocin in z uporabo tega molekularnega označevalca, je bilo dokazano zaporedno izražanje določenih fenotipskih lastnosti. Ker je že medsebojno vplivanje celic znotraj aksenične kulture tako kompleksno, lahko le predpostavljamo, kaj se dogaja v naravnem okolju, ko so prisotne, poleg signalov iz okolja še druge populacije mikroorganizmov.

Kraški pojavi v trasi avtoceste Klanec-Sermin

Vodja projekta: T. Slabe.

Sodelavci: M. Knez, A. Mihevc, S. Šebela, N. Zupan Hajna, L. Drame, F. Drole, J. Hajna.

Pri gradnji avtoceste se je odkrila vrsta različnih jam. Proučili smo njihovo obliko, skalni relief in zbrali vzorce naplavin in sig za nadaljnje raziskave. So pomembna sled pri tolmačenju razvoja tega dela krasa.

Kraški pojavi v trasi avtoceste Razdrto-Vipava

Vodja projekta: T. Slabe.

Sodelavci: M. Knez, A. Mihevc, S. Šebela, N. Zupan Hajna, L. Drame, F. Drole, J. Hajna.

Proučevali smo začetke nastajanja breče iz pobočnih gručev in njeno zakrasevanje.

Krasoslovna študija področja, na katerem se načrtuje gradnja drugega tira železniške proge Divača-Koper (varianta I/3)

Vodja projekta: M. Knez.

Sodelavci: F. Gabrovšek, J. Kogovšek, A. Mihevc, J. Mulec, M. Petrič, T. Slabe, S. Šebela, N. Zupan Hajna, L. Drame, F. Drole, J. Hajna.

Kraško področje med Kopro in Divačo smo vzdolž načrtovane proge interdisciplinarno temeljito proučili z vidika geologije, geomorfologije, hidrologije in hidrogeologije. V zaključku obseznega projekta smo poudarili, da splošne ocene prevotljenosti že zaradi narave našega krasa ni moč natančno podati. Opozorili pa smo, da lahko skoraj z gotovostjo pričakujemo, da bodo pri gradnji naleteli na kraske votline, jamske rove in splete, produkte starejših speleogenetskih faz in brezna, ki drenirajo vodo do nivoja kraske podtalnice.

Krasoslovno-speleološka in biospeleološka študija drugega tira predvidene železniške proge Divača-Koper (varianta I/2)

Vodja projekta: M. Knez.

Sodelavci: A. Mihevc, T. Pipan, T. Slabe, F. Drole, J. Hajna.

Opozorili smo, da predlagana varianta prečka napajalna zaledja nekaterih kraskih izvirov, od katerih je najpomembnejši izvir Rizane, ki je zajet za vodooskrbo obalnih občin. Poudarili smo, da je pri načrtovanju in izgradnji tunela potrebno upoštevati veliko ranljivost kraskega vodonosnika. Predlagali smo vključitev ostalih izvirov v opazovalno mrežo za monitoring vplivov izgradnje železniške proge na okolje.

Geokemične in radiometrične značilnosti slovenskega krasa

Vodja projekta: Robert Šajn (Geološki zavod Slovenije).

Sodelavci: M. Knez, M. Bidovec, M. Andjelov, M. Gosar.

Nadaljevali smo z vzorčenjem sedimentov in meritvami na terenu (Zelske jame) ter s preiskavami in analizami vzorcev. Nadaljevali smo s petrografskimi, mineraloški in pedološkimi preiskavami.

RAZISKOVALNO DELO V OKVIRU MEDNARODNIH PROJEKTOV

INCO-COPERNICUS - Sustainable management of groundwater in karstic environments (STALAGMITE)

Vodja projekta v Sloveniji: T. Slabe.

Sodelavci: M. Petrič, A. Mihevc, J. Kogovšek, J. Hajna. Nadaljevali smo s kalibracijo hidrološkega modela kraškega vodonosnika v zaledju izvirov Vipave in ga pripravili za testiranje vpliva različnih scenarijev sprememb v izrabi tal in klimatskih razmerah na hidrodimične značilnosti proučevanega kraškega sistema.

COST 620 - Kartiranje ranljivosti in ogroženosti za varstvo karbonatnih (kraških) vodonosnikov - Vulnerability and risk mapping for the protection of carbonate (karst) aquifers

Vodja projekta v Sloveniji: A. Kranjc.

Sodelavci: Barbara Čenčur Curk in Miran Veselič (IRGO), F. Gabrovšek, J. Kogovšek, A. Mihevc, J. Mulec, B. Otoničar, M. Petrič, T. Pipan, N. Zupan Hajna (IZRK ZRC SAZU), Barbara Vokal (IJS). Sodelovali smo pri zbiranju gradiva in pripravi prve verzije končnega poročila. Sodelovali smo pri dejavnosti ožje delovne skupine št. 2 (specifična ranljivost) v Vevey (16.-18. 2.) in v Malagi (16.-18. 11.) ter se udeležili sestanka upravnega odbora (25.-29. 4.) v Lekeitiu. Aktivno smo vključeni v skupino, ki pripravlja definicije za to raziskovalno področje ter v skupino, ki se ukvarja s specifično ranljivostjo kraških vodonosnikov (konkretno smo zadolženi za hlapne aromate). Spodbudili smo tudi izmenjavo mladih raziskovalcev v okviru "kratkih znanstvenih misij", ki jih financira COST.

COST 621 - Groundwater management of coastal karstic aquifers

Vodja projekta v Sloveniji: M. Petrič.

Sodelavci: J. Kogovšek, M. Zadel, J. Hajna.

Udeležili smo se 9. sestanka upravnega odbora in delovnih skupin v Benetkah. Sodelovali smo pri dejavnosti delovne skupine 2 (hidravlika in hidrodinamika), delovne skupine 3 (naravna sledila) in delovne skupine A (monitoring). Dokončali smo pripravo prispevkov, ki bodo objavljeni v končnem poročilu leta 2002.

COST 625 - 3-D monitoring of active tectonic structures

Vodja projekta v Sloveniji: S. Šebela.

V projektu sodeluje 16 evropskih držav. Opazovanje aktivnih tektonskih struktur je pomembno z vidika

razumevanja mehanike prelomov, kot tudi z vidika določitve nevarnih območij, na katerih bi lahko prišlo do katastrofalnih potresov. V obdobju od 15.-28. 7. smo na 13. mednarodnem speleološkem kongresu v Braziliji predstavili referat o nastanku in oblikovanju podornih dvoran v kraških jamah. Procesu stavežana na tektonsko nestabilnost ob pomembnejših tektonskih conah, ki so lahko reaktivirane. Udeležili smo se tudi vsakoletnega strokovnega srečanja Slovenskega združenja za geodezijo in geofiziko (Ljubljana, 13. 12.).

Določitev neotektonike v kraških jamah s pomočjo analiz jamskih sedimentov

Vodja projekta: S. Šebela.

Sodelavci: Ira D. Sasowsky, William Harbert.

V okviru znanstveno tehnološkega sodelovanja z ZDA smo za projekt SLO-IJS - 2001/03 vzorčili 34 vzorcev jamskih sedimentov. Od tega smo 18 vzorcev vzeli na trasi bodoče avtoceste med Petrinjami in Črnim Kalom, kjer so z gradbenimi deli odprli staro kraško jamo, zapolnjeno z jamskimi sedimenti. Preostalih 16 vzorcev smo vzeli v Postojnskem jamskem sistemu in sicer v IJmetnem tunelu. Na jamskih sedimentih so že pred več 10 leti odkrili sledove tektonskih premikov, to so tektonske drse. Vzorce jamskih sedimentov smo v našem projektu vzorčili z namenom, da bi s paleomagnetnimi analizami, ki jih bomo v letu 2002 opravili v ZDA, določili starost teh sedimentov in tako omejili tudi starost neotektonike v kraških jamah JZ Slovenije.

Kvartarna paleogeografija v kraških predelih Slovenije in južne Poljske - Quaternary palaeogeography in karstic regions of Slovenia and Southern Poland, Akademia Górniczo-Hutnicza, Katedra Stratygrafii i Geologii Regionalnej, Kraków

Vodji projekta: A. Kranjc in Stefan W. Alexandrowicz.

Sodelavci: M. Knez, Witold P. Alexandrowicz.

Projekt se je končal 1. 7., zbrano gradivo pripravljamo za objavo. Kot eden izmed rezultatov je izšel prispevek v *Acta carsologica*.

Varovanje podzemnih vodnih virov in proučevanje ranljivosti na krasu Grčije in Slovenije, Department of Geology, National and Kapodistrian University of Athens.

Vodja projekta: A. Kranjc in George Stournaras.

Sodelavci: F. Gabrovšek, J. Mulec, M. Petrič, T. Slabe, B. Vokal, G. Soulios, L. Ioannis, M. Eleftheriou, C. Halkias, H. Kapourani, R. Bourdakou, A. Papa-zachariou.

V letu 2001, v prvem letu projekta, smo zbirali gradivo in pripravljali predstavitev za grško skupino, ki naj bi prišla jeseni v Slovenijo. Zaradi spremenjenih delovnih obveznosti je bil obisk prestavljen na leto 2002, ko je načrtovan tudi obisk slovenske skupine na grškem krasu.

ALIS link 55 - Sustainable management of ground-water in karstic environments - Sonaravno gospodarjenje s podzemnimi vodami na krasu, Water Resource Systems Research Laboratory, University Newcastle upon Tyne

Vodja projekta: M. Petrič.

Sodelavec: A. Mihevc.

Na inštitutu smo dvakrat gostili dr. Geoffa Parkina z Univerze iz Newcastla. Skupaj smo analizirali možnosti uporabe in testirali potrebne izboljšave programa SHETRAN za hidrološko modeliranje kraških vodonosnih sistemov.

Karst areas ecological changes and its reconstruction - a case study of Zhongshan township, Luoping country, Yunnan province - cooperation with Geographical Institute from Kunming; Kitajska

Vodja projekta: T. Slabe.

Sodelavci: F. Gabrovšek, M. Knez, J. Kogovšek, A. Kranjc.

Temeljno proučevanje dela yunnanskega krasa nam omogoča načrtovati njegovo zaščito in življenje na njem, še zlasti varovanje in izrabo kraških voda.

Kras, globalni opis in trajno upravljanje z dediščino; program PROTEUS - Université de Provence, Institut de Géographie, Aix en Provence

Vodja projekta: T. Slabe.

Sodelavci: Philippe Audra, J. Kogovšek, A. Kranjc, A. Mihevc N. Zupan Hajna, M. Petrič.

Nadaljevali smo z razbiranjem različnih razmer, v katerih se je razvijal kras, s proučevanjem razvoja kraških vodonosnikov, oblik in razvoja kraških votlin, načrtovanjem posegov v kras in zgodovine krasoslovja.

Geokronološko proučevanje sige ter njihova uporabnost pri proučevanju paleoklimatskih sprememb, sprememb gladine morja in tektonskega razvoja krasa v Sloveniji

Vodja projekta: A. Mihevc.

Za projekt, ki se vključuje v mednarodni projekt Pole-Equator-Pole transect, podprogram SPEP III, smo vzorčevali sige in lehnjak.

Izotopska raziskovanja sige in lehnjaka na slovenskem in hrvaškem krasu s poudarkom na paleoklimatskih raziskovanjih

Vodja projekta: A. Mihevc.

Sodelavca: T. Slabe, J. Kogovšek.

Pobrali smo vzorce lehnjaka iz reke Krke za različne meritve ter analize ^{14}C , ^{230}Th / ^{234}U ter drugih izotopov.

Jame v kamnitem gozdu kot sled njegovega razvoja - The Caves in Shilin as Traces of its Evolution Stone Forest Research Foundation, Yunnan, Kitajska

Vodja projekta: M. Knez.

Sodelavec: T. Slabe.

Med pripravami na terensko delo smo proučevali litološke značilnosti, vpliv kamnine na obliko lunanjskih gozdov, sledi razvojnih obdobjih v obliki kamnitih stebrov in njihov skalni relief. Spoznanja nameravamo povezati z izsledki, ki bi jih pridobili s proučevanjem jam pod kamnitimi gozdovi in njihovi okolici. V osrednjem delu Shilina in v Naiguju se nadaljuje merjenje korozije z mikrometrom.

Hidrološko-hidrogeološko-geološke analize balance vode v krasu - Hidrološko-hidrogeološko-geološke analize balance voda u kršu, Građevinski fakultet sveučilišta u Splitu, Split

Vodja projekta: M. Knez.

Sodelavci: Ognjen Bonacci, J. Kogovšek, Nevenka Ožanić, M. Petrič, Tanja Roje-Bonacci, Josip Rubinić, T. Slabe.

V okviru naših skupnih raziskav smo opravili podrobno spremljanje fizikalnih parametrov izvira Mlini na Hrvaškem z namenom posneti događanje in spreminjanje fizikalnih in kemičnih parametrov po padavinah, ko naraste pretok izvira in se oblikuje vodni val. Delo smo opravili z datalogerjem in zajemom pogostih vodnih vzorcev z avtomatskim zajemalnikom. Hrvaški kolegi so spremljali pretok in opravili kemične analize.

IGCP UNESCO Project No. 448 - World Correlation of Karst Geology and Its Relevant Ecosystem (World Correlation of Karst Ecosystem)

Vodji projekta v Sloveniji: M. Knez, A. Mihevc.

Sodelavci: F. Gabrovšek, J. Kogovšek, A. Kranjc, B. Otoničar, M. Petrič, T. Pipan, T. Slabe, S. Šebela, N. Zupan Hajna.

Proučili smo različno debelino preperine in prsti na Krasu. Poleg rednega dela smo se v okviru 13th International Speleological Congress Speleo Brazil 2001 udeležili sestanka v Brasiliji.

GEC, Group of European Charophytologists, Fribourg, Švica

Vodja projekta v Sloveniji: M. Knez.

Nekoliko upočasnjeno delo v zvezi s pripravo bibliografske knjige o fosilnih in recentnih algah iz skupine harofitov, ki naj bi predvidoma izšla prihodnje leto, se je nadaljevalo.

ZNANSTVENI SEŠTANKI

9. mednarodna krasoslovna šola "Classical Karst": Kontaktni kras, Postojna, 26.-29. 6. organizacijski odbor: F. Gabrovšek, M. Knez, J. Kogovšek, A. Kranjc, A. Mihevc, B. Otoničar, M. Petrič, T. Pipan, T. Slabe, S. Šebela, N. Zupan Hajna.

Mednarodna delavnica Monitoring in Karst Caves, Škocjan, 22.-24. 11.: organizacijski odbor: A. Kranjc, Zofija Klemen - Krek, Albin Debevc, Mladen Berginc. Zaključni sestanek projekta Sustainable management of groundwater in karstic environments (STALAGMITE) v programu INCO-Copernicus, Postojna, 19. - 21. 11.: organizacijski odbor: M. Petrič, A. Mihevc.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Knjižnica ima več kot 28.000 enot, ki jih je pridobila bodisi z zamenjavo za inštitutsko publikacijo *Acta carsologica* / *Krasoslovni zbornik*, bodisi kot darilo sorodnih raziskovalcev oziroma jih je kupila. Velika večina gradiva pokriva področje krasoslovja, speleologije in sorodnih ved, vsebuje pa tudi bogato zbirko stare literature o krasu. Več kot 24.000 člankov in knjig je vnešenih v računalnik z ustreznimi deskriptorji, kar bistveno poveča njihovo uporabnost; to se odraža tudi v vse večjem obisku naše knjižnice - 107 obiskovalcev je obiskalo knjižnico 1112-krat; v čitalnici so si izposodili 1215 zvezkov, na dom pa 409 zvezkov. Medbibliotečno smo posodili 6 bibliotekam 44 zvezkov.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- *Acta carsologica*, 30/1, 239 str., Ljubljana, 2001.
- *Acta carsologica*, 30/1, Supplementum (Annotated Bibliography of Karst Publication), 65 str., Ljubljana, 2001.
- *Acta carsologica*, 30/2, 299 str., Ljubljana 2001.

OBISKI V INŠTITUTU

- Dr. Geoff Parkin, University of Newcastle upon Tyne, Department of Civil Engineering, WRSRL, Velika Britanija, 26. 3. - 1. 4.: sodelovanje pri mednarodnem projektu.
- Dr. Trevor Shaws soprogo Jean, Bath, Velika Britanija, 15.-31. 1., 16. 4. - 16. 5., 20. 6. - 6. 7., 10. 9. - 17. 10.: zunanji sodelavec.
- Iranska delegacija na ministrski in parlamentarni ravni (R. Zargarpour, Kiafar, Badihi, J. Meshabi, A. Afrasiabian - direktor), National Karst Study Center, 24.-26. 5.: obisk inštituta in terena, razgovori o sodelovanju.
- Gerry Baker, University of Newcastle upon Tyne, Department of Civil Engineering, WRSRL, Velika Britanija, 20. 5. - 20. 6.: terensko delo za magistrsko nalogo.
- Dr. Philippe Audra, Université Nice-Sophia-Antipolis, Nice, Francija, 8.-15. 6.: sodelovanje na projektu Proteus
- Dave Weary s soprogo Glorio, USGS, Reston, Virginia, USA, 21. 6. - 2. 7.: ogled Vrsiča, Dimnic, Snežne jame na Raduhi.
- Prof. Dr. Wolfgang Dreybrodt, University of Bremen, Nemčija, 1.-10. 9.: skupno delo na projektu.
- Dr. Valentin Zadnik s soprogo Donno, upokojeni ameriški geolog USGS, Reston, Virginia, USA, 18. 9.: obisk inštituta v Postojni in ogled Škocjanskih jam in Predjamskega gradu.
- Akad. dr. Jozef Jakal in dr. Marcel Lalković, Geografski inštitut slovaške akademije v Bratislavi, Muzej varstva narave in jamarstva v Liptovskem Mikulašu, 24.-29. 9.
- Dr. C. Gauchon, Laboratoire de Géographie de l'Université de Savoie, Le Bourget-du-Lac, 24.-29. 9.: obisk terena in delo v okviru proučevanja zgodovine krasoslovja.
- J. A. Labegalini, predsednik IUS, Monte Siao, Brazilija, 24.-25. 10.: prenos sedeža IUS na inštitut.
- Dr. R. A. Osborne, University of Sydney, Avstralija, 22. 10. - 30. 11.: študijsko bivanje na inštitutu.
- Dr. Geoff Parkin, University of Newcastle upon Tyne, Department of Civil Engineering, WRSRL, Velika Britanija, 17.-21. 11.: sodelovanje namenjeno mednarodnemu projektu.
- Dr. Patrick Arnal, Gerard Lignon, Tarnium sari, Francija, 18.-20. 11.: sodelovanje pri mednarodnem projektu.
- Dr. Peter Malik, Dr. Matej Gedeon, Geological

Survey of Slovak Republic, Slovaška, 19.-21. 11.: sodelovanje pri mednarodnem projektu.

- Dr. Michail Galabov, Alex Damjanov, Aquater, Bolgarija, 18.-21. 11.: sodelovanje pri mednarodnem projektu.
- Liu Hong, Huang Chuxing, Wang Zhuxi in Tao Honglin, Yunnan, Kitajska, 3.-21. 12.: študij Krasoslovja, sodelovanje na projektu.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Franci Gabrovšek

Karstification below dam sites: a model of increasing leakage. Multidisciplinary conference on Sinkholes and the Engineering and Environmental Impacts of Karst, Louisville, Kentucky, ZDA, 1.-4. 4.

Modeli kontaktnega krasa. 9. mednarodna krasoslovna šola, 26.-29. 6.

Martin Knez

Geološke raziskave slovenskega krasa. Osnovna šola A. Globočnika, 23. 1.

Razvoj krasa in njegova pomembnost v slovenskem prostoru. Križna jama, 4. 2.

Karstology and Motorway Construction. Pariz, Francija, 12. 6.

Krasoslovne in speleološke značilnosti Slovenije; s poudarkom na Postojnskem jamskem sistemu. Postojna jama, 24. 7.

Morphological characteristics of Lunan stone forests (China). Tokio, Japonska, 24. 8.

Janja Kogovšek

Vodne zveze na notranjskem krasu. Predavanje za jamske vodnike, Postojna, 26. 3.

Kraške vode, raziskovanje fizikalnokemijskih lastnosti, vodnih zvez in varstvo. Seminar za učitelje geografije, FF, Odd. za geografijo, Ljubljana, 6. 4.

Raziskave Reke. IHP UNESCO program, Škocjanske jame, 11. 4.

Raziskave slovenskega krasa. Iranska delegacija, Postojna, 26. 5.

How Is Fed The Malenščica Karst Spring, Slovenia - Results By Environmental And Artificial Tracers. 31. IAH Congress, New approaches to characterising groundwater flow, München, 10.-14. 9.

Sledenje kraških voda - primer izvira Malenščice. Slovensko združenje za geodezijo in geofiziko, Ljubljana, 20. 11.

Andrej Kranjc

Predstavitev Acta carsologica 29, 1 in 2. Zemljepisni muzej Slovenije, Ljubljana, 25. 1.

Zgodovina raziskovanja Krasa in jam. Program usposabljanja prostovoljnih naravovarstvenikov, Škocjan, 16. 3.

Razgovor o študiju krasoslovja. TVS, oddaja Naš kraj (novinar B. Renčof), Ljubljana, 30. 3.

Kras v Evropi. Geomorfološko društvo Slovenije, Ljubljana, 18. 4.

Razgovor o inštitutu in njegovem mednarodnem sodelovanju. Radio Slovenski poslovni kanal, v živo (novinar U. Blejc), Ljubljana, 14. 6.

About the name Kras (Karst) in Slovenia. 13. mednarodni speleološki kongres, Brasilia, 17. 7.

Temperature monitoring in Škocjanske jame Caves. Mednarodna delavnica "Monitoring in Karst Caves", Škocjan, 22. 11. (soavtor: B. Opara).

Andrej Mihevc

Speleogeneza Divaškega krasa. Tiskovna konferenca ob predstavitvi knjige, Ljubljana, 25. 1.

Karstological school "Classical karst" Postojna, Slovenia. Predstavitev posterja, Cieszyn, Poljska, 13. 2.

Fluvialni jamski sedimenti v Potočki zijalki in Snežni jami na Raduhi. 15. zborovanje geologov, Ljubljana, 23. 3.

Gradnja avtocest na Notranjskem in Primorskem krasu ter njihov vpliv na raziskovanje krasa. Seminar stalnega izpopolnjevanja učiteljev geografije: Terensko spoznavanje krasa in njegovih okoljskih problemov, Postojna, 7. 4.

Brezstrope jame. Predavanje ob 66. rednem občnem zboru Prirodoslovnega društva Slovenije, Ljubljana, 19. 4.

Kras - pokrajina in ljudje. Ekскурzija Ljubljanskega geografskega društva. Vodnik in vodenje, 21. 4.

Naravna dediščina v občini Logatec. Predavanje na izobraževalnem tečaju za turistične delavce, 30. 4.

Ekскурzija po logaški okolici. Izobraževanje za turistične delavce v Logatcu, 31. 4.

Contact karst. 9th International karstological school Classical Karst - Contact karst. Referat, Postojna, 27. 7.

Contact karst of Šibje and Kočevska reka. 9th International karstological school Classical Karst - Contact karst. Postojna, vodenje ekskurzije, 27. 7.

Contact karst of Rovte and Postojna basin. 9th International karstological school Classical Karst - Contact karst. Postojna, vodenje ekskurzije, 28. 7.

Blind valleys and contact karst of the Brkini hills. 9th

International karstological school Classical Karst – Contact karst. Postojna, vodenje ekskurzije, 29. 7. *Use of the caves as mass graveyards in Slovenia*. 13th International congress of speleology. Brasilia, 17. 7. *Fossil remains of a cave tube worm (Polychaeta: Serpulidae) in an ancient cave in Slovenia*. 13th International congress of speleology. Brasilia, 18. 7. *Fossil remains of a cave tube worm (Polychaeta: Serpulidae) in an unroofed cave in Slovenia*. Les Arbailles – Une moyenne montagne humanisée. Srečanje Association Française de Karstologie, Pau, 8. 9. *Poročilo o 13. kongresu UIS v Braziliji*. Predavanje na geomorfološkem društvu Slovenije. Ljubljana, 25. 9. *Kontakti kras pri Mejamah*. Vodenje na terenu. Park Škocjanske jame, Matajov, 14. 10. *Brezstope jame*. Ekskurzija Prirodoslovnega društva Slovenije. 10. 11.

Metka Petrič

Hydrogeological characteristics of Kras. Predavanje za delavnico "Vodni viri" Mreže zavarovanih območij v Alpah, Park Škocjanske jame, 24. 4.

Janez Mulec

Ekskurzija po Pivških jezerih. Za člane Prirodoslovnega društva Slovenije, 6. 10.

Tanja Pipan

Kras v Sloveniji. Za delegacijo iz LR Kitajske, Postojna, 6. 8. *Življenje v jamah*. Osnovna sola M. Vilhar, Postojna, 19. 10.

Tadej Slabe

Karstology and Motorway Construction. 14th IRF Road World Congress, Pariz, 11. 6. *Morphological characteristics of Lunan stone forests (China)*. Tokio, Japonska, 24. 8. *Krasoslovje v Sloveniji*. Radio Slovenija, Nočni gost (novinarka S. Bajc), Ljubljana, 17. 11. *Podiplomski študij Krasoslovje*. TV Slovenija, Dosežki (novinarka N. Kodelja), Ljubljana.

Stanka Šebela

Geološka zgradba sistema Postojnskih jam. Predavanje za docenturo, NTF, Oddelek za geologijo, Ljubljana, 13. 3. *Voditeljica sekcije na 15. posvetovanju slovenskih geologov*. Ljubljana, 23. 3. *Geološke razmere Predjame*. Predavanje na ekskurziji znanstvene konference evropskih dendrokronolo-

gov EURODENDRO 2001, Gozd - Martuljek, 6.-10. 6., Predjama, 8. 6.

Karst characteristics of thrust contact limestone-dolomite near Predjama. Poster v soavtorstvu z J. Čarjem na 9. mednarodni krasoslovni šoli, Postojna, 26.-29. 6.

Collapse dolines and passages of Postojnska jama cave system. 13. mednarodni speleološki kongres, Brasilia, 17. 7.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Franci Gabrovšek

Modeli zakrasevanja v bližini hidravličnih struktur, Univerza v Bremnu, Nemčija, februar.

Martin Knez

Fifth International Conference on Geomorphology, Tokio, Japonska, 23.-28. 8.: udeležba in predavanje na konferenci.

Hrvaška Istra, 11. 9., 11. 11.: mednarodno sodelovanje s Hrvaško.

Andrej Kranjc

Sestanek delovne skupine št. 2 za COST Action 620, European Commission COST, Vevey, Švica, 16.-18. 2.: strokovno delo.

9th Management Committee Meeting za COST Action 620, European Commission COST, Lekeitio, 6.- 8. 4.: udeležba na sestanku.

13. mednarodni speleološki kongres, Brasilia, 15.-21. 7.: udeležba na kongresu.

Letni sestanek Komisije za kras, Mednarodna geografska zveza, Brasilia, 17. 7.

Turistične in zgodovinske jame v Minas Gerais, Pokongresna ekskurzija 13. medn. speleološkega kongresa, Minas Gerais, Brazilija, 23.-27. 7., strokovna ekskurzija.

Karst- und Höhlenkundliche Abteilung, Speläologisches Dokumentationszentrum, Naturhistorisches Museum, Dunaj (dr. Karl Mais), 5.-10. 8.: pregled stare literature.

Sestanek delovne skupine št. 2 za COST Action 620, European Commission COST, Malaga, Španija, 16.-18. 11.: strokovno delo.

Janja Kogovšek

9th Management Committee and Working Groups Meeting za COST Action 621, European Commission

COST, Benetke, Italija, 22.-24.3.: udeležba na sestanku upravnega odbora, delo po skupinah.
Hrvaška Istra, 11. 9., 11. 11.: mednarodno sodelovanje s Hrvaško.

Andrej Mihevc

20. Mednarodna krasoslovna šola Cieszyn, Poljska, 11.-15. 2.

13th International congress of speleology, udeležba na kongresu in pokongresni ekskurziji, Brasilia, 7.-20. 7.

Association Français de Karstologie, strokovno srečanje, Pau, 6.-12. 9.

Janez Mulec

Institute for Molecular Biology, Biochemistry and Microbiology, Karl-Franzens University of Graz, Avstrija, 1. 3. - 31. 5.: magistrski študij.

Department of Biological Sciences, University of Cincinnati; Department of Microbiology, Internal Medicine and the Inflammation Programme, University of Iowa; Department of Infectious Diseases, Northwestern University Medical School, ZDA, 17. 7. - 27. 8.: obisk laboratorijev.

4th Meeting of the Slovenian Biochemical Society with International Participation, Kranjska Gora, 13.-15. 9.: udeležba na srečanju.

Metka Petrič

9th Management Committee and Working Groups Meeting za COST Action 621, European Commission COST, Benetke, Italija, 22.-24. 3.: udeležba na sestanku upravnega odbora, delo po skupinah.
Hrvaška Istra, 11. 9., 11. 11.: mednarodno sodelovanje s Hrvaško.

Tadej Slabe

Hrvaška Istra, 11. 9., 11. 11.: mednarodno sodelovanje s Hrvaško.

PEDAGOŠKO DELO

Franci Gabrovšek

Fizikalno kemične osnove temeljnih procesov na krasu, predavanja, Fakulteta za humanistične študije Koper, podiplomski študij, zimski semester 2001/2002.

Martin Knez

Osnove geologije, geomorfologije in hidrologije krasa, predavanja, Fakulteta za humanistične študije Koper, podiplomski študij, zimski semester 2001/2002.

Andrej Kranjc

Geografija krasa, predavanja, Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo, 3. in 4. letnik, zimski semester 2001/2002.

Osnove krasoslovja in regionalno krasoslovje ter Zgodovina raziskovanj in teorij o krasu, predavanja, Fakulteta za humanistične študije Koper, podiplomski študij, zimski semester 2001/2002.

Andrej Mihevc

Geografija krasa, predavanja, Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo, 3. in 4. letnik, zimski semester 2001/2002.

Osnove geologije, geomorfologije in hidrologije krasa, predavanja, Fakulteta za humanistične študije Koper, podiplomski študij, zimski semester 2001/2002.

Metka Petrič

Osnove geologije, geomorfologije in hidrologije krasa, predavanja, Fakulteta za humanistične študije Koper, podiplomski študij, zimski semester 2001/2002.

Tadej Slabe

Osnove geologije, geomorfologije in hidrologije krasa, predavanja, Fakulteta za humanistične študije Koper, podiplomski študij, zimski semester 2001/2002.
Osnove krasoslovja in regionalno krasoslovje, predavanja, Fakulteta za humanistične študije Koper, podiplomski študij, zimski semester 2001/2002.

Stanka Šebela

Osnove geologije, geomorfologije in hidrologije krasa, predavanja, Fakulteta za humanistične študije Koper, podiplomski študij, zimski semester 2001/2002.

MENTORSTVO

Andrej Kranjc je bil somentor mlademu raziskovalcu Janezu Mulcu (Inštitut za raziskovanje krasa) in več diplomantom na Odd. za geografijo, FF.

Metka Petrič je bila somentorica Gerryju Bakerju pri magistrskem študiju na Univerzi v Newcastlu.

Stanka Šebela je institutska mentorica doktorandki mag. Tanji Pipan.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN SESTAVKI

Izvirni znanstveni članek

AGUILAR, Jean-Pierre, CROCHET, Jean-Yves, MI-CHAUX, Jacques, MIHEVC, Andrej, PAUNOVIĆ, Maja. The small vertebrate fauna (Rodents, Insectivores, and Reptiles) of Šandalja IA (Istria, Hrvatska) = Fauna malih vretenčarjev (glodalci, žužkojedi in plazilci) Šandalje IA (Istra, Hrvatska). *Acta carsol.*, 2001, letn. 30, št. 1, str. 115-124, ilustr. <http://www.zrc-sazu.si/izrk/carsolog.htm>

BAKER, Garry, PETRIČ, Metka, PARKIN, Geoff, KOGOVŠEK, Janja. Surface and groundwater interaction of the Bela Stream and Vipava Springs in South-western Slovenia = Medsebojni vpliv površinske in podzemne vode potoka Bele in izvirov Vipave v jugozahodni Sloveniji. *Acta carsol.*, 2001, letn. 30, št. 2, str. 217-238, ilustr. <http://www.zrc-sazu.si/izrk/carsolog.htm>

GABROVŠEK, Franci, DREYBRODT, Wolfgang. A model of the early evolution of karst aquifers in limestone in the dimensions of length and depth. *J. Hydrol. (Amst.)* [Print ed.], 2001, 240, str. 206-224, ilustr.

KNEZ, Martin, SLABE, Tadej. Oblika in skalni relief stebrov v Naigu kamnitem gozdu (JZ Kitajska) = Shape and rock relief of pillars in Naigu Stone Forest (SW China). *Acta carsol.*, 2001, letn. 30, št. 1, str. 13-24, ilustr. <http://www.zrc-sazu.si/izrk/carsolog.htm>

KOGOVŠEK, Janja. How the Malenščica karst spring, Slovenia - Results by environmental and artificial tracers. V: SEILER, Klaus-Peter (ur.), WOHNICH, Stefan (ur.). *New approaches characterising groundwater flow: proceedings of the XXXI International Association of hydrogeologists Congress, Munich, Germany, 10-14 September 2001*. Lisse ... [et al.]: Balkema, 2001, str. 129-133, ilustr.

KOGOVŠEK, Janja. Monitoring the Malenščica water pulse by several parameters in November 1997 = Večparametersko spremljanje vodnega vala Malenščice novembra 1997. *Acta carsol.*, 2001, letn. 30, št. 1, str. 39-53, ilustr. <http://www.zrc-sazu.si/izrk/carsolog.htm>

KOGOVŠEK, Janja. Visoka voda jeseni 2000. *Naše jame*, 2001, 43, str. 68-74, ilustr.

KOGOVŠEK, Janja. Opazovanje poplavnega vala Reke maja 1999 = Observations of the Reka flood pulse in May 1999. *Acta carsol.*, 2001, letn. 30, št. 1, str. 55-68, ilustr. <http://www.zrc-sazu.si/izrk/carsolog.htm>

KRANJC, Andrej, HONG, Liu. Lunan "Shilin" (Stone Forest) human impact and protection of (eventual) World

Heritage Site (Yunnan, China) = Lunanski "Shilin" (Kamniti gozd), vpliv človeka in varstvo (morebitnega) objekta svetovne naravne dediščine (Yunnan, Kitajska). *Acta carsol.*, 2001, letn. 30, št. 1, str. 25-38, ilustr. <http://www.zrc-sazu.si/izrk/carsolog.htm>

MIHEVC, Andrej. Kačna jama - fojba. *Naše jame*, 2001, 43, str. 113-117, ilustr.

PETRIČ, Metka. The role of accurate recharge estimation in the hydrodynamic analysis of karst aquifers = Pomen natančne ocene napajanja v hidrodinamičnih analizah kraških vodonosnikov. *Acta carsol.*, 2001, letn. 30, št. 1, str. 69-84, ilustr. <http://www.zrc-sazu.si/izrk/carsolog.htm>

PIPAN, Tanja, BRANCELJ, Anton. Ratio of copepods (Crustacea: Copepoda) in fauna of percolation water in six karst caves in Slovenia = Delež ceponožcev (Crustacea: Copepoda) v favni preniklih voda v šestih kraških jamah v Sloveniji. *Acta carsol.*, 2001, letn. 30, št. 2, str. 257-265, ilustr. <http://www.zrc-sazu.si/izrk/carsolog.htm>

ŠEBELA, Stanka, SLABE, Tadej, KOGOVŠEK, Janja, LIU, Hong, PRUNER, P. Baiyun Cave in Naigu Shilin, Yunnan Karst, China. *Acta geol. sin. (Engl. ed.)*, 2001, letn. 75, št. 3, str. 279-287, ilustr.

ŠUŠTERŠIČ, France, ČAR, Jože, ŠEBELA, Stanka. Zbirni kanali in zaporni prelomi = collector channels and deflector faults. *Naše jame*, 2001, 43, str. 8-22, ilustr.

VRHOVEC, Tomo, MIHEVC, Andrej, LAURITZEN, Stein Erik, LUNDBERG, Joyce. O starosti potopljenih stalaktitov v potopljeni jami pri otočku Galiola, Dalmacija, Hrvatska. *Naše jame*, 2001, 43, str. 31-36.

Strokovni članek

KRANJC, Andrej. Podpeška jama : (k odkritjem onstran sifonov). *Naše jame*, 2001, 43, str. 54-57.

PETRIČ, Metka. 30th IAH Congress, Groundwater: past achievements and future challenges. *Acta carsol.*, 2001, letn. 30, št. 1, str. 231-232. <http://www.zrc-sazu.si/izrk/carsolog.htm>

PETRIČ, Metka, SHAW, Trevor R. Idrija v turističnih vodnikih 19. stoletja. *Idrij. razgl.*, 2001, letn. 46, št. 1, str. 57-65, ilustr.

ŠEBELA, Stanka. SUMMIT 2000, GSA annual meeting (Reno, Nevada, USA November 9-18, 2000). *Acta carsol.*, 2001, letn. 30, št. 1, str. 236-237, ilustr. <http://www.zrc-sazu.si/izrk/carsolog.htm>

ŠEBELA, Stanka. Tectonique active et géologie, RIVIERA 2000, Villefranche-sur-Mer (France), 18-22 October 2000. *Acta carsol.*, 2001, letn. 30, št. 1, str. 233-235, ilustr. <http://www.zrc-sazu.si/izrk/carsolog.htm>

ŠEBELA, Stanka. U.S. Geological Survey Karst Interest Group, Proceedings, St. Petersburg, Florida, February 13-16, 2001 (Water-Resources Investigation Report 01-4011, Eve L. Kuniansky, editor, 211 pp., Atlanta, Georgia). *Acta carsol.*, 2001, letn. 30, št. 1, str. 238-239, ilustr. <http://www.zrc-sazu.si/izrk/carsolog.htm>

Objavljeno predavanje na znanstveni konferenci

ČAR, Jože, ŠEBELA, Stanka. Kraške značilnosti naravnega stika apnenec-dolomit pri Predjami = Karst characteristics of thrust contact limestone-dolomite near Predjama. *Acta carsol.* [Online ed.], str. 141-156, ilustr. <http://www.zrc-sazu.si/izrk/carsolog.htm>. Inv: KRANJC, Andrej (ur.). *Papers Presented at 9th International Karstological School "Classical Karst - Contact Karst", Postojna, June 26th-29th, 2001*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti: Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Institut za raziskovanje krasa, 2001, str. 141-156, ilustr.

DREYBRODT, Wolfgang, ROMANOV, D., GABROVŠEK, Franci. Karstification below dam sites: a model of increasing leakage from reservoirs. V: BECK, Barry F. (ur.), HERRING, J. Gayle (ur.). *Geotechnical and environmental applications of karst geology and hydrology: proceedings of the eighth Multidisciplinary Conference on Sinkholes and the Engineering and Environmental Impacts of Karsts* [!], Louisville, Kentucky, 1-4 April 2001. Lisse [etc.]: Balkema, cop. 2001, str. 131-137, ilustr.

KNEZ, Martin, SLABE, Tadej. The lithology, shape and rock relief of the pillars in the Pu Chao Chun stone forest (Lunan stone forest, SW China) = Kamninske in oblikovne značilnosti ter skalni relief stebrov v Pu Chao Chun kamnitem gozdu (Lunanski kamniti gozd, JZ Kitajska). *Acta carsol.* [Online ed.], str. 129-139, ilustr. <http://www.zrc-sazu.si/izrk/carsolog.htm>. Inv: KRANJC, Andrej (ur.). *Papers Presented at 9th International Karstological School "Classical Karst - Contact Karst", Postojna, June 26th-29th, 2001*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti: Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Institut za raziskovanje krasa, 2001, str. 129-139, ilustr.

KNEZ, Martin, SLABE, Tadej. Unroofing of the cave system - an example of the Classical Karst. V: *Speleology in the third millenium: sustainable development of karst environments: proceedings*. Brasilia: [s. n.], 2001, cD 105, Session 1, ilustr.

KRANJC, Andrej. About the name Kras (Karst) in Slovenia. V: *Speleology in the third millenium: sustainable*

development of karst environments: proceedings. Brasilia: [s. n.], 2001, cD 193, Session 4.

KUNAVER, Jurij, GABROVŠEK, Franci. Some remarks on the development and age of the great cave systems in the Kanin Mts., on the southern Slovenia side. V: HÄUSELMANN, Philipp (ur.), MONBARON, Michel (ur.). *Cave genesis in the Alpine belt: Proceedings of the 1st Workshop for Alpine speleogenesis, Habkern (Switzerland), 10-13. September, 2000*, (Rapports de recherche Institut de Géographie Université de Fribourg, Suisse, Vol. 10). Fribourg: Institut de Géographie, Université de Fribourg, 2001, 2001, vol. 10, str. 141-151, ilustr.

MIHEVC, Andrej, SKET, Boris, PRUNER, Petr, BOSAK, Pavel. Fossil remains of a cave tube worm (Polychaeta: Serpulidae) in an ancient cave in Slovenia. V: *Speleology in the third millenium: sustainable development of karst environments: proceedings*. Brasilia: [s. n.], 2001, cD 009, Session 3, ilustr.

MIHEVC, Andrej. Use of the caves as mass graveyards in Slovenia. V: *Speleology in the third millenium: sustainable development of karst environments: proceedings*. Brasilia: [s. n.], 2001, cD 162, Session 4.

MULEC, Janez, RUPNIK, Maja, ZUPAN HAJNA, Nadja. Comparison of the culturable bacterial flora from three microenvironments from Pečina v Borštu cave (South-west Slovenia). V: *Speleology in the third millenium: sustainable development of karst environments: proceedings*. Brasilia: [s. n.], 2001, cD 073, Session 3.

ORNDORFF, Randall C., WEARY, David J., ŠEBELA, Stanka. Geologic framework of the Ozarks of South-Central Missouri - contributions to a conceptual model of karst. V: KUNIAISKY, Eve L. (ur.). *U.S. Geological Survey Karst Interest Group proceedings, St. Petersburg, Florida February 13-16, 2001*, (U. S. Geological Survey WRIR report, 01-4011). Atlanta: U.S. Department of the Interior: U.S. Geological Survey, 2001, str. 18-24, ilustr.

PIPAN, Tanja, BRANCELJ, Anton. Preliminary researches concerning ecology and dynamics of the subterranean realm - especially of percolating waters and puddles filled with percolation water. V: *Speleology in the third millenium: sustainable development of karst environments: proceedings*. Brasilia: [s. n.], 2001, cD 152, Session 3.

SLABE, Tadej. A direct applicability of karstology and motorway construction on Slovene Karst. V: *Present state and future trends in Karst studies*, (Technical Documents in Hydrology, 49/1). Paris, 2001, str. 233-237. <http://webworld.unesco.org>.

ŠEBELA, Stanka. Collapse dolines and passages of Postojnska Jama Cave system. V: *Speleology in the third*

millennium: sustainable development of karst environments : proceedings. Brasilia: [s. n.], 2001, cD 148, Session I, ilustr.

ŠEBELA, Stanka. How faults control the age of karst caves, an illustration from SW Slovenia. V: *Riviera 2000: tectonique active et géomorphologie, [Villefranche-sur-Mer 18-22 oct. 2000]*, (Revue d'analyse spatiale, no. spec. 2001). [Nice: Université Nice-Sophia-Antipolis], 2001, str. 133-137, ilustr.

ZUPAN HAJNA, Nadja. Weathering of cave walls in Martinska Jama, SW Slovenia. V: *Speleology in the third millennium: sustainable development of karst environments: proceedings*. Brasilia: [s. n.], 2001, cD 092, Session I, ilustr.

Objavljeno predavanje na strokovni konferenci

KNEZ, Martin, SLABE, Tadej. Karstology and motorway construction. V: *IRF Paris 2001*. Paris, 2001.

MIHEVC, Andrej. Jama pod Krogom. *Buzet. zb.*, 2001, letn. 27, str. 121-131.

MIHEVC, Andrej. Jamski fluvialni sedimenti v Snežni jami na Raduhi in v Potočki zijalki. V: HORVAT, Aleksander (ur.). *15. Posvetovanje slovenskih geologov : povzetki referatov : abstracts of papers*, (Geološki zbornik, 16). Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Naravoslovno-tehniška fakulteta, Oddelek za geologijo, 2001, 2001, str. 60-63, skice.

Objavljeni povzetek predavanja na znanstveni konferenci

BRILLY, Mitja, MIKOŠ, Matjaž, PETKOVŠEK, Gregor, ŠRAJ, Mojca, KOGOVŠEK, Janja, DROBNE, Damjana. The Reka river monitoring and toxicity tests. V: *The application of ecohydrology to water resources development & management : final conference of the first phase (1996-*

2001), 16-18 September 2001, Venice, Italy. Venice: UNESCO, 2001, str. 74.

KNEZ, Martin, SLABE, Tadej. Morphological characteristics of Lunan stone forests (China). V: *Abstracts of conference papers : Fifth International Conference on Geomorphology*, (Transactions - Japanese Geomorphological Union, 22/4). Kyoto: Japanese Geomorphological Union, 2001, str. C-127.

Poglavje ali samostojni sestavek v strokovni knjigi

KRANJC, Andrej. Karst waters. V: *National atlas of Slovenia*. 1st ed. Ljubljana: Rokus, 2001, str. 57, zvd.

KRANJC, Andrej. Kraške vode. V: *Nacionalni atlas Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Rokus, 2001, str. 57, zvd.

MIHEVC, Andrej. Karst surface. V: *National atlas of Slovenia*. 1st ed. Ljubljana: Rokus, 2001, str. 56, zvd.

MIHEVC, Andrej. Kraško površje. V: *Nacionalni atlas Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Rokus, 2001, str. 56, zvd.

MONOGRAFIJE

Znanstvena monografija

MIHEVC, Andrej. *Speleogeneza Divaskega krasa*, (Zbirka ZRC, 27). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001. 180 str., ilustr.

Strokovna monografija

KRANJC, Andrej. *Annotated bibliography of karst publications*, (Acta carsologica, vol. 30, no. 1, suppl.). Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti: Znanstvenoraziskovalni center SAZU, 2001. 65 str.

SUMMARY

Working on the programme Karst Research and on projects Slovene Karst and Origin and Development of Karst Caves we tried to study karst in its integrity. By different approaches we studied karst surface, karst caves and karst waters and history of karstology and speleology. We deepened our basic scientific knowledge of karst which is one of the most pronounced parts of our natural heritage and at the same time makes a principal requirement for a reasonable planning of life in this unique landscape. Two young researchers with their projects Ecology of copepods (Crustacea: Copepoda) in percolation water of karst caves and Ecology of micro-organisms

completed the researches of life in the karst underground.

By numerous international projects and in co-operation with karstologists from most karst countries we set up current ideas related to karst. We took part in the following international projects: INCO-COPERNICUS - Sustainable management of groundwater in karstic environments (STALAGMITE); COST 620 - Vulnerability and risk mapping for the protection of carbonate (karst) aquifers; COST 621 - Groundwater management of coastal karstic aquifers; COST 625 - 3-D monitoring of active tectonic structures; Determination of

neotectonics in karst caves with paleomagnetic analyses of cave sediments – in co-operation with karstologists from USA; Quaternary palaeogeography in karstic regions of Slovenia and Southern Poland; Protection of underground water sources and vulnerability studies in karst of Greece and Slovenia; ALIS link 55 – Sustainable management of groundwater in karstic environments; Karst areas ecological conservation and its reconstruction – a case study of Zhongshan township, Luoping country; The caves in Shilin as traces of its evolution; Kras, global description and sustainable management with heritage, PROTEUS programme; Geochronological study of flowstone and its applicability to study paleoclimatic changes, sea-level changes and tectonic karst development in Slovenia – Pole-Equator-Pole project; Isotopic studies of flowstone and tufa in Slovene and Croatian karst with emphasis on paleo-

climatic researches; ICCP – UNESCO Project No. 448: Karst ecosystem; IGCP – UNESCO Project No. 488 – World correlation of karst geology and its relevant ecosystem (World correlation of karst ecosystem); Hydrological-hydrogeological-geological analyses of water budget in karst: Slovene-Croatian project in GEC, Group of European Charophytologists.

We are directly included into planning and implementation of interventions in karst by projects Karst phenomena in the motorway layout Klanec-Sermin, Karst phenomena in the motorway layout Razdrto-Vipava, Karstological study of the area where construction of the second railway track of railway line Divača-Koper (Variant I/3) is planned and by Karstologic-speleological and biospeleological study of the second railway track of railway line Divača-Koper, variant I/2.

PALEONTOLOŠKI INŠTITUT IVANA RAKOVCA

ZNANSTVENI SVET

Dr. Špela Goričan, mag. Adrijan Košir, akad. dr. Mario Pleničar (predsednik), akad. dr. Dragica Turnšek.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: dr. Špela Goričan, znanstvena sodelavka.
Raziskovalni asistent: mag. Adrijan Košir.
Mladi raziskovalec: Andrej Šmuc.
Višja tehnica: Kata Cvetko - Barić.

TEMELJNE RAZISKAVE

Paleontologija in sedimentarna geologija

Vodja raziskovalnega programa: Š. Goričan.

Sodelavci: A. Košir, A. Šmuc, K. Cvetko - Barić, I. Debeljak (ne zaposlena).

V okviru naloge *Stratigrafija in sedimentologija jurskih in krednih plasti Julijskega pokrova* smo opravili terenske raziskave na Kobariskem stolu, na Čistem vrhu in v dolini Triglavskih jezer. Analizirali smo jurske mikrofaciese in radiolarijsko favno s profila na Mangartskem sedlu.

Iz profilov, posnetih v okviru raziskav evolucije paleogenskih karbonatnih platform in razvoja foreland bazena v severozahodnih Dinaridih, smo izdelali mikroskopske preparate in analizirali mikrofaciese. Nadaljevali smo raziskave diageneze, razvoja poroznosti ter migracije in akumulacije ogljikovodikov v dolomitiziranih bituminoznih eocenskih foraminifernih apnencih v Čičariji. Nadaljevali smo študije biogenih (rizogenih) karbonatnih paleotal v krednih in paleogenskih karbonatih v jugozahodni Sloveniji.

Končali smo analize cementa in dentina na molarjih jamskega medveda iz Divjih bab, Potočke zijalke in Mokriške jame, ki so omogočile oceno individualne starosti več kot 1000 različnih osebkov. Raz-

merja samcev in samic so bila določena s pomočjo kaninov. Končane so bile tudi statistične analize zbranih podatkov, ki bodo omogočile interpretacijo mortalitetnih profilov ter primerjavo omenjenih treh najdišč.

V okviru sodelovanja v francoskem projektu *Anatomie et physiologie d'une marge continentale passive téthysienne: le laboratoire naturel de l'Oman* smo posneli devet stratigrafskih profilov mezozojskega bazena Hawasina v Omanu in preliminarno datirali 200 vzorcev radiolarijskih rožencev s teh profilov. Detajlno smo obdelali triasno, jursko in kredno radiolarijsko favno s šestih najpopolnejših profilov, ki smo jih posneli v prejšnjih letih.

Vodimo delo mednarodne skupine šestih radiolaristov *Lower Jurassic Working Group*, ki deluje v okviru združenja *INTERRAD (International Association of Radiolarian Paleontologists)*. Izdelali smo osnutek kataloga pliembachijskih, toarcijskih in aalenijskih radiolarijev, ki so potencialno pomembni za biokronologijo in imajo široko geografsko razširjenost. Katalog obsega 250 vrst, zbrani material je iz Slovenije, Avstrije, Omata, Japonske in zahodne Severne Amerike.

Najdišče zgornjekrednih dinosavrov pri Kozini: paleoekologija, tafonomija in stratigrafija

Vodja raziskovalnega projekta: V. Mikuž (NTF).

Sodelavci: A. Košir, K. Cvetko - Barić, I. Debeljak (nezaposlena).

Namen projekta je opraviti integrirano paleoekološko in stratigrafsko raziskavo nedavno odkritega najdišča dinosavrov in drugih vretenčarjev v zaporedju zgornjekrednih platformnih karbonatov pri Kozini. Začeli smo sistematično laboratorijsko preparacijo skeletnih ostankov. Najdeni so bili številni novi lepo ohranjeni zobje ornitopodov (rastlinojedih dinosavrov), teropodov (majhnih mesojedih dinosavrov) in različnih krokodilov.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Geološko-paleontološki nadzor na odseku avtoceste Kozina-Klanec

Vodja Š. Goričan.

Sodelavci: A. Košir, I. Debeljak (nezaposlena), B. Otoničar (Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU), K. Cvetko - Barić.

Oddali smo končno poročilo, ki vsebuje geološko karto trase in bližnje okolice v merilu 1 : 5000, ter rezultate sedimentoloških in paleontoloških raziskav.

Geološko-paleontološki nadzor v okviru varstva naravne dediščine na območju gradnje AC Vučja vas-Beltinci
Vodja Š. Goričan.

Sodelavci: A. Košir, M. Culiberg (Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU).

Geološki nadzor gradnje avtoceste je potekal v kvartarnih fluvialnih sedimentih na gradbišču mostu čez Muro pri Bakovcih in na krajšem plitvem useku med Bakovci in Beltinci. Detajlno smo sedimentološko obdelali 21 profilov v izkopih za pilote in 14 profilov v cestnem useku.

Geološko-paleontološki nadzor na odseku hitre ceste Razdrto-Vipava

Vodja A. Košir.

Sodelavci: K. Cvetko - Barić, T. Popit (absolvent geologije).

Dokončali smo raziskave na ravninskem delu odseka med Razdrtom in Selom. Opravili smo detajlno kartiranje terciarnega fliša in kvartarnih sedimentov v globljih vkopih. V Rebrnicah smo vzorčevali karbonatne paleotalne tvorbe na kvartarnih pobočnih sedimentih.

Geološko-paleontološki nadzor v okviru varstva naravne dediščine na območju gradnje AC Klanec-Sermin

Vodja A. Košir.

Sodelavci: K. Cvetko - Barić, T. Popit (absolvent geologije).

Opravili smo predhodne raziskave trase avtoceste.

Metodologija geološkega nadzora gradbenih del na avtocestah v RS: Izdelava protokola

Vodja Š. Goričan.

Sodelavci: A. Košir, I. Debeljak (nezaposlena).

Rezultat naloge je pravilnik ali protokol geološkega nadzora gradbenih del na avtocestah v Sloveniji. Protokol opredeljuje vsebino geoloških raziskav, določa standarde potrebnih terenskih in laboratorijskih raziskav, podaja navodila za izvajanje teh raziskav in izdelavo poročil, opredeljuje kategorije objektov geološke dediščine ter predlaga način za njihovo prezentacijo in zaščito. Protokol omogoča enoten način izvajanja geološkega nadzora in inventarizacije geoloških objektov. Z uporabo protokola bomo dosegli večjo učinkovitost geološkega nadzora in primerljivost rezultatov z različnih odsekov avtocest.

Ambienti i dinosauri della regione Adriatica

A. Košir in I. Debeljak sta bila soavtorja razstave o dinosavrih: *Ambienti i dinosauri della regione Adriatica*, Trst, 15. 3. – 3. 6.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Knjižni fond se je povečal za 71 knjig in 215 zvezkov periodike, izposojenih je bilo 412 zvezkov. Izdelali in inventarizirali smo 682 zbruskov, 210 izpirkov in 900 fotografij, posnetih na vrstičnem elektronskem mikroskopu.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- CNRS, Pariz, Francija - projekt: *Primerjava zgornjekrednih vretenčarskih združb iz južne Francije in Slovenije: paleobiogeografske implikacije* (*Comparaison entre les faunes de vertébrés du Crétacé supérieur du Sud de la France et de Slovénie: implications paléobiogéographiques*) (program znanstveno-tehničnega sodelovanja preko MŠZŠ med Republiko Slovenijo in Republiko Francijo).
- Facultad de Ciencias del Mar, Universidad de Cadiz, Španija - projekt: *Mezozojska radiolarijska stratigrafija Betijskih Kordiljer in Dinaridov* (*Mesozoic radiolarian stratigraphy of the Betic Cordillera and the Dinarides*) (program znanstveno-tehničnega sodelovanja preko MŠZŠ med Republiko Slovenijo in Kraljevino Španijo).
- Dipartimento di scienze geologiche, ambientali e marine, Università di Trieste, Italija - projekt: *Paleobiological and paleoecological events in the time span from the Cretaceous/Tertiary boundary to the Middle Eocene in the Karst area* (program Alpe Jadran).
- Eötvös Loránd University of Sciences, Budimpešta, Madžarska - projekt: *Paleobiological and paleoecological events in the time span from the Cretaceous/Tertiary boundary to the Middle Eocene in the Karst area* (program Alpe Jadran).
- Geološko-paleontološki zavod, Prirodoslovno matematiški fakultet, Zagreb, Hrvaška - projekt: *Paleobiological and paleoecological events in the time span from the Cretaceous/Tertiary boundary to the Middle Eocene in the Karst area* (program Alpe Jadran).
- Naturhistorisches Museum, Basel, Švica - tema: *Paleobiogeografija terciarnih bentičnih foraminifer*.
- Institut za geološka istraživanja, Zagreb, Hrvaška - projekt: *Mezozojski radiolariji* (medakademijska izmenjava).
- Institut für Paläontologie, Universität Wien, Avstrija - projekt: *Eine hochalpine Jagdstation des Neandertalers: Die Potočka-Höhle in den Karawanken* (Slovenien).
- Université Pierre et Marie Curie, Paris 6, Francija - projekt CNRS: *Anatomie et physiologie d'une marge continentale passive téthysienne: le laboratoire naturel de l'Oman* (*stratigraphie haute résolution, analyse de la subsidence, comportement thermo/mécanique de la lithosphère*).
- Department of Geosciences, State University of New York, Stony Brook, ZDA - tema: *U/Pb dating of rhizogenic calcretes* (*direct dating of sedimentary rock record using U/Pb system of pedogenic carbonates*).
- UNESCO - IGCP projekta: *Response of the ocean/atmosphere system to past global changes* (IGCP 286) in *Neritic events at the Middle-Upper Eocene boundary*; *Transtethys-Caribbean correlations and the genesis of faunal provinces* (IGCP 393).

OBISKI V INŠTITUTU

- Vlasta Cosović (Prirodoslovno matematiški fakultet, Zagreb): redni sestanki in terensko delo v okviru programa Alpe Jadran.
- Elizabeth S. Carter (Portland State University), Paulian Dumitrica (Université de Lausanne), Rie Hori (Ehime University, Matsuyama), Luis O'Dogherty (Universidad de Cadiz), Patricia A. Whalen (University of Arkansas, Fayetteville), 28. 7. – 5. 8.: priprava kataloga spodnjekrednih radiolarijev.
- Eric Buffetaut (CNRS, Pariz), 26. 11. – 7. 12.: ogled nahajališč krednih vretenčarjev v Sloveniji in v Istri ter pregled do sedaj prepariranega fosilnega inventarja z nahajališča pri Kozini, sodelovanje v okviru bilateralnega slovensko-francoskega projekta *Primerjava zgornjekrednih vretenčarskih združb iz južne Francije in Slovenije: paleobiogeografske implikacije*.
- Romain Amiot (Université Claude Bernard Lyon 1), 27. 11. – 2. 12.: ogled nahajališč krednih vretenčarjev v Sloveniji in zbiranje zob za geokemične analize.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI
JAVNI NASTOPI**Irena Debeljak**

Zgornjekredni dinosavri in krokodili iz Kozine, predavanje na 15. posvetovanju slovenskih geologov, Ljubljana, 23. 3.

Špela Goričan

Kvantitativna analiza toarcijskih radiolarijskih združb na Mangrtu, predavanje na 15. posvetovanju slovenskih geologov, Ljubljana, 23. 3.

Adrijan Košir

Sedimentologija in tafonomija paleokraških sedimentov z ostanki dinosavrov pri Kozini, predavanje, Sekcija za sedimentarno geologijo, Ljubljana, 11. 1.

The evolution of upper Cretaceous and Palaeogene synorogenic carbonate platforms in NW Dinaric foreland basin, predavanje, 1. znanstveni skup Karbonatna platforma ili karbonatne platforme Dinarida, Zagreb, 2. 10.

Raziskovalne tehnike v sedimentologiji I, SEM - vrstični elektronski mikroskop, predavanje, Sekcija za sedimentarno geologijo, Ljubljana, 8. 11.

Recentni pleistocenski karbonati južne Floride in Bahamov, predavanje, Sekcija za sedimentarno geologijo, Ljubljana, 6. 12.

Andrej Šmuc

Zgornjeladinsko in spodnjekarnijsko zaporedje faciesov na Cerkljanskem, predavanje na 15. posvetovanju slovenskih geologov, Ljubljana, 23. 3.

Eustatic and tectonic control on basin-margin depositional system: a Jurassic to Lower Cretaceous succession from Mt. Mangart (Slovenian-Italian border), predavanje, International Association of Sedimentologists, 21st Meeting, Davos, 3. 9.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI,
ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA**Špela Goričan**

Oman, 28. 1. – 18. 2.: terensko delo, projekt: *Anatomie et physiologie d'une marge continentale passive téthysienne: le laboratoire naturel de l'Oman (stratigraphie haute résolution, analyse de la subsidence, comportement thermo/mécanique de la lithosphère)*.

Južna Španija, 12.–18. 11.: ogled jurskih in krednih globljemorskih kamnin v okviru bilateralnega slovensko-španskega projekta *Mezozojska radiolarijska stratigrafija Betijskih Kordijer in Dinaridov*.

Adrijan Košir

Cardiff University, 16.–30. 6 in 15.–23. 12.: študijski obisk v okviru doktorskega študija pri mentorju prof. V. P. Wrightu.

Južna Francija, 5.–14. 8.: izkopavanja dinosavrov v okviru bilateralnega slovensko-francoskega projekta *Primerjava zgornjekrednih vretenčarskih združb iz južne Francije in Slovenije: paleobiogeografske implikacije*.

Zagreb, 1.–2. 10.: udeležba na simpoziju *Karbonatna platforma ili karbonatne platforme Dinarida*.

Florida, Bahami, 5.–24. 10.: udeležba na terenski delavnici o karbonatih.

Andrej Šmuc

Davos, Švica, 29. 8. – 6. 9.: udeležba na 21. srečanju IAS in predkongresni ekskurziji.

MENTORSTVO

Špela Goričan je bila mentorica doktorandu Andreju Šmucu.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN SESTAVKI

Izvirni znanstveni članek

DEBELJAK, Arian, DEBELJAK, Irena, RAJKOVIČ, Vladislav. Obvladovanje konceptualnih zmot na področju arheozoologije z uporabo interneta. V: RAJKOVIČ, Vladislav (ur.), URBANČIČ, Tanja (ur.), BERNIK, Mojca (ur.). *Vzgoja in izobraževanje v informacijski družbi*, (Organizacija, Letn. 34, 2001, št. 8). Kranj: Moderna organizacija, 2001, str. 541-545.

FERRIÈRE, Jacques, BONNEAU, Michel, CARDROIT, Martial, BELLIER, Jean-Pierre, GORIČAN, Špela, KOLLMANN, Heinz. Les nappes tertiaires du Paikon (zone du Vardar, Macédoine, Grèce): arguments stratigraphiques pour une nouvelle interprétation structurale. *C. r. Acad. Sci., Sér. IIa Sci. terre planetes*, 2001, 332, št. 11, str. 695-702.

HALAMIĆ, Josip, MARCHIG, Vesna, GORIČAN, Špela. Geochemistry of Triassic radiolarian cherts in

north-western Croatia. *Geol. Carpath. (Bratisl.)*, 2001, letn. 52, št. 6, str. 327-342, ilustr.

OGORELEC, Bojan, DROBNE, Katica, JURKOVŠEK, Bogdan, DOLENEC, Tadej, TOMAN, Martin. Paleocene beds of the Liburnia Formation in Čebulovica (Slovenia, NW Adriatic-Dinaric platform) = Paleocenske plasti Liburnijske formacije v profilu Čebulovica (NW Jadransko-dinarska platforma). *Geologija*, 2001, knj. 44, 1, str. 15-65, ilustr., table.

TURK, Ivan, DIRJEC, Janez, BASTIANI, Giuliano, PFLAUM, Miran, LAUKO, Tomaž, CIMERMAN, Franc, KOSEL, Franc, GRUM, Janez, CEVC, Pavel. Nove analize "piščali" iz Divjih bab I (Slovenija). *Arheol. vestn.*, 2001, letn. 52, str. 25-79, graf. prikazi, fotogr., tabele, ilustr. pril.

Objavljeno predavanje na znanstveni konferenci

DEBELJAK, Arian, DEBELJAK, Irena, RAJKOVIČ, Vladislav. Obvladovanje konceptualnih zmot na področju arheozoologije z uporabo interneta. V: BAVEC, Cene (ur.), BERNIK, Mojca (ur.), BOHANEK, Marko (ur.), DOMANJKO, Tomaž (ur.), DRAGAN, Srečo (ur.), GAMS, Matjaž (ur.), GROBELNIK, Marko (ur.), HERIČKO, Marjan (ur.), MLADENIČ, Dunja (ur.),

RAJKOVIČ, Vladislav (ur.), ROZMAN, Ivan (ur.), SOLINA, Franc (ur.), ŠKRJANC, Maja (ur.), TRČEK, Denis (ur.), URBANČIČ, Tanja (ur.). *Informacijska družba IS '01 : zbornik A 4. mednarodne multi-konference, 22. do 26. oktobra 2001, Ljubljana, Slovenija : proceedings A of the 4th International Multi-conference, 22-26th October 2001, Ljubljana, Slovenija*. Ljubljana: Institut Jožef Stefan, 2001, str. 226-234.

MÁRTON, Emő, ČOSOVIČ, Vlasta, DROBNE, Katica, MORO, A. Has Central Dalmatia rotated after the Cretaceous? New paleomagnetic results from platform carbonates. V: ANTAL, Ádám (ur.), SZARKA, László (ur.), SZENDRŐI, Judit (ur.). *PANCARDI 2001 : abstracts. 2*. Sopron: Geodetic and Geophysical Research Institute of the Hungarian Academy of Science and Arts, 2001, [2] str.

IZVEDENA IN DRUGA NEDOSTOPNA DELA

Razstava

KOŠIR, Adrijan, OTONIČAR, Bojan, DEBELJAK, Irena. *Ambienti i dinosauri delle regione Adriatica*. Trst, 2001.

SUMMARY

The research programme covers palaeontology of selected groups of organisms (Mesozoic Radiolaria, Cretaceous to Recent Foraminifera, Mesozoic and Palaeogene reef organisms, Mesozoic bivalves, Cretaceous vertebrates, Pleistocene Mammalia, and sedimentary geology of Mesozoic and Cenozoic carbonate platforms and basins. In 2001 the following topics were studied: Mesozoic radiolarian stratigraphy of the Hawasina Basin (Oman), Systematics of Pliensbachian and Toarcian radiolarians, Cretaceous

vertebrates from Slovenia, Mortality dynamics of cave bear, Jurassic and Cretaceous sedimentary evolution of the Julian Nappe, Evolution of Late Cretaceous and Early Tertiary carbonate platforms during foreland basin development in NW Dinarides.

The institute works on two national research projects, funded by the Ministry of Education, Science and Sport, and collaborates in ten international projects. The results were presented at five scientific meetings and are published in seven papers.

BIOLOŠKI INŠTITUT JOVANA HADŽIJA

ZNANSTVENI SVET

Dr. Metka Culiberg, dr. Andraž Čarni, akad. prof. ddr. Jože Maček, dr. Lojze Marinček (predsednik), dr. Rajko Slapnik, dr. Branko Vreš, akad. dr. Mitja Zupančič.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: dr. Andraž Čarni, višji znanstveni sodelavec.

Namestnik predstojnika: dr. Rajko Slapnik, znanstveni sodelavec.

Znanstveni svetniki: dr. Metka Culiberg, dr. Bozidar Drovenik, dr. Lojze Marinček (ddr. do 30. 6.).

Višja znanstvena sodelavca: dr. Andraž Čarni, dr. Igor Dakskobler.

Znanstvena sodelavca: dr. Rajko Slapnik, dr. Branko Vreš.

Asistenti z magistrirjem: mag. Valerija Babij, mag. Tat-

jana Čelik, mag. Marjeta Jeraj (do 09. 12.), mag. Petra Košir, mag. Aljoša Pirnat, mag. Urban Šile.

Asistenti: Matjaž Kuntner, mag. Boštjan Surina, Igor Zelnik.

Raziskovalnorazvojni sodelavec: mag. Andrej Seliskar.

Višji strokovni sodelavec: Vinko Žagar.

Strokovna sodelavca: Boško Čušin, Marjan Jarnjak.

Višja strokovna delavka: Olga Dežman Jokić.

Tajnica: Barbara Šuštar, Urška Sodec (od 1. 6.).

Samostojni tehnik: Aleksander Marinšek, Boštjan Hren (od 9. 7.).

Tehnica: Olga Kardoš.

TEMELJNE RAZISKAVE

Flora, favna in vegetacija Slovenije in sosednjih območij

Valja programa: A. Čarni.

Sodelavci: V. Babij, T. Čelik, B. Čušin, I. Dakskobler, O. Dežman, B. Drovenik, B. Hren, M. Jarnjak,

M. Jeraž, O. Kardoš, P. Košir, M. Kuntner, A. Marink, A. Pirnat, A. Seliškar, R. Slapnik, U. Sodec, B. Surina, U. Šile, B. Šuštar, B. Vreš, I. Zelnik, V. Žagar.

Floristične raziskave so potekale v Pomurju, na Kumu, Snežniku, Donački gori, Uršlji gori, Kočevskem, Krasu, v Karavankah, Julijcih in Kamniško-Savinjskih Alpah ter v Istri. Večji del raziskav je bil posvečen flori in vegetaciji vlažnih, močvirnih in vodnih rastišč ter visokogorskim in subalpinskim travniščem. Za evropsko naravovarstveno pomembno vrsto *Typha shuttleworthii*, ki je zavarovana po Bernski konvenciji, je poznavanje v Sloveniji obogateno z najdbami novih nahajališč, nekaterimi ekološkimi podatki in fitocenološkimi analizami. V okviru taksonomskih, florističnih in vegetacijskih raziskav skupine *Silene pusilla* ter vrste *Hydrocotyle vulgaris* smo zbirali herbarijski material ter popisali floro in vegetacijo njihovih rastišč.

Na Bovškem (Pirhovec v grebenu Polovnika, Drnola nad dolino Učje, Petričevac in Krnice pod Loško steno, Predelske in Nemske glave nad dolino Predelice, V Sredih pod Malo Tičarico v Trenti) smo popisovali sestoje montanskih in altimontanskih asociacij jelovo-bukovih (*Homogyno sylvestris-Fagetum*) in bukovih (*Ranunculo platanifolii-Fagetum*, *Polysticholonicchitis-Fagetum*) gozdov ter sestoje subalpinskih macesnovih gozdov (*Rhododendro-Laricetum decidueae*). Sestoje asociacije *Polysticholonicchitis-Fagetum* smo raziskovali tudi v zgornji Baški dolini (pod Hrhovblom), sestoje asociacije *Rhododendro hirsuti-Fagetum* pa nad dolino Trebuše (v Govcih) ter nad dolino Belce (Gamsarica) v povirju Idrijce. Toploljubna grmišča črnega gabra in malega jesena (*Ostrya Fraxinetum orni*) smo popisovali na Bovškem (pobočja Kaninskega pogorja nad Plužno in Žago) ter nad dolino Idrijce (pobočja Šentviške gore). V Breginjskem kotu smo nadaljevali z raziskavami gozdov belega gabra na holocenskih terasah Nadiže ter začeli raziskave pionirskih sestojev velikega jesena in leske na opuščenih senožetih in pašnikih. Preučevali smo tudi združbe plemenitih listavcev, toploljubnih listavcev ter buke v Pradolu in pod Mijo. Popisali smo loge in vrbovja ob Soči med Kobaridom in Tolminom. Začeli smo s podrobnejšimi raziskavami rastištev in rastja Črne prsti. Na primorski in bohinjski strani njenega grebena smo popisovali gozdne, grmiščne, travniščne in meliščne združbe in v njih med drugim našli nova nahajališča vrst *Campanula latifolia*, *Cypripedium calceolus*, *Ribes petraeum*, *Saus-*

sura discolor in *Orobancha reticulata* ter potrdili starejše podatke o uspevanju vrst *Anemone baldensis*, *Hieracium prenathoides* in *Empetrum hermaphroditum*.

Proučevali smo tudi gozdzesena in navadnega tevja (*Hacquetio-Fagetum*), predalpski jelovo-bukov gozd (*Homogyno-Fagetum*), ruševja (*Pinetum mugo* s. lat.) ter vrbovja (*Salicetum appendiculatae* s. lat., *Salicetum waldsteiniana*), slednji dve na Snežniku, sosednjem Risnjaku ter Snježniku. Izvedli smo analize gozdnih združb Slovenije s pomočjo GIS operacij ter nadaljevali s pripravi vegetacijske karte 1 : 400.000 za tisk.

Zaključili smo analizo gojenih travnišč na Goričkem. Na Snežniku in v Trnovskem gozdu smo raziskali hladnoljubno vegetacijo na grohotnih tleh. Poleg tega smo raziskovali tudi nekatere oblike travnišč (*Seslerietum juncifoliae* s. lat.), visokih steblik (*Betulo-Adestyletea*), visokogorskih travnišč (*Hyperico grisebachii-Caricetum ferrugineae*), dlakavega slečja (*Rhododendretum hirsuti* s. lat.) ter suha travnišča in faze njihovega zaraščanja na krasu. Nadaljevali smo tudi raziskave travnišč, naskalne, močvirne, obvodne, prodiščne in vodne vegetacije v Alpah, osrednji, južni in vzhodni Sloveniji.

V okviru paleovegetacijskih raziskav smo na podlagi pelodnih analiz gozdnih profilov na snežniškem pogorju preučevali starost in zgodovino tamkajšnjih smrekovih gozdov. Tudi na zahodnem robu Trnovskega gozda smo izkopali več profilov. Poleg gozdne sukcesije nas je še posebno zanimal vpliv človeka na gozd. Arheološke najdbe v izkopanih profilih namreč kažejo na človekovo prisotnost tu že v mezolitiku, večje količine oglja (radiokarbonska starost 830+/-90 BP) pa človekovo aktivnost tudi v mlajših dobah. Pelodno je bila analizirana tudi 6 m globoka vrtina blizu Vrhnike na Ljubljanskem barju. Zajema vegetacijo od poznega glaciala do subboreala.

Iz arheoloških najdišč, to je paleolitskih, mezolitskih in predvsem neolitskih ter rimskih, smo pregledovali večje količine oglja, lesa, izdelkov iz lesa, semen in plodov. Iz rezultatov analiz smo sklepali na človekovo dejavnost in njegov vpliv na okolje.

Troglobionske in izvirne vrste polzev (Prosobranchia: Hydrobiidae, Pulmonata: Carychiidae), ki pripadajo rodovom *Zospeum*, *Sadleriana*, *Belgrandiella*, *Bythinella*, *Iglica*, *Hauffenia*, *Hadziella* in *Istriana* smo raziskovali v jamah ter večjih in manjših izvirih v slovenskem in hrvaškem delu Istre (jama Baredine, Markovajama, Jama kod Burića pri Kanfanarju, jama Pliskavica pri Cerovljah, jama Kubik, Poljan-

ska buza, Osapska jama, izvir Gradole; Gradski bulaž, Istarske toplice; Mlini pri Sočergi, zvir nad Brestom, Buzet; izvir Vošteni, Vošteni pri Sv. Lovreču; izvir v Santa Marina, Lanterna pri Poreču; izvir pod Motovunom, Martinščica, Rijeka; Izvir pod cesto, v Strunjanu; Izvir v Ospu, Osp). Merili smo fizikalno-kemijske lastnosti vode v izviri in podzemlju. V sklopu taksonomskih in ekoloških raziskav polžev smo nadaljevali z raziskavami o razširjenosti in sistematični pripadnosti podzemeljskih polžev rodu *Zospeum* (Carychiidae).

Raziskovali smo favno dnevnih metuljev na Primorskem, predvsem v dolini reke Dragonje in ob Škocjanskem zatoku. Popisali smo populacije barjanskega rjavčka *Coenonympha oedippus* Fabricius, 1787 na Krasu in naredili fitocenološke popise v izbranih habitatih preučevane vrste.

Temeljne favnistične raziskave hroščev smo nadaljevali v alpskem prostoru, v Slovenskih goricah in Prekmurju. Tudi iz Prekmurja in Slovenskih gorie je bilo v tem letu nabranih veliko število talnih vzorcev. Poudarek je bil na lovu hroščev na svetlobne pasti in rezultati so bili zelo zanimivi. Nadaljevali smo raziskave hroščev bolhačev Slovenije in pričeli s pripravo pisanja favne te skupine hroščev. Rezultat večletnih raziskav je registracija 210 vrst hroščev iz te družine v Sloveniji.

Biocenotska zgradba pragozdov Slovenije

Vodja L. Marinček.

Sodelavci: V. Babij, M. Culiberg, A. Čarni, B. Čušin, I. Dakskobler, B. Drovenik, B. Hren, M. Jarnjak, P. Košir, A. Marinšek, A. Pirnat, R. Slapnik, B. Vreš, B. Surina, U. Šile, I. Zelnik.

Popisovali in analizirali smo floro, reentno in paleovegetacijo ter favno mehkužcev in hroščev v naslednjih pragozdovih: Donačka gora, Kopa, Krakovski gozd, Pečke, Krokar, Rajhenau, Ravna gora Strmee, Šumik in Trdinov vrh. Nekatere pragozdove smo tudi vegetacijsko skartirali in karte digitalizirali.

CRP Vegetacijska karta gozdnih združb Slovenije 1: 50.000

Vodja A. Čarni; *koordinator*: L. Marinček.

Sodelavci: V. Babij, B. Čušin, I. Dakskobler, B. Hren, M. Jarnjak, A. Marinšek, P. Košir, A. Pirnat, B. Surina, U. Šile, I. Zelnik.

Na območju osnovne karte Novo mesto smo pregledali obstoječi material in se na podlagi njegove analize odločili, katere dele bo potrebno rekartirati. Rekartiranje smo opravili po programu v vegetacijski sezoni. Osnovne in rekartirane karte smo digitalizirali in jih pripravljamo za tisk. Pri interpretaciji vegetacijskih združb sodelujemo z Zavodom za gozdove Slovenije.

Flora, favna in vegetacija Regijskega parka Škocjanske jame

Vodja projekta: R. Slapnik.

Sodelavci: A. Čarni, T. Čelik, B. Čušin, I. Dakskobler, B. Drovenik, M. Jarnjak, O. Kardoš, P. Košir, A. Pirnat, A. Seliškar, U. Šile, V. Žagar, zunanji sodelavci: S. Polak.

V letošnjem letu smo nadaljevali s terenskimi raziskavami na območju RP Škocjanske jame. V pomladanskih mesecih smo popisali floro na izbranih lokacijah ter preučevali gozdne združbe v Veliki in Mali dolini ter v Lisičini. Ugotovili smo pojavljanje asociacije *Saxifraga petraeae-Tiliatum* nad Malo dolino in asociacije *Amelanchiero-Ostryetum* nad Lisičino. Opravljenih je bilo veliko fitocenoloških popisov in florističnih pregledov na traviščih, robovih, v stenah, zidovih, meliščih, bregovih reke Reke ... Število ugotovljenih taksonov praprotnic in semen v kvadrantih 0349/2 in 0350/1 je po drugem letu raziskav okoli 430. Z malakološkimi, koleopterološkimi in lepidopterološkimi raziskavami pa smo zapolnili vrzeli, ki so ostale iz lanskoletnih raziskav.

Ocena podatkovnih virov s področja narave za vključitev v metapodatkovni sistem EIONET/CDS

Vodja projekta: B. Vreš.

Sodelavci: A. Seliškar, B. Surina, F. Batič, S. Gomboc, T. Seliškar.

Projekt je bil opravljen v obdobju avgust-december 2001. V raziskavo je bilo vključenih približno 30 institucij, ki hranijo in vzdržujejo fizične zbirke s področja narave in/ali imajo o njih lastne podatkovne vire. Zbranih in obdelanih je bilo približno 100 popisnih listov o podatkovnih virih po vsej Sloveniji. Podatki so bili vneseni v metapodatkovno bazo WIN CDS.

Precevanje podzemeljske favne v Istri (Jama Baredina, Pincinova in Markova jama) ter primerjava najdenih vrst živali s Slovenskimi vrstami

Vodji projekta: R. Slapnik, M. Kerovec.
Sodelavci: T. Dolenc, D. Medaković, B. Martinčič, I. Ternjej, S. Gottstein.

Na osnovi podatkov iz literature in že zbranega biološkega materiala smo določili vzorčna mesta, kjer smo vzorčevali in zbirali posamezne primerke podzemeljskih in izvirskih vrst živali. Ob pomoči jamarjev iz Jamarskega društva "Proteus" iz Poreča smo vzorčevali in merili fizikalno-kemijskih parametre v jami Baredine, Markovi jami, Jami kod Buriča pri Kanfanarju in v jami Pliskavica v Golagorici pri Cerovljah.

Po prvih pregledih nabranega in že zbranega biološkega materiala smo ugotovili 3 vrste suhozemskih podzemeljskih polžkov iz rodu *Zospeum* *Zospeum isselianum* (Pollonera 1898), *Zospeum kusceri* (A. J. Wagner 1912) in *Zospeum spelaeum schmidtii* (Frauenfeld 1854).

Sodelovanje s hrvaškimi kolegi poteka usklajeno in zelo uspešno.

Sintaksonomska analiza pašenih, visokih, kratkotrajnih terofitskih združb na opučenih poljih v Sloveniji in Makedoniji in njihov sintaksonomski položaj v širših evropskih okvirih

Vodji projekta: A. Čarni, V. Matevski.
Sodelavec: M. Kostadinovski.

Popisali smo tovrstna travišča v južnem delu Makedonije in ugotovili dva tipa travšč, združbi *Hypocoum procumbens-Anthemis arvensis* in *Ranunculus muricatus-Geranium molle*. Poleg tega pa smo popisali tudi združbo z vrsto *Calepina irregularis* in združbo, kjer dominira vrsta *Cardamine graeca*. V nadaljevanju projekta bomo združbe se sintaksonomsko obdelali.

Primerjava vegetacije gozdnih robov v Sloveniji in na Hrvaškem in njihov pomen pri vzdrževanju gozdnih ekosistemov

Vodji projekta: A. Čarni, J. Franjić.
Sodelavec: Ž. Škvorc.

Raziskave so potekale v kontinentalnem delu Hrvaške, v območju razširjenosti suhih travšč reda *Brometalia erecti* (Br.-Bl. 1936). Asociacije smo uvrstili

v zvezi *Geranion sanguinei* (R. Tx in T. Müller 1962) in *Trifolion medii* (T. Müller 1962). Ugotovili smo naslednje asociacije: *Bupleuro longifolii-Laser pitietum latifolii* (T. Müller 1978), *Laser pitietum sileris* (Springer 1987), *Peucedanetum cervariae* (Kaiser 1926), *Origano-Campanuletum bononiesis* (ass. nova), *Trifolio-Melampyretum nemorosi* (Dierschke 1974) in *Trifolio medii-Agrimonia eupatorii* (T. Müller 1962).

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Polimorfizem skupine *Polygonum aviculare* v Sloveniji
Mlada raziskovalka: V. Babij; mentor: B. Vreš.

Skupina *Polygonum aviculare* je pri nas taksonomsko skromno obdelana, vendar zbrane objave nekatere, zlasti tujih avtorjev, kažejo, da gre za zanimiv problem in ob temeljiti reviziji obeta zanesljive rezultate. Pri rednem delu se s to skupino pogosto srečujemo in natančna sistematska določitev je pri florističnih, vegetacijskih in ekoloških raziskavah bistvena, saj gre pogosto tudi za ključne vrste proučevanih habitatov, kijih samo po podrobno določenih taksonih lahko zanesljivo ekološko in naravovarstveno ovrednotimo. V letu 2001 je bilo zbranih nad 600 herbarijskih primerkov taksona na različnih rastiščih po vsej Sloveniji, ki so pripravljeni za taksonomsko obdelavo.

Struktura, dinamika in ogroženost populacij vrste *Coenonympha oedippus Fabricius, 1787* na Ljubljanskem barju

Mlada raziskovalka: T. Celik; mentor: B. Drovenik.
Z metodo lova in ponovnega ulova smo vzorčili populacije barjanskega rjavčka na 9 lokalitetah. Za ovrednotenje habitatnih tipov vrste smo beležili nekatere ekološke in geografske parametre (tip vegetacije, višina vegetacije, strukturiranost življenjskega prostora populacije in njegova izoliranost, način kmetijske obdelave). Z numeričnimi in prostorskimi analizami podatkov bomo ugotavljali strukturo in dinamiko (sub)populacij, njihovo povezanost, mobilnost odraslih osebkov in klasifikacijo habitatnih tipov glede na ekološke dejavnike in površino zaplate, potrebne za preživetje lokalne populacije.

Gozdovi plemenitih listavcev ilirske florne province
Mlada raziskovalka: P. Košir; mentor: L. Marinček.
Zaradi porodniškega dopusta smo raziskave začasno prekinili.

Paleobotanične raziskave eneolitike koliščarske naselbine Hočevarica na Ljubljanskem barju

Mlada raziskovalka: M. Jerač; *mentorica:* M. Culiberg. Nadaljevali smo raziskave analize fosilnih rastlinskih ostankov s kolišča Hočevarica na Ljubljanskem barju. Rezultate palinoloških, karpoloških in antrakotomskih raziskav smo primerjali z rezultati paleobotaničnih raziskav ostalih koliščarskih naselbin na Ljubljanskem barju in drugod po Evropi. Nalogo smo že oddali.

Monografska raziskava sistematike pajkov skupine Araneoidea - Svetovna revizija poddružnine Nephilinae (Tetragnethidae)

Mladi raziskovalec: M. Kuntner; *metor:* R. Slapnik. Proučevali smo etologijo vrst pajkov in arhitekturo njihovih mrež. S pomočjo kvantitativnih kladističnih metod (uporaba najnovejših računalniških programov, npr. Hennig86, PAUP, PHAST, SPA, NONA, MacClade in CLADOS) smo rekonstruirali filogenijo raziskovanih vrst.

Ekologija edafskih vrst hroščev iz družin Pselaphidae in Scydmaenidae v dinarsko jelovo-bukovem gozdu (Omphalodo-Fagetum s. lat.) na Krimu

Mlada raziskovalka: A. Pirnat; *mentor:* B. Drovenik. S kvantitativno metodo vzorčenja tal proste gozdne površine z vzorčevalnim svedrom smo v sezoni 1999 v dinarskem jelovo-bukovem gozdu na Krimu preučevali ekologijo edafskih vrst hroščev iz družine Pselaphidae in Scydmaenidae. Dobljeni rezultati ocene populacijskih parametrov (fenologija, gostota, razporeditev in spolna sestava) pri pogostejših vrstah in favnistični podatki predstavljajo pomembna nova spoznanja k ekologiji in favnistiki obravnavanih družin. Nova je bila tudi uporabljena metoda dela.

Fitocenološke raziskave jelovo-bukovega gozda (Omphalodo-Fagetum s. lat.) v zahodnem delu ilirske florne province

Mladi raziskovalec: B. Surina; *mentorja:* M. Zupančič in I. Dakskobler.

Raziskave o sintaksonomski in fitogeografski problematiki jelovo-bukovega gozda (*Omphalodo-Fagetum*) v severozahodnem delu ilirske florne province smo zaključili. Ob podrobnem sintaksonomskem in fitogeografskem orisu jelovo-bukovih sestojev v Trnovskem gozdu smo na podoben način ovrednotili še ostalo dinarsko jelovo-bukovje v Sloveniji in sosednji Hrvaški. Rezultat teh raziskav je magistrsko delo.

Plevelna vegetacija jugovzhodne Slovenije

Mladi raziskovalec: U. Šilc; *mentor:* A. Čarni.

Za doktorsko nalogo smo zbrali popisno gradivo in herbarijski material, ki ga determiniramo. Zbrali smo tudi obsežno število popisov iz literature, ki nam bodo omogočili primerjavo in uvrstitev naših sestojev.

Vegetacija mokrotnih travnikov reda Molinietalia (Koch 1926) v jugovzhodni Sloveniji

Mladi raziskovalec: I. Zelnik; *mentor:* A. Čarni.

Na terenu smo popisovali mokrotna travišča in opazovali njihovo sezonsko dinamiko. Opazovali in kartirali smo tudi okoliško gozdno vegetacijo. Merili smo tudi gladino vode v tleh oziroma na površini ter nabirali vzorce tal za analize ekoloških dejavnikov. V kabinetu smo določili rastline iz vegetacijskih popisov, sestavljali tabele ter zbirali in študirali literaturne vire. V laboratoriju smo preizkušali in uvažali v kvantitativne analitske metode priprave vzorcev tal za spektrofotometrično določanje vsebnosti nekaterih hranilnih snovi.

Gozdni požari v Sloveniji

Sodelavec: I. Dakskobler.

Sodelovan je v tem projektu smo zaključili s publikacijo članka o spremembah tal in rastlinstva po požaru na rastiščih asociacij *Rhododendro hirsuti-Fagetum* in *Fraxino orni-Pinetum nigrae* (v soavtorstvu z M. Urbančičem).

Atlas praprotnic jugovzhodnih Alp (severovzhodna Italija)

Sodelavca: I. Dakskobler, B. Čušin.

Za projekt popisovanja praprotnic po srednjeevropski metodi v severovzhodni Italiji (koordinatorja E. Bona in F. Martini) smo izdelali preglednico razširjenosti vrst iz te skupine v mejnih kvadrantih med Slovenijo in Italijo v Posočju.

Vplivi na okolje pri načrtovani razširitvi smučarske proge Skripi 3 na Kaninu

Sodelavca: I. Dakskobler, B. Vreš.

Na trasi predvidene razširitve smučarske proge Skripi 3 na Kaninu smo popisali floro (praprotnice in semenke) in na njej ugotovili okoli 200 taksonov.

Biotopi Slovenije - CORINE

Vodja projekta: A. Seliškar.

Sodelavci: J. Dobravec, S. Tome, B. Vreš.

Na osnovi podatkovne baze o evropsko pomembnih habitatih, rastlinskih in živalskih vrstah in opisu izbranih mest je bila pripravljena publikacija *Biotopi*

Slovenije CORINE, v kateri je predstavljena metoda dela, kriteriji za izbor, sezname ogroženih vrst in vključenih habitatnih tipov ter pregled vseh opisanih mest z navedbo razlogov za uvrstitev med območja CORINE, človekovih dejavnosti in osnovnih podatkov o območjih. Izbrane rastline, živali in habitatni tipi so v prilogi prikazani na barvnih fotografijah.

Botanični terminološki slovar

Vodja projekta M. Košmrlj-Levačič.

Sodelavec: A. Seliškar.

V komisiji se je nadaljevalo izpisovanje izbranih terminov in na rednih sestankih redakcija gesel s področja ekologije, vegetacije, fitogeografije.

Podatkovna baza FLOVEGSI

Sodelavci: V. Babij, T. Čelik, M. Jeraj, A. Pirnat, A. Seliškar, B. Surina, B. Vreš, V. Žagar. *Zunanji sodelavci:* M. Kačičnik Jančar, T. Seliškar, D. Trpin.

FLOVEGSI je podatkovna baza za hranjenje bioloških podatkov (floristični, favnistični in vegetacijski popisi, literaturni podatki idr.), ki temelji na enotnih in standardiziranih sistemskih bazah. Baza je nastajala od leta 1997. Omogoča analizo podatkov, izdelavo različnih izpisov (etikete, seznime flore in favne, vegetacijske tabele, karte razširjenosti z UTM mrežo ali kvadranti srednjeevropskega kartiranja ipd.), povezavo z GIS-om in pripravo podatkov za prenos v druge, npr. statistične programe. Program je postavljen na SQL strežniku, ki omogoča dostop do baze preko interneta. Zaradi nerešenih vprašanj med ZRC in avtorjem programskega dela je po prvem trimesečju zastal nadaljnji razvoj aplikacije in je možna le omejena uporaba podatkovne baze.

ZNANSTVENI SESTANKI

XII SIEEC, Societatis Internationalis Entomofaunistica Europae Centralis. Zbornik povzetkov referatov. Slovensko entomološko društvo, ZRC SAZU in Prirodoslovni muzej Slovenije, Radenci, 20.–26. 5.

Vegetacija Slovenije in sosednjih območij 2001. Botanično društvo Slovenije in Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU, Ljubljana, 22.–24. 11.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Vodja: O. Dežman Jokić.

Knjižnični fond se je povečal za 387 enot; 253 enot

periodike in 131 knjig (nakupi, darila in zamenjave). Iz knjižnice si je 21 obiskovalcev in 24 sodelavcev izposodilo 1331 knjig. Knjižnica deluje v okviru Biblioteke SAZU.

Tajništvo: B. Šuštar, U. Sodec.

V tajništvu inštituta je bilo prejetih 69 in oddanih 147 uradnih dopisov.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- J. Dobravec, A. Seliškar, S. Tome, B. Vreš: *Biotopi Slovenije CORINE*. Založba ZRC, Ljubljana, 110 str.
- *Zbornik povzetkov referatov XII SIEEC, Societatis Internationalis Entomofaunistica Europae Centralis*. Uredil B. Drovenik. Slovensko entomološko društvo, ZRC SAZU, Prirodoslovni muzej Slovenije, Radenci, 15 str.
- *Zbornik povzetkov prispevkov simpozija Vegetacija Slovenije in sosednjih območij 2001*. Uredil A. Čarni. Botanično društvo Slovenije, Biološki inštitut J. H. ZRC SAZU, Ljubljana, 128 str.

OBISKI V INŠTITUTU

- Michael Malicky, dipl. ing., OÖ. Landesmuseums, Biologiezentrum, Linz, Avstrija, 1. 6.: baze podatkov.
- Dr. Davorin Medaković, Zavod za istraživanje mora Rovinj, Institut "Ruder Bosković", 11.–17. 6., 13.–17. 11.: terenske raziskave.
- Katarina Bulman, Prirodoslovni muzej v Jelenji Gori, Poljska, 2.–4. 8.: strokovni obisk.
- Prof. dr. Vlado Matevski, doc. dr. Mitko Kostadinovski, Prirodoslovno-matematična fakulteta, Skopje, Makedonija, 20.–31. 8.: raziskave terofitske vegetacije.
- Prof. Zhang Quing-Song in dr. Zhu Liping, Institut of Geographical Sciences and Natural Resources, Chinese Academy of Sciences, Beijing, Kitajska, 24. 9.: geomorfologija in kvartarna vegetacija Ljubljanskega barja.
- Suzana Kratovalieva, Zemlodelski inštitut, Skopje, Makedonija, 10.–18. 10.: obdelava segetalne vegetacije Makedonije.
- Prof. dr. Mladen Kerovec, mag. Sanja Gottstein, Zoologjski zavod, Prirodoslovno-matematični fakultet, Zagreb, Hrvaska, 14.–18. 12.: terensko delo.

- Dr. Barbara Martinčič, Institut za poljoprivredu i turizam u Poreču, Poreč, Hrvatska, 14.-18. 12.: terensko delo.

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA

Aljoša Pirnat

Ekologija edafskih vrst hroščev iz družin Pselaphidae in Scydmaenidae v dinarsko jelovo-bukovem gozdu (Omphalodo-Fagetum s.l.) na Krimu. Biotehniška fakulteta, Oddelek za biologijo, Ljubljana, 14. 7. – magistrsko delo.

Boštjan Surina

Jelovo-bukov gozd (Omphalodo-Fagetum s. lat.) v zahodnem delu ilirske florne province. Biotehniška fakulteta, Oddelek za biologijo, Ljubljana, 7. 12. – magistrsko delo.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Valerija Babij

Fitogeografska oznaka vodne, močvirske in obrežne flore v Pomurju. Mednarodni simpozij "Vegetacija Slovenije in sosednjih območij 2001", Botanično društvo Slovenije in Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU, Ljubljana, 23. 11.

Jonathan A. Coddington, Gustavo Hormiga, J. Miller, I. Agnarsson, Matjaž Kuntner

Extraordinary Spider Diversity in Guyana. Biodiversity of the Guyanas, Georgetown, Guyana, 7. 10.

Andraž Čarni

Jovan Hadži in Biološki inštitut. Tiskovna konferenca ob izidu knjige Življenje in delo akademika Jovana Hadžija, SAZU, 25. 1.

Lojze Marinček – sedemdesetletnik. Mednarodni simpozij "Vegetacija Slovenije in sosednjih območij 2001", Botanično društvo Slovenije in Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU, Ljubljana, 22. 11.

Andraž Čarni, Mitko Kostadinovski, Vlado Matevski

Vegetation of trampled habitats in the Republic of Macedonia as a habitat of some rare species. 44th IAVS Symposium, Vegetation and ecosystem functions, 29 July – 4 August 2001, Freising-Weihenstephan, 3. 8.

Andraž Čarni, Tomaž Hrovat, Petra Košir, Lojze Marinček, Urban Šile, Igor Zelnik, Valerija Babij
Sukcesije na cestnih brežinah v submediteranskem območju Slovenije. Simpozij "Succession on abandoned areas and application of remote sensing and GIS in vegetation science", Eastern Alpine and Dinaric Society for Vegetation Ecology, Trst, 31. 5.

Andraž Čarni, Josip Franjić, Željko Škvorc

Vegetacija gozdnih robov razreda Trifolio-Geranietea T. Müller 1961 na Hrvaškem. Mednarodni simpozij "Vegetacija Slovenije in sosednjih območij 2001", Botanično društvo Slovenije in Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU, Ljubljana, 23. 11.

Andraž Čarni, Marjan Jarnjak

Analysis of forest communities in Slovenia on a basis of the vegetation map. 44th IAVS Symposium, Vegetation and ecosystem functions, 29 July – 4 August 2001, Freising-Weihenstephan, 3. 8.

Analiza gozdnih združb s pomočjo GIS operacij. Mednarodni simpozij "Vegetacija Slovenije in sosednjih območij 2001", Botanično društvo Slovenije in Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU, Ljubljana, 23. 11.

Andraž Čarni, Lojze Marinček

Vegetation map of forest communities of Slovenia. 10th Workshop European Vegetation Survey, Rim, 30. 3.

Tatjana Čelik

Population dynamics of endangered species Coenonympha oedippus Fabricius, 1787 (Lepidoptera: Satyridae) on the Ljubljansko barje (Slovenia). 17. simpozij SIEEC, Radenci, 24. 5.

Barjanski rjavček (besedilo in fotografije). Razstava Ljubljansko barje in Iška, Prirodoslovni muzej Slovenije, 7. 11.

Barjanski rjavček – najbolj ogrožena vrsta med evropskimi dnevnimi metulji. Slovensko entomološko društvo Stefana Michelića, Ljubljana, 21. 11.

Boško Čušin

Pionirski gozdovi belega gabra na holocenskih terasah Nadiže. Mednarodni simpozij "Vegetacija Slovenije in sosednjih območij 2001", Botanično društvo Slovenije in Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU, Ljubljana, 22. 11.

Boško Čušin, Igor Dakskobler

Pioneer woods on abandoned meadows in the Breginj-

ski kot (Western Slovenia). Simpozij "Succession on abandoned areas and application of remote sensing and GIS in vegetation science", Eastern Alpine and Dinaric Society for Vegetation Ecology, Trst, 1. 6.

Igor Dakskobler

The flora and vegetation of Mt. Sabotin (western Slovenia). Mednarodna študentska delavnica Oddelka za krajinsko arhitekturo BF v Ljubljani in Goriskega muzeja, Nova Gorica, 9. 10.

Mitja Zupančič - sedemdesetletnik. Mednarodni simpozij "Vegetacija Slovenije in sosednjih območij 2001", Botanično društvo Slovenije in Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU, Ljubljana, 22. 11.

Jelovo-bukovi gozdovi v Posočju (Julijske Alpe, zahodna Slovenija). Mednarodni simpozij "Vegetacija Slovenije in sosednjih območij 2001", Botanično društvo Slovenije in Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU, Ljubljana, 22. 11.

Božidar Drovenik

Entomologische Untersuchungen der Fluss-Mur (Mura) am Beispiel der Käfer. 17. simpozij SIEEC, Radenci, 21. 5.

Hrošči (Coleoptera) v gozdovih in ohranjenost na rastiščih divjega petelina. Ogrožene živalske vrste v Sloveniji, Ljubljana, 18. 10.

Kozlički Slovenije. Raziskovalni tabor študentov biologije, Semič 2001, Semič, 26. 7.

Božidar Drovenik, Aljoša Pirnat

Žuželke v urbanem okolju. Seminar "Živa bitja v urbanem okolju". Zavod RS za solstvo, Murska Sobota, 15. 5.

Božidar Drovenik, Branko Vreš

Über der Verbreitung einigen monophagen Käferarten aus der Gattung Apion s. lato (Apionidae) und Ihren Futterpflanzen in Slowenien. 17. simpozij SIEEC, Radenci, 23. 5.

Petra Košir

Prispevek k sinsistematiki združbe Hacquetio-Fraxinetum Marinček 1990 in Wallnöfer et al. 1993. Mednarodni simpozij "Vegetacija Slovenije in sosednjih območij 2001", Botanično društvo Slovenije in Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU, Ljubljana 22. 11.

Matjaž Kuntner

Promiscuous Females, Castrated Males, and Eunuchs:

Phylogeny and Biology of Nephilinae Spiders. International Congress of Arachnology, Badplaas, South Africa, 26. 3.

Lojze Marinček, Petra Košir

Pflanzensoziologische Untersuchungen der Edellaubwälder in Slowenien. Simpozij "Succession on abandoned areas and application of remote sensing and GIS in vegetation science", Eastern Alpine and Dinaric Society for Vegetation Ecology, Trst, 31. 5.

Aleksander Marinšek, Jurij Diaci, Andraž Čarni

Naravna obnova gorskih bukovih gozdov v pragozdu Ravna gora (Slovenija). Mednarodni simpozij "Vegetacija Slovenije in sosednjih območij 2001", Botanično društvo Slovenije in Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU, Ljubljana, 23. 11.

Vlado Matevski, Andraž Čarni

Veronico-Cardaminetum graecae, nova asociacija iz reda Geranio-Cardaminetalia hirsutae v južnem delu Makedonije. Mednarodni simpozij "Vegetacija Slovenije in sosednjih območij 2001", Botanično društvo Slovenije in Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU, Ljubljana, 22. 11.

Davorin Medaković, Rajko Slapnik, Stanko Popović, Biserka Gržeta

The minerals of freshwater snail shells of Belgrandiella fontinalis and Belgrandiella kuesteri (Mollusca: Gastropoda: Hydrobiidae). Tenth Croatian-Slovenian crystallographic meeting, Lovran, Croatia, 22. 6.

Lorenz Neuhäuser-Happe, Aljoša Pirnat, Savo Brelih

Die Palpenkäfer Sloweniens. 17. simpozij SIEEC, Radenci, 23. 5.

Aljoša Pirnat

Pselaphidae. 27. srečanje entomologov sosednjih dežel, Ljubljana, 21. 10.

Kačji pastirji. Razstava iz ciklusa Narava Slovenije: Ljubljansko barje in Iska, Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana, 7. 11.

Andrej Seliskar

Vegetation of Slovenia - Results in the last decade. Delavnice Evropske vegetacijske raziskave, Rim, 30. 3.

A new version of Flo Veg Si software for storing and managing floristic and vegetation data.

Delavnice Evropske vegetacijske raziskave, Rim, 1. 4.

Habitatni tipi – zamenjava za sintakse? Mednarodni simpozij "Vegetacija Slovenije in sosednjih območij 2001", Botanično društvo Slovenije in Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU, Ljubljana, 23. 11.

Andrej Seliskar, Tomaž Seliskar, Branko Vreš
Biological Information System and implementation in the FloVegSi database. 17. simpozij SIEEC, Radenci, 21. 5.

Andrej Seliskar, Branko Vreš
Pregled raziskav in rezultatov na Biološkem inštitutu Jovana Hadžija in pomen za biotsko raznovrstnost. Posvet Biodiverzeta v Sloveniji. Ob 40-letnici Nacionalnega inštituta za biologijo, Ljubljana, 13. 9.

Andrej Seliskar, Branko Vreš, Boštjan Surina, Tomaž Seliskar
Uporaba geografskih informacijskih sistemov pri florističnih in vegetacijskih raziskavah v Sloveniji. Simpozij "Succession on abandoned areas and application of remote sensing and GIS in vegetation science", Eastern Alpine and Dinaric Society for Vegetation Ecology, Trst, 31. 5.

Rajko Slapnik
The shell mineralogy of freshwater and hypogean snails (Mollusca: Gastropoda: Hydrobiidae, Carychiidae) from some springs and caves in Slovenia. Svetovni malakološki kongres, Dunaj, 22. 8.
Mehkužci. Boris Žgajnar (ured.): Otroci o mehkužcih. Oddaja za otroke. Radio SLO I, 10. 8.

Irena Šereg, Matjaž Kuntner
Slovenian Araneology. International Congress of Arachnology, Badplaas, South Africa. 26. 3.

Urban Šile
Asociacija Salicetum cinereae Zólyomi 1931 v jugovzhodni Sloveniji. Mednarodni simpozij "Vegetacija Slovenije in sosednjih območij 2001", Botanično društvo Slovenije in Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU, Ljubljana, 22. 11.
Riparian willow communities and ground water table in SE Slovenia. 44th IAVS Symposium, Vegetation and ecosystem functions, 29 July – 4 August 2001, Freising-Weihenstephan, 3. 8.

Boštjan Surina, Andrej Seliskar
Vegetacija skalnih razpok na starih zidovih v Ljubljani. Mednarodni simpozij "Vegetacija Slovenije in so-

sednjih območij 2001", Botanično društvo Slovenije in Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU, Ljubljana, 23. 11.

Mihej Urbančič, Igor Daksobler
Spremembe talnih razmer in rastlinske sestave v črnem borovju (Fraxino orni-Pinetum nigrae) in v bukovju z dlakavim slečcem (Rhododendro hirsuti-Fagetum) po požaru. Mednarodni simpozij "Vegetacija Slovenije in sosednjih območij 2001", Botanično društvo Slovenije in Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU, Ljubljana, 23. 11.

Branko Vreš, Boštjan Surina
Hladnoljubna vegetacija grohotnih tal v mraziščih na Snežniku. Mednarodni simpozij "Vegetacija Slovenije in sosednjih območij 2001", Botanično društvo Slovenije in Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU, Ljubljana, 23. 11.

Igor Zelnik
Soodvisnost med vegetacijskim pokrovom in ekološkimi dejavniki na primeru obcestnih brežin. Mednarodni simpozij "Vegetacija Slovenije in sosednjih območij 2001", Botanično društvo Slovenije in Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU, Ljubljana, 23. 11.

Mitja Zupančič, Andrej Seliskar
State and protection of natural forest communities in the territory of Central Balkan (former Yugoslavia). Mednarodna delavnica "Uporaba in vrednotenje Karste naravne vegetacije Evrope", otok Vilm, 7.–11. 5.

Mitja Zupančič, Vinko Žagar
Zaraščanje kraških travnišč. Simpozij "Succession on abandoned areas and application of remote sensing and GIS in vegetation science", Eastern Alpine and Dinaric Society for Vegetation Ecology, Trst, 31. 5.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Valerija Babij
The University of Reading, Anglija, 26. 3. – 7. 4., izobraževanje o sodobnih raziskovalnih metodah v sistematiki rastlin.

Andraž Čarni
Prirodnomatematični fakultet, Univerzitet Sv. Kiri i

Metodij, Skopje, 10.–21. 4., raziskave terofitskih združb.

Šumarski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, 18.–20. 6., 11.–14. 7., raziskave vegetacije gozdnih robov.

Department of Botany, Masaryk University, Brno, 29. 1. – 2. 2., delavnica o programu JUICE.

Božidar Drovenik

Prirodoslovni muzej Dunaj, 23.–25. 2., določevanje hroščev in predavanja.

Prirodoslovni muzej Stuttgart, 26.–29. 10., določevanje hroščev in predavanja.

Prirodoslovnemuzej Frankfurt, 2.–4. 11., določevanje hroščev.

Marjeta Jeraj

Center za klimatske raziskave Univerze v Wisconsinu, Madison, ZDA; 1. 1. – 31. 7., pelodne, karpološke in antrakotomske analize.

Andrej Seliškar

Botanična ekskurzija na Portugalsko. Francosko botanično društvo, 16.–23. 4., popisovanje flore, herbarij.

PEDAGOŠKO DELO

Aljoša Pirnat

Raziskovalni tabor študentov biologije, Semič, 25.–27. 7.: somentorica koleopterološke skupine.

Aleš Gergeli, Učinkovitost ekstrakcije Tullgrenovega lijaka s 40W žarnico, mentorstvo naloge.

Špela Zemljič, Prispevek k poznavanju cenoze krešičev (Coleoptera: Carabidae), mentorstvo naloge.

Andrej Seliškar

Vegetacija Slovenije, vodenje strokovnih ekskurzij, 19. 5 in 8. 9.

Andrej Seliškar in Branko Vreš

Biodiverziteta, vodenje seminarja za učitelje in profesorje biologije, 13. 4.

MENTORSTVO

Metka Culiberg je bila mentorica doktorandki mag. Marjeti Jeraj.

Andraž Čarni je bil mentor doktorandu mag. Urbanu Šilcu in magistrandu Igorju Zelniku.

Igor Dakskobler je bil somentor doktorandu mag. Boštjanu Surini.

Božidar Drovenik je bil mentor magistrandki mag. Aljoši Pirnat in doktorandki mag. Tatjani Čelik.

Lojze Marinček je bil mentor doktorandki mag. Petri Košir.

Rajko Slapnik je bil mentor doktorandu Matjažu Kuntnerju.

Branko Vreš je bil mentor doktorandki mag. Valeriji Babij.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN SESTAVKI

Izvirni znanstveni članek

BIONDI, E., ČARNI, Andraž, VAGGE, I., TAFFETANI, F., BALLELLI, S. The vegetation of the *Trifolium medii*-*Geranieta sanguinei* Müller 1962 class in the central part of the Apennines (Italy and San Marino). *Fitosociol. (Pavia)*, 2001, letn. 38, št. 1, str. 55-65.

CULIBERG, Metka, ŠERCELJ, Alojz. Palinološke raziskave na snežniškem pogorju = Palynological research on the Snežnik Mts. *Razpr. - Slov. akad. znan. umet., Razr. naravosl. vede*, 2001, 42, 2, str. 47-61.

ČARNI, Andraž, HROVAT, Tomaž. Vegetacija gozdnih posek na dinarskem visokem krasu = [Vegetation of forest clearings in Dinaric Karst]. *Hladnikia (Ljubl.)*, 2001, št. 12/13, str. 57-65, ilustr.

ČUŠIN, Boško. Inicialne združbe na prodiščih reke Nadiže v zahodni Sloveniji (asociacija *Epilobio-Scrophularietum caninae* W. Koch & Br.-Bl. ex Müller 1974) = Initial Communities on the Gravel-banks of the Nadiža river in Western Slovenia (association *Epilobio-Scrophularietum caninae* W. Koch & Br.-Bl. ex Müller 1974). *Hladnikia (Ljubl.)*, 2001, št. 12/13, str. 67-78.

ČUŠIN, Boško. Prispevek k flori Breginjskega kota = A contribution to the flora of the Breginjski kot (western Slovenia). *Hladnikia (Ljubl.)*, 2001, št. 11, str. 5-16.

ČUŠIN, Boško, DAKSKOBLER, Igor. Floristične novosti iz Posočja (severozahodna in zahodna Slovenija) = Floristic novelities from the Soca Valley (northwestern and western Slovenia). *Razpr. - Slov. akad. znan. umet., Razr. naravosl. vede*, 2001, 42, 2, str. 63-85.

DAKSKOBLER, Igor. Vrsta *Paradisea liliastrium* (L.)

Bertol. v Krnskem pogorju (Julijske Alpe) = *Paradisea liliastrium* (L.) Bertol. in the Krn mountains (the Julian Alps). *Razpr. - Slov. akad. znan. umet., Razr. naravosl. vede*, 2001, 42, 2, str. 87-113, ilustr.

DROVENIK, Božidar. Hrošči (Coleoptera) v gozdovih in ohranjenost na rastiščih divjega petelina. *Gozd. vestn.*, 2001, letn. 59, št. 7/8, str. 314-316, ilustr.

DROVENIK, Božidar. Zanimivosti in novosti v favni sneženik (Coleoptera: Cantharidae) Slovenije. *Acta entomol. slov. (Ljubl.)*, dec. 2001, letn. 9, št. 2, str. 153-167.

FET, Victor, KUNTNER, Matjaž, SKET, Boris. Scorpions of Slovenia: a faunistic and biogeographical survey. V: FET, Victor (ur.), SELDEN, Paul A. (ur.). *Scorpions 2001: in memoriam Gary A. Polis*. London: British Arachnological Society, 2001, str. 255-265.

FRANJIC, Josip, ŠKVORC, Željko, ČARNI, Andraž. Numarička analiza fitocenoloških snimaka u bukovo-jelovim šumama (*Abieti-Fagetum* s. L.) u Hrvatskoj. *Šumar. list*, 2001, letn. 125, št. 1-2, str. 19-26, ilustr.

MARINČEK, Lojze, KOŠIR, Petra, ŠILC, Urban. Prispevek k sinsistematiki asociacije *Isoopyro-Fagetum* Košir 1962 = Contribution to the synsystematics of the association *Isoopyro-Fagetum* Košir 1962. *Hladnikia (Ljubl.)*, 2001, št. 12/13, str. 41-56, ilustr.

NOVAK, Tone, ČELIK, Tatjana. Scientific life and work of Narcis Mršič (1951-1997). *Ann. Ser. hist. nat.*, 2001, letn. 11, št. 1-23, str. 121-128, ilustr.

ŠILC, Urban. Združba z vrsto *Festuca rubra* kot dominantno vrsto na cestnih brežinah = Community with *Festuca rubra* as dominant species on roadside slopes. *Hladnikia (Ljubl.)*, 2001, št. 12/13, str. 79-86, ilustr.

ŠILC, Urban. Ruderal communities on sandy soil in south-eastern Slovenia. *Acta Biologica Slovenica (Ljubl.)*, 2001, vol. 44/1-2, str. 53-70.

VREŠ, Branko, SELIŠKAR, Andrej, BABI, Valerija, TRPIN, Darinka, KAČIČNIK, Martina. *Typha shuttleworthii* Koch & Sonder v Sloveniji = *Typha shuttleworthii* Koch & Sonder in Slovenia. *Razpr. - Slov. akad. znan. umet., Razr. naravosl. vede*, 2001, 42, 2, str. 255-273.

ZUPANČIČ, Mitja. Vegetacijska raziskovanja G. Tomažiča na Notranjskem Snežniku = Tomažič's researches in Snežnik mountains. *Hladnikia (Ljubl.)*, 2001, št. 12/13, str. 31-39, ilustr.

ZUPANČIČ, Mitja, ŽAGAR, Vinko. Asociacija *Salicetum waldsteinianae* Beger 1922 v jugovzhodnih apneniskih Alpah (Slovenija) = The association *Salicetum waldsteinianae* Beger 1922 in the southeast limestone Alps (Slovenia).

nia). *Razpr. - Slov. akad. znan. umet., Razr. naravosl. vede*, 2001, 42, 2, str. 275-310, ilustr., Tab.

Strokovni članek

ČELIK, Tatjana. Barjanski rjavček. V: GOGALA, Andrej, et al. *Narava Slovenije, Ljubljansko barje in Iška*. Ljubljana: Prirodoslovni muzej, 2001, str. 34-35, ilustr.

DAKSKOBLER, Igor. Lepi čevlji (*Cypripedium calceolus*) nad Bedrovo grapo pri Hudem polju. *Idrij. razgl.*, 2001, letn. 46, št. 1, str. 87-89, ilustr.

DAKSKOBLER, Igor. Notulae ad floram Sloveniae. 43. *Grafia golaka* (Hacq.) Rechb. *Hladnikia (Ljubl.)*, 2001, št. 11, str. 27-28.

DAKSKOBLER, Igor. Paradiževka dokončno v flori Slovenije. *Proteus*, jan. 2001, letn. 63, št. 5, str. 200-204, ilustr.

DAKSKOBLER, Igor, BAVCON, Jože, ČUŠIN, Boško, KOŠIR, Petra, VREŠ, Branko. Notulae ad floram Sloveniae. 45. *Scopolia carniolica* Jacq. *Hladnikia (Ljubl.)*, 2001, št. 11, str. 31-38.

DAKSKOBLER, Igor, JOGAN, Nejc (ur.). Nova naha jališča = New localities, *Asperula taurina*, *Asplenium fissum*, *Convolvulus cantabrica*, *Cotoneaster integerrimus*, *Epimedium alpinum*, *Frangula rupestris*, *Galeobdolon flavidum*, *Gladiolus illyricus*, *Hyssopus officinalis* subsp. *aristatus*, *Laserpitium krapfii*, *Leontodon hispidus* subsp. *brumatii*, *Pinus mugo*, *Pistacia terebinthus*, *Ruscus aculeatus*, *Seseli gouanii*, *Sesleria autumnalis*, *Taxus baccata*, *Trifolium noricum*, *Telekia speciosa*, *Veratrum nigrum*. *Hladnikia (Ljubl.)*, 2001, št. 11, str. 45-50.

DAKSKOBLER, Igor, PAPEŽ, Jože. Notulae ad floram Sloveniae. 44. *Quercus ilex* L. *Hladnikia (Ljubl.)*, 2001, št. 11, str. 28-31.

PIRNAT, Aljoša. Kačji pastirji. V: GOGALA, Andrej, et al. *Narava Slovenije, Ljubljansko barje in Iška*. Ljubljana: Prirodoslovni muzej, 2001, str. 29-31, ilustr.

SELIŠKAR, Andrej. Rastlinstvo. V: GOGALA, Andrej, et al. *Narava Slovenije, Ljubljansko barje in Iška*. Ljubljana: Prirodoslovni muzej, 2001, str. 23-25, ilustr.

SELIŠKAR, Andrej, SELIŠKAR, Tomaz. FloVegSi - biološki informacijski sistem: zasnova in programski paket ter podatkovna zbirka. *Proteus*, feb. 2001, letn. 63, št. 6, str. 264-272.

WRABER, Tone, ZUPANČIČ, Mitja. Ob osemdesetletnici botanika Ernesta Mayerja = On the occasion of the 80th anniversary of the botanist Ernest Mayer. *Razpr.*

- Slov. akad. znan. umet., Razr. naravosl. vede, 2001, 42, 2, str. 7-38, ilustr.

Poglavje ali samostojni sestavek v strokovni knjigi

DAKSKOBLER, Igor. Rastlinstvo in rastje. V: PAPEŽ,

Jože (ur.). *Panovec : včeraj, danes, jutri*. Nova Gorica: Mestna občina; Tolmin: Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota, 2001, str. 38-51, dodatek str. 186-190, ilustr.

SUMMARY

The institute was founded in 1950. It is part of the Scientific Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts. It is staffed by 20 researchers and 4 associates.

The main task of the institute is to investigate the natural heritage of Slovenia and to transform knowledge into application. The work in the institute is organised in working units according to the subject dealt with: 1.) Flora: polymorphism, endemism and horology of plants; 2.) Fauna of certain animal groups (molluscs, beetles, spiders, butterflies) - taxonomy, zoogeography and evolution and zoocenoses; 3.) Vegetation - vegetation science (phytosociology), structure, vegetation maps and ecology; 4.) Paleovegetation - history of vegetation.

The research work consists of several fundamental and applied projects and tasks: Flora, vegetation and fauna in Slovenia and in neighbouring areas; Biocenotical composition of virgin forests in Slovenia, Vegetation map of Slovenia in a scale of 1 : 50.000, Flora, fauna and vegetation of the Regional park Škocjanske jame, Estimation of data sources from the field of nature for the incorporation in the meta-data system EIONET/CDS, Investigation of the subterranean fauna in Istria (Jama Baredina, Pinicova and Markova jama) and the comparison of the animal found with those found in Slovenia, Syntaxonomical analysis of grazed short lived communities on abandoned fields in Slovenia and Macedonia and its syntaxonomical position in a broader European

scale, Comparison of forest edge vegetation in Slovenia and Croatia and its significance for the protection of forest ecosystems, Polymorphism of the group *Polygonum aviculare* in Slovenia; Structure, dynamics and threatening of the species *Coenonympha oedippus* Fabricius, 1787 on the Ljubljana moor, The paleovegetational investigation of the pile dwell Hočevarica on the Ljubljana moor; Noble leaf tree forests in the western part of the Illyrian floral province; Weed communities in SE Slovenia, Flooded and wet meadows of the *Molinietalia* in SE Slovenia, The *Omphalodo-Fagetum* in the western part of the Illyrian floral province; Revision of the spider subfamily Nephilinae (Tetragnathidae); Zoocenotical investigations of the edaphic beetles Scymaenidae and Pselaphidae in the dinaric spruce-beech forest (*Omphalodo-Fagetum*) on the Krim mountain; Map of *Pteridophyta* in the SE Alps; Botanical terminological dictionary; Forest fires in Slovenia; Biotops of Slovenia - CORINE, Database FLOVEGSI; The impact of the planned ski track on the environment on the Kanin mountain.

Other institutions and associates also participated in our projects. The results achieved are an important contribution to the knowledge of flora and fauna (natural heritage of Slovenia) and they explain the taxonomy, horology, dynamics, ecology of species and ecosystems. The results are directly used in praxis (environment evaluation measures, reconstruction of road slopes).

INŠTITUT ZA MEDICINSKE VEDE

ZNANSTVENI SVET

Akad. prof. dr. Lidija Andolšek Jeras, akad. prof. dr. Marjan Kordaš (predsednik), akad. prof. dr. Andrej O. Župančič, doc. dr. Majda Černič Istenič, doc. dr. Duška Knežević Hočevar.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: prof. dr. Marjan Kordaš.
Znanstveni sodelavki: doc. dr. Majda Černič Istenič (ddr.), doc. dr. Duška Knežević Hočevar.
Asistentka z doktoratom: dr. Lilijana Šprah (od 1. 4.).
Asistent z magisterijem: mag. Andrej Kveder.
Mlada raziskovalka: Urška Rajgelj (od 1. 11.).
Honorarni sodelavki: mag. Irena Rožman, Sanja Cukut.

TEMELJNE RAZISKAVE

Rodnostno vedenje prebivalcev Slovenije

Vodja projekta: M. Černič Istenič.

Sodelavca: D. Knežević Hočevar, A. Kveder.

Opravljeni sta bili analizi, ki sta temeljili na osnovi podatkov raziskave Prebivalstvo, družina in blaginja: stališča do politik in ukrepov, izvedene v letu 2000. Trend naraščanja deleža rojstev v zunajzakonskih zvezah nas je spodbudil k proučitvi razlik v stališčih do tematik, povezanih s populacijsko problematiko med poročenimi in neporočenimi in posredno stem k pojasnitvi razlik v njihovem rodnostnem vedenju. Pregled stališč do zakonske zveze in starševstva, ocen o spremembah v načinu življenja in zaznavanju vzrokov nizke rodnosti ter preferenc do posameznih populacijskih ukrepov je le delno potrdil hipotezo o razlikah med anketiranci iz zakonskih in zunajzakonskih zvez. Anketiranci iz obeh skupin so zelo pogosto izbirali in izražali naklonjenost enakim

trditvam in možnostim. Taki rezultati nakazujejo, da skupini poročenih in neporočenih z vidika upoštevanih stališč nista homogeni skupini. Analiza je nakazala potrebo po nadaljnjem proučevanju razlik med posamezniki, ki živijo v zakonskih in zunajzakonskih zvezah, ob večjem upoštevanju retrospektivnega vidika in uporabe kvalitativnih metod proučevanja.

Rodnost je tesno povezana z migracijskimi tokovi, saj ti spreminjajo starostno strukturo prebivalstva in s tem obseg potencialnih staršev. V luči povečanega priliva ilegalnih emigrantov v letih 1999 in 2000 ter prihodnjih obveznosti Slovenije do emigrantov kot morebitne nove članice EU, je bila izvedena analiza odnosa prebivalcev Slovenije do tujcev. Izčrpen pregled stališč do tujcev, zaznavanj njihove prisotnosti v okolju in pričakovanj do političnih ukrepov v zvezi z reševanjem njihove problematike je pokazal, da je slovensko prebivalstvo do tujcev dokaj zadržano. Sprejema jih sicer kot pomemben vir zadovoljevanja potreb trga delovne sile in vzdrževanja sistema socialnega varstva. Toda ko gre za njihovo vključevanje v družbeno in politično življenje ter izražanje lastnih kulturnih vzorcev vedenja, je naklonjenost dokaj majhna. Pri tem nekatere skupine še posebej izstopajo: osebe z nižjo izobrazbo, prebivalci podeželja, kmetje, starejši, verni, desno politično usmerjeni in anketiranci slovenske narodnosti. Predvidene primerjalne analize v okviru projekta PPA bodo pokazale, koliko se slovensko prebivalstvo v odnosu do tujcev razlikuje od prebivalstva drugih evropskih držav.

V okviru istega raziskovalnega programa je bil opravljen pregled in ocena poročanja "slovenskega javnega tiska" o rodnosti na Slovenskem. Identificirana in ocenjena je bila vsebina različnih diskurzov o rodnosti ter pregledana pogostost zapisov od leta 1968 dalje. Namen analize je bil ugotoviti, ali obstajajo značilna obdobja, ko se je o rodnosti na Slovenskem razpravljalo na poseben način. Izkazalo se je, da je bila nocija o številčni majhnosti slovenske nacije poudarjena zlasti v začetku devetdesetih let, v času oblikovanja slovenske državnosti. Retorika zapisov je večinoma kazala konture katastrofičnosti v smislu "slovenskemu narodu grozi izumrtje", bojazen pred izumrtjem pa se je nanašala zgolj na "Slovence". Pregled in analize tiska, še posebej tistih tekstov, ki govorijo o priselitvah oziroma o migracijski politiki, je razkril odkrito ksenofobičnost v smislu "tujci ne bodo rešili problema slovenske natalitete". Retorika tovrstnih zapisov izkazuje svojevrsten pa-

radoks: na eni strani so v ospredju sklicevanja na bolj liberalne vrednote nove državnosti v slogu "Evrope brez meja", na drugi strani pa se zapisi o rodnostni problematiki na Slovenskem zožijo na aktiviranje nacionalističnega mita o biološki ogroženosti slovenskega naroda in posledično sugerirajo "upravičeno zapiranje" nacionalnega prostora pred tujci. Gornjim ugotovitvam je sledila interpretacija v okviru uveljavljenih paradigem troje specializacij socialne in kulturne antropologije: antropologije etničnosti in nacionalizma, antropologije mednarodnih meja in demografske antropologije. Pokazalo se je, da imajo vse tri specializacije skupni imenovalac v kritiki klasične demografske definicije populacije in opredelitve njenega članstva, kjer prevladujejo v nacionalistično ideologijo ovite zdravorazumske razlage rodnostnega vedenja, ki večinoma ne ločijo "številnih glasov" različnih družbeno pomembnih akterjev. Na podlagi te ugotovitve oblikujemo teoretični okvir, ki bo služil kot razlagalni model terenske raziskave v dolini spodnje Kolpe, ki jo načrtujemo v naslednjem letu.

V ospredju bo proučevanje rodnostnega vedenja v dveh "etnografskih skupnostih" obmejnega prebivalstva, katerih člani se imajo za potomce Uskokov: domačine t. i. pravoslavnih naselij (Bojanci, Milići, Paunovići itd.) ter domačine grško-katoliške veroizpovedi na območju Žumberačke krajine v Sloveniji in na Hrvaškem. V izbrani lokaciji bomo proučevali procese družbenih mejnosti nacionalne populacije (medsebojna kolektivna razlikovanja, mejni režim (mednarodni, Schengenski, maloobmejni), dnevne migracije itd.) ter tako oblikovali kontekstualni okvir za razlago rodnostnega vedenja proučevane populacije. Vzporedno z zbiranjem in pregledom sekundarnih virov (arhivi, lokalna glasila ipd.) so bili novembra 2001 opravljeni že prvi preliminarni intervjuji in t. i. uvajanje na terenu.

Nadaljevali smo s pripravo podatkovne zbirke za izvedbo mednarodno-primerjalne analize razlik v kontracepcijskem vedenju moških in žensk z različno partnersko zgodovino. Obstoječo podatkovno bazo za Slovenijo smo nadgradili s podatki drugih držav (Finske, Madžarske, Španije in Portugalske). Raziskovalno delo se je nadaljevalo tudi na področju metodoloških raziskav. Proučevali smo problematiko neodgovorov na anketna vprašanja. Najnovejša pridobitev je meta-podatkovna zbirka vprašanj, vključenih v raziskavo o rodnosti in družini v 18 državah vključno s Slovenijo. Omogoča proučevanje skupnih vplivov značilnosti posameznika in značil-

nosti merskega inštrumenta (vprašalnika) na kvaliteto pridobljenih podatkov. Rezultati raziskovanja na področju metod anketnega zbiranja podatkov imajo poleg akademske vrednosti tudi praktično vrednost. Služijo kot izhodišče za izdelavo kvalitetnejših merskih inštrumentov, ki zagotavljajo točnejše podatke in boljše napovedi.

Analiza dejavnikov tveganja za mladostniške nosečnosti v Sloveniji

Vodja projekta: L. Šprah.

Sodelavki: U. Rajgel, I. Rožman.

Namen raziskave je spoznati značilnosti spolnega in kontracepcijskega vedenja mladostnikov, ki vplivajo na pojavnost mladostniških nosečnosti. Tega se lotevamo z analizo razpoložljivega zgodovinskega gradiva ter primerjalne analize dveh novejših podatkovnih zbirk: Socialni, demografski in medicinski vidiki nizke rodnosti v Sloveniji iz leta 1989 ter Rodostno vedenje Slovencev iz leta 1995. V preteklem letu smo opravili pregled relevantne literature in glavnih teoretičnih konceptov s tega področja.

Primerjava desenzitizacijskih učinkov ibogaina in MK-801 na motorično aktivnost živali z unilateralno poškodbo nigro-striatne poti

Vodja projekta: L. Šprah.

Pri razvoju in nastanku odvisnosti so prisotni tudi pojavi kot sta toleranca in povečana senzitivnost na učinke psihotropnih snovi. Zaviranje omenjenih pojavov bi lahko preprečilo razvoj in nastanek odvisnosti na eni strani, po drugi strani pa blazilo (odpravljalo) abstinencijske znake. Nevrotransmitorskih sistemov in receptorskih mehanizmov, ki so vpleteni v pojavljanje/zaviranje tolerance in povečane senzitivnosti na učinke psihotropnih snovi, je več. V naši raziskavi smo se osredotočili na glutamatni in dopaminski nevrotransmitorski sistem, kjer smo primerjali že znane učinke na lokomotorno vedenje antagonista na NMDA receptorjih, MK-801 z ibogainom, ki je prav tako antagonist na NMDA receptorjih, za katerega pa se je izkazalo v predkliničnih študijah, da je zanimiv zaradi tega, ker zavira/odpravlja tako psihične kot tudi telesne abstinencijske znake. Rezultati, ki smo jih dobili, so pokazali povsem različne učinke primerjanih substanc, čeprav obe učinkujeta kot antagonista na NMDA receptorjih. Po-

večani lokomotorni odgovor živali na dopaminski agonist, ki so bile pretretirane z ibogainom, nakazuje možnost, da se po vnosu ibogaina poveča senzitivnost na psihotropne snovi. To bi v praksi lahko pomenilo, da odvisniki, ki kombinirajo uživanje ibogaina z drogo v običajnih odmerkih, tvegajo "overdose". Povečana senzitivnost dopaminskega sistema po jemanju ibogaina je verjetno razlog za že opisano zmanjšano potrebo po ponovnem zaužitju droge ter zmanjšano intenzivnost psihičnih in telesnih abstinencijskih znakov. Objava članka z opisano študijo je predvidena v reviji *Behavioral Brain Research*.

Farmakološko uravnavanje hrepenenja po drogah na živalskem modelu odvisnosti ("Conditioned place preference model") od kokaina

Vodja projekta: L. Šprah.

S študijo (podoktorskim projektom) nadgrajujemo spoznanja iz predhodne raziskave stem, da uvajamo tudi novo metodo za proučevanje odvisnosti - Conditioned place preference model. Njen namen je pojasniti nekatere receptorske mehanizme v dopaminskem in glutamatnem nevrotransmitorskem sistemu, ki so vpleteni v uravnavanje hrepenenja po drogah (drug craving). Metoda se je postavljala od maja do novembra, v decembru pa smo preliminarno testirali nekaj protokolov, na osnovi katerih trenutno poteka študija. Rezultati bodo znani v juliju 2002.

Rodnost in samomorilnost v Sloveniji

Vodja projekta: O. Tekavčič Grad.

Sodelavka: Sanja Sukut.

Pričeli smo s študijem (sociološke) literature na to temo in s kritičnim pregledom medicinskega oz. psihiatričnega modela samomora ter dosedanjega proučevanja samomora v Sloveniji.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Knjižnica

Število knjižničnih enot se je povečalo za 40 enot. Knjižnica je naročena na revije *Public Opinion Quarterly*, *Journal of Official Statistics*, *Journal of the American Statistical Association*, *Survey Methodology*, *European Journal of Population*.

Dokumentacija

Reorganizirali in dopolnili smo podatkovno zbirko Rodnostno vedenje Slovencev z natančnim vnosom imen slovenskih naselij, v katerih so živeli anketiranci v času izvajanja ankete, in izčrpnimi opisi njihove poklicne dejavnosti. Imena naselij so bila kodirana v ustrezne identifikacijske kode po vzgledu kodirnega seznama Inštituta za geografijo. Tako pripravljena podatkovna zbirka je pripravljena za geokodiranje celotne zbirke in za dopolnjevanje s podatki, ki so vezani na naselja ali ustrezne višje geografske enote. Dopolnjena podatkovna zbirka omogoča vključitev širšega družbenega konteksta v analitične modele pojasnjevanja rodnostne dinamike ter izčrpno primerjalno analizo med geografskimi enotami v Sloveniji.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- PPA2 (Acceptance of Population-related Policies 2): neformalna skupina, ki med seboj povezuje raziskovalce iz 15 evropskih držav, ki si s prijavo na 5. okvirni program EU prizadeva izpeljati mednarodni primerjalni projekt. Slovenija pri tem sodeluje z raziskavo Prebivalstvo, družina in blaginja: stališča do politike in ukrepov.
- GGP (Generation and Gender Programme): neformalna skupina raziskovalcev, ki pod okriljem Združenih narodov Ekonomske komisije za Evropo s sedežem v Ženevi pripravlja zasnovo novega mednarodnega projekta na podlagi izkušenj predhodnega projekta FFS (Fertility and Family Survey), pri katerem so sodelovali tudi sodelavci inštituta.
- BAS-SAC (Centre for Border Area Studies – Centro Studi sulle Aree di Confine): mednarodna raziskovalna skupina, ki se ukvarja s proučevanjem obmejne problematike.

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA

Andrej Kveder

Neodgovori na anketna vprašanja. Fakulteta za družbene vede, Ljubljana, 16. 5. – magistrsko delo.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Majda Černič Istenič

Differences in population-related policy acceptance between married and cohabiting unions. European Population Conference 2001, Helsinki, Finska, 7.–9. 6.

Rural-urban difference in population-related policy acceptance to foreigners in Slovenia. XIX European Congress for Rural Sociology, Dijon, Francija, 3.–7. 9.

Rodnostno vedenje prebivalcev Slovenije. Predavanje v okviru seminarja "Metodika pouka verstev in etike", Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport RS, Ljubljana, 3. 4.

Duška Knežević Hočevar

"A vanishing nation": fertility as constitutive topic of national discourse. European Population Conference 2001, Helsinki, Finska, 7.–9. 6.

Aktivni diskusijski prispevek na konferenci Europe 2021: Beyond visible and invisible borders, v organizaciji British Council, Krakov, Poljska, 26.–28. 4.

Moderatorica in diskutantka na konferenci "Borders old and new: towards a theoretical and applicative framework", v organizaciji mednarodne raziskovalne skupine BAS-SAC (Centre for Border Area Studies – Centro Studi sulle Aree di Confine), Ankaran, 16.–18. 9.

Rasistični diskurz v študijih o rodnosti. Moderna antropologija, Institutum Studiorum Humanitatis, Ljubljana, 20. 11.

Andrej Kveder

(Not) Answering Survey Questions: a Cross Cultural Insight. The 53rd Session of the International Statistical Institute, Seul, Republika Koreja, 22.–29. 8.

A question based Approach to Item Nonresponse Modeling. 12th International Workshop on Household Survey Nonresponse, Oslo, Norveška, 12.–14. 9.

Lilijana Šprah

Nevrobiologija odvisnosti. Mednarodno interdisciplinarno srečanje adiktologov, psihiatrov, nevrologov in nevropediatrov, Ljubljana, 23. 3.

Irena Rožman

Zgodovinski oris spolnosti na Slovenskem I in II. FF, Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo, Ljubljana, 26. 2. in 3. 3.

Kultura rojstva v 19. in 20. stoletju na Slovenskem. Družabno družboslovje, galerija Media Nox, Maribor, 17. 5.

Spolna vzgoja v šoli. Z družbo v družbo za učitelje 4. in 5. razredov osnovne šole, Ljubljana, 18.-19. 5.

Življenjska raven kmetov na primeru župnije Velike Brusnice. Biotehniška fakulteta, Oddelek za agronomijo, Ljubljana, 12. 12.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Majda Černič Istenič, Andrej Kveder

1st Meeting of the Informal Working Group of the Generations and Gender Programme. Budimpešta 24.-25. 9.

PEDAGOŠKO DELO

Majda Černič Istenič

Ruralna sociologija. Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za agronomijo, Katedra za agrarno ekonomiko, ruralno sociologijo, razvoj podeželja.

Andrej Kveder

Logistična regresija in Analiza zgodovinskih dogodkov. Predavanja in vaje v okviru predmeta Izbrana poglavja iz statistike, dodiplomski študij Sociologija - družboslovna informatika na Fakulteti za družbene vede.

Lilijana Šprah

Nevrotransmitorski sistemi in odvisnost. Vabljen predavanje v okviru predmeta Nevrologija za psihologe, Medicinska fakulteta, poletni semester.

Nevrobiologija odvisnosti. Vabljen predavanje na podiplomskem študiju iz psihopatologije, Medicinska fakulteta, Psihijatrija, poletni semester.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBI

ČLANKIN SESTAVKI

Izvirni znanstveni članek

ROŽMAN, Irena. Sezona sklepanja zakonskih zvez v drugi polovici 19. stoletja na Slovenskem. *Tradit. - Inšt. slov. narodop.* Ljublj., 2001, 30, 2, str. 53-64.

ROŽMAN, Irena. "Veliko jih mora trpeti ali pa se izseljevati ...": rast in gibanje prebivalstva v župniji Velike Brusnice med letoma 1840 in 1945. *Rast (Novo mesto)*, oktober 2001, let.12, št.5(77), str. 481-487, tabele.

Objavljenopredavanje na znanstveni konferenci

ČERNIČ ISTENIČ, Majda. *Differences in population-related policy acceptance between married and cohabiting unions.* [Helsinki: Väestöliitto, 2001]. <http://www.vaestoliitto.fi/EAPS2001.htm>.

Objavljeno predavanje na znanstveni konferenci

KVEDER, Andrej. (Not) answering survey questions: a

cross cultural insight. V: *53rd session of the International Statistical Institute*, (Bulletin of the International Statistical Institute, tome 59). [Seoul: International Statistical Institute: = Institute international de statistique, 2001], str. 409-410, tabela.

MONOGRAFIJE

Znanstvena monografija

OBERSNEL-KVEDER, Dunja, KOŽUH-NOVAK, Mateja, ČERNIČ ISTENIČ, Majda, ŠIRCELJ, Milivoja, VEHOVAR, Vasja, ROJNIK, Barbara. *Fertility and family surveys in countries of the ECE region: standard country report: Slovenia*, (Economic studies, no. 10r). New York; Geneva: United Nations, 2001. XII, 107 str., graf. prikazi.

STROPNIK, Nada, ČERNIČ ISTENIČ, Majda. *Prebivalstvo, družina in blaginja: statistična do politike in ukrepov.* Ljubljana: Institut za ekonomska raziskovanja, 2001. 136 str., graf. prikazi, tabele.

SUMMARY

In the year 2001 the research group of the Institute of Medical Sciences devoted its efforts to various topics.

Two analyses based on the PPA international project data were carried out. The first one dealt with the differences in the acceptance of the family policies among the citizens involved in the cohabitation and those in the marital unions. The second one discussed the attitudes of the citizens of the Republic of Slovenia towards foreigners. Both reports are included in the preliminary phase of international comparisons and imply the need for further enrichment of the quantitative data on attitudes and expectations. Further involvement should be concentrated along the retrospective contextual data as well as qualitative approaches featuring in depth-interviews on family histories.

One of the emphases of the work was also on the overview and analysis of Slovenian public print on fertility in Slovenia. The occurrence of the articles was predominantly concentrated at the beginning of the nineties that were marked with the formation of the Slovenian nation state. The texts reflect an interesting paradox. On one hand the authors emphasize the more liberal values of the new nation state like "Europe without borders". On the other hand the discussions on fertility focus on the activation of the nationalistic myth about the biological endangerment of the Slovenian nation. The latter invoked an idea about the "justified enclosure" of the Slovenian national space against the foreigners. The interpretation of the observed phenomena is embedded within the three major paradigms: anthropology of ethnicity and nationalism, anthropology of international borders and demographic anthropology. Methodological efforts were mainly focused on the research of the item nonresponse. The newest achievement in this field is the construction of the meta database combining respondents' and questionnaire characteristics. Such a data source is an essential tool in the analysis of combining different impacts on data quality. It is also a starting point for a construction of better questionnaires and thus a strong

predisposition towards higher quality data and more accurate predictions.

A newly developing topic within our institute is also the research on reproductive and contraceptive behavior of the adolescents. The main investigation is aimed towards the analysis of the influence of those topics on the adolescent pregnancies in Slovenia. The research effort is manifested in the field of collecting historical contextual data as well as in the analysis of contemporary data on adolescent fertility and pregnancies. The contemporary analysis focuses mainly on the comparison of two fertility surveys carried out in the years 1989 and 1995. In the year 2001 necessary preliminary steps were taken. Relevant literature as well as the relevant theoretical concepts of the field were reviewed and evaluated and thus preparing a solid grounds for the forthcoming analytical results.

On the drug addiction field we conducted the study with ibogaine. Ibogaine has gained attention as a possible medication for treating substance use disorders since evidence for the "anti-addictive" properties of ibogaine has come from preclinical studies. In our research we studied how ibogaine interferes with glutamatergic and dopaminergic neurotransmission systems, which are important involved in appearance / diminish of tolerance and sensitization to drug effects. Our research findings indicated that ibogaine-enhanced sensitization of dopaminergic neurotransmission system probably underlies diminished drug craving and alleviation of withdrawal symptoms described in former studies. These findings will be completed with a new method for drug addiction research - Conditioned place preference model in order to reveal some glutamate and dopamine receptor mechanisms that underlie drug craving.

As an addition to the institute's work a new project on Fertility and suicidal behavior in Slovenia was introduced. In this regard only preliminary overview of the relevant (sociological) literature and a critical evaluation of medical (psychiatric) model of suicide and contemporary research on suicide in Slovenia was carried out.

INŠTITUT ZA BIOGRAFIKO IN BIBLIOGRAFIKO

ZNANSTVENI SVET

Akademiki prof. dr. Kajetan Gantar (predsednik), prof. dr. Vasilij Melik in dr. Mitja Zupančič, dr. Tomaž Erzar, Martin Grum, doc. dr. Mateja Matjašič Friš, doc. dr. Andrej Vovko.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: doc. dr. Andrej Vovko, znanstveni svetnik.

Znanstvena sodelavca: dr. Tomaž Erzar, doc. dr. Mateja Matjašič Friš.

Višji strokovni sodelavec: Martin Grum.

TEMELJNE RAZISKAVE

Biografske in bibliografske raziskave z dokumentacijo (dolgoročni program)

Vodja raziskovalnega programa: A. Vovko

Metodološki vidiki biobibliografskih raziskav

Vodja projekta: A. Vovko

Delo na Institutu je potekalo podobno kot v prejšnjih letih in je bilo usmerjeno predvsem v tri temeljne naloge: v dopolnjevanje biografsko-bibliografske podatkovne zbirke, proučevanje in objavljanje biobibliografskih raziskav in pripravljanje gradiva za novi *Slovenski biografski leksikon*. Biografsko-bibliografska podatkovna zbirka je dostopna tako klasično v osebnih mapah arhiva *SBL* kot postopoma tudi v obliki računalniških zapisov. V mapah so zbrani podatki o preko 12.000 vidnih osebnostih, pomembnih za slovensko preteklost in sedanjost. Na prošnjo institucionalnih in individualnih uporabnikov je bilo

pripravljenih več tudi zelo obsežnih pisnih informacij, podano pa je bilo tudi preko 500 ustnih in telefonskih bio-bibliografskih informacij, predvsem avtorjem člankov za *Enciklopedijo Slovenije* in *Slovenski splošni leksikon* kot tudi drugim posameznim raziskovalcem, zlasti študentom. V letu 2001 smo pospešeno nadaljevali vpisovanje v računalniško *Slovensko bio-bibliografsko podatkovno zbirko*, ki je bila tudi dopolnjena z nekaterimi novimi polji. Tako je bil omogočen popis arhiva *SBL-a*, ki je bil nato v letu 2001 popisane do polovice (približno 6.000 map). Poleg tega je bilo v zbirko vnesenih 4.000 novih zapisov.

Nadaljevalo se je raziskovanje, pripravljanje za objavo in objavljanje drugih biografsko-bibliografskih tem, med drugim raziskave novih spoznanj o vidnih slovenskih osebnostih, v veliki meri tudi o tistih doslej pretežno zamolčanih ali neustrezno ovrednotenih, zlasti o dr. Lambertu Ehrlichu, Francu Mihaelu Paglovcu, dr. Pavlu Turnerju, dr. Lavoslavu (Leopoldu) Gregorecu in Janošu Golcu. Raziskani so bili nekateri značilni vidiki pisanja nekaterih slovenskih revij, tako *Slovenskega Branika* in *Straže v viharju*, nadaljevalo pa se je temeljito biografsko raziskovanje in objavljanje rezultatov o udih Družbe sv. Mohorja na matičnem slovenskem ozemlju, v zamejstvu in izseljenstvu, med drugim na Goriškem, v Bosni in Hercegovini, na Hrvaškem, v Egiptu in Vestfaliji. Mateja Matjašič Friš je v študijskem letu 2001/2002 na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete v Ljubljani vpisala magistrski študij s temo *Življenje in delo dr. Lavoslava Gregorca*.

V okviru priprav na novi *Slovenski biografski leksikon* so sodelavci Inštituta zbirali in dopolnjevali podatke o slovenskih osebnostih doma in v tujini. Tako so dodatne podatke o slovenskih izseljencih zbrali tudi s sofinanciranjem študijskega potovanja in raziskovanja v Argentini, ki ga je v oktobru in novembru 2001 opravil dr. Matija Ogrin z Inštituta za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU. Drugi poudarki pri zbiranju in preverjanju biografskih podatkov so bili med drugim na geografiji, osebnostih iz severovzhodne Slovenije, raziskovanju vidnih slovenskih filozofov ter novih paradigem v biografiki in na teoriji osebnosti ter proučevanju metod psihoanalitičnega in biblično-teološkega razumevanja posameznika in njegovih odnosov. V pripravi je predlog geslovnika za novi *Slovenski biografski leksikon*, ki bo kot druga publikacija v inštitutski seriji *Življenja in dela*, Biografske in bibliografske studije izšel predvidoma sredi leta 2002.

Martin Grum je začel s pripravo *Leksikona sloven-*

skih psevdonimov. V njem želi zbrati vse razrešene psevdonime pišočih Slovencev in Slovencev in pripadnikov drugih narodov, ki so objavljali v slovenskih monografskih in periodičnih publikacijah do leta 1945. Delo je zasnovano kot računalniško vodena podatkovna zbirka, izšlo pa bo tudi kot monografija v inštitutski zbirki *Življenja in dela*. Ob koncu leta 2001 je bilo v zbirki 6.820 psevdonimov in kriptonimov (šifre in najrazličnejše druge oznake), ki pripadajo 1.899 različnim avtorjem. Viri za oblikovanje podatkovne zbirke so najrazličnejše bibliografije in katalogi v Narodni in univerzitetni knjižnici. Ob tem raziskovanju so bila zbrana in pregledana tudi nekatera temeljna dela o psevdonimologiji (vedi o psevdonimih), ki bodo služila za pripravo spremne študije v leksikonu.

Martin Grum se je v letu 2001 intenzivno vključil v delo *Področnega specializiranega informacijskega centra za humanistiko*, ki je bil pri ZRC SAZU ustanovljen leta 1999. Namen centra za humanistiko je sodelovanje pri načrtovanju razvoja informacijske infrastrukture, tj. predvsem koordinacija nabave informacijskih virov za področje humanistike ter razvoj metodologije in pripomočkov za usklajeno vsebinsko obdelavo dokumentov v okviru sistema COBISS. Doslej so bila pripravljena obsežna navodila za prevajanje Seznama predmetnih oznak SEARS (120 str.), opravljeni so bili informativni in svetovalni sestanki z vsemi, ki so v okviru ZRC SAZU vključeni v ta projekt, od novembra 2001 pa Martin Grum intenzivno prevaja predmetne oznake s področja literarnih ved.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

T. Erzar je član uredniškega odbora filozofske znanstvene revije *Problemi*.

M. Matjašič Friš je od januarja 2001 članica uredniškega odbora in tehnična urednica znanstvene revije *Casopis za zgodovino in narodopisje* ter članica uredniškega odbora in tehnična urednica novoustanovljene humanistične znanstvene revije *Studia historica Slovenica*.

A. Vovko je član glavnega uredniškega odbora *Enciklopedije Slovenije* ter član uredniških odborov znanstvenih revij *Šolska kronika*, *Dve domovini / Two Homelands* in *Studia Historica Slovenica*.

A. Vovko je v letu 2001 zaključil svoje delo kot član slovensko-italijanske zgodovinsko-kulturne komisije, ki je končala z delom in objavila zaključno poročilo.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Martin Grum

Slovenska bio-bibliografska podatkovna zbirka. Predavanje na ZRC SAZU, Ljubljana, 22. 5.

Andrej Vovko

Poskusna gesla za novi Slovenski biografski leksikon. Intervju na Radiu Koper, oddaja "Kulturna panorama", 13. 3.

Poskusna gesla za novi Slovenski biografski leksikon. Tiskovna konferenca na ZRC SAZU, Ljubljana, 29. 3.
Poskusna gesla za novi Slovenski biografski leksikon. Intervju na Radiu Slovenija, 1. program, oddaja "Kulturni mozaik", 31. 3.

Narodna zavest kot povezovalni člen med Slovenci doma in po svetu. Vodenje okrogle mize na VIII. taboru Slovencev po svetu izseljenskega društva Slovenija v svetu, Ljubljana Šentvid, 23. 6.

Gigant izpod Sv. Višarj dr. Lambert Ehrlich. Predavanje na Srečanju treh Slovenij, Sv. Višarje, 5. 8.

Odnos stražarjev do drugih organizacij. Referat na mednarodnem znanstvenem simpoziju "Ehrlichov simpozij", Rim, 6. 9.

Slovensko šolstvo na prehodu iz 19. v 20. stoletje. Referat na znanstvenem simpoziju ob 100-letnici začetka gradnje prve slovenske gimnazije v Zavodu sv. Stanislava, Ljubljana Šentvid, 8. 11.

Slovenski krščanski demokrati. Referat na mednarodnem znanstvenem simpoziju "Demokratska opozicija Slovenije. Ob 10-letnici osamosvojitve Slovenije", Pedagoška fakulteta v Mariboru, 22. 11.

PEDAGOŠKO DELO

Tomaž Erzar

Temeljni pojmi družinske in zakonske terapije. Predavanja in vaje na podiplomskem programu specializacije Teološke fakultete Univerze v Ljubljani.

Mateja Matjašič Friš

Ergonomija z varstvom pri delu. Predavanja in vaje na Fakulteti za gradbeništvo Univerze v Mariboru.

Andrej Vovko

Novejša kulturna zgodovina. Predavanja in vaje na Oddelku za sociologijo Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru.

Sodelovanje pri individualnih podiplomskih programih Marjetke Balkovec Debevec in dr. Mateje Matjašič Friš na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani.

MENTORSTVO

Andrej Vovko je bil v letu 2001 somentor pri magistrskih nalogah Cvetke Petelinšek in Tomaža Kladnika na Pedagoški fakulteti Univerze v Mariboru ter Damjane Krivec na Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani, ki so jih kandidati uspešno obranili. Bil je tudi mentor pri uspešno opravljeni diplomu Muktanada Joebstla na Pedagoški fakulteti Univerze v Mariboru.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN SESTAVKI

Izvirni znanstveni članek

VOVKO, Andrej. Franc Mihael Paglovec v luči biografskih objav. V: HUMAR, Marjeta (ur.). *Paglovčev zbornik : [zbornik referatov s Simpozija o Francu Mihaelu Paglovcu (1679-1759)]*. Kamnik: Občina, 2001, str. 51-59.

VOVKO, Andrej. Gimnazijska leta dr. Pavla Turnerja. *Stud. Hist. Slov.*, 2001, letn. 1, št. 1, str. 33-51.

VOVKO, Andrej. Poročanje Slovenskega Branika o Beneških Slovencih v letih 1908-1914. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2001, 30, 2, str. 129-139.

Pregledni znanstveni članek

VOVKO, Andrej. Dvajseto stoletje - sto let vojn. V: SITAR, Sandi (ur.). *Prešernov koledar 2002*, (Koledarska zbirka). Ljubljana: Prešernova družba, 2001, str. 103-119, ilustr.

VOVKO, Andrej. Udje Družbe Sv. Mohorja v Matajurju, Špetru Slovenov in Vidmu do 1918. *Trinkov koledar*, 2001, 2002, str. 110-124.

VOVKO, Andrej. Udje Družbe sv. Mohorja v Nemčiji v letih 1888-1918. *Dve domov*, 2001, št. 13, str. 53-72.

Strokovni članek

MATJAŠIČ FRIS, Mateja. "Spomini iz mojega življenja" dr. Pavla Turnerja. *Stud. Hist. Slov.*, 2001, letn. I, št. I, str. 165-251.

VOVKO, Andrej. Gigant izpod Sv. Višarj - dr. Lambert Erlich : drobci za portret (1. del). Št. 7, str. 12-14, fotogr. Gigant izpod Sv. Višarj - dr. Lambert Erlich : drobci za portret (2. del). Št. 8, str. 12-15, fotogr. V: *Naša luč*, 2001, letn. 50.

VOVKO, Andrej. Slovensko šolstvo v Avstro-Ogrski 1869-1918. *Megaron (Ljubl.)*, 2001/2002, str. 76-77.

VOVKO, Andrej. Slovenščina v srednjih šolah in novi deželni šolski nadzorniki. V: CVIRN, Janez (ur.), GRDINA, Igor (ur.), CIPERLE, Jože. *Slovenska kronika XIX. stoletja*. Ljubljana: Nova revija, 2001-, str. 369-370.

Poglavje ali samostojni sestavek v znanstveni knjigi GRUM, Martin. Bibliografija Janka Kosa 1948-2001. *Primer. književ.*, dec. 2001, letn. 24, posebna številka, str. 291-335.

GRUM, Martin. Bibliografija Kajetana Koviča. V: SNOJ, Vid (ur.), NOVAK-POPOV, Irena. *Kajetan Kovič*, (Zbirka Interpretacije, 10). Ljubljana: Nova revija, 2001, str. [373]-443.

VOVKO, Andrej. Delovanje Deutscher Schulvereina na Kranjskem v luči pisanja Slovenskega Branika. V: RAJŠP, Vincenc (ur.), BRATOŽ, Rajko (ur.), CVIRN, Janez (ur.), FISCHER, Jasna (ur.), MARUŠIČ, Branko (ur.), LUKAN, Walter (ur.). *Melikov zbornik : Slovenci v zgodovini in njihovi srednjeevropski sosedje*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001, str. 869-884.

MONOGRAFIJE

Strokovna monografija

DOLINAR, France Martin, GOMBAČ, Boris, MARUŠIČ, Branko, MLAKAR, Boris, BARTOLE, Sergio, TOMIZZA, Fulvio, TOTH, Lucio, SALIMBENI, Fulvio, APIH, Elio, PAGNINI, Paola, ARA, Angelo, CONETTI, Giorgio, PUPO, Raoul, CATTARUZZA, Marina, VOVKO, Andrej, KACIN-WOHINZ, Milica (ur.), TROHA, Nevenka (ur.). *Slovensko-italijanski odnosi 1880-1956 : poročilo slovensko-italijanske zgodovinsko-kulturne komisije = I rapporti italo-sloveni 1880-1956: relazione della commissione storico-culturale italo-slovena = Slovene-Italian relations 1880-1956: report of the Slovene-Italian historical and cultural commission*. Ljubljana: Nova revija, 2001. 161 str.

SUMMARY

The Institute for Bio-bibliographical Studies which started its activities in January 2000, as an completely autonomous entity and as a successor of the Section for biography, bibliography and documentation of the Institute of Slovenian Literature and Literary Science, dedicated the most of its documentary, research and publishing work in the year 2001 to three principal fields: biographical and bibliographical data base, researching and publishing of various methodological and other biographical and bibliographical research studies, and the long term preparation work for the new edition of the Slovenian Biographical Lexicon.

The work on the biographical and bibliographical data base continued and was intensified both in classic and electronics forms. New emphasis was given to the latter. There were about 10.000 new entries of biographical and bibliographical data. The biographical and bibliographical studies included the research of the curriculum vitae of famous Slovenian personalities, among them Lambert Ehrlich,

Ph.d., Franc Mihael Paglovec, Pavel Turner, Ph.d., Lavoslav Gregorec, Ph.d., Janoš Golc, the research of Slovenian emigration personalities especially in Argentina, and Slovenian philosophers, Slovenian pseudonyms and the members of The Society of St. Hermagoras before 1918 in Germany, Egypt, Bosnia and Herzegovina, Croatia and in other geographical places at home and abroad. Strong emphasis was given to the biographical and bibliographical methodological research, especially to the preparation and further development of the information infrastructure for humanistic studies connected with the COBISS system. The Institute started the preparations for the proposed register of personalities to be included in the new Slovenian Biographical Lexicon, and of the Lexicon of Slovenian pseudonyms which will be published as the second and the third volume of Institute's own series of scientific publications *Življenja in dela*, Biografsko bibliografske studije (Lives and Deeds, Biographical and Bibliographical Studies).

PROSTORSKoinformacijska ENOTA

ZNANSTVENI SVET

Dr. Milan Orožen Adamič (predsednik), akademik
prof. dr. Igor Vrišer, dr. Matej Gabrovec, akademik
dr. Andrej Kranjc, dr. Drago Perko, dr. Ivan Šprajc,
dr. Maja Topole.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: doc. dr. Ivan Šprajc, višji znanstveni sodelavec.

SESTAVA PO SEKCIJAH

Sekcija za prostorske študije

Vodja: izr. prof. dr. Zoran Stančič, višji znanstveni sodelavec.

Znanstvena sodelavca: doc. dr. Krištof Ostir, dr. Tomaž Podobnikar.

Asistentka: Tatjana Veljanovski.

Sekcija za antropologijo

Vodja: doc. dr. Borut Telban, višji znanstveni sodelavec.

Višji znanstveni sodelavec: doc. dr. Ivan Šprajc.

Asistentka z doktoratom: dr. Tatiana Bajuk Senčar.

TEMELJNE RAZISKAVE

Daljinsko zaznavanje v prostorskih znanostih

Vodja projekta: Z. Stančič.

Sodelavci: K. Ostir, T. Podobnikar, T. Veljanovski in zunanji sodelavci.

V okviru projekta skušamo daljinsko zaznavanje in geografske informacijske sisteme približati čim širšemu krogu strokovnjakov, predvsem humanistov in družboslovcev. Glavni namen studije je prikaz zmožnosti omenjenih sistemov in vključevanje računalniško podprtih prostorskih podatkovnih zbirk v najrazličnejše raziskave. V raziskavah se osredotočamo

na aplikacije različnih tehnik obdelave satelitskih posnetkov, zlasti radarskih posnetkov.

Antropologija časa in smrti

Vodja projekta: B. Telban.

Namen raziskovalnega projekta je primerjava množice pogledov na čas in smrt v različnih kulturah s tovrstnimi pogledi v krščansko usmerjeni Evropi. Študija bo raziskala predstave evropskega človeka o neevropskih konceptih in navadah povezanih s časom in smrtjo; pokazala bo, kako so se te spreminjale skozi čas. Kritično bo preverila sledečo domnevo: medtem ko evropska misel poudarja konflikt med rastjo in razkrojem, rojstvom in smrtjo ter binarno opozicijo med spreminjanjem in stalnostjo, neevropska misel poudarja zaprto, samo-obnavljajočo se celoto v povezujočem se toku življenja.

Avtomatika registracija satelitskih posnetkov

Vodja projekta: K. Oštir.

Registracija satelitskih posnetkov je eden osnovnih postopkov pri daljinskem zaznavanju. Zaradi povečanja števila posnetkov, ki jih dnevno zajamejo najrazličnejši senzorji, postaja vse bolj pomembna avtomatska poravnava podob. V zadnjih letih so se pojavile številne tehnike za registracijo različnih podob v raznoterih aplikacijah. Glavni namen projekta je primerjalna študija najnovejših tehnik registracije in razvoj novih metod za samodejno poravnavo podob. Rezultati študije bodo uporabnikom satelitskih posnetkov omogočili izbiro registracijskih algoritmov, ki so za posamezno aplikacijo najustrežnejši.

Arheološko rekognosciranje na jugovzhodu države Campeche, Mehika

Vodja projekta: I. Šprajc.

Sodelavca: T. Podobnikar, K. Oštir.

Projekt, ki ga je financirala *Foundation for the Advancement of Mesoamerican Studies (ZDA)*, podprla pasta ga tudi *ZRC SAZU* in *Instituto Nacional de Antropología e Historia*, Mehika, je predstavljal tretjo sezono terenskih pregledov v centralnih nižavjih polotoka Yucatana. Med lani registriranimi najdišči, ki so povečini iz klasičnega obdobja (pribl. 250–900

n. št.), izstopajo štirje večji centri z obsežnimi arhitektonskimi kompleksi, in več jam z ostanki obrednih dejavnosti. Dokumentirali smo lokacijo in osnovne značilnosti najdišč, pobrali vzorce površinskega materiala in opravili geodetske posnetke urbanih jeder treh večjih najdišč.

Astronomske orientacije v predšpanski arhitekturi Mezoamerike

Vodja projekta: I. Šprajc.

Namen raziskave je preveriti doslej predložene hipoteze o astronomskem pomenu orientacij v arhitekturi Mezoamerike. Na mnogih arheoloških najdiščih so meritve že bile opravljene. V letu 2001 so bili analizirani novi terenski podatki: pripravljen je bil prispevek o orientacijah v majevski arhitekturi območja Río Bee, predstavljen na 66. letnem srečanju *Society for American Archaeology* v New Orleansu.

Vloga ekonomije in kulture v procesu formiranja slovenske nacionalne identitete

Vodja projekta: T. Bajuk Senčar.

Raziskovalni projekt je analiza dejavnikov, ki vplivajo na sodobno slovensko nacionalno oz. državno identiteto z osredotočenjem na povezave med ekonomijo in kulturo, za kateri teorija predpostavlja, da sta ločeni. To pomeni proučevanje povezave med privlačnostjo nacionalizma kot organizirajočega načela identitete in legitimnost tržne ekonomske ureditve, legitimnost, ki se je v času slovenske tranzicije samo potrdila in razširila. Namen študija je prispevati k razumevanju vprašanja nacionalne identitete v tranzicijskih državah, kakor tudi prispevati diskusijam o formiranju sodobnih oblik nacionalne identitete v globaliziranem svetu.

APLIKATIVNE RAZISKAVE

Observing Log pod Mangartom landslide by remote sensing techniques

Vodja projekta: K. Oštir.

Sodelavci: Z. Stančič, T. Veljanovski, T. Podobnikar. V okviru projekta se ukvarjamo s proučevanjem plazu Stože in njegovimi posledicami v okolici vasi Log pod Mangartom. Z analizo satelitskih posnetkov skušamo določiti vplivno območje naravne nesreče, vzroke zanjo in njene posledice v naravi. Projekt je prvi primer uporabe programa "Space and Major

Disasters" (Vesolje in velike nesreče), ki so ga lani pričele uresničevati European Space Agency, Centre National d'Etudes Spatiales in Canadian Space Agency.

Priprava prostorskih podatkov (POP TV)

Vodja projekta: K. Oštir.

Sodelavca: T. Podobnikar, T. Veljanovski.

Satelitski posnetki in drugi prostorski podatki iz akademskega okolja prodirajo tudi v poljudno strokovno javnost. Za televizijsko hišo POP TV smo pripravili zbirko osnovnih prostorskih podatkov za Slovenijo, Evropo in Zemljo. Zbirka vsebuje satelitsko karto, digitalni model višin, ter različne vektorske plasti, od glavnih mest prek meja do voda in cest. POP TV pripravljene podatke redno uporablja v svojih informativnih oddajah 24ur.

Turizem in globalizacija (Kompas, d.d.)

Vodja projekta: T. Bajuk Senčar.

Sodelavca: B. Telban, T. Podobnikar.

Projekt ocenjuje učinke globalizacije na kulture v svetu, ki ga oblikujejo vedno pogostejše in intenzivnejše povezave med kulturami. Ali ima zadovoljitev potrebe po drugačnosti, ki je konzumirana kot dobičkonosni turizem, kvarne učinke za te kulture in ljudi? Ali pa je bolj res, da različne kulture in družbe niso zgolj pasivne žrtve turizma temveč nastopajo kot aktivne sodelavke globalnih procesov in tako lahko ustvarjalno izkoriščajo turizem za svoje ekonomske in kulturne cilje? Pričujoča študija bo odgovorila na ta vprašanja z raziskavo prakse turizma na terenu, vključno z slovenskim turizmom v času, ko se Slovenija vedno bolj integrira v globalne tokove.

Metodologija arheoloških napovedovalnih modelov pri načrtovanju gradnje cest (DARS d.d.)

Vodja projekta: Z. Stančič.

Sodelavci: T. Veljanovski, K. Oštir, T. Podobnikar, I. Šprajc.

V okviru razvojno-raziskovalne naloge smo proučevali metodologijo in različne tehnike modeliranja arheološkega potenciala v prostoru ter ugotavljali možnosti praktične rabe arheoloških napovedovalnih modelov pri večjih posegih v prostor. Obravnavani so vidiki uporabnosti tovrstnega modeliranja v različnih fazah načrtovanja in izgradnje cestnega omrežja v Sloveniji ter možnosti implementacije rezultatov v podporo načrtovanju terenskih del pri gradnji cest.

Izdelava digitalnega modela reliefa Slovenije (Geodetska uprava RS)

Vodja projekta: T. Podobnikar.

Sodelavec: K. Oštir.

Izdelava visoko kakovostnega digitalnega modela reliefa Slovenije in okolice je pomembna za širok spekter analiz na vseh raziskovalnih, pedagoških in uporabniških področjih, ki so kakorkoli vezana na prostor, v katerem živimo. Izdelujemo ga brez dodatnega zajema podatkov. Uporabljamo le obstoječe podatke kartografskega izvora, geodetskih meritev, fotogrametričnega zajema ter daljinskega zaznavanja. Pri tem uporabljamo lastni metodi hkratne interpolacije virov in utežnega seštevanja virov z geomorfološkimi popravki, s katerima lahko dobimo geomorfološko in statistično kar se da dober model reliefa.

Adriatic Island Project

Vodja projekta: T. Podobnikar.

Sodelavci: Z. Stančič, T. Veljanovski, K. Oštir.

V okviru projekta, katerega osnovni namen je raziskovanje stikov, trgovine in kolonizacije na področju Jadrana od leta 6000 pr. n. št. do 600 n. št., se ukvarjamo z analizami naravnega okolja in kulturne krajine na območju srednjedalmatinskih otokov Hvar, Brač, Šolta, Vis ter drugih manjših. Pri tem uporabljamo arheološke podatke in podatke naravnega okolja, pridobljene iz različnih virov. Pri projektu sodelujemo s Field Archaeology Unit, University of Birmingham, University of Toronto in Arheološkim muzejem v Splitu.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

K. Oštir je pripravil gradivo za strokovni izpit za *Matično sekcijo geodetov* pri Inženirski zbornici Slovenije.

Z. Stančič in T. Veljanovski sta uredila, K. Oštir pa je opravil namizno založništvo za zbornik *Computing archaeology for understanding the past*, s konference CAA 2000.

Z. Stančič je član upravnega odbora *Computer Applications in Archaeology* in generalni sekretar *Union International des Sciences Prehistoriques et Protohistoriques, Commission IV*. Je tudi državni sekretar na Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport Republike Slovenije.

I. Šprajc je na prošnjo uredništva revije *Latin American Antiquity* napisal oceno za objavo predloženega članka "A statistical approach to the astronomical

efficacy of Group-E-type structures" (avtorji: A. F. Aveni, A. S. Dowd, B. Vining). I. Šprajc je podpredsednik Izvršnega komiteja *Société Européenne pour l'Astronomie dans la Culture*.

B. Telban je podpredsednik in član upravnega odbora ESfO (*European Society for Oceanists*) in predstojnik oddelka in študijskega programa Kulturni študiji in antropologija na Fakulteti za humanistične študije Koper, član senata in kolegijski dekan fakultete in član več komisij. Udeležil se je srečanja Evropske Unije *An enlarged Europe for researchers*, Bruselj, 23.-27. 9.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

V knjižnici je zbranih preko 1200 bibliografskih enot (člankov in knjig), ki se pretežno nanašajo na geografske informacijske sisteme, daljinsko zaznavanje, arheologijo in antropologijo. Prejemamo znanstvene revije *International Journal of Remote Sensing*, *Photogrammetric Engineering and Remote Sensing*, *IEEE Transactions on Geoscience and Remote Sensing*, *International Journal of Geographical Information Science*, *GIM International*, *Latin American Antiquity*, *Ancient Mesoamerica*, *Mexicon*, *Archaeoastronomy: Supplement to Journal for the History of Astronomy*, *Archaeoastronomy: The Journal of the Center for Archaeoastronomy*. Zbrana in urejena je baza podatkov o arheoloških najdiščih in arheološki kulturni dediščini srednjedalmatinskih otokov ter bibliografska baza podatkov za Mezoameriko.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- *Instituto Nacional de Antropología e Historia*, Mehika: sodelovanje pri terenskem delu v okviru projekta "Arheološko rekonstruiranje na jugovzhodu države Campeche, Mehika" (februar-junij); 12. marca je bil podpisan "Sporazum o znanstvenem sodelovanju med Znanstvenoraziskovalnim centrom SAZU, Ljubljana, Slovenija, in Nacionalnim inštitutom za antropologijo in zgodovino, Mehika".
- *Institut für Ethnologie, Kultur- und Sozialanthropologie*, *Universität Wien*: sodelovanje pri pripravi in skupni organizaciji konference ESfO (*European Society for Oceanists*), ki bo julija 2002 na Dunaju.
- *Institut für Photogrammetrie und Fernerkundung*, *Technische Universität Wien*: sodelovanje pri raz-

voju programa za izdelavo digitalnega modela reliefa SCOP.

- *Filozofski fakultet*, Zadar, Hrvaška: sodelovanje na bilateralnem projektu razvoja novih tehnologij upravljanja s kulturno dediščino.
- *Field Archaeology Unit*, *University of Birmingham*, *University of Toronto*, *Arheološki muzej v Splitu*: že štirinajsto leto sodelujemo na skupnem projektu Adriatic Islands Project, katerega osnovni namen je raziskovanje stikov, trgovine in kolonizacije na področju Jadrana od leta 6000 pr. n. št. do 600 n. št.
- *Institut d'Art et d'Archeologie*, *Université de Paris I*, *Sorbonne*, *France*: sodelovanje pri pripravi in uvažanju geografskih informacijskih sistemov v arheološke prostorske raziskave.
- *European Space Agency*: sodelovanje pri raziskavah v okviru programa "Space and Major Disasters".

OBISKI V ENOTI

- 1. 1. – 31. 8. je bil na inštitutu gostujoči raziskovalec dr. Vincent Gaffney iz *University of Birmingham* (*Department of Ancient History and Archaeology*). Opravljal je raziskave v okviru skupnega projekta Adriatic Islands Project.
- 23. 2. je inštitut obiskal prof. dr. Faruk Selesković, predstojnik oddelka za geodezijo na Gradbeni fakulteti v Sarajevu.
- 19. 3. – 3. 4. je na inštitutu opravljal študijsko prakso Žiga Ramsak, študent geografije na Filozofski fakulteti.
- 23. – 26. 5. je bila na obisku antropologinja dr. Rosita Henry, James Cook University, Avstralija, in je imela 23. 5. predavanje na ZRC.
- Konec junija je inštitut obiskal Gary Kildea, režiser etnografskih filmov z Avstralske nacionalne univerze v Canberri.
- 30. 7. je inštitut obiskal Simon Buteux, direktor *Birmingham University Field Archaeology Unit*.

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA

Tomaz Podobnikar

Digitalni model reliefa iz geodetskih podatkov različne kakovosti, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani, 28. 9. – doktorsko delo.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Tatiana Bajuk Senčar

Negotiating national identity in the new Europe: the case of post-communist Slovenia, vabljen predavanje na mednarodnem kongresu "Culture, Difference, Inequality", McGill University, Montreal, Kanada, 3. – 6. 5.

Vloga ekonomije v slovenski družbi, vabljen predavanje na 1. kongresu ekonomistov Slovenije "Gospodarske vede v 21. stoletju", Ekonomska fakulteta v Ljubljani, 12. 6.

The Price of Success: the role of economic discourse in post-communist Slovenia, vabljen predavanje na "33. nacionalni konvenciji Ameriskega združenja za podporo slovanskih študij", Arlington, ZDA, 15. – 18. 11.

Krištof Oštir

Sodelovanje v posebni oddaji *Gore in ljudje*, ki je bila posvečena plazu v Logu pod Mangartom, 5. 3.

Projekt izdelave modela reliefa Slovenije, predavanje na Geodetski upravi Republike Slovenije, 28. 9.

Tomaz Podobnikar

Archaeological predictive modelling in cultural resource management, predavanje na mednarodnem simpoziju "4th AGILE conference on Geographic Information Science", 18. – 22. 4., Brno, Češka, 21. 4.

Application of satellite remote sensing in natural resource management, predavanje na mednarodni delavnici "Geo-Spatial Knowledge Processing for Natural Resource Management", 27. – 30. 6., University of Insubria, Varese, Italija, 29. 6.

Digitalni model reliefa Slovenije iz raznih geodetskih podatkov, predavanje na mednarodnem posvetu "g-Slovenija v e-Evropi", 15. – 17. 11., Narodni dom, Maribor, 15. 11.

Ivan Šprajc

Arheološka odkritja v deželi Majev, javno predavanje v Cankarjevem domu, Ljubljana, 23. 1.

Vabljeni komentator na "Seminario Internacional sobre la Descodificación del Calendario Azteca", Universidad de Guadalajara, Jalisco, Mehika, 26. 2. – 2. 3.

Astronomical alignments in the Río Bee architecture, referat na "66th Annual Meeting of the Society for American Archaeology", New Orleans, LA, ZDA, 19. 4.

O smrti v različnih kulturah, gost v oddaji Polnočni klub, TV Slovenija, 2. 11.

Borut Telban

O antropologiji, nedeljski gost, Radio Slovenia, Val 202, 13. 5.

The role of ~~pod~~ character in a New Guinea ritual, vabljen predavanje na delavnici "Emotion, Memorization and Knowledge Transmission in Ritual Contexts", CNRS, CREDO, Marseille, Francija 14. – 16. 9.

O smrti v različnih kulturah, gost v oddaji Polnočni klub, TV Slovenija, 2. 11.

Kvalitativne metode pri antropoloških raziskavah na Novi Gvineji, predavanje dodiplomcem, Kulturologija, 3. letnik, FDV, pri predmetu Kvalitativne metode, prof. Franeta Adama, 8. 11.

Sickness and death in a New Guinean Community, vabljen predavanje, Department of Cultural Anthropology, Institute for Cultural Research, University of Helsinki, Finska, 22. 11.

Two fieldwork sites in New Guinea, Department of Cultural Anthropology, Institute for Cultural Research, University of Helsinki, Finska, 23. 11.

Identiteta in kulturne razlike, vabljen predavanje na Četrti mednarodni konferenci "Državljanstvo in državljanska vzgoja (Vzgoja za državljanstvo v demokracijah)", Koper, 5. – 6. 11.

Zoran Stančič

Predictive modelling in archaeological location analyses and archaeological resource management, predavanje na konferenci "GIS and Archaeology Conference", 21. – 24. 3., Argonne National Laboratory, 22. 3.; soavtor: Tatjana Veljanovski.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Tomaz Podobnikar

Obisk na Technische Universität Wien, Institut für Photogrammetrie und Fernerkundung, Dunaj, Avstrija, 18. – 22. 3.

Udeležba na konferenci "Archaeological Informatics - Pushing the envelope, CAA 2001", Visby, Gotland, Švedska, 25. – 29. 4.

Ivan Šprajc

Terenske raziskave v Mehiki v okviru projekta "Ar-

heološko rekognosciranje na jugovzhodu države Campeche, Mehika", februar - junij.

Borut Telban

Visiting Fellow na Anthropology Department, Research School of Pacific and Asian Studies, The Australian National University, 20. 9. 2000 - 19. 3. 2001.

Terenske raziskave v provinci Vzhodni Sepik na Papui Novi Gvineji, 11. 1. - 8. 3.

Tatjana Veljanovski

Udeležba na konferenci "GIS and Archaeological Predictive Modeling: Large-scale Approaches to Establish a Baseline for Site Location Models", Chicago, ZDA, 21. - 24. 3.

Udeležba na konferenci "Archaeological Informatics - Pushing the envelope, CAA 2001", Visby, Gotland, Švedska, 25. - 29. 4.

PEDAGOŠKO DELO

Krištof Oštir

Daljinsko zaznavanje, predavanja na Oddelku za geodezijo in Oddelku za gradbeništvo Fakultete za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani (60 ur).

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN SESTAVKI

Izvirni znanstveni članek

BAJUK SENČAR, Tatjana. Prihodnost nacionalne identitete v dobi globalizacije. *Tradit. - Inš. slov. narodop. Ljublj.*, 2001, 30, 2, str. 119-127.

BAJUK SENČAR, Tatjana. Vloga ekonomije v slovenski družbi. V: BORAK, Neven (ur.), OVIN, Rasto (ur.), MERHAR, Viljem (ur.), BEKŮ, Jani (ur.). 1. kongres ekonomistov Slovenije "Gospodarske vede v 21. stoletju". *Gospodarske vede v 21. stoletju*, (Economic and business review, Vol. 3, 2001, Special issue). Ljubljana: Union of Economists of Slovenia: = Zveza ekonomistov Slovenije, 2001, str. 95-108.

TELBAN, Borut. Temporality of post-mortem divination and divination of post-mortem temporality. *Aust. j. anthropol.*, 2001, let. 12, št. 1, str. 67-79.

Pregledni znanstveni članek

ŠPRAJC, Ivan. Arheoastronomija in arheologija: razmišljanja ob knjigi Clivea Rugglesa, *Astronomy in*

Borut Telban

Kultura in družba, predavanja in seminarji na Fakulteti za humanistične študije Koper (60 ur).

Član komisije pri zagovoru diplome Tita Breclja na smeri Sociologija kulture, FF, Ljubljana, 19. 11.

MENTORSTVO

Zoran Stančič je bil mentor doktorandu Tomažu Podobnikarju ter magistrandki Tatjani Veljanovski. **Krištof Oštir** je bil mentor diplomantu Klemenu Zakšku.

Borut Telban je bil mentor diplomantki Nataši Gregorič (diplomirala 29. junija) na kulturologiji, FDV. Od jeseni je njen mentor pri magistrskem studiju socialne antropologije na Institutum Studiorum Humanitatis. Hkrati je somentor magistrandu Jaki Repiču, mentor diplomantu Marku Bulcu in somentor diplomandki Živi Humar.

NAGRADE, ODLIKOVANJA, PRIZNANJA

Diplomantka Boruta Telbana **Nataša Gregorič** je 5. 12. dobila Prešernovo priznanje FDV za diplomsko delo.

prehistoric Britain and Ireland. *Arheol. vestn.*, 2001, letn. 52, str. 385-392.

TELBAN, Borut. Bibliography of fieldwork, research methods and ethnography in sociocultural anthropology. V: *AnthroGlobe Bibliography. National Institute of Asian and Pacific Studies*. Canberra, 2001, 31 str. <http://anthro-globe.com/bin/bib.cgi?ID=12>.

Strokovni članek

OŠTIR, Krištof. Brezplačna spletna pisarna. Št. 3, str. 38-39. Digitalni prostorski podatki. Št. 11, str. 60-69, ilustr. Mathematica s pospeškom: matematični programi. Št. 9, str. 40, ilustr. Pisarna v dlani: palm. Št. 5, str. 36-37, ilustr. Quarkov ekspres. Št. 2, str. 44, ilustr. Učimo se brati. Št. 4, str. 122-127, ilustr. Vojna brskalnikov II. Št. 1, str. 108-115, ilustr. *Monitor (Ljublj.)*, 2001, letn. 11.

PODOBNIKAR, Tomaz, STANČIČ, Zoran, OŠTIR, Krištof, MLINAR, Jurij. Digitalni model reliefa Slovenije iz raznih geodetskih podatkov. *Geod. vestn.*, 2001, letn. 46, št. 3, str. 341-352, ilustr.

Objavljeno vabljeno predavanje na znanstveni konferenci
BAJUK SENČAR, Tatjana. Vloga ekonomije v slovenski
družbi. V: *"Gospodarske vede v 21. stoletju"*. [Ljubljana:
Zveza ekonomistov Slovenije, 2001], str. 58-66.

Objavljeno predavanje na znanstveni konferenci

PODOBNIKAR, Tomaž, VELJANOVSKI, Tatjana,
STANČIČ, Zoran, OŠTIR, Kristof. Archaeological
predictive modelling in cultural resource management.
V: KONECNY, Milan (ur.). *GI in Europe : integrative,
interoperable, interactive*. Brno, 2001, str. 535-544.

STANČIČ, Zoran, VELJANOVSKI, Tatjana, OŠTIR,
Kristof, PODOBNIKAR, Tomaž. Archaeological
predictive modelling for highway construction planning.
V: STANČIČ, Zoran (ur.), VELJANOVSKI, Tatjana (ur.).
*Computing archaeology for understanding the past CAA2000
: computer applications and quantitative methods in
archaeology: proceedings of the 28th conference, Ljubljana,
April 2000*, (BAR international series, 931). Oxford:
Archaeopress, 2001, str. 233-238.

VELJANOVSKI, Tatjana, OŠTIR, Kristof, STANČIČ,
Zoran, PODOBNIKAR, Tomaž. Application of satellite
remote sensing in natural resource management. V:
Proceedings. Varese: University of Insubria, 2001, str. 136-
142, ilustr.

Poglavje ali samostojni sestavek v znanstveni knjigi

ŠPRAJC, Ivan. La astronomia. V: MANZANILLA, Lin-
da (ur.), LÓPEZ LUJÁN, Leonardo (ur.). *Historia antigua
de México*. 2a ed. México: M. A. Porrúa etc., 2000-2001,
2001, vol. 4, str. 273-313, risbe, graf. prikazi, fotogr.

TELBAN, Borut. Zeit: Die melanesische Perspektive. V:
HIERY, Hermann (ur.). *Die deutsche Südsee 1884-1914:
ein Handbuch*. Paderborn: Schöningh, cop. 2001, str. 265-
276.

MONOGRAFIJE

Znanstvena monografija

ŠPRAJC, Ivan. *Orientaciones astronómicas en la arqui-
tectura prehispánica del centro de México*, (Colección
científica, Serie Arqueología, 427). 1a ed. México: Insti-
tuto Nacional de Antropología e Historia, 2001. 460 str.,
ilustr., tabele, graf. prikazi.

TELBAN, Borut. *Andaypa : eseji o smrti v novogvinejski
skupnosti*. Maribor: Obzorja, 2000. 198 str., ilustr.

KARTOGRAFIJA

PODOBNIKAR, Tomaž. V: ŠPRAJC, Ivan. *Archaeologi-
cal reconnaissance in southeastern Campeche, Mexico: 2001
field season report*, (FAMSI Project #00016, 2001). Ljub-
ljana: Scientific Research Center of the Slovenian Aca-
demy of Sciences and Arts, 2001. 44 f., fotogr., skice,
načrti.

PODOBNIKAR, Tomaž. V: ŠPRAJC, Ivan. *Reconocimien-
to arqueológico en el sureste de Campeche : informe de la
temporada de 2001*, (FAMSI Project #00016, 2001).
Ljubljana: Centro de Investigación Científica de la
Academia Eslovena de Ciencias y Artes, 2001. 79 f., pril.,
fotogr., skice, načrti.

PODOBNIKAR, Tomaž. V: OŠTIR, Kristof. Digitalni
prostorski podatki. *Monitor (Ljubl.)*. [Tiskana izd.], nov.
2001, letn. 11, št. 11, str. 60-69, ilustr.

SEKUNDARNO AVTORSTVO

Urednik

STANČIČ, Zoran (ur.), VELJANOVSKI, Tatjana (ur.).
*Computing archaeology for understanding the past CAA2000:
computer applications and quantitative methods in
archaeology: proceedings of the 28th conference, Ljubljana,
April 2000*, (BAR international series, 931). Oxford:
Archaeopress, 2001. VII, 368 str., ilustr.

SUMMARY

The Spatial Information Centre conducts research
in two areas. The Division for Spatial Studies explo-
res geographical information systems (GIS) and re-
mote sensing techniques and their application in va-
rious natural sciences and humanities, while the
Anthropology Division is focused on anthropologi-
cal studies in Slovenia and Papua New Guinea, as
well as on Maya archaeology and Mesoamerican
archaeoastronomy.

In the project entitled "Observing the Log pod Man-
gartom Landslide by Remote Sensing Techniques",
the Mount Mangart landslide was studied. With the
interpretation of satellite imagery, the influence field
of the landslide was determined and the causes of
the natural disaster were studied. In another more
applied project a basic set of spatial data was prepa-
red for the commercial television POP TV. Satellite
imagery, digital elevation models and vector data

(capitals, borders, rivers and lakes) were used to produce astonishing visualizations employed in daily programs.

The research is also performed in remote sensing techniques and applications, most notably in automatic image registration, which is one of the basic image processing operations. The main objective of the project is to present a comparative study of some recent image registration techniques and to develop new image registration methods.

Within the "Adriatic Island Project" we study colonization of Central Adriatic between 6000 B.C. and A.D. 600. We use archaeological data and information on cultural environment from different data sources, to analyze relations between archaeological sites and communications between islands. In another project we also produced a digital terrain model of Slovenia from various data sources of different quality, employing advanced techniques of modeling existing data to produce geomorphologically and statistically optimized terrain model.

The project "Death and Immortality in Ambonwari, Papua New Guinea" has now been enriched by additional work entitled "Poetics, practice, and common sense in Papua New Guinea and beyond" and concerned with oral history, poetics, and everyday practice in a Sepik community, as well as by more theoretical work about the questions of time, death and common sense in different cultures.

Surveys in an archaeologically little known region of central Maya Lowlands continued within the project of "Archaeological Reconnaissance in Southeastern Campeche, Mexico". A number of formerly unknown sites were recorded, including some caves with vestiges of ritual activities, and three major urban centers were mapped. The research on "Astronomical Orientations in Prehispanic Mesoamerican Architecture" included analyses of recently acquired alignment data from the Rio Bee region in central Yucatan peninsula.

The research on "Economics and Culture in the Construction of Slovenian National Identity" is focused on the links between the appeal of nationalism as an organizing principle of identity and the legitimacy of the market as an economic order. The results should contribute to discussions concerning national identity issues in transition countries as well as concerning contemporary formations of national identity in a globalized world.

The project "Tourism and Globalization" focuses on the effects of tourism in a globalized world. Is lucrative tourism ultimately harmful to cultures? Or is it the case that societies and cultures are not passive victims but active participants in a global economy? The aim of this study is to answer these questions and to assess developments in Slovene tourism as it becomes more integrated into global processes.

K A Z A L O

ORGANIZACIJSKA SHEMA ZRC SAZU	4
ZRC SAZU TRDNO NA POTI PREOBRAZBE	5
UPREVNİ ODBOR	6
KOLEGIJ	6
ZNANSTVENI SVET	7
UPRAVA	8
Poslovno poročilo	8
Kadrovska analiza	9
Koledar preireditev za zunanje javnosti v letu 2001	11
Generacije znanosti VIII – NAGRADE IN PRIZNANJA ZRC SAZU	12
Historični seminar ZRC v letu 2001	17
INFRASTRUKTURNA SKUPINA	18
Založba ZRC	18

INŠTITUTI IN RAZISKOVALNE ENOTE

INŠTITUT ZA SLOVENSKI JEZIK FRANA RAMOVŠA	23
INŠTITUT ZA ARHEOLOGIJU	39
ZGODOVINSKI INŠTITUT MILKA KOSA	49
UMETNOSTNOZGODOVINSKI INŠTITUT FRANCETA STELETA	61
MUZIKOLOŠKI INŠTITUT	67
INŠTITUT ZA SLOVENSKO LITERATURO IN LITERARNE VEDE	75
INŠTITUT ZA SLOVENSKO NARODOPISJE	83
GLASBENONARODOPISNI INŠTITUT	95
INŠTITUT ZA SLOVENSKO IZSELJENSTVO	105
FILOZOFSKI INŠTITUT	113
GEOGRAFSKI INŠTITUT ANTONA MELIKA	123
INŠTITUT ZA RAZISKOVANJE KRASA	141
PALEONTOLOŠKI INŠTITUT IVANA RAKOVCA	155
BIOLOŠKI INŠTITUT JOVANA HADŽIJA	161
INŠTITUT ZA MEDICINSKE VEDE	173
INŠTITUT ZA BIOGRAFIJO IN BIBLIOGRAFIJO	179
PROSTORSKOINFORMACIJSKA ENOTA	183